Nhiều Tác Giả

NHỮNG BÀI VĂN NGHỊ LUẬN XÃ HỘI

CHỌN LỌC

TUYỂN CHỌN BÀI VIẾT
THAM GIA CUỘC THI
BÀI VĂN HAY
DO ...Mực Tím
VÀ SÁCH VIỆT TỔ CHỨC

NHÀ XUẤT BẢN
ĐẠI HỌC SƯ PHẠM TP HỒ CHÍ MINH

NHIỀU TÁC GIẢ

(Tuyển chọn bài viết tham gia cuộc thi Bài văn hay do Mực tím và Sách Việt tổ chức)

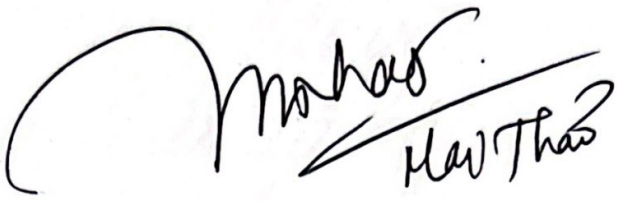

NHỮNG BÀI VĂN
NGHỊ LUẬN XÃ HỘI
CHỌN LỌC

NHÀ XUẤT BẢN
ĐẠI HỌC SƯ PHẠM TP HỒ CHÍ MINH

Những bài văn nghị luận xã hội chọn lọc

giám khảo cuộc thi Bài văn hay năm 2016

PGS **Trần Hữu Tá** - Chủ khảo
(Chủ tịch Hội nghiên cứu và giảng dạy Văn học TP. HCM)

ThS **Nguyễn Phước Bảo Khôi**
(Giảng viên Khoa Ngữ văn, trường ĐH Sư phạm TP. HCM)

ThS **Phan Danh Hiếu**
(GV trường THPT Trấn Biên, Đồng Nai)

Nhà báo **Trần Thanh Truyền**
(Phó Thư ký tòa soạn báo Mực Tím)

NHIỀU TÁC GIẢ

Những bài văn nghị luận xã hội chọn lọc

(Tuyển chọn bài viết tham gia cuộc thi Bài văn hay do báo Mực Tím và Sách Việt tổ chức)

NHÀ XUẤT BẢN
ĐẠI HỌC SƯ PHẠM TP HỒ CHÍ MINH

NIỀM VUI TỪ MỘT CUỘC THI Ý NGHĨA, THÚ VỊ

PGS. TRẦN HỮU TÁ
(Chủ tịch Hội nghiên cứu và giảng dạy Văn học TP. HCM)

Nhân việc tham gia chấm thi vòng chung khảo "Bài văn hay", tôi có một số ý sau:

Tôi nhận thấy đã khá lâu mới có một cuộc thi rất thú vị, ý nghĩa dành cho tuổi học trò. Qua cuộc thi này, các em có dịp bồi dưỡng tình yêu và trau dồi những kĩ năng cần thiết cho môn Văn. Hơn thế, ban tổ chức đã để cho các em tự chọn đề tài để viết. Những vấn đề đã chọn rất tốt, rất đáng quan tâm, một số đề tài có thể xem như hành trang sống mà học sinh có thể theo đuổi suốt đời. Từ những bài viết này, chúng ta có thể phần nào hiểu được các em đang nghĩ gì và hiện sống ra sao. Dĩ nhiên, sẽ thật tốt nếu quả thật các em sống như nghĩ, nhưng nghĩ được như thế, nghĩ sâu đến thế, theo tôi, đã là rất ấn tượng.

Nhìn từ chất lượng của những bài vào vòng chung khảo, tôi rất vui. Vẫn có những hạn chế đâu đó về diễn đạt, nhưng

phần lớn bài viết đã chứng tỏ học sinh hôm nay có những em đọc rộng, hiểu sâu, thấm kĩ, có nhiều suy tư về cuộc sống. Những bài được giải cao lập luận khá chặt chẽ, thậm chí văn phong già dặn, giàu sức thuyết phục. Chỉ những điều ấy thôi cũng đủ là niềm hạnh phúc cho người chấm nói riêng và các thầy cô dạy Văn nói chung.

Tôi càng vui mừng hơn khi phạm vi người dự thi đã được mở rộng, nhận được sự hưởng ứng đông đảo từ học sinh từ Nam chí Bắc. Cá nhân tôi rất mong cuộc thi sẽ trở thành một hoạt động thường niên của báo Mực Tím. Tôi cũng hi vọng rằng ban tổ chức sẽ nhận được sự hỗ trợ tối đa từ các Sở Giáo dục và đào tạo ở nhiều địa phương, từ Ban giám hiệu các trường trung học cơ sở, trung học phổ thông để cuộc thi có được hiệu ứng xã hội tốt hơn nữa trong những lần tổ chức sau. Lúc ấy phần việc của tòa soạn sẽ nhiều hơn, các thành viên ban giám khảo sẽ vất vả hơn, nhưng chắc hẳn ai cũng đều vui vẻ, hăng hái chung tay góp sức.

Từ cuộc thi này, chúng ta cũng nên nghĩ về vấn đề đổi mới cách dạy bộ môn Ngữ văn. Điều quan trọng nhất, theo tôi, là rèn luyện cho học sinh khả năng tư duy độc lập bên cạnh bồi dưỡng năng lực cảm thụ thẩm mĩ. Có lẽ chương trình mới chỉ cần trang bị kiến thức cơ bản về văn học sử, về số lượng tác giả, tác phẩm, nên tăng cường cho học sinh phần nghị luận xã hội thay vì vẫn chú trọng nghị luận văn học. Do vậy, giá trị của cuộc thi, theo tôi, đã tiến xa hơn so với ý định tổ chức ban đầu.

CUỐN SÁCH MỞ RA HI VỌNG...

NGUYỄN PHƯỚC BẢO KHÔI
(Giảng viên khoa Ngữ văn, ĐHSP TpHCM)

Mười sáu năm trước, khi còn là một học sinh lớp chuyên Văn của trường THPT chuyên Lê Hồng Phong (TpHCM), tôi đã trễ hạn gửi bài tham dự cuộc thi "Bài văn hay". Ở thời điểm này, khi vinh dự được tham gia chấm thi vòng bán kết và chung khảo, tôi nhận ra dẫu cùng một độ tuổi, thậm chí nhỏ hơn, nhưng các em học sinh hôm nay đã tiến xa, vượt lên chúng tôi ngày trước rất nhiều.

Khi được trao cơ hội để tự do lựa chọn chủ đề quan tâm, từ đó trình bày ý tưởng của mình một cách tự do, các em đã khiến tôi ngạc nhiên, nếu không muốn nói là thán phục. Sự sắc sảo trong từng lí lẽ, sức thuyết phục của từng lập luận, những dẫn chứng phong phú, đắt giá – chỉ bấy nhiêu thôi cũng đủ để tôi thấy ấm lòng, tự hào, hạnh phúc.

Các em đã chọn lối đi tự do cho mình, đã khẳng định bản thân bằng những trang viết giá trị, đã phần nào bộc lộ được cá tính độc đáo qua những suy nghĩ táo bạo, đã chứng tỏ tuổi trẻ không là cái cớ cho sự thờ ơ, đã thể hiện mình đang sống những ngày đẹp nhất trong đời với nhiệt huyết trào dâng mạnh mẽ.

Hành trình đi từ sống đến suy ngẫm và ghi lại bao cảm xúc, bao ý nghĩ của các em đã gieo một hạt giống lành hi vọng cho tôi khi hiểu được rằng môn Văn như bông hoa nở giữa sỏi đá khô cằn - vẫn tràn đầy sức sống, vẫn giúp người với người đến cùng nhau trong đồng điệu thiết tha, trong sẻ chia, thấu cảm khó nói hết bằng lời.

Xin trân trọng cảm ơn báo Mực Tím và công ti Sách Việt đã phối hợp để tổ chức cuộc thi ý nghĩa này. Tôi nghĩ ý tưởng thực hiện cuộc thi cũng đã được khơi lại, làm mới với xuất phát điểm là những đồng điệu, thấu cảm, sẻ chia. Và tôi cũng tin rằng: những gì đi ra từ trái tim sẽ dễ dàng chạm đến, đi vào và ở lâu trong trái tim hơn. Cuốn sách mở ra là bao điều thú vị đang chờ, lật mỗi trang như bước vào từng cánh cửa để đến với chân trời của tâm hồn, rất riêng tư mà vô cùng gần gũi, là của người nhưng soi bóng vẫn thấy ta. Hi vọng cuốn sách nhỏ này sẽ đạt được hiệu quả tốt nhất trong hành trình kiếm tìm những tấm lòng tri âm.

TUỔI TRẺ KHÔNG PHẢI LÀ CÁI CỚ CỦA SỰ THỜ Ơ

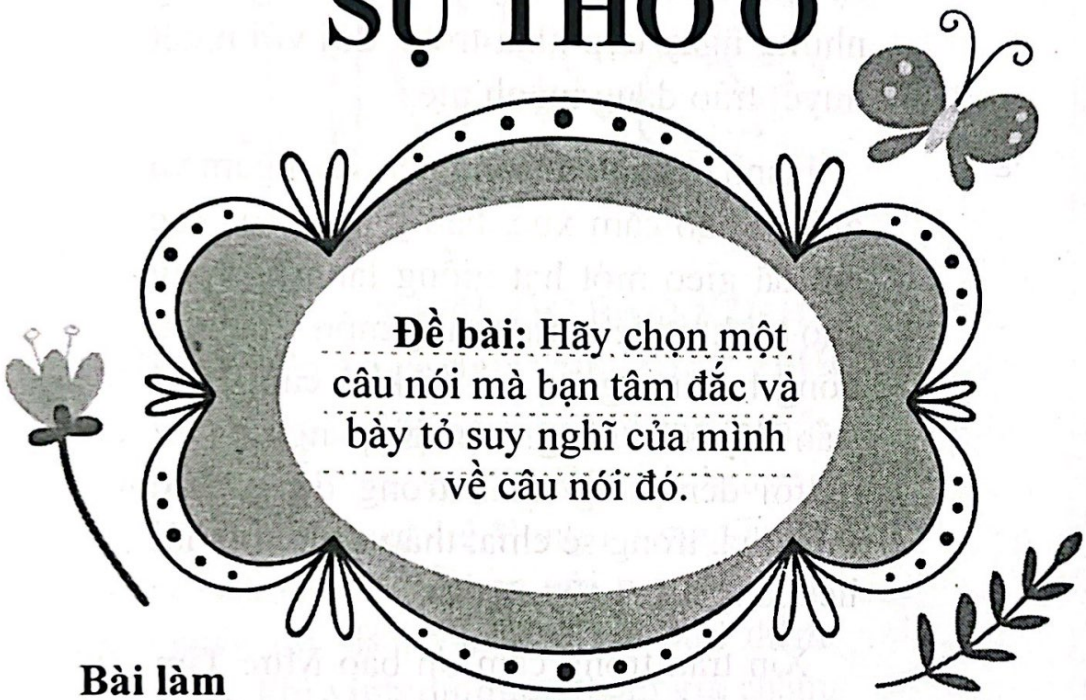

Đề bài: Hãy chọn một câu nói mà bạn tâm đắc và bày tỏ suy nghĩ của mình về câu nói đó.

Bài làm

Buổi tối, tiết trời chớm lạnh, thằng nhóc em đi chơi về sớm, rối rít nói với mẹ: "Mẹ ơi! Tối nào con cũng thấy ông lão đó đến trước cửa nhà bác Mai nằm ngủ. Ông ấy có vẻ đói mẹ ạ!". Mẹ nhẹ nhàng: "Con hãy giúp ông ấy một chén cơm nhé!". Mình thầm mỉm cười, vì em đã trưởng thành và biết quan tâm người khác... Đã bao lần mình rơi nước mắt khi thấy người lưng trần co quắp trong đêm. Đã bao lần mình trách bản thân quá bất lực trước khó khăn của người khác. Đã bao lần mình thốt lên với mẹ: "Người ta khổ quá!", và cũng ngần ấy lần mình dặn bản thân phải nỗ lực sống, nỗ lực làm những điều có ý nghĩa. Bởi, "Tuổi trẻ không phải là cái cớ của sự thờ ơ".

Mình còn nhớ, trong tiết học Văn đội tuyển, cô giáo đã từng kể mình nghe câu chuyện về một người bạn phi thường Malala Yousafzai. Một cô gái mới mười một tuổi, đã làm nên những điều kì diệu, khi cô thúc đẩy giáo dục cho nữ giới, tuyên bố

quyền được đến trường, sẵn sàng chiến đấu với chính quyền Taliban, và thậm chí, còn là người trẻ tuổi nhất đoạt giải Nobel Hòa Bình, chỉ khi ở độ tuổi như mình hiện tại.

Câu chuyện của cô gái trẻ, thực khiến mình phải ngẫm, suy nghĩ về cuộc đời, về tuổi trẻ…

Vâng! Tuổi trẻ không phải là cái cớ của sự thờ ơ.

Tuổi trẻ trong bạn là gì? Tuổi trẻ trong mình là quãng thời gian đẹp tươi nhất cuộc đời, là những phút giây được sống trọn vẹn là chính mình. Tháng ngày ấy, vui tươi - có, hạnh phúc - có, bồng bột - có và nhiều lắm những ngông cuồng, dại dột. Nhưng mình tin chắc rằng, tuổi trẻ sẽ là miền ký ức đẹp nhất, đáng nhớ nhất, tinh trong nhất nơi mỗi con người. Để rồi, khi quãng đường ấy qua đi, lại khát mong một ngày được quay trở về...

Tuổi trẻ rất tuyệt. Vì tuổi trẻ là nơi chạm ngõ của những mầm xanh, hạt ngọc tạo hóa tặng ban: là trí tuệ, sự thông minh; là bản lĩnh và sức sáng tạo. Ta có quyền thỏa sức tung bay đến những chân trời mơ ước, trìu mến đắm mình trong ý tưởng, mộng mơ, khát vọng. Và đó, còn là sự hội ngộ của những rung động nhẹ nhàng cho tình yêu đầu đời vừa chớm nở - một tình yêu thanh khiết và tinh khôi.

Vậy nên, ai vịn cớ tuổi trẻ dễ nông nổi và mắc sai lầm, không thể làm được những điều lớn lao, phi thường? Mình không đồng ý.

Mấy hôm nay, xem tin tức trên mạng, lòng mình nhói nhen, đau đáu đến kì lạ. Hình ảnh người thanh niên đang vẫy vùng giữa dòng nước, bàn tay vẫn cố với lên cao để kiếm tìm một sự trợ giúp. Nhưng đáng tiếc thay, bàn tay ấy lại nhận được những cái nhìn vô cảm, khoanh lấy vòng tay của mình, đứng nhìn một cách bình thản.

Chúng ta không chỉ sống cho tuổi trẻ của riêng mình, vì như vậy, là ta quá ích kỷ. Hãy ấp đầy nhựa sống cho tuổi trẻ của người khác, để tuổi trẻ của ta thêm ý nghĩa.

Nhắc đến đây, mình lại nhớ tới một hình ảnh rất đẹp, về một cô bé bán sen kiếm tiền nuôi cha. Tên em là Nguyễn Hồng Thanh. Tuổi em tròn mười một. Cái tuổi đáng ra, phải được ăn, được học, được cắp sách đến trường như bao bạn đồng trang lứa. Nhưng em đã hy sinh tuổi trẻ đẹp tươi ấy, để sống hết mình cho một tuổi đời khác - cuộc đời của cha con em. Vậy mà, mình vẫn bắt gặp trên gương mặt cô bé, một nụ cười thật tươi, căng tràn sức sống. Có lẽ, em đang tự hào, bởi tuổi trẻ của mình trôi qua không hao phí, mà còn là nguồn sống cho biết bao tuổi trẻ nhỏ nhen, ích kỷ...

Trước những vầng mây trôi lững lờ của cuộc đời, mình buồn cho một mầm đen tuổi trẻ. Nhiều thanh thiếu niên ngày nay, khi sống trong tình yêu thương, sự bảo bọc của mẹ cha, đã vô tình gán tuổi trẻ mình trong tay người khác. Vịn cớ tuổi đời còn nhỏ, không thể giúp được gì cho mẹ cha, Sai rồi! Thế giới ngoài kia, đã có lắm người ghi tên mình vào huyền thoại thế giới. Vịn cớ tuổi trẻ bồng bột, ngây dại, nên những lầm lỡ sống thử, hại người, ăn chơi ngông cuồng... đều không đáng bị lên án. Hãy nhìn mà xem! Bao tấm gương đã hy sinh mạng sống vì người khác.

Mình cũng từng là một cô bé ích kỷ, sống thờ ơ với những tháng ngày đẹp tươi trong đời. Cho đến khi, mình nhận ra sợi giây mong manh giữa sự sống - cái chết, mình biết, đã đến lúc tuổi trẻ thay đổi.

Mình tin rằng, xã hội luôn là môi trường lí tưởng, tạo điều kiện thuận lợi để tuổi trẻ được cất cánh và phát huy tối đa những ước vọng, những khát khao nồng cháy trong đời.

Ngày hôm nay, mình đang sống hết năng lượng với những vì sao sáng ngời của tuổi mười bảy, cho mọi điều qua đi và mình sẽ không còn hối tiếc. Tuổi trẻ của mình, tương lai của mình, không ai có thể gỡ bỏ, không ai che phủ được đám mây nhiệt huyết và khát khao được sống trọn vẹn trong mình.

Đặng Ngọc Minh Thư
(Lớp 11 Văn trường THPT chuyên Lương Thế Vinh, Đồng Nai)

BẠN ĐANG Ở ĐÂU TRONG HÀNH TRÌNH "KHẲNG ĐỊNH BẢN THÂN"?

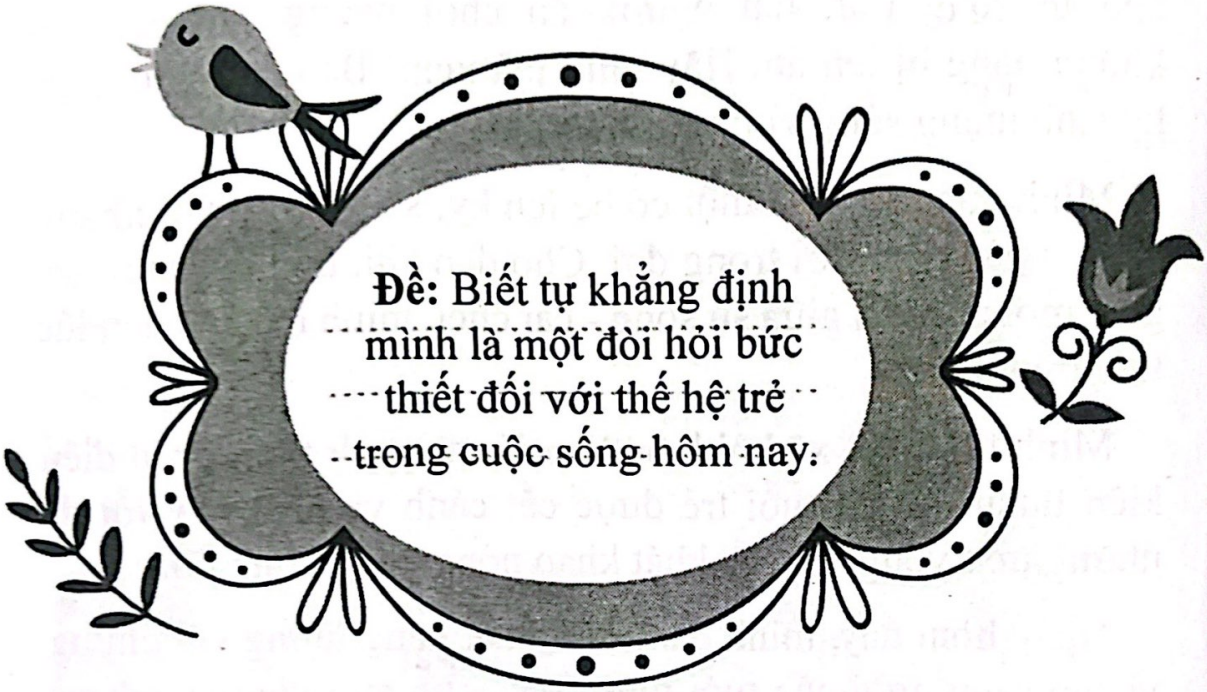

Bài làm

Sẽ có một ngày nào đó trong cuộc đời, bạn ngồi ngắm một giọt cà phê vỡ tan nơi đáy tách và tự hỏi: "Nếu cuộc đời này suôn sẻ, nước mắt còn biết dành cho ai?" (thơ Nguyễn Phong Việt). Và sẽ có một ngày nào đó đặc biệt trong cuộc đời, bạn mỉm cười khi bắt gặp một tấm bưu thiếp đi lạc, in hình nữ kình ngư Ánh Viên với nụ cười tươi tắn cùng tấm huy chương vàng lấp lánh trên cổ. Mặt bên kia là lời đề tựa gợi nhiều suy ngẫm: "Biết tự khẳng định mình là một đòi hỏi bức thiết đối với thế hệ trẻ trong cuộc sống hôm nay". Bạn sẽ phản ứng như thế nào với câu nói đó: đồng ý hay không đồng ý hoặc có ý kiến khác?

Hãy thử cùng tôi tìm câu trả lời bằng những câu hỏi khác. Có bao giờ bạn tự hỏi rằng: "Bạn là ai? Bạn đến với thế giới này vì điều gì? Những người xung quanh bạn nhìn nhận bạn

như thế nào?". Nếu bạn gặp khó khăn trong việc trả lời những câu hỏi mà tôi vừa đặt ra, có lẽ bạn chưa biết khẳng định mình. "Tự khẳng định mình" là khi bạn sống đúng với bản chất của con người, nỗ lực để đạt được ước mơ, hoài bão của bản thân và để lại ấn tượng trong mắt người khác. Giữa một xã hội gần như ai cũng có cơ hội ngang nhau thì việc tự khẳng định mình lại càng trở nên quan trọng. Câu nói đã khái quát đòi hỏi của thực tế đối với người trẻ cũng như ý nghĩa của việc khẳng định mình trong cuộc sống hôm nay.

Giá trị của bản thân là thứ khiến bạn trở nên khác biệt. Và nó cũng giúp bạn thực hiện được khát vọng của mình. Có thể bạn không phải là người giỏi nhất, giàu nhất nhưng bạn luôn là duy nhất. Chỉ khi bạn thực sự hiểu mình cần gì, mình giỏi ở điểm nào thì bạn mới có thể thành công. Đơn cử như chàng tiền vệ Mesut Ozil của đội tuyển Đức vốn được biết đến với tài chuyền bóng dọn cỗ cho đồng đội ghi bàn. Điều này không làm cho Ozil trở nên nhạt nhòa mà khiến anh trở thành cầu thủ đắt giá, liên tiếp nhận được những giải thưởng danh giá. Anh thành công là nhờ biết tự khẳng định điểm mạnh của bản thân và chứng tỏ cho người khác thấy rằng, ai cũng có thể thành công theo cách của riêng mình.

Xã hội mới đòi hỏi nhiều hơn ở mỗi cá thể, dẫn tới việc khẳng định bản thân càng quan trọng. Trong một buổi tư vấn tuyển sinh đại học tại trường tôi, một vị giáo sư cho rằng, gần đây, bằng cấp không còn quá quan trọng, các nhà tuyển dụng đang hướng tới những người trẻ có đam mê nghề nghiệp và thực sự biết làm mình nổi bật. Qua đó, có thể thấy bên cạnh những quy chuẩn cơ bản thì cá tính và nét riêng của từng người đang ngày càng được chú trọng. Là một người trẻ, bạn không thể tách mình ra khỏi xu hướng ấy. Đây vừa là sức ép, vừa là lực đẩy khiến các bạn trẻ trở nên nỗ lực hơn, cố gắng hơn để trở thành một cá nhân nổi bật. Đã qua rồi thời kì mà người ta ỉ lại vào gia thế và hoàn cảnh, giờ đây, chính bạn là người quyết định tương lai của mình. Nếu bạn chọn cho mình hình ảnh nào thì người khác sẽ nghĩ về bạn như vậy.

Tự khẳng định mình không phải là điều đơn giản. Một bác sĩ muốn được người bệnh tin tưởng phải trải qua gần chục năm trời học hỏi, nghiên cứu và thực tập. Nói rộng ra, tự khẳng định mình là quá trình học hỏi, rèn luyện, hoàn thiện bản thân để trở nên tốt hơn. Một quốc gia, một cộng đồng trên đà phát triển, luôn khát cần những cá nhân như thế.

Đôi lúc, chúng ta thường quên mất mình thích gì, giỏi những gì, điểm mạnh ở đâu. Đó là điều có thể khiến ta thất bại. Một vị linh mục từng khuyên tôi rằng: "Đừng để lời nói của người khác làm lệch đi định hướng của bản thân. Một khi đã khẳng định mình, con là người duy nhất". Trước vô vàn những bình luận trái chiều nhau, giá trị của bản thân là gốc rễ giúp bạn đứng vững giữa phong ba bão táp. Ấy vậy mà vẫn còn những người trẻ thờ ơ trước vấn đề cấp thiết này. Họ cho rằng, chẳng việc gì phải bận tâm đến chuyện khẳng định bản thân, chấp nhận cuộc sống không điểm nhấn. Lại có một bộ phận người trẻ chọn cách khẳng định bản thân theo hướng tiêu cực, quái đản, lập dị, tạo scandal, phát biểu gây sốc... Đây thực sự là những cách chứng tỏ sai lầm, đi ngược lại với quy chuẩn và yêu cầu của xã hội. Họ không phải tự khẳng định mình chỉ là chạy theo một trường phái dị biệt, đua đòi để trở nên "khác người".

Khẳng định bản thân là một quá trình cần được định hướng đúng đắn từ thuở ban đầu. Chính vì vậy, gia đình và nhà trường cần quan tâm hơn tới tâm tư, nguyện vọng của lứa tuổi vị thành niên bên cạnh việc truyền đạt kiến thức. Mỗi cá nhân cũng nên nhận thức đúng và sớm về khả năng, cá tính của bản thân để tìm cho mình lối đi đúng đắn. Cũng nên tham khảo, học hỏi những nhân vật nổi tiếng hay người trẻ xung quanh mình. Hãy luôn nhớ rằng, đây là đòi hỏi bức thiết của thế hệ trẻ hôm nay.

Trở lại câu hỏi ở đầu bài viết, hẳn là bạn đã tìm được câu trả lời cho mình. Còn với tôi, câu trả lời chính là những điều tôi vừa chia sẻ. Bây giờ, nếu hình dung trước mắt là tấm bảng chỉ đường ghi dòng chữ: "Con đường tự khẳng định mình" thì

chúng ta đã sắp tới nơi rồi. Đừng bỏ cuộc. Hãy cùng nhau hứa vài điều nhé:

1. Ngay bây giờ, tôi sẽ tìm hiểu giá trị bản thân và thể hiện nó!

2. Đừng bỏ quên con người thật của bạn!

3. Cười lên nào!

ĐỖ PHƯƠNG THẢO
(Lớp 12 Sinh Trường Phổ thông Năng khiếu,
ĐH Quốc gia TP. HCM)

HÃY CHỌN LỐI ĐI, THÀNH CÔNG SẼ CHỌN BẠN!

Đề bài:

Nhà văn Lỗ Tấn khẳng định: *"Kì thực trên mặt đất làm gì có đường, người ta đi mãi thì thành đường thôi"*

Nhà thơ Robert Frost viết: *"Trong rừng có nhiều lối đi / Và tôi chọn lối đi không có dấu chân người"*

Anh/chị có suy nghĩ gì về hai nhận định trên? Và anh/chị chọn lối đi nào cho mình?

Bài làm:

Cuộc đời của chúng ta hệt như một con đường. Trên con đường ấy, mỗi người buộc phải không ngừng tiến về phía trước. Nhưng để bắt đầu một cuộc hành trình, mỗi người phải chọn lấy một lối đi. Có người chọn lối đi như nhà văn Lỗ Tấn khẳng định: "Trên mặt đất làm gì có đường, người ta đi mãi thì thành đường thôi". Cũng có người chọn lối đi theo nhà thơ Robert Frost: "Trong rừng có nhiều lối đi / Và tôi chọn lối đi không có dấu chân người". Hai cách chọn lối đi cũng là quan điểm, nhận định của mỗi người trong cuộc sống.

Nhà văn Lỗ Tấn đã khẳng định một sự thật hiển nhiên "Trên mặt đất vốn làm gì có đường, người ta đi mãi thì thành đường thôi". Lối đi theo quan điểm của Lỗ Tấn là lối đi quen thuộc, đã in nhiều dấu chân người, đó còn có thể là suy nghĩ, cách làm, hướng giải quyết những vấn đề của số đông. Còn nhà thơ Robert Frost lại chọn "lối đi không có dấu chân người", lối đi mới, chưa ai đặt chân đến và là con đường do mình khai phá ra, cũng có thể coi đó những sáng kiến, suy nghĩ riêng, hướng giải quyết riêng của một cá nhân.

Nếu lựa chọn đi theo "lối đi người ta đi mãi thành đường" ta sẽ có được sự an toàn, chắc chắn, sẽ có nhiều thuận lợi vì ta rút được kinh nghiệm từ người đi trước. Giống như khi ta leo núi, nhìn người khác leo trước, ta biết đâu là vách núi chắc chắn, đâu là vực núi hiểm trở. Đi theo con đường mà những người khác đã leo ta dễ dàng lên đến đỉnh núi. Tuy nhiên, nếu cứ đi theo "lối đi người ta đi mãi thành đường" ta mất dần nét riêng, tư duy lối mòn, nếu có đạt được thành công cũng không cảm thấy hạnh phúc của người chinh phục, khám phá. Liệu rằng khi chinh phục được đỉnh núi cao nhưng đi theo lối mòn mà người đi trước đã vạch sẵn ta có còn cảm giác của người chiến thắng? Biết bao nhiêu công ty ngày nay đang đòi hỏi nhân viên phải không ngừng sáng tạo, đột phá trong tư duy, tránh suy nghĩ lối mòn. Vậy nếu các nhân viên cứ đi theo "lối đi người ta đi mãi mà thành đường" thì liệu các công ti có vươn lên phát triển? Vấn đề nào cũng có hai mặt của nó.

Còn nếu chọn "lối đi không có dấu chân người" thì sao? Nếu đã lựa chọn lối đi này ta phải chấp nhận mọi khó khăn, nguy hiểm thử thách luôn rình rập. Tương tự như việc khi ta đi vào rừng, nếu không đi theo lối mòn mà những người đi rừng đã tạo ra, ta phải đối mặt với rất nhiều nguy hiểm. Không biết khi nào ta phải đối mặt với thú dữ, khi nào sẽ gặp những hoa thơm cỏ lạ đầy chất độc, không biết điều gì sẽ chờ đợi trước mắt. Thế nhưng, đi theo lối đi riêng của mình, "lối đi không có dấu chân người" ta cũng sẽ chiêm nghiệm được bao nhiêu thú vị. Trước hết ta là người tiên phong, khai phá, trên con

đường mà ta chinh phục biết đâu sẽ có những điều thú vị. Nếu đi rừng, ta có thể sẽ khám phá ra được một vùng đất mới hay một loại cây, loại hoa mới lạ…

Thoạt nghe qua tưởng chừng như hai quan điểm, hai ý kiến về hai lối đi của Lỗ Tấn và Robert Frost trái ngược nhau nhưng thực chất cả hai lại bổ sung cho nhau. Trên con đường chinh phục những ước mơ và thành công, ta cần phải tiếp thu, kế thừa những kinh nghiệm đúng đắn của người đi trước nhưng đồng thời ta cũng phải sáng tạo, khai phá tạo ra sắc màu của riêng mình, tìm ra lối đi, suy nghĩ riêng cho chính mình. Biết lựa chọn lối đi phù hợp với chính mình là lúc ta nắm được trong tay một phần của chiếc chìa khóa thành công.

Cạnh bên những người biết cách lựa chọn "lối đi" cần thiết cho mình thì cũng có một số người vẫn còn cực đoan trong cách lựa chọn. Có người an phận đi theo lối mòn, chấp nhận cái vỏ bọc an toàn rỗng tuếch. Họ khác nào những cỗ máy sao chép từ người khác, vô vị, nhạt nhẽo. Nhưng lại có những người không biết lượng sức, dù năng lực bản thân chẳng tới nhưng vẫn cố chứng tỏ chọn "lối đi" khác biệt. Điều này quả thật tai hại, khi những khó khăn thử thách ập đến, liệu họ có thể vượt qua?

Vậy nên việc lựa chọn "lối đi" cho bản thân rất quan trọng. Theo cá nhân người viết tùy thuộc vào hoàn cảnh mà chúng ta lựa chọn "lối đi" phù hợp cho chính mình. Với những vấn đề, giải pháp mà bản thân tin rằng chắc chắn đúng thì ta nên chọn "lối đi không có dấu chân người", khi đó ta sẽ khẳng định được bản thân và tạo nên sắc màu của riêng mình. Còn với những vấn đề còn chưa rõ ràng, bản thân chưa tường tận thì ta nên đi theo "lối đi đã được người khác đi mãi thành đường" như thế ta sẽ đúc kết được nhiều kinh nghiệm, thừa hưởng được nhiều tri thức từ những người đi trước. Trong từng tình huống cụ thể ta nên chọn "lối đi" phù hợp cho mình.

Với hai quan niệm về "lối đi" của Lỗ Tấn và Robert Frort, mỗi người có thể lựa chọn lối đi cho riêng mình. Nhưng điều

tất yếu là ta cần phải tỉnh táo, linh hoạt trong cách lựa chọn của mình. Có lựa chọn được lối đi đúng đắn cho mình thì ta mới có thể vươn tới được thành công.

Đoàn Huỳnh Ngọc Ánh
(Lớp 10A5 trường THPT Mạc Đĩnh Chi, Q.6, TP. HCM)

Ảnh: Pixabay

BÁNH MÌ VÀ HOA HỒNG

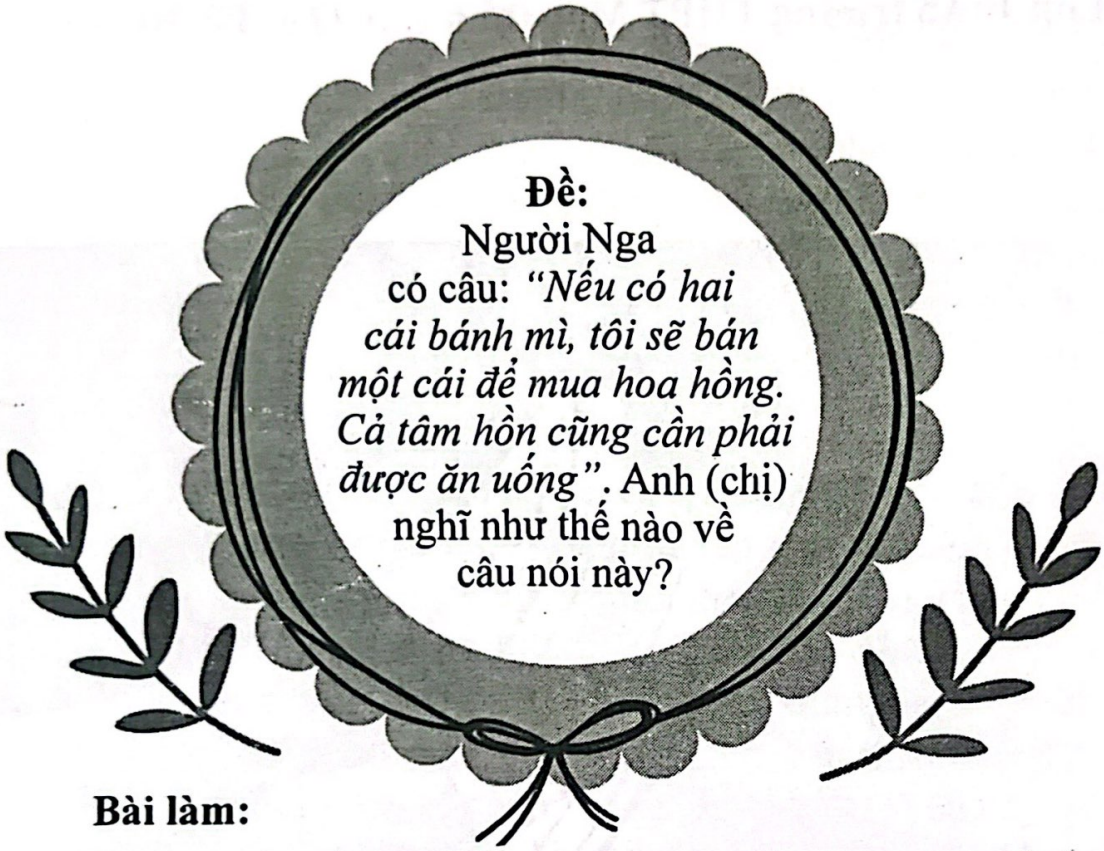

Đề:
Người Nga có câu: *"Nếu có hai cái bánh mì, tôi sẽ bán một cái để mua hoa hồng. Cả tâm hồn cũng cần phải được ăn uống"*. Anh (chị) nghĩ như thế nào về câu nói này?

Bài làm:

Trong cuộc sống, nếu bạn gặp phải tình cảnh đang rất đói và nhận được hai cái bánh mì từ một sự giúp đỡ của ai đó rất chân tình thì bạn sẽ làm gì với hai cái bánh mì ấy? Ăn nhanh cả hai hay chỉ ăn một và để dành lại một. Mỗi chúng ta đều có cách xử lí khác nhau, nhưng tôi lại rất thích một cách xử lí đầy thú vị và sâu sắc trong một câu nói của người Nga thế này: "Nếu có hai cái bánh mì, tôi sẽ bán một cái để mua hoa hồng. Cả tâm hồn cũng cần phải được ăn uống". Nếu ngẫm nghĩ bạn sẽ thấy một triết lí rất hay trong đấy, đó là nói đến sự cân bằng, hài hòa giữa giá trị vật chất và tinh thần trong cuộc sống của mỗi chúng ta.

Trong câu nói của người Nga chúng ta bắt gặp hai hình ảnh đó là "bánh mì" và "hoa hồng". Cả hai hình ảnh ấy rất quen thuộc với cuộc sống hằng ngày của chúng ta. Nhưng trong câu nói này, nó lại mang tính biểu tượng. Bánh mì là hình ảnh

tượng trưng cho giá trị về vật chất thiết yếu trong cuộc sống. Còn hoa hồng là hình ảnh tượng trưng cho cái đẹp, cho giá trị, nhu cầu về tinh thần. Theo người Nga, nếu có hai cái bánh mì, họ sẽ bán một cái để mua hoa hồng, bởi vì tâm hồn cũng cần phải được nuôi dưỡng. Đó là một tư tưởng rất đẹp hướng người ta tới sự hài hòa giữa vật chất và tinh thần trong cuộc sống, nhằm mang lại một cuộc sống tốt đẹp hơn cho mỗi con người.

Nhưng trong câu nói trên chúng ta cũng cần phải hiểu linh hoạt rằng nếu có hai cái bánh mì thì mới bán một cái, tức là giá trị vật chất là nhu cầu trước tiên, quan trọng, là điều kiện để ta phát triển bản thân, thực hiện nhiều điều trong cuộc sống, tùy thuộc vào hoàn cảnh mà nhu cầu tinh thần cũng nên được chú ý song hành với nhu cầu vật chất.

Trong mỗi chúng ta, vật chất là những yếu tố mà do tự bản thân ta cố gắng chăm chỉ miệt mài để đạt được hay được hưởng từ gia đình, cha mẹ. Bởi thế chúng rất quý, đảm bảo cho ta một cuộc sống ấm no, nhưng chưa hẳn có được vật chất là có được tất cả, có được niềm vui, hạnh phúc gia đình... Ta vẫn thấy trong cuộc sống, có nhiều gia đình điêu đứng vì chỉ lo mải mê kiếm tiền mà quên quan tâm đến con cái, để họ trở nên hư hỏng, gây ra những hệ lụy không tốt đến xã hội và sự phát triển của đất nước. Vì thế nếu đã có điều kiện về vật chất chúng ta cần phải tặng cho tâm hồn mình một nhánh hoa hồng đúng nghĩa để cuộc sống con người được toàn diện hơn. Đừng quá đề cao vật chất mà hạ thấp đời sống tinh thần, hay có cái nhìn thực dụng khi đánh giá người khác để "tâm hồn tàn lụi ngay khi còn sống".

Tâm hồn là một phần quan trọng khiến con người được là người với nghĩa đầy đủ nhất chứ không phải là một cỗ máy không cảm xúc, không niềm tin, hi vọng... Nếu tâm hồn không được nuôi dưỡng, con người chỉ quan tâm đến tiền tài, vật chất, địa vị thì tâm hồn sẽ trở nên khô cằn, nghèo nàn, con người dễ dàng rơi vào lối sống ích kỉ, vô cảm, thậm chí bất

Bánh mì và hoa hồng - Ảnh minh họa: Pixabay

hạnh, đau khổ. Nhưng nếu chúng ta quá đề cao đời sống tinh thần, lấy cớ tâm hồn là cao quý, không phấn đấu vì hạnh phúc toàn vẹn rồi cũng sẽ chẳng mang lại hạnh phúc đích thực cho con người. Đó là biểu hiện của sự lười nhác, chủ quan, ham ăn biếng làm.

Muốn nuôi dưỡng một tâm hồn đẹp, điều đầu tiên chúng ta phải có đời sống vật chất tương đối đầy đủ. Đôi khi chính sự chật vật của vật chất sẽ làm cho đời sống tinh thần của ta bị bó buộc, nặng nề. Vì thế đời sống vật chất và tinh thần có mối quan hệ rất mật thiết với nhau. Khi có vật chất đầy đủ chúng ta nên bồi dưỡng tâm hồn không chỉ bằng thú vui đẹp như thưởng thức thiên nhiên hoa lá, hội họa, âm nhạc mà còn có thể đọc nhiều sách báo, để tâm hồn mình tĩnh lặng, sống chậm lại và yêu thương nhiều hơn!

Người Nga có một câu nói quả thật rất ý nghĩa. Nhất là đối với cuộc sống hiện nay của chúng ta, chúng ta cần phải nhận thức đầy đủ về hai nhu cầu làm nên cuộc sống của mỗi người. Cần không ngừng bồi đắp, nuôi dưỡng thế giới tâm hồn của mình. Không những thế cần phải lao động hết mình để thỏa mãn đầy đủ nhu cầu vật chất và tinh thần cho bản thân và gia đình để hưởng thụ được một cuộc sống thật sự hạnh phúc và ý nghĩa trên thế gian này.

"Hãy sống thật hạnh phúc khi bạn đang còn sống bởi vì bạn chỉ có một lần sống duy nhất mà thôi" (Ngạn ngữ Scotland).

Trần Hoàng Tính
(Lớp 11A trường THPT Lương Thế Vinh, Phụng Hiệp, Hậu Giang)

VÌ SAO TÔI SỐNG?

Đề: Nêu suy nghĩ của bạn về quan điểm sống qua những dòng thơ sau:

"Ngày tử thần gõ cửa nhà anh
Anh sẽ có món chi làm tặng vật?
Trước vị khách đến thăm tôi sẽ đặt
Cái li tràn đầy cuộc sống của tôi dâng."

(Tagore)

Bài làm:

Sắp hết một năm, giở những tờ lịch cuối cùng, chợt thấy mấy dòng thơ của Tagore:

"Ngày tử thần gõ cửa nhà anh
Anh sẽ có món chi làm tặng vật?
Trước vị khách đến thăm tôi sẽ đặt
Cái li tràn đầy cuộc sống của tôi dâng".

Thời khắc cùng năm tận tháng, mùa tàn nắng nhạt, cái không khí lặng thầm của ngày đông chí gợi lên cho tôi những cảm xúc lạ kì về cuộc hóa sinh. Nó buộc tôi không khỏi nghĩ suy về những dòng thơ đang thấy…

Cái kết điểm của cuộc sống là điều không ai tránh khỏi. Nó là một bi kịch nhưng đồng thời là một thách thức: nó buộc con người trong quãng đời ngắn ngủi của mình phải trả lời cho được câu hỏi: "Vì sao tôi sống?" Nhà thơ Ấn Độ vốn là

một người có nhiều suy cảm về thế giới tâm linh, thấu hiểu sự chết, đã nghĩ về ngày "tử thần gõ cửa" nhà mình như một cuộc viếng thăm mà ông sẽ tặng cho thần "cuộc sống" tràn đầy của mình. Hình như Tagore muốn tận hưởng hết cái đẹp đẽ, cái đa thanh, phức vị của cuộc thăng trầm trước khi gặp thần chết. Ông ra đi không hối tiếc vì đã sống trọn vẹn cuộc đời mình.

Đời sống là một cuộc chuyển hóa của cho và nhận, nhận và cho. Chúng ta không thể nào sống mà không có một mối dây kết nối với người khác. Ta sống là sống với người khác, cái yêu ghét của ta cũng là nỗi yêu ghét trước cộng đồng. Bày tỏ mình, đối thoại chính là biểu hiện của tồn tại (quan điểm của Bakhtin). Tình cảm của chúng ta là kết quả của quá trình tương tác với đồng loại. Một đứa trẻ chỉ có thể lớn lên khi được chăm sóc bởi cha mẹ, gia đình - nhận sự dưỡng nuôi từ thân nhân. Sau đó nữa, đứa bé sẽ nhận được sự giáo dục của nhà trường, sự bảo trợ từ xã hội. Lớn lên, nó lao động và ngầm thực hiện một giao kết xã hội giữa quyền lợi và nghĩa vụ với đất nước. Chúng ta đã nhận nhiều như thế, lẽ nào không cho đi?

Kỉ niệm đáng nhớ của Beethoven không phải giây phút vinh quang mà là trong một ngày u buồn vì tình yêu dang dở, ông đã cất lên tiếng dương cầm trầm bằng để thương cho ước mong của cô gái mù muốn trông được mặt hồ đêm dưới trăng. Tiếng đàn đã giúp cho người con gái tội nghiệp kia một lần duy nhất trong đời thấy được bằng trái tim ánh trăng huyền ảo. Bản sonate "Ánh trăng" vĩ đại đã ra đời như thế. Sống, không phải chỉ cất lên tiếng đàn của hoan ca, của ảo não riêng tư mà là để cất lên tiếng đàn cho nỗi buồn vui của đồng loại. Sống, là như thế, cho tất cả, và nhận về bình yên.

Muốn gặp Visnu phải qua căn nhà của Shiva. Người ta chỉ có thể sống thanh thản khi đối diện với cái chết thanh thản, tức là bình yên. Tôi luôn cho rằng người ta chỉ hối tiếc những gì mình chưa làm chứ không ai nghĩ về những điều đã làm, dù thành hay bại. Sống cho có ý nghĩa là một cuộc dấn thân như thế. Không chỉ trải nghiệm những cảm xúc, những kỉ niệm có

sức lan tỏa với đồng loại mà mỗi người chúng ta cũng phải sống làm sao để còn lại trong đời này một điều gì đó nói rằng: mình đã từng tồn tại. Tác phẩm của Patrick Modiano để lại trong tôi nỗi trăn trở khôn nguôi về cái còn lại của con người sau khi biến mất: một hộp giấy, mấy tấm ảnh... tất cả chỉ có thế? Không! Bạn hãy mang đi sự bình yên, thanh thản và cố gắng để lại thế giới này thành tựu nào đó. Kỉ niệm, là một thành công. Còn thành tựu nhiều khi là kết quả của một quá trình dai dẳng.

Nhưng, những nỗ lực của chúng ta nhiều khi không thành công, suốt đời cũng không có được điều gì quá lớn để gửi lại. Nếu như vậy, bạn đừng bao giờ nản chí, cứ tiếp tục cống hiến và tạo ra thành tựu. Bạn biết không, mỗi viên gạch chẳng làm nên điều gì cả, nhưng nhiều viên gạch nối chồng nhau lại tạo thành bức tường vững chắc có thể dẫn gió, dẫn nước, che sóng, ngăn triều. Cái chúng ta làm ra hôm nay còn dang dở, người sau sẽ tiếp nối. Chỉ cần bạn tận tụy với lý tưởng cống hiến của mình, dù thành tựu có nhỏ bé, bạn cũng vẫn là người đã để lại cho cuộc sống một nền móng, một mảng nào đó của một thành tựu lớn lao. Như thế, trong chiếc li gửi tặng tử thần, bạn sẽ đặt thêm bên cạnh bình yên, là niềm tin và hi vọng.

Giở tiếp những tờ lịch còn dang dở, thấy chưa đầy tuần là đã sang năm. Lại một chặng nữa trong đời sống của chính mình qua đi. Suốt mười tám năm qua, nhiều lúc bản thân cũng yếu đuối, sa ngã khỏi lý tưởng sống của mình. Song, cho đến hôm nay, vẫn còn vững bước trên con đường văn chương, tôi biết rằng lý tưởng đó tôi vẫn nắm chặt và luôn hướng về. Mỗi chúng ta chỉ có thể bằng cống hiến của mình mà cứu rỗi được một cuộc đời. "Một cuộc đời. Chỉ một cuộc đời này của bạn mà thôi." (Mary Oliver)

Lâm Hoàng Phúc
(Trường THPT Chuyên Lê Hồng Phong, TP. HCM)

ĐÔI KHI YÊU THƯƠNG CŨNG CẦN CHÚT HOÀI NGHI...

Đề: *"Khi bạn quá tin cậy hoặc sùng bái một ai, chắc chắn bạn không bao giờ đề phòng, thậm chí nghi ngờ. Và đôi khi bạn chết vì niềm tin ngây thơ của mình."* (Tôi là Bêtô - Nguyễn Nhật Ánh). Hãy bày tỏ suy nghĩ của bạn về ý kiến trên.

Bài làm

Thời Xuân Thu Chiến Quốc, có Bá Nha và Tử Kỳ là đôi bạn tri âm. Không ai hiểu tiếng đàn Bá Nha, chỉ có Tử Kỳ là người thấu hiểu. Khi Tử Kỳ qua đời, Bá Nha đập vỡ đàn vì không còn tri âm. Quả thực, có một người để tin tưởng, thông hiểu và sẻ chia nỗi lòng là một niềm hạnh phúc lớn lao mà cuộc sống ban tặng. Con người nhờ đó mà không thấy mình nhỏ bé, cô độc giữa dòng đời quá dài, quá rộng. Nhưng đôi khi, đặt lòng tin tuyệt đối vào một ai đó sẽ khiến bạn rơi vào bi kịch bởi "Khi bạn quá tin cậy hoặc sùng bái một ai, chắc chắn bạn không bao giờ đề phòng, thậm chí nghi ngờ. Và đôi khi bạn chết vì niềm tin ngây thơ của mình." (Tôi là Bêtô - Nguyễn Nhật Ánh)

Chắc rằng mỗi người có ít nhất một người để tin tưởng; đó là người đầu tiên bạn nghĩ đến khi vui cũng như khi buồn. Ta có thể nói với họ bất cứ điều gì, không đắn đo, không ngờ vực; và cảm thấy thật bình yên, dễ chịu khi ở bên họ. Đó là người quan trọng nhất với bạn, là người mà bạn "tin cậy", thậm chí là "sùng bái". "Không bao giờ đề phòng" hay "nghi ngờ", bạn hết lòng với họ, tin họ vô điều kiện. Có ai đó so sánh cuộc sống này với một tờ giấy trắng, tuy đơn giản, mỏng manh nhưng vẫn có hai mặt. Cuộc đời thật sự không phải chỉ là những câu chuyện tốt đẹp, tích cực. Sẽ có lúc, ta không ngờ rằng người phản bội mình chính là người mình tin yêu nhất, rằng ta sẽ "chết vì niềm tin ngây thơ của mình". Lời khuyên rằng "đừng quá tin tưởng vào bất kì ai" tưởng chừng có phần bi quan, tiêu cực về cách nhìn con người, nhìn cuộc đời nhưng quả thực, đó là một cách để ta tự bảo vệ chính mình.

"Khi bạn quá tin cậy hoặc sùng bái một ai", nếu ta không có một lí trí đủ mạnh mẽ, bạn sẽ không thể tránh khỏi những tổn thương khi thất vọng về họ và những sự lợi dụng từ phía họ, nhất là khi họ biết mọi ưu điểm lẫn khuyết điểm của ta, biết được đã chiếm trọn niềm tin và tình cảm của ta. Rất nhiều người đã nói rằng: "Người hiểu mình nhất là người nguy hiểm nhất." Có một bức ảnh rất quen thuộc, được nhiều người chia sẻ trên các trang mạng xã hội về sự giả tạo của con người. Bức ảnh vẽ hình hai người bạn cười nói vui vẻ, trong đó có một người vòng tay ra sau lưng bạn mình, trên tay cầm một con dao... Bức ảnh đơn giản, dễ hiểu nhưng để lại trong mỗi người đầy những suy ngẫm vì trong cuộc sống, thực sự có những câu chuyện đáng buồn như thế như ngạn ngữ vẫn nói: "Thật buồn cười là đôi khi người bạn sẵn sàng đỡ đạn thay lại chính là người bóp cò súng". Chúng ta không nên nhìn cuộc sống này một cách quá "ngây thơ", đừng nghĩ rằng cứ cho đi sẽ được nhận lại. Sự tin tưởng và gửi gắm quá nhiều tình cảm đôi khi sẽ khiến người ta không còn quý trọng nó nữa. Như việc ăn mãi những thanh kẹo ngọt, dù có ngon đến đâu đi nữa, đến một lúc nào đó ta cũng cảm thấy phát ngán. Khi bị phản bội

bởi người mà ta tin yêu tuyệt đối, người đầu tiên chịu mọi hậu quả, mọi tổn thương là bản thân mình. Ta sẽ là người buồn khổ nhất khi bị đứa bạn thân nói xấu, bàn tán sau lưng; sẽ là người đau đớn nhất nếu người mà ngày xưa từng hứa hẹn rất nhiều điều đáng để tin yêu đến tận cùng thì giờ họ lại quay lưng, lạnh nhạt. Khi được con gái hỏi về câu châm ngôn mà ông thích nhất, K. Marx đã không chút do dự trả lời ngay: "Hoài nghi tất cả." Sự "hoài nghi" ấy có thể giúp bạn mở rộng tầm nhìn của mình về mọi điều trong cuộc đời, rèn luyện tư duy phản biện và sự phán đoán nhanh nhạy, sâu sắc hơn. Nếu bị phản bội, hẳn là bất kì ai cũng thấy hụt hẫng nhưng ở chiều ngược lại nó giúp ta thay đổi cách sống, cách nhìn cuộc đời một chiều và nghĩ rằng cuộc sống luôn tươi đẹp. Chúng ta nhất thiết phải có một người để tin tưởng nhưng là sự tin tưởng có chừng mực,

không mù quáng, không bất chấp để bạn không phải "chết vì niềm tin ngây thơ của mình".

Suzanne Collins từng nói: "Để có sự phản bội, đầu tiên phải có sự tin tưởng". Nếu bạn không đặt lòng tin và tình yêu vào ai, chúng ta sẽ không bao giờ thấy bị phản bội. Nhưng một cuộc sống như thế thực sự quá cô độc, nếu sống trong "hoài nghi" với những người thân yêu bên cạnh lại là một điều mệt mỏi. Chúng ta là một người rất hạnh phúc nếu có người để tin tưởng, sẻ chia, yêu thương. Nhưng ta cũng sẽ là người bất hạnh nhất nếu một ngày bị chính những người đó quay lưng, phản bội. Vì thế, hãy tin đúng người và yêu người xứng đáng nhận được sự yêu thương. Yêu thương và tin tưởng phải bằng cả lí trí và con tim để tỉnh táo mà yêu hết mình, yêu trọn vẹn nhưng không phải chịu quá nhiều đau thương. Và hãy nhớ rằng, thành thật nhất với chúng ta là chính bản thân mình, ta có thể đặt hết niềm tin vào bản thân nhưng tuyệt đối không thể làm điều tương tự với người khác.

Sau những vấp ngã, sẽ có người chọn tiếp tục yêu thương, tin tưởng hết mình; có người chọn yêu thương chân thành nhưng ít tin tưởng đi một chút, "hoài nghi" một chút để không phải một lần nữa chịu tổn thương. Chúng ta có thể chọn cho mình một cuộc sống mà theo bản thân là vẹn tròn nhất. Thế nhưng không đặt quá nhiều lòng tin vào một người không đồng nghĩa với việc bạn không được yêu thương, đối xử chân thành với họ. Yêu thương trọn vẹn, không giả dối và đừng làm mất lòng tin của bất kì ai bởi "niềm tin giống như một tấm gương, bạn có thể lắp ráp lại khi nó bị vỡ nhưng cuối cùng bạn vẫn cứ nhìn thấy sự hiện diện của những mảnh vỡ trong sự phản chiếu đầy ngu ngốc." (Lady Gaga).

HÀNG MỸ PHỤNG
(Lớp 11CV1, THPT chuyên Lê Hồng Phong, TP. HCM)

MỖI CHÚNG TA NHƯ MỘT VÒNG TRÒN BỊ KHUYẾT...

Đề bài: Hãy bình luận quan niệm sống trong đoạn thơ sau:

"Ta hay chê rằng cuộc đời méo mó
Sao ta không tròn ngay tự trong tâm?
Đất ấp ôm cho những hạt nảy mầm
Nhưng chồi tự vươn mình tìm ánh sáng
Nếu tất cả đường đời đều trơn láng
Thì chắc gì ta nhận được ra ta?
Ai trong đời cũng có thể tiến xa
Nếu có khả năng tự mình đứng dậy
Hạnh phúc cũng như bầu trời này vậy
Đâu chỉ dành cho một riêng ai".

Bài làm

Mỗi chúng ta như một vòng tròn bị khuyết. Ta lăn mãi trên đường đời với những vấp ngã, chông chênh. Ta mơ ước đường đời bằng phẳng và ta là một vòng tròn hoàn hảo để đi đến thành công dễ dàng hơn. Nhưng ta đâu biết cuộc đời vốn phải gặp thử thách gian lao. Vì thế, ta phải biết tự mình vượt qua nó, như một đoạn thơ đã nhắn gửi :

Ta hay chê rằng cuộc đời méo mó
Sao ta không tròn ngay tự trong tâm?
Đất ấp ôm cho những hạt nảy mầm
Nhưng chồi tự vươn mình tìm ánh sáng
Nếu tất cả đường đời đều trơn láng
Thì chắc gì ta nhận được ra ta?
Ai trong đời cũng có thể tiến xa
Nếu có khả năng tự mình đứng dậy
Hạnh phúc cũng như bầu trời này vậy
Đâu chỉ dành cho một riêng ai.

Đoạn thơ ngắn nhưng đã gợi cho chúng ta nhiều điều đáng suy nghĩ. "Cuộc đời méo mó" vì nó luôn ẩn chứa những vất vả, thách thức con người, khiến con người dễ gục ngã. Nhưng nếu ta chỉ trách cứ, đổ lỗi cho cuộc đời thì chỉ ta cảm thấy mệt mỏi. Thay vì vậy, ta hãy "tròn ngay tự trong tâm". Ta hãy phấn đấu, vươn lên, tự đứng dậy sau thất bại, ta sẽ tìm thấy thành công và "hạnh phúc". Vì thành công, hạnh phúc không là món quà dành tặng cho riêng ai, ai biết nỗ lực, khẳng định bản thân bằng chính sức mình sẽ có được món quà đó. Đoạn thơ đã đem đến cho chúng ta bài học cuộc sống ý nghĩa: phải biết tự đấu tranh với những khó khăn, thất bại, phải biết chấp nhận chúng và tự hoàn thiện mình, hạnh phúc sẽ mỉm cười với bạn. Và đó cũng chính là quan niệm sống cần có của con người nếu muốn chạm tay vào hạnh phúc.

Cuộc sống là hành trình dài chinh phục hạnh phúc. Và vì vậy, ta cần tự đứng lên bằng chính đôi chân và sức lực của bản thân. Ngay cả chồi non cũng mang lại cho ta bài học từ cuộc sống. Đất nuôi sống chúng nhưng muốn nhìn thấy ánh mặt

Ảnh minh họa: Pixabay

trời, chúng phải tự bén rễ sâu vào lòng đất và cố gắng vươn mình phát triển từng ngày. Chúng ta cũng vậy. Cuộc sống ban cho ta cuộc đời và những cơ hội sẵn có. Chúng ta phải tự nắm bắt cơ hội và sử dụng chúng bằng khả năng của mình. Như vậy, ta sẽ không chán chường trước giông tố cuộc đời. Vì ta biết giông tố là cơ hội, hạnh phúc này đâu của riêng ai.

Phan Bội Châu từng viết:

Ví phỏng đường đời bằng phẳng cả
Anh hùng hào kiệt có hơn ai

Chính vì cuộc đời không bằng phẳng, không trơn láng, ta mới có thể tỏa sáng bằng cách riêng của bản thân, ta nhận ra chính mình. Ta là một cá thể riêng biệt. Giữa dòng chảy xuôi ngược của cuộc đời, ta sẽ là ai trong số họ, ta sẽ ở đâu nếu cứ buông rơi, trôi theo dòng đời bất tận, để rồi một ngày, ta đánh mất ta. Nếu không dám tự tin khẳng định và chứng tỏ giá trị bản thân, ta sẽ chìm giữa cuộc đời bấp bênh. Nếu ta chỉ oán thán cuộc đời bất công, méo mó, thì sao nổi bật giữa bao người khác, làm sao xây dựng được thương hiệu của riêng mình?

Ta không khó để tìm những con người như vậy giữa cuộc sống muôn hình vạn trạng này. Đó là chủ tịch tập đoàn Microsoft: Bill Gates. Chọn ngã rẽ khác thay vì đại học, ông

xây dựng cho mình một thương hiệu riêng bằng chính sức mình. Để rồi ông trở thành tỉ phú nổi tiếng thế giới, còn hãng Microsoft thì được công chúng biết đến và sử dụng rộng rãi. Ông từng nói: "Thuở đi học, tôi rất hay bị điểm kém, còn bạn tôi thì vượt qua tất cả kì thi. Và bây giờ, anh ta đang làm quản lí của công ti Microsoft, còn tôi thì làm chủ tịch." Dù sóng gió trong cuộc đời của Bill Gates không ít nhưng ông chọn cho mình hướng đi riêng để thành công và phải chăng, ông đã tự tìm hạnh phúc cho riêng mình? Thế nhưng, nhiều bạn trẻ lại lấy lí do này mà viện cớ bỏ học. Bill Gates đã khẳng định, ông bỏ học đại học chứ không bỏ học. Vì vậy, ta phải chọn cho mình cách tỏa sáng riêng, đúng đắn, phù hợp thì mới có thể tìm thấy hạnh phúc.

Tuy nhiên, nhiều bạn trẻ hiện nay lại bỏ rơi, buông xuôi cuộc sống, chỉ đổ lỗi cho cuộc sống méo mó, không công bằng. Những bạn trẻ ấy không biết làm tròn cuộc sống từ chính sức mình. Đầu tiên là cách nhìn, cách nghĩ, sau đó thói quen đổ lỗi cho cuộc sống như axit ngấm dần vào cơ thể và ăn mòn lối tư duy, suy nghĩ và hành động của các bạn. Thế nên, ta cần biết phấn đấu, nỗ lực, tự đứng lên sau vấp ngã ngay từ nhỏ thì mai đây mới có thể thành công trên đường đời. Hay đơn giản là biết đón nhận những thử thách, sóng gió nó đem đến cho ta, để hạnh phúc nhỏ nhoi mà ý nghĩa. Vì hạnh phúc nằm trong chính trái tim ta, biết yêu đời là đã hạnh phúc.

Quan niệm sống tốt đẹp được gửi gắm qua mấy dòng thơ cũng là quan niệm sống mà chúng ta cần trang bị cho bản thân. Cuộc sống luôn méo mó, nếu ta không biết mài giũa, rèn luyện bản thân, tự vươn lên như chồi non trong lòng đất mẹ, thì sao ta đón nhận hạnh phúc. Hạnh phúc đến từ những điều đơn giản nhất, nếu ta không biết đứng dậy thì sao ôm hạnh phúc vào lòng?

Phó Đỗ Quyên
(Lớp 9/6 trường THCS Bình Tây, TP. HCM)

HÃY NHƯ MỘT HẠT GIỐNG, DÁM VƯƠN MÌNH LÊN CAO...

Đề bài

Nhà thơ Xergei Exenin từng viết:

"Thà tôi cháy vèo trong gió
Còn hơn thối rữa trên cành"

Câu thơ trên khiến anh (chị) suy nghĩ gì về lối sống cần có của mỗi người.

Bài làm

Trải qua hàng triệu năm tiến hóa cùng vô vàn thách thức của tạo hóa, con người xuất hiện trong vũ trụ bao la. Từ khi xuất hiện, con người đã ý thức được sự kì diệu của sự sống và luôn mong muốn sống tốt đẹp, sống có ý nghĩa. Để làm được điều đó, chúng ta cần sống hết mình cho hiện tại. Đó cũng là điều mà nhà thơ Xergei Exenin tâm niệm:

"Thà tôi cháy vèo trong gió
Còn hơn thối rữa trên cành"

Hai câu thơ của Xergei Exenin cô đọng, hàm súc mà hàm chứa đầy đủ thông điệp về lối sống mà con người cần có. Nhà thơ dùng hình ảnh "cháy vèo trong gió" thật gợi tả để thể hiện

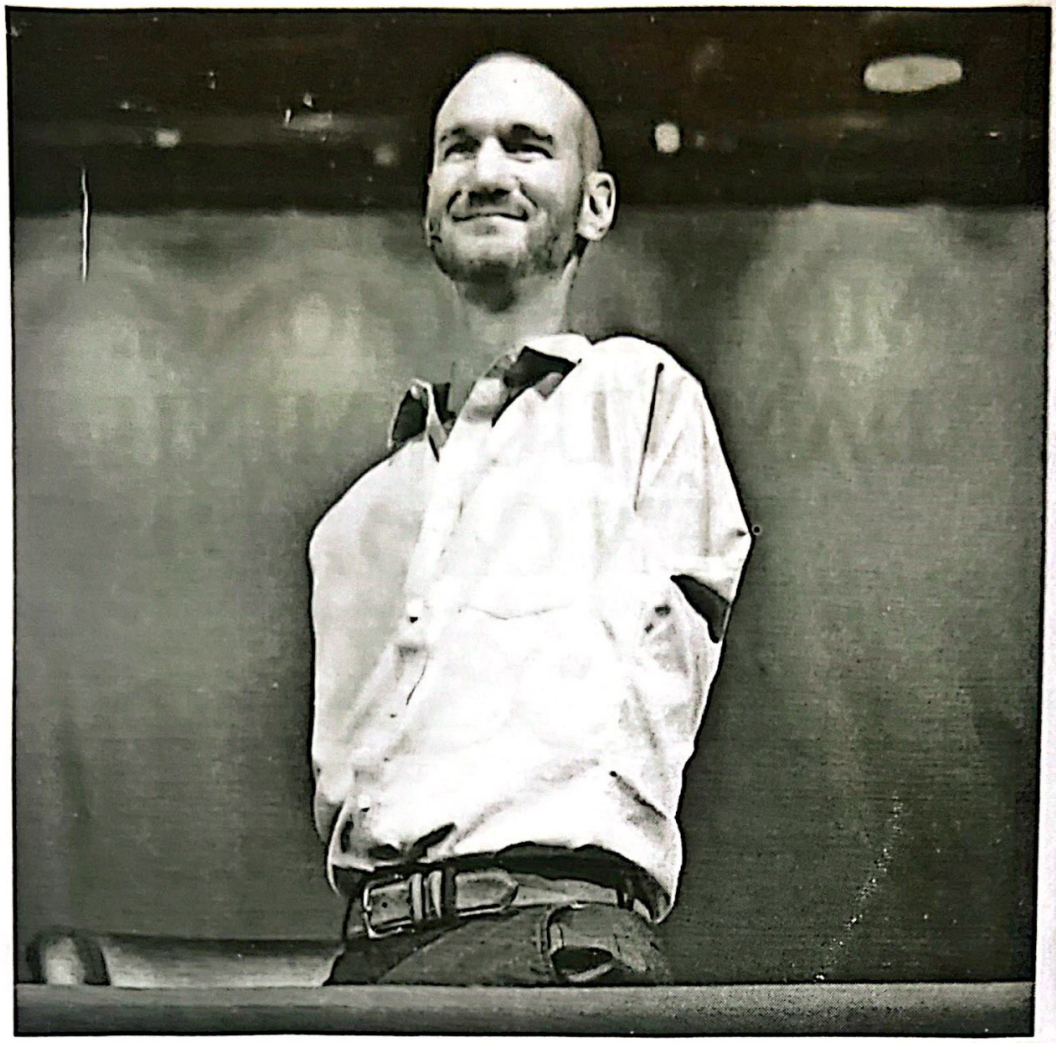

Nick Vujicic - ảnh: Wikipedia

mong ước được sống hết mình, cống hiến tất cả những gì mình có cho cuộc đời. Còn hình ảnh "thối rữa trên cành" là cách nói nhấn mạnh về sự vô ích, tầm thường, lụi tàn, héo hon. Đặc biệt Xergei Exenin còn khéo léo sử dụng cặp quan hệ từ "thà... còn hơn" để gây ấn tượng mạnh và làm nổi bật khao khát mãnh liệt được sống hết khả năng của mình dù phải chịu đau đớn mất mát còn hơn sống thụ động "thối rữa trên cành". Từ đó, câu thơ gieo vào lòng người đọc những suy nghĩ về lối sống đẹp: hãy dũng cảm sống hết mình, cháy lên những hoài bão chứ đừng sống hoài, sống phí.

Sống hết mình là lối sống thể hiện sự dũng cảm, cống hiến trí tuệ, sức lực vào những việc có ý nghĩa. Sống hết mình trong hiện tại, "cháy vèo trong gió" giúp bản thân mỗi người phát hiện và phát huy được năng lực tiềm ẩn, thỏa sức sáng tạo, cảm nhận được bao điều kì diệu của cuộc sống. Con người với hoài bão, ý chí không ngại khó khăn, sẵn sàng theo đuổi ước mơ của mình sẽ đạt được thành công. Đặc biệt, những người sống hết khả năng luôn được mọi người yêu mến bởi họ đã

gieo vào chúng ta ánh sáng hi vọng, tiếp thêm cho chúng ta động lực vững vàng để đối diện với nghịch cảnh trong đời. Chắc hẳn, mỗi chúng ta đã hơn một lần thán phục chàng trai Nick Vujicic – biểu tượng của sức sống mãnh liệt. Nick sinh ra không may mắn bị khuyết tứ chi, song không vì thế mà anh tuyệt vọng "thối rữa trên cành". Với lòng dũng cảm, tài năng, nghị lực phi thường, anh đã trở thành nhà diễn thuyết truyền động lực sống cho mọi người. Nick từng nói: "Tôi là một điều kì diệu. Bạn cũng là một điều kì diệu". Thật đáng buồn, trong xã hội hiện nay có nhiều người đang sống tầm thường, vô ích "thối rữa trên cành", luôn bị động, lười nhác, sợ sệt thế giới xung quanh. Họ ỷ lại vào người khác, sống không mơ ước, không hoài bão, chán nản, tuyệt vọng.

Mỗi người cần sống hết mình, "cháy vèo trong gió" bởi bạn có biết mỗi chúng ta sinh ra đã là một tuyệt tác của tạo hóa. Cơ thể chúng ta tuy nhỏ bé nhưng có sức mạnh kì lạ. Mỗi ngày, ta thở khoảng 23000 lần, nói khoảng 48000 từ và đặc biệt trái tim nhỏ bé của ta mỗi ngày đập 100000 lần, và có thể tạo ra áp suất đẩy máu đi xa tới 9 mét. Nếu không "cháy vèo trong gió" mà "thối rữa trên cành" chẳng phải đáng tiếc hay sao? Tôi từng nghe một câu chuyện về hai hạt giống. Chúng đã đến ngày nảy mầm, hạt giống thứ nhất vui vẻ cắm rễ sâu xuống đất. Còn hạt giống thứ hai lại sợ sệt và khuyên hạt giống thứ nhất dừng nảy mầm bởi trên mặt đất có biết bao sâu bọ phá hoại cây, nếu nảy mầm sẽ phải chịu đau đớn. Hạt giống thứ nhất nghe vậy nhưng vẫn vươn mình lên cao đón nắng, bỏ mặc hạt giống thứ hai lười biếng. Cuối cùng, có một con gà đi qua đã ăn mất hạt giống lười biếng kia, còn hạt giống dũng cảm - hạt giống dám chịu đựng mọi đau đớn để vươn lên đang vui vẻ nô đùa cùng gió. Thật vậy, trong cuộc sống nếu không cố gắng sống hết mình không những chẳng thể đạt được thành công mà còn gặp phải nguy hiểm.

Song, con người sống hết mình chứ đừng nên mù quáng, không biết quý trọng bản thân. Mỗi người "sinh ra không phải để tan biến đi như hạt cát vô danh mà để in dấu trên mặt đất, in

dấu trong tim người khác". Bởi vậy, chẳng phải chúng ta nên học tập, rèn luyện không ngừng, nuôi dưỡng lòng dũng cảm, niềm tin, ý chí để sống hết mình hay sao?

Trong cuốn "Tiếng chim hót trong bụi mận gai", tác giả có viết lời đề tựa: "Truyền thuyết kể về một con chim chỉ hót một lần nhưng hót hay nhất thế gian. Có lần nó rời tổ bay đi tìm bụi mận gai và tìm cho bằng được mới thôi. Giữa đám cành gai góc, nó cất tiếng hót bài ca của mình và lao ngược vào chiếc gai dài nhất, nhọn nhất. Vượt lên trên nỗi đau khôn tả, nó vừa hót vừa lịm dần đi. Tiếng ca hân hoan ấy khiến cho cả thế gian phải lắng nghe, cả Thượng Đế trên cao cũng mỉm cười. Bởi vì tất cả những gì tốt đẹp nhất chỉ có thể có được khi ta chịu trả giá bằng nỗi đau khổ vĩ đại". Mỗi lần đọc, tôi đều tự nhủ: Con người chỉ sống có một lần, có một thời tuổi trẻ, nếu không "cháy" hết mình thì đáng tiếc biết bao!

Trần Thị Thu Thảo
(Lớp 11 Văn, Trường THPT Chuyên Hạ Long, TP. Hạ Long, Quảng Ninh)

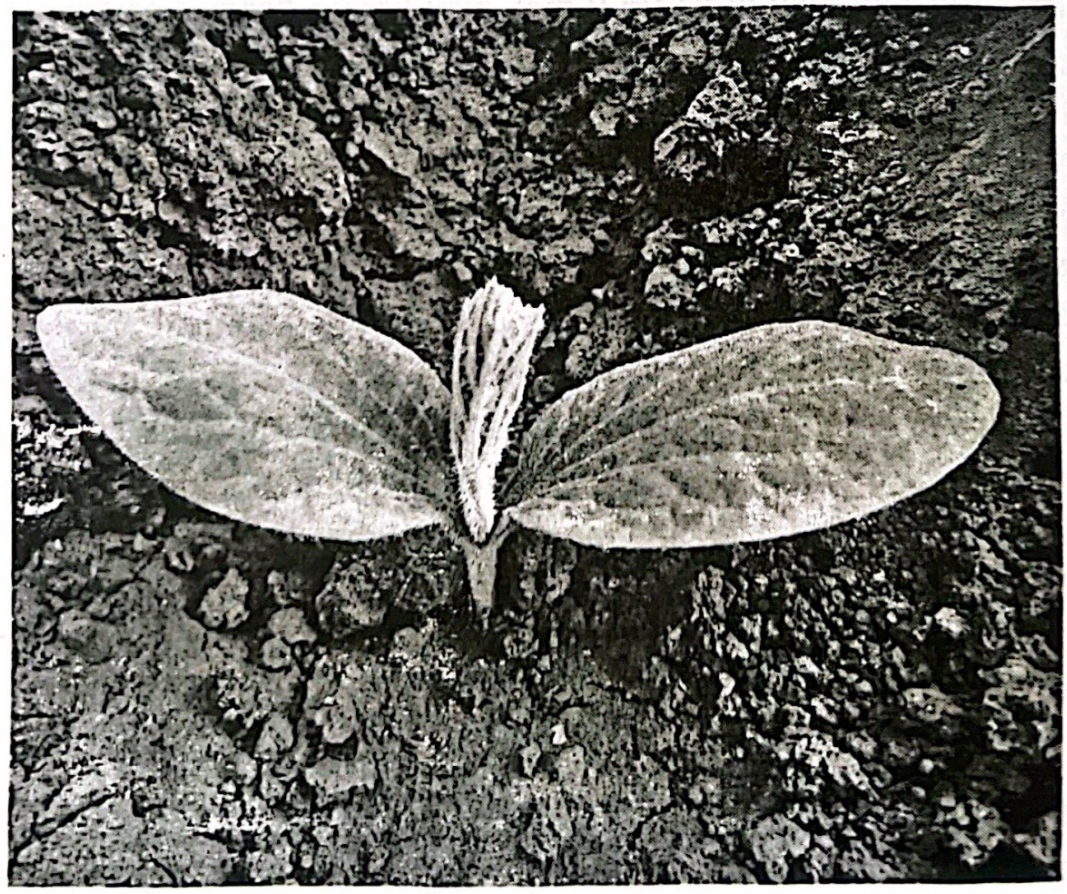

Ảnh: Pixabay

HOA VẪN NỞ GIỮA SỎI ĐÁ KHÔ CẰN...

Đề bài: *"Hoa vẫn nở giữa sỏi đá khô cằn"* - Suy nghĩ của anh (chị) từ hình ảnh trên.

Bài làm

Bàn tay tài hoa và tâm hồn hào phóng của mẹ thiên nhiên đã vẽ cho cuộc đời vô vàn những điều kì diệu. Một đóa hoa mạnh mẽ nở rực rỡ trên sỏi đá, dù khô cằn, dù khó khăn, dù đau đớn... nó vẫn vươn mình lên đón lấy ánh mặt trời. Và con người chúng ta, trong một cuộc sống đầy thử thách, đã học được gì từ tự nhiên khắc nghiệt mà kiên cường?

Điều kì diệu giữa vùng sỏi đá...

Trên bề mặt trái đất này không nơi nào giống nhau. Không phải nơi đâu cũng là đất lành màu mỡ, là cái nôi bình yên cho cây cối sinh sôi nảy nở, mà còn là những hoang mạc vắng vẻ, những sa mạc mênh mông với cái nóng khắc nghiệt, những

đỉnh núi cao hiểm trở lạnh giá, và cả những bãi sỏi đá khô cằn... Nhưng kì diệu thay, giữa một môi trường đầy thử thách, có những cây hoa yếu ớt vẫn gắng vượt mình ra khỏi lớp sỏi đá cằn cỗi, vươn cao tấm thân mềm mại ra đón lấy cả đất trời. Và nó nở rực rỡ, bởi lẽ nó đã chiến thắng số phận của mình. Cây hoa trên đá đã trở thành một biểu tượng cho ý chí và nghị lực vươn lên của con người. Chúng ta tựa như cây hoa dại đó, nó mỏng manh, yếu đuối, thân xác nó dễ dàng lụi tàn, nhưng bền bỉ trong nó là một khát khao, một niềm tin đã hun đúc thành ý chí, thôi thúc chúng ta đứng lên trên thử thách mà tìm ra ánh sáng cho cuộc đời mình.

Một bộ rễ mạnh mẽ và kiên cường

Cây hoa nhỏ muốn tồn tại trên một vùng sỏi đá khô cằnbộ rễ của nó đã phải phát triển hết sức mình, nó đâm sâu, vươn xa và lan rộng, để tìm thấy nguồn mạch dinh dưỡng, "Im trong lòng đất rồi bời/Chắt chiu từng giọt, từng lời lặng im" (Chế Lan Viên – "Rễ... hoa"). Con người chúng ta cũng vậy, cuộc đời là đất, đất có sỏi, có đá, có băng giá hay sương lạnh, và chúng ta chọn lựa có mọc lên hay không. Cuộc đời đâu phải lúc nào cũng đẹp và gian nan của cuộc đời chính là lửa luyện hữu hiệu nhất cho con người hoàn thiện. Thế nên, ý chí và nghị lực vươn lên của con người chính là một bộ rễ mạnh mẽ, nó công phá mở mang cả những luồng đất cứng rắn nhất, cắm sâu và vững chãi nâng con người lên cao hơn bãi sỏi đá khô cằn.Ta nhớ đến Bill Gates đã từng liên tiếp thất bại, cả một quá trình tiến lên vị trí ông vua phần mềm và người giàu có nhất thế giới cũng như việc vươn mình lên khỏi sỏi đá. Hay Helen Keller, nữ nhà văn với nhiều khiếm khuyết về giác quan vẫn vươn lên lắng nghe những vang động của đất trời. Hãy nhớ, cuộc sống do ta làm chủ, con người với biết bao niềm tin, ước ao và khát vọng phải làm chủ được số phận của mình. Đừng coi gian nan trước mắt là điểm giới hạn của bản thân, vốn dĩchẳng có gì gọi là tuyệt đối, thế nên ta đâu biết mình có thể vươn lên cao như thế nào. Như cây hoa mang cái tên mong manh, mà có ai ngờ nó sở hữu một bộ rễ to lớn của một cây cao bóng cả.

Sắc hương hoa trên đá

Không một nỗ lực nào mà không mang lại một thành quả xứng đáng. Đóa hoa nhỏ đã chịu bao nhiêu đắng cay? Có lẽ chỉ có nó mới hiểu thấu được. Nhưng trước mặt hết thảy, nó rạng rỡ, toát ra một vẻ đẹp phi thường. Nó làm cho những hạt giống còn lẩn dưới đám cát sỏi phải xấu hổ, nó làm cho lớp sỏi đá phải nhún nhường, nó làm cho chúng ta thêm vững tin vào thành công khi bản thân đã vượt qua bao thử thách với một ý chí mạnh mẽ. Những điều ngọt ngào nhất cũng chỉ có nó mới hiểu thấu được, ánh sáng thật rực rỡ biết bao, cuộc sống này đâu phải chỉ tối tăm chật hẹp như lòng đất mà xinh đẹp biết mấy. Đóa hoa đã đạt được ước mơ của mình, cũng như cô gái xương thủy tinh Nguyễn Thị Nguyện đã cất tiếng tin yêu vào đời: "Điều quan trọng không phải mình sống được bao lâu mà

phải sống như thế nào để mùa xuân mãi trong tim ta", cô viết tự truyện "Ước nguyện" gieo vào lòng biết bao người cả hy vọng và niềm ngưỡng mộ, khi cô mất đi đã có biết bao giọt nước mắt rơi trên đóa hoa mạnh mẽ đã sống trọn vẹn một kiếp đời.

Vẫn có những cây hoa không hương sắc

Con người đâu ai lựa chọn được xuất phát điểm cho mình. Có những con người đối diện với hoàn cảnh khó khăn, họ chán nản thất vọng, họ cảm thấy bất lực và không muốn cố gắng, rồi thất bại đến với họ như một lẽ tất yếu. Có cả những con người sinh ra trên một mảnh đất tốt, nhưng thói ỷ lại và quen hưởng thụ đã ngăn không cho họ tiếp xúc và va chạm với thử thách cuộc đời. Những đóa hoa ấy rễ không sâu, không vững chắc, không kiên cường, một cơn bão đi qua hay một mùa đông phủ trắng sẽ cuốn bay tất cả không để lại gì.

Ánh sáng mặt trời dành cho tôi!

Đặng Thùy Trâm đã rất tâm đắc với câu nói: "Đời người phải trải qua giông tố nhưng không được cúi đầu trước giông tố". Và chúng ta hôm nay, nhận thức được lẽ hiển nhiên rằng cuộc đời luôn chờ sẵn biết bao thử thách, phải tập cho mình thói quen phản ứng tích cực trước khó khăn ấy, rèn đúc một ý chí và nghị lực phi thường. Hơn thế nữa, một bộ rễ sâu phải được nuôi bằng dưỡng chất thơm lành, đó chính là những mơ ước, khát vọng trong cuộc đời. Chỉ khi ta có mục tiêu cao cả và quyết tâm đạt được mục tiêu, mọi gian nan thử thách sẽ chẳng còn là chướng ngại.

Con người mạnh mẽ, hãy như đóa hoa kia vẫn nở dù trên sỏi đá khô cằn, biết rằng ánh sáng mặt trời và mọi điều tốt đẹp dành cho tôi, một con người xứng đáng!

Nguyễn Thảo Uyên
(Lớp 12 Văn - trường THPT chuyên Lương Thế Vinh, Đồng Nai)

SỐNG NHỮNG NGÀY ĐẸP NHẤT...

Đề bài: Nêu suy nghĩ của anh (chị) về hai câu thơ của nhà thơ Chế Lan Viên:

"Những ngày tôi sống đây là những ngày đẹp hơn tất cả
Dù mai sau đời muôn vạn lần hơn".

Bài làm

Có một loài chim chỉ hót một lần rồi chết, nhưng nó là loài hót hay nhất thế gian. Giọng hót vút cao, trong trẻo và lắng đọng khiến cho hoạ mi, sơn ca phải ghen tị và thượng đế cũng phải mỉm cười. Dù chỉ sống những tháng ngày ngắn ngủi nhưng loài chim kia đã không ngần ngại dâng tặng cho cuộc đời tiếng hát say mê. Con chim nhỏ đã không hề phung phí từng phút giây hiện tại của mình, khi mỗi nhịp sống của nó là chắt chiu yêu thương, khát vọng được gửi gắm qua tiếng hót. Tôi bắt gặp một nhà thơ, có phải ông cũng đang đồng điệu với cánh chim kia mà cất lời bộc bạch:

"Những ngày tôi sống đây là những ngày đẹp hơn tất cả
Dù mai sau đời muôn vạn lần hơn".
(Chế Lan Liên)

Nếu ví cuộc đời là một trường ca bất tận thì có lẽ ý thơ của Chế Lan Viên là một nốt trầm lắng sâu, chứa đựng những thông

điệp thật đẹp. Đó phải chăng là ý thức về một cuộc sống "cho hiện tại" và "vì hiện tại", khi nhà thơ khẳng định "những ngày tôi sống đây" – hiện tại đây, là những ngày "đẹp hơn tất cả" dẫu cho cuộc đời vạn biến đổi thay, dẫu cho "mai sau đời muôn vạn lần hơn". Lời gửi của nhà thơ là một giai điệu đẹp về cuộc sống, ngân lên trong ta những nốt nhạc yêu thương, trân quý từng giây phút hiện tại trong đời.

Hôm nay sẽ trở thành quá khứ, tương lai ngày mai thoáng chốc lại trở thành hôm nay... Giữa dòng đời vạn biến, từng giây phút hiện tại mới thật đẹp và quý giá biết bao. Bởi trước nhất, con người chỉ có thể hành động ở hiện tại. Cố nhạc sĩ Trần Lập đã chiêm nghiệm: "Chặng đường nào trải bước trên hoa hồng, bàn chân cũng thấm đau vì những mũi gai". Khi con người ta gặp thất bại, không phải ở quá khứ hay tương lai mà chính là hiện tại – "nơi" ta có cơ hội sửa chữa những sai lầm, để thay đổi và phấn đấu nhiều hơn. Trước khi kỷ nguyên loài người được thắp sáng, Thomas Edixon đã có hàng ngàn các thí nghiệm hỏng về bóng đèn điện. Nhưng thất bại ở quá khứ đã được nhà bác học sửa chữa bằng những nỗ lực ở hiện tại. Và cuối cùng, ông đã cho ra đời chiếc bóng đèn điện đầu tiên.

Hiện tại đẹp bởi vì khi đó ta còn thời gian và cơ hội. Bên cạnh đó, tình yêu với những ngày sống hiện tại nung nấu trong ta những cảm xúc đẹp, làm cho ta sống cuộc sống này trọn vẹn hơn, ý nghĩa hơn. Có bao giờ ta lắng nghe âm thanh một tiếng chim đang hót, có bao giờ ta ngẩng đầu ngắm những vì sao, có bao giờ ta chậm lại, dừng lại để trao cho ai đó một nụ cười, một ánh nhìn hỏi thăm. Cuộc sống hiện tại bình dị như vậy đó, nhưng cũng thật đẹp trong mắt những tâm hồn biết cảm nhận. Cuộc sống ngày nay trôi đi vội quá, người ta chỉ chăm chăm một đích đến phía trước mà đâu nhận ra "hạnh phúc và niềm vui ở trên đường đi chứ không phải ở đích đến". Hơn nữa, sống hết mình với hiện tại sẽ giúp ta làm việc bằng 100% công lực của mình, biết ước mơ, đam mê, biết hy vọng. Tôi nhớ câu chuyện về đóa hoa hướng dương Lê Thanh Thuý. Căn bệnh ung thư xương tai ác không thể ngăn được niềm khao khát sống của chị. Mỗi giây phút chị sống đã chẳng hề uổng phí khi

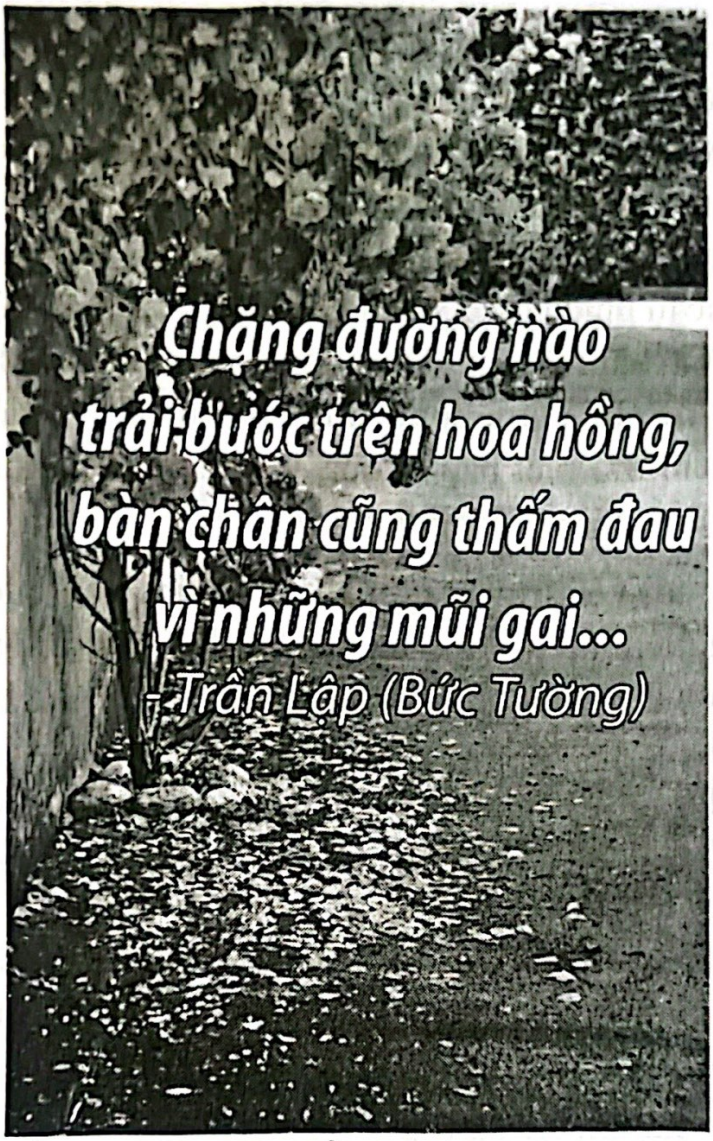

Đồ họa: T.T. - Nguồn ảnh: freeimages.com

chị Thuý dù bị bệnh nan y, vẫn tham gia công tác xã hội, gây quỹ giúp trẻ em nghèo mắc bệnh ung thư. Thế mới biết được sống là hạnh phúc, từng khoảnh khắc hiện tại trong đời ta mới quý giá làm sao, đáng được trân trọng như thế nào!

Dù vậy, một hoạ sĩ đã phác hoạ cuộc đời như một khối vuông Rubik, để nói lên cái đa diện, nhiều chiều của đời sống. Hiện tại mà chúng ta đang sống không phải lúc nào cũng màu hồng. Sẽ có những ngày buồn mưa nặng trĩu, những lúc cô đơn một mình ngay chính giữa một thế giới rất đỗi quen thân. Và có khi ta ôm mộng mơ về một tương lai tươi sáng trong khi nước mắt cứ chảy mãi ở hiện tại. Phải chăng, câu thơ Chế Lan Viên viết lên để tự an ủi mình? Không, tôi nhận thấy ở đây chẳng có

một " phép thắng lợi tinh thần" nào cả, mà chính là trái tim yêu đời đến thiết tha của một nhà nghệ sĩ. Trái tim ấy trân trọng từng giây phút sống hiện tại với tất cả vẻ đẹp của nó, nhưng cũng dang tay đón lấy bao nhiêu trắc trở, khó khăn mà cuộc đời mang lại, và sẵn sàng đương đầu với gian khó. Bởi tương lai không thể tự nhiên tốt đẹp lên nếu ta không hành động ngay ở hiện tại. Và "dù mai sau đời muôn vạn lần hơn", thì những tháng ngày hiện tại, được sống, được hoà nhập vào dòng chảy cuộc đời, nếm trải biết bao hương vị cuộc sống là điều hạnh phúc, đáng quý đối với mỗi người.

Thuở bé, tôi yêu truyện cổ tích vì những kết thúc có hậu nuôi dưỡng niềm tin trong sáng của trẻ thơ. Càng lớn lên, lầu son, mũ miện theo thời gian cứ thế mà xa dần. Cuộc sống hiện tại của tôi không phải là cổ tích. Nhưng tôi hài lòng và hạnh phúc với những gì mình đang có: được đi học, được có một gia đình, có cha mẹ có bạn bè, thầy cô, dạy dỗ. 17 tuổi phơi phới những ước mơ và hy vọng. Tôi hiểu "những ngày tôi sống đây" là khoảng thời gian đẹp nhất, khi xuân xanh còn đó, khi tuổi trẻ còn đó với rực nóng ngọn lửa của nhiệt huyết, của niềm tin. Tôi hiểu cuộc đời như bánh xe, muốn cho nó tiến về phía trước, ta phải hành động. Trước mắt tôi là kì thi đại học với nhiều thử thách, nhưng mơ ước trở thành một nhà nghiên cứu văn chương trong tôi lúc này đã cồn cào, tha thiết và cháy bỏng hơn bao giờ hết. Sống và làm việc hết mình, với tất cả đam mê, sẽ là chìa khoá vàng cho tôi mở cánh cổng đại học, bước tiếp những nấc thang trên con đường mơ ước của mình.

Và khi ấy tôi lại nhẩm thầm lời gửi gắm của nhà thơ Chế Lan Viên:

"Những ngày tôi sống đây là những ngày đẹp hơn tất cả
Dù mai sau đời muôn vạn lần hơn".

NGUYỄN THỦY VY
(Lớp 12 chuyên Văn trường THPT Nguyễn Thượng Hiền, TP. HCM)

PHẢI CHĂNG CHỈ CÓ NGỌT NGÀO MỚI LÀM NÊN HẠNH PHÚC?

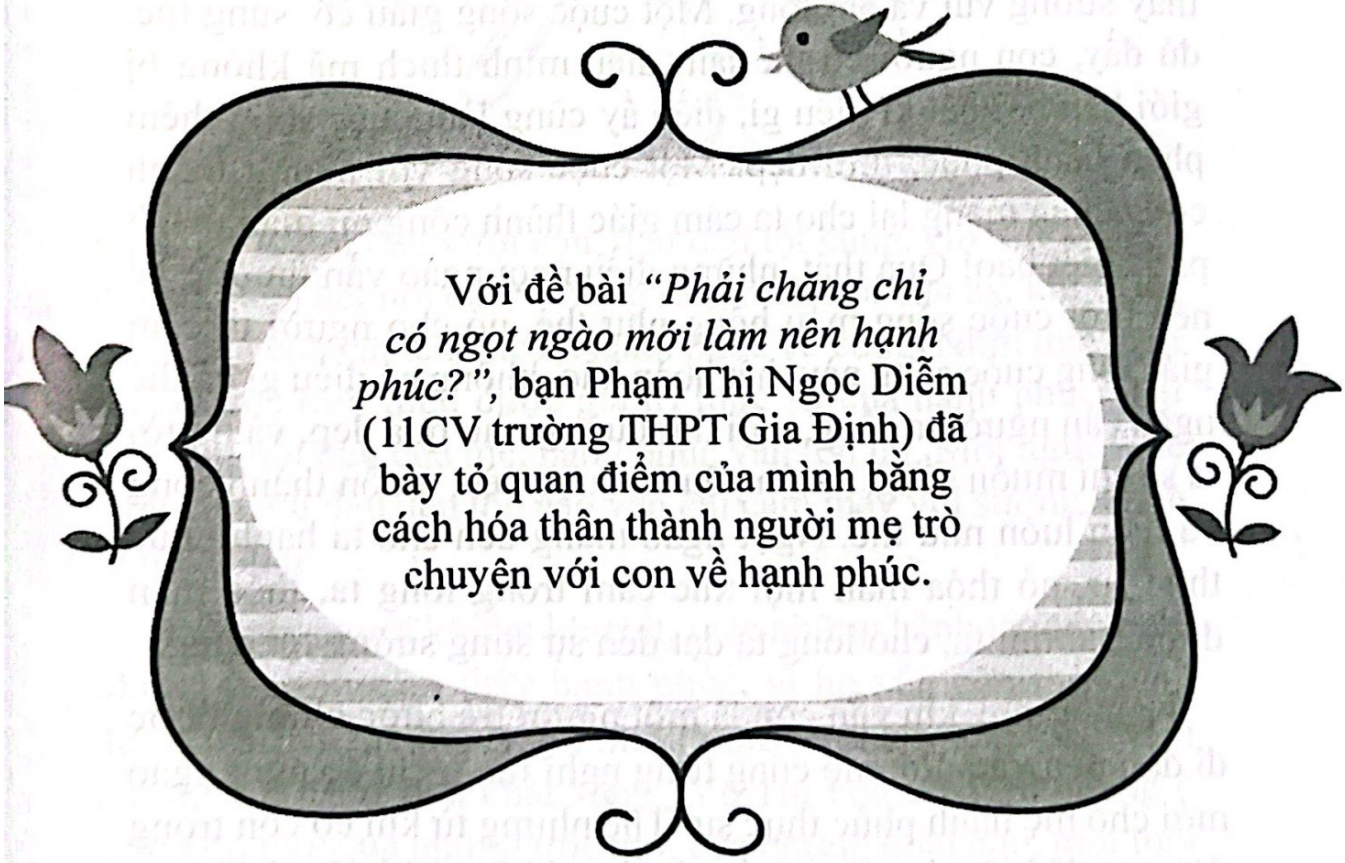

Với đề bài *"Phải chăng chỉ có ngọt ngào mới làm nên hạnh phúc?"*, bạn Phạm Thị Ngọc Diễm (11CV trường THPT Gia Định) đã bày tỏ quan điểm của mình bằng cách hóa thân thành người mẹ trò chuyện với con về hạnh phúc.

Bài làm

Hôm qua con chợt vô tình hỏi mẹ: "Mẹ ơi! Phải chăng chỉ có ngọt ngào mới làm nên hạnh phúc?" Mẹ đã suy nghĩ rất lâu về lời con hỏi. Con yêu ạ, trong cuộc sống này ai cũng mưu cầu hạnh phúc cho riêng bản thân mình, và người ta vẫn thường hay nghĩ rằng hạnh phúc chỉ đến từ những điều ngọt ngào nhất, bình yên nhất. Nhưng liệu điều ấy có thật đúng?

Không ai có thể định nghĩa hoàn toàn cho hai từ "hạnh phúc", ai cũng có cách hiểu hạnh phúc của riêng mình. Thế nhưng người ta vẫn thường hay bảo, ngọt ngào là hạnh phúc. Ngọt ngào là sự dịu dàng, ấm áp trong tình cảm, ngọt ngào cũng là sự sung túc, đủ đầy về vật chất lẫn tinh thần trong cuộc sống.

Ngọt ngào mang đến cho con người sự thoải mái, sự bình yên nên hẳn nhiên nó chính là hạnh phúc. Một cử chỉ quan tâm, yêu thương, một lời hỏi han ngọt ngào của mẹ dành cho con, của bạn bè dành cho nhau, cũng đủ khiến người ta cảm thấy sướng vui và ấm lòng. Một cuộc sống giàu có, sung túc, đủ đầy, con người có thể làm điều mình thích mà không bị giới hạn bởi bất kì điều gì, điều ấy cũng làm cuộc sống thêm phần hạnh phúc, tươi đẹp. Một cuộc sống với những thành công cũng mang lại cho ta cảm giác thành công mĩ mãn, hạnh phúc biết bao! Quả thật, những điều ngọt ngào vẫn thường vẽ nên một cuộc sống màu hồng như thế, nó cho người ta cảm giác rằng cuộc sống này thật hoàn hảo, không có điều gì có thể ngăn cản người ta sống, mọi thứ dường như quá đẹp, và người ta sẽ chỉ muốn sống, muốn yêu và được yêu, muốn thành công và luôn luôn như thế. Ngọt ngào mang đến cho ta hạnh phúc thực sự, nó thỏa mãn mọi xúc cảm trong lòng ta, thỏa mãn được trái tim ta, cho lòng ta đạt đến sự sung sướng tột cùng.

Ngày trước, khi vẫn còn là một người trẻ bước những bước đi đầu tiên vào đời, mẹ cũng từng nghĩ rằng, chỉ có ngọt ngào mới cho mẹ hạnh phúc thực sự. Thế nhưng từ khi có con trong đời, mẹ đã hiểu được rằng, hạnh phúc không chỉ đến từ những điều ngọt ngào ấy, nó còn được vẽ nên bởi những nỗi đau. Khi có con đến và ở trong bụng mẹ, con vẫn thường hay ra hiệu cho mẹ biết bằng cách quẫy đạp, lúc nhẹ lúc mạnh lại khiến mẹ cảm thấy rất đau. Thế nhưng con biết không, chính nỗi đau đó, lại mang đến cho mẹ sự hạnh phúc. Hạnh phúc khi biết con vẫn bình an, hạnh phúc khi biết con vẫn khỏe mạnh, vẫn vui vẻ hạnh phúc. Rồi khi chín tháng mười ngày trải qua, cũng là lần mẹ đau đớn nhất, khi phải sinh con. Lúc ấy mẹ mới cảm

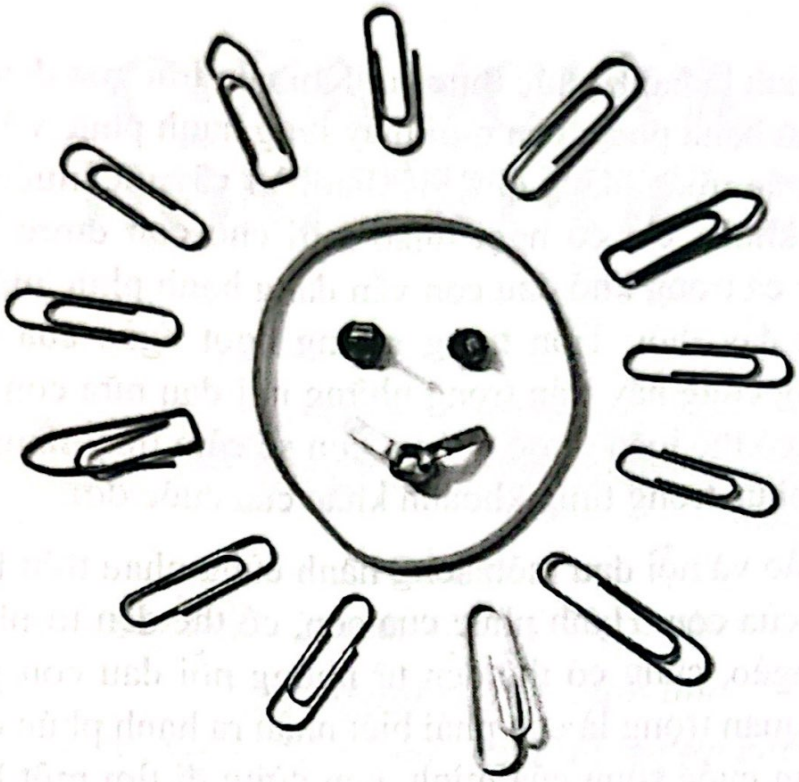

nhận được nỗi đau vượt cạn, đau đến tột cùng, chỉ muốn ngất đi cho quên hết nỗi đau. Nhưng rồi, trong nỗi đau ấy, khi tiếng khóc của con cất lên, mẹ lại hạnh phúc vô cùng. Nhìn thấy con lúc ấy, mẹ mới hiểu được giá trị thực sự của hạnh phúc. Thì ra trong nỗi đau của mẹ, hạnh phúc vẫn tồn tại. Một người mẹ sinh con, dù đau đến thế nào vẫn chỉ cảm thấy vui sướng, hạnh phúc, con à!

Hay một người khiếm khuyết, mắc những bệnh tật đớn đau, nhưng họ vẫn cảm thấy hạnh phúc, vì họ vẫn còn thời gian để sống, để cống hiến, làm những điều mình muốn. Như tấm gương của "đóa hoa khát sống" Võ Thị Ngọc Nữ, dù đang ở trong độ tuổi của những ước mơ, của những hoài bão, một tuổi trẻ nhiệt huyết, đầy đam mê, nhưng Ngọc Nữ lại mắc phải căn bệnh hiểm nghèo, nhưng cô vẫn luôn tươi cười hạnh phúc, nhất là khi có thể được múa, được thực hiện điều mình mong muốn. Giữa những nỗi đau, là hạnh phúc. Hạnh phúc khi con người cảm thấy rằng cuộc sống đáng quý, đáng sống hơn bao giờ hết, hạnh phúc khi con người dù ở trong thử thách, sóng gió cuộc đời vẫn khát khao sống và thực hiện ước mơ của mình. Có những nỗi đau lạ lùng như vậy, đến tột cùng của

nỗi đau chính là hạnh phúc thực sự. Khi con trải qua đau khổ để tìm kiếm hạnh phúc, con mới thấy rằng hạnh phúc với con thật đáng trân trọng, đáng quý biết bao! Vì vậy mẹ muốn con biết rằng, không chỉ có ngọt ngào mới cho con được hạnh phúc, ngay cả trong khổ đau con vẫn đang hạnh phúc mà con không biết đấy thôi. Trân trọng những ngọt ngào của cuộc sống, nhưng cũng hãy trân trọng những nỗi đau nữa con nhé, vì nếu con có thể hiểu được chúng, con sẽ cảm thấy rằng bản thân hạnh phúc trong từng khoảnh khắc của cuộc đời.

Ngọt ngào và nỗi đau luôn song hành cùng nhau trên bước đường đời của con. Hạnh phúc của con, có thể đến từ những điều ngọt ngào, cũng có thể đến từ những nỗi đau con gánh chịu. Điều quan trọng là con phải biết nhận ra hạnh phúc đang ở ngay trong cuộc sống của mình, con đừng đi tìm một hạnh phúc ngọt ngào xa xôi mà con hay mường tưởng. Con hãy nhìn ngay đây, ngay cả khi con đau khổ vì thất bại trong một bài kiểm tra nào đó, hay trong bất kì công việc gì, con vẫn hãy hạnh phúc bởi con đã làm chúng hết mình, làm bằng nỗ lực của chính con, con gái à! Hãy luôn nhớ rằng, hạnh phúc luôn ở quanh con.

Con hãy sống hết mình cho mỗi ngày trôi qua. Con hãy trân trọng những giây phút ngọt ngào bên người thân, bạn bè. Con cũng hãy cho đi sự ngọt ngào, cho đi yêu thương để cùng lan tỏa hạnh phúc cho người khác. Một cái quan tâm nhỏ nhặt, hay một cử chỉ yêu thương dịu dàng của con cũng sẽ làm cho người khác vui sướng, hạnh phúc. Nhưng con cũng đừng quên rằng, con cũng phải trân trọng những khoảnh khắc con đau khổ nhất, con đừng trách cuộc đời, đừng trách gì cả, con hãy cảm nhận đau khổ, trải nghiệm đau khổ, hãy dũng cảm và bản lĩnh lên con, để rồi con sẽ nếm được mùi vị của hạnh phúc trong đó.

Thương con!

PHẠM THỊ NGỌC DIỄM
(Lớp 11CV trường THPT Gia Định, Q.Bình Thạnh, TP. HCM)

CƯỜI NGƯỜI HÔM TRƯỚC...

Đề bài:
Suy nghĩ của anh (chị) về câu ca dao:

"Cười người chớ vội cười lâu
Cười người hôm trước hôm sau người cười".

Bài làm:

Tôi lớn lên bên câu chuyện cổ tích hàng đêm bà vẫn kể. Tâm hồn tôi được nuôi dưỡng bằng những bài học nhân sinh của ba. Tuổi thơ tôi gắn liền với những câu ca dao mẹ vẫn thường nói. Trong số đó, câu ca dao:

"Cười người chớ vội cười lâu
Cười người hôm trước hôm sau người cười"

đã để lại trong tôi nhiều ấn tượng sâu sắc. Sâu sắc không chỉ vì nó gắn liền với tuổi thơ tôi, mà còn vì nó chất chứa một bài học về cách đối nhân xử thế, cách sống cho đúng mực mà đến tận bây giờ tôi mới ngộ ra nhiều điều.

"Cười" là một hành động thể hiện trạng thái tâm lý của con người. Tiếng cười bao giờ cũng nhằm hai mục đích: thứ nhất, nó là tiếng cười giải trí, mua vui; thứ hai, nó nhằm châm biếm, phê phán một thói hư tật xấu nào đó. Ở ý nghĩa thứ hai này,

tiếng cười thường mang ý nghĩa giáo dục. Tuy nhiên, không phải nó luôn tích cực trong mọi hoàn cảnh.

Trong câu ca dao trên, ở vế đầu câu nói, ông cha ta đề cập đến hành động "cười người", ta có thể hiểu đây là tiếng cười châm biếm một ai đó, một đối tượng nào đó có tính chất, hành động đáng để chế giễu, có thể là một thói xấu hay có thể là một lỗi lầm... Nhưng khi đặt trong ngữ cảnh câu ca dao, tiếng cười đó là biểu hiện của thái độ thiếu tôn trọng nếu không muốn nói là khinh thường đối với người khác. Nghiêm trọng hơn, thái độ ấy còn được kéo dài trong một khoảng thời gian "cười lâu" rồi dần dần xây dựng nên một định kiến không tốt, một kiểu cười cợt đay đi đay lại lỗi lầm, thiếu sót của người khác. Nếu vế đầu là hành động, thì vế sau lại là kết quả của hành động đó. Cụ thể hơn đây là kết cục "Gậy ông đập lưng ông" cho những người luôn tỏ thái độ khiếm nhã và sau đó chính họ lại gặp viễn cảnh tương tự: bị "người cười". Cái viễn cảnh đó không phải xa xôi, nó ngay nhãn tiền: "hôm trước - hôm sau" là khoảng thời gian tiếp nối gần kề, rất nhanh chóng. Qua câu nói ấy, ông cha muốn khuyên dạy thế hệ con cháu không nên có những hành động quá đáng, thiếu tế nhị trước những sai lầm, vấp ngã mà người khác gặp phải. Đồng thời cũng là lời nhắc nhở cho một tương lai khả dĩ chúng ta cũng lâm vào hoàn cảnh như họ và khi ấy ta phải ngậm ngùi chịu lời cười chê của người đời.

Cuộc sống vốn dĩ muôn hình vạn trạng, với nhiều bất ngờ không ai dám chắc ngày mai sẽ có chuyện gì xảy ra. Ông bà ta có câu: "Sông có khúc, người có lúc". Có thể hôm nay như chúng ta là giỏi, là tốt, là thành công. Nhưng ta không biết khiêm nhường mà lại huênh hoang coi trời bằng vung, xem thường người khác thì ắt sẽ gặp hậu quả khôn lường sau này. Trong câu chuyện "Trí khôn của ta đây", chú trâu chẳng phải vì quá hả hê trước cảnh tượng chú hổ bị trí khôn của ông chủ đánh bại mà cười đến "bay" cả một hàm răng. Kết cục ấy chẳng phải đáng thương hay sao! Chú hổ kia giờ phải chăng sẽ nhìn chú trâu bằng cặp mắt "thương hại". Đó là một minh

chứng điển hình cho câu nói "Cười người hôm trước hôm sau người cười". Vả lại, "nhân sinh vô thập toàn". Có ai toàn vẹn trước sau, chưa từng một lần có sai sót đâu mà lại tự cho mình cái quyền đi chế giễu người khác? Trước một vấn đề, chúng ta có rất nhiều cách để cư xử, giải quyết. Vậy tại sao chúng ta không chọn cách để cả ta và người đối diện cảm thấy thoải mái nhất. Hai con người sinh ra đã có hai số phận, không ai có thể chọn điểm khởi đầu, nhưng điểm kết thúc lại nằm trong tay mỗi chúng ta. Nếu ta may mắn được sinh ra trong một gia đình mà ở đó ta được hưởng những điều tốt đẹp nhất thì hãy lấy đó là vinh dự, là niềm động viên để có thể duy trì và phát triển. Đừng như những kẻ tự phụ, họ chỉ biết buông nụ cười trên nỗi đau của người khác và thỏa mãn trước những gì mình đang có.

Và cũng đừng nên ôm suy nghĩ bây giờ ta hơn họ thì mãi là như thế! Những kiếp người kémmay mắn hơn chúng ta ngoài kia thừa sức vượt mặt ta, nếu họ không ngừng cố gắng trong lúc ta tiếp tục giậm chân tại chỗ. Có biết bao con người, vì biết tự trọng tấm thân, không chịu được nỗi nhục bị chê cười, đã âm thầm phấn đấu. Họ đã biết lấy nỗi đau làm động lực, lấy tiếng cười khen chê của thiên hạ mà bấm chí. Câu chuyện kì diệu về cuộc đời của chàng trai khuyết tật Nick Vujicic là một minh chứng hùng hồn nhất cho nghị lực con người. Từ một cậu bé mất cả tứ chi, trở thành trò cười cho bạn bè cùng trang lứa, ôm mặc cảm tự ti và từng nghĩ đến cái chết để giải thoát, Nick đã chứng minh cho thế giới thấy rằng tiếng cười hẹp hòi, nông nổi là một con dao sát nhân và cũng là một bậc thang để anh đến với vinh quang. Cuộc đời anh như là một huyền thoại, cái huyền thoại được tạo nên từ nước mắt của chính anh và tiếng cười cợt khiếm nhã của người đời.

Hoặc nhiều khi, chẳng phải vì kém cỏi mà họ sai lầm. Có ai đó đã nói rằng: Những người thành công lớn thường vấp phải sai lầm nhiều hơn người bình thường. Ford đã từng phải muối mặt với giới xe hơi khi tuyên bố phá sản công ty bốn lần. W. Disney từng bị đuổi việc vì bị cho rằng "thiếu ý tưởng". Steve Jobs từng bị phế truất quyền lực và bị ra khỏi công ty

mà mình đổ bao công sức tạo dựng nên. Và Mark Zuckerberg – cha đẻ Facebook – đã từng thất bại đau điếng trước khi anh lập ra được một trong những trang mạng xã hội được sử dụng nhiều nhất trên toàn thế giới. Hẳn là khi những con người ấy thất bại, họ phải nhận bao chỉ trích, đả kích; thế nhưng rồi họ vụt cao, thành người khổng lồ. Bởi cái sai lầm, vấp ngã của họ là một thử nghiệm vĩ đại, là một tìm tòi, một phát minh, thậm chí có thể là một tiền đề kinh nghiệm xương máu cho họ thành công ở bước đi kế tiếp. Ford đã làm nên một thương hiệu xe nổi tiếng trên toàn cầu, Disney đã làm nên đế chế hoạt hình cho trẻ em trên khắp thế giới xem và Steve đã khiến cho những kẻ đã từng "hất chân" ông phải nhã nhặn sáp nhập vào công ti riêng của ông và ngả mũ mời ông làm việc trở lại. Câu chuyện của họ khiến cho những kẻ đang cười cợt một ai đó ngoài đời kia phải giật mình mà nín lặng.

Cho nên, chê cười và khinh miệt người khác chỉ vì họ không được như ta hôm nay là một việc cần phải dừng lại ngay lập tức nếu không muốn biến niềm vui hôm nay trở thành nỗi xấu hổ sau này. Đó là chỉ mới nói đến cái hậu quả tai hại mà cá nhân người cười gặp phải. Có khi tiếng "cười lâu" nó còn gây ra những hệ lụy khủng khiếp mà ta không ngờ tới.

Song, xét ở những khía cạnh khác nhau, câu ca dao cũng cung cấp những bài học khác nhau về triết lí nhân sinh của cuộc sống. Tiếng cười chê trách hay tiếng cười phê phán chưa hẳn là hoàn toàn xấu. Trong cuộc sống, đôi khi nụ cười ấy cũng giống như một diễn viên nhận vai phản diện. Trên màn ảnh, họ thật xấu, thật độc ác nhưng thực tế họ chỉ cố hoàn thành tốt vai diễn của mình. Có những người mượn nụ cười để chê trách, giễu cợt điểm xấu của người khác nhưng nó lại chính là một liều thuốc làm thức tỉnh những con người sa ngã kia và họ từ bị khinh thường gượng dậy phấn đấu. Có phải vậy mà câu chuyện tình bạn đặc biệt của Lưu Bình – Dương Lễ đã trở thành kinh điển với những ai muốn dùng tiếng cười để "khích tướng" người bạn sa đà chểnh mảng biết làm lại từ đầu? Với lại, một số trường hợp, việc ta đi "cười người" là có thể hiểu

được, bởi lẽ tại điểm xuất phát họ (những kẻ bị cười) có thể chẳng có gì, nhưng vì sự nỗ lực không ngừng, họ vươn lên và bỏ qua đối thủ lười biếng và tự mãn. Đối với những người suốt ngày chỉ biết "há miệng chờ sung" mà không chịu cố gắng trong cuộc sống thì bị chê cười là hoàn toàn chính đáng. Họ đáng bị chê cười, bị xem thường vì sự lười biếng, ỷ lại của mình. Và những người thực sự cố gắng có quyền cười hãnh diện trước những kẻ hèn nhát, thiếu bản lĩnh. Tất nhiên những con người đi lên từ sự phấn đấu không ngừng, hơn ai hết họ hiểu mình cần phải làm gì để có thể tiếp tục ngẩng cao đầu bước đi mà không sợ bị chê cười khi vấp ngã. Vì họ ngã chỗ nào, họ sẽ đứng dậy được chỗ đó và tiếp tục đi về phía trước. Cũng thế cho nên, tuy nói là họ có quyền tự hào về bản thân, và cũng cười chê những con người kém ý chí, họ cũng sẽ không "cười lâu" bởi họ biết, một ngày nào đó, những kẻ kia sẽ biết đứng dậy để đi tới.

Cuộc sống luôn có hai mặt trái và phải, một vấn đề, một nhận định cũng có những khía cạnh khác nhau của nó. Khi chúng ta xem xét một việc nào đó ta phải biết điểm nào đúng để học hỏi, điều nào hay để tích lũy. Còn điểm chưa đúng hoặc giả chưa hoàn toàn đúng thì cần được cân nhắc cho phù hợp hơn. Nhưng dù thế nào đi nữa, bài học về cách sống, cách cư xử sao cho phải phép mà ông cha ta đã để lại qua câu ca dao

"Cười người chớ vội cười lâu
Cười người hôm trước hôm sau người cười"

cũng là một bài học vô cùng ý nghĩa mà mỗi một thế hệ trẻ chúng ta cần phải biết và phải hiểu để ngày một hoàn thiện bản thân.

Nguyễn Thị Thu Hà
(Lớp 11D5, trường THPT Trấn Biên, Biên Hòa, Đồng Nai)

ĐỪNG SỐNG NHƯ MỘT HÒN ĐÁ...

Đề bài:

"Đừng sống giống như một hòn đá, giống như hòn đá...
Sống không một tình yêu,
sống chỉ biết thân mình.
Tâm hồn luôn băng giá!"

"Tâm hồn của đá" -
Trần Lập

Bài làm:

"SỐNG"! – một từ đơn giản, ngắn gọn nhưng lại ẩn chứa nhiều ý nghĩa. Bạn có biết sống cũng là một nghệ thuật bởi cuộc sống giống như một môn nghệ thuật nhưng không phải ai cũng có thể trở thành một nghệ sĩ? Cuộc sống là nguyên liệu thô và chúng ta là những nghệ nhân. Nhào nặn nên một tác phẩm tuyệt đẹp hay một vật thể xấu xí, tất cả đều nằm trong tay chúng ta. Theo bánh xe của thời gian, mọi thứ đổi thay và con người cũng vậy, cũng giống như tấm huy chương nào cũng có hai mặt vì thế tốt cũng có và mà xấu cũng có. Đã khi nào bạn tự hỏi: "Làm sao để sống cho đúng nghĩa? Làm sao để sống đẹp, làm sao để góp hương sắc cho cuộc đời thêm ý

nghĩa?". Tôi tin chắc rằng sẽ có rất nhiều câu trả lời được đưa ra. Cùng vấn đề, có một câu nói tôi vô cùng tâm đắc khi bàn về lối sống của con người: "Đừng sống giống như một hòn đá, giống như hòn đá. Sống không một tình yêu, sống chỉ biết thân mình. Tâm hồn luôn băng giá".

Câu nói trên đề cập tới một lối sống rất phổ biến trong xã hội ngày nay - đó là lối sống của thói ích kỉ hay còn có tên khác là BỆNH VÔ CẢM. Theo như nhà văn Trung Hoa - Lỗ Tấn - căn bệnh tinh thần còn khó chữa hơn những căn bệnh về thể xác. "Hòn đá" – ở đây là một sự vật vô tri vô giác, gợi cảm giác lạnh lẽo, vô hồn, nó giống như thói sống ích kỉ, vô tâm, lạnh lùng, thờ ơ của con người, có lẽ chính vì thế mà được ví giống như hòn đá. Sống ích kỉ, vô cảm là gì? Đó là thái độ sống của những kẻ chỉ biết đến sự tồn tại và lợi ích của bản thân mình mà không quan tâm tới bất cứ điều gì xảy ra xung quanh ta. Nhìn thấy cái xấu cái ác mà không thấy ghét, không thấy căm, không ngăn chặn mà chỉ buông ánh mắt lạnh lùng vô cảm, vô can. Nhìn thấy cảnh đời khó khăn, khốn khổ không động lòng thương, không ra tay giúp đỡ… căn bệnh kì lạ này xuất hiện với những biểu hiện hết sức phong phú. Như vậy, vấn đề mà câu nói đặt ra đó là lối sống ích kỉ, vô tâm, thờ ơ, vô cảm, lạnh lùng của con người hiện nay.

Vậy nguồn gốc của nó là ở đâu? Từ đâu mà căn bệnh này xuất hiện và ngày càng lan rộng? Xét cho cùng thì nó xuất phát từ tính cách, lối sống của mỗi con người, đó là lí do tại sao lại có những người luôn vui vẻ, hòa nhã, sống lạc quan, biết quan tâm, yêu thương chia sẻ giúp đỡ mọi người? Trái ngược hoàn toàn tại sao lại có những kẻ vô tâm, dửng dưng với mọi thứ, duy chỉ biết đến riêng mình, sống như hòn đá, cục đá. Sống không biết thương, không biết quan tâm, không sẻ chia với ai bất cứ điều gì, không giúp đỡ… đây là lối sống rất tiêu cực và thiếu ý nghĩa nhân văn. Nếu như sống biết yêu thương không chỉ giúp mỗi chúng ta có một tâm hồn cao đẹp, một cách sống đẹp, được đa số mọi người đồng tình đón nhận vì thế sự sống được nhân lên, thì lối sống cá nhân vị kỉ chỉ giữ cho riêng

mình sớm muộn cũng nhận được hậu quả khôn lường như sự xa lánh, quay lưng lại của những người xung quanh.

Ngay từ khi bước vào tiểu học, chúng ta đã được học câu chuyện "Bình chân như vại", người hàng xóm dửng dưng với đám cháy trong khi tất cả đang cố gắng dập tắt ngọn lửa. Chính cái thái độ thản nhiên của anh ta đã đem lại hậu quả khôn lường mà không ai ngờ tới đó là ngọn lửa ấy đã lan sang cả căn nhà của con người kia, căn nhà cháy rụi mà không ai biết trong đó có người mặc cho anh ta hết sức kêu cứu trong bất lực. Rõ ràng, với lối sống như thế sẽ gây ra hậu quả không sớm thì muộn, vì thế đừng sống như "hòn đá" trong mẩu chuyện trên.

Một ví dụ khác, chắc hẳn bạn đã từng nghe về câu chuyện của anh tài xế Hồ Kim Hậu (30 tuổi, quê Bình Định), trên đường đi không may gặp sự cố, số bia trên xe bị đổ và vỡ hết ra đường. Người tài xế một thân một mình bất lực, hướng đôi mắt mong chờ sự giúp đỡ của người qua đường. Kết quả nhận lại thật bất ngờ, đáng buồn và thật thất vọng. Người người lao tới, nhưng không phải giúp đỡ người gặp nạn mà họ tranh nhau "hôi bia" như vớ được của, họ giành giật nhau từng chai bia. Câu chuyện không đơn thuần là 1400 thùng bia vương vãi ra đường với logo thương hiệu mà nó là bức tranh trần trụi về sự lãnh cảm của không ít người trong số chúng ta trước nỗi bất hạnh của người khác. Liệu đây có phải là hồi chuông báo động đạo đức, ý thức trong một bộ phận người dân đã xuống cấp, xem nỗi đau của người khác là "lộc trời cho"??? Thói vô cảm, ích kỉ không chỉ phổ biến trong xã hội mà nó còn đang len lỏi ngay trong mỗi gia đình, mỗi cá nhân. Công nghệ ngày càng phát triển với sự ra đời của các thiết bị điện tử hiện đại như smartphone, iPad... chỉ với các thiết bị như vậy gần như ta sở hữu cả thế giới trong tầm tay. Xưa kia, ông cha ta vẫn quan niệm "Miếng trầu là đầu câu chuyện" gặp nhau tay bắt mặt mừng, nói chuyện tâm sự vui vẻ. Nhưng ngày nay, đâu đâu ta cũng có thể bắt gặp hình ảnh con người luôn chăm chú với chiếc điện thoại, máy tính bảng... chìm ngập trong thế giới riêng của mình trong cuộc hội họp, vui chơi. Họ chỉ mải

mê chụp những tấm ảnh thật đẹp để "post" lên Facebook cho nóng, cho hot để khoe mẽ, đánh bóng bản thân. Ở các nước bạn, ta vẫn thường thấy hình ảnh người nước ngoài hễ lên xe bus hay tàu điện ngầm, bất cứ khi nào rảnh rỗi họ sẽ rút từ trong cặp ra một quyển sách hay tờ báo tranh thủ đọc, còn người Việt Nam tranh thủ sử dụng điện thoại để giải trí mọi lúc mọi nơi: nào chụp ảnh, nào tán gẫu, nào chơi game, nào nghe nhạc...thật hết sức vô bổ và lãng phí thời gian. Con người dần như quên mất cách ứng xử, lẽ giao tiếp hàng ngày, mải đắm say với thế giới ảo trên các trạng mạng xã hội như Facebook, Instagram, Zalo, thật đáng buồn thay! Không biết từ bao giờ "người với người sống để yêu nhau" dần dần trở thành thực trạng xa nhau, mạnh ai người đó sống, mất đi hết tính nhân văn, phẩm chất tốt đẹp vốn có, truyền thống tốt đẹp.

Trong xã hội ngày nay vẫn còn những kẻ vô cảm, không biết sẻ chia. Sự sống trong những con người đó rồi cũng sẽ chết dần chết mòn, ngày một lụi tàn. Nhưng một điều không thể phủ nhận đó là có rất nhiều người sống nhân ái. Những con người ấy sẽ luôn được đón nhận niềm vui và hạnh phúc, bởi lẽ một ánh lửa cho đi là một ánh lửa lan tỏa, đôi môi có hé nở mới thu nhận được nụ cười, bàn tay có mở rộng trao ban, tâm hồn mới tràn ngập hạnh phúc...

Nhạc sĩ thiên tài người Đức Beethoven từng nói: "Trong cuộc sống, không có gì cao quý và tốt đẹp hơn là đem lại hạnh phúc cho người khác". Hay có câu nói rất hay và ý nghĩa đó là "Nếu có một gia vị làm tăng thêm hơi ấm và ý nghĩa cuộc sống... đó chính là tình yêu thương. Nếu có một tình cảm thiêng liêng giúp ta vượt qua bao khó khăn, thử thách, đó chính là tình yêu thương. Trên thế gian này không có vị thần nào đẹp hơn Mặt Trời và không có ngọn lửa nào đẹp hơn ngọn lửa tình yêu". Đó đều là những nhân sinh quan, là lí tưởng sống cao đẹp mà mỗi chúng ta cần có và nên có để hoàn thiện chính mình. Hãy dang rộng cánh tay, mở rộng cánh cửa trái tim để yêu thương được lan tỏa, để hơi ấm tình người sưởi ấm hơi lạnh của những "hòn đá" gây nên. Đem yêu thương đến

cho mọi người không chỉ người vui mà ngay chính bản thân ta cũng vui, bởi "Sống là cho đâu chỉ nhận riêng mình", lúc ta cho đi cũng chính là lúc ta được nhận lại thứ gì đó dù vô hình hay hữu hình. Đó là một trong những cách nuôi dưỡng tâm hồn để ngăn chặn căn bệnh ích kỉ, vô cảm xấu xa, để tâm hồn không thể hóa đá!

Để xóa đi những giờ phút vô cảm, đừng lạnh lùng, đừng tự biến mình thành những "hòn đá". Như vậy cuộc đời sẽ thật tẻ nhạt và vô vị. Hãy lạc quan, yêu đời ngay cả khi mặt trời sắp tắt, hãy biết chấp nhận những gì bất hạnh mà cuộc sống đem lại và cả những quy luật nghiệt ngã của nó. Còn một phút, một giây thôi nhưng hãy sống cho ra sống, sống có ý nghĩa không chỉ với riêng mình mà còn đối với cuộc đời. Sống có lí tưởng, có ích cho đời. Hãy góp mùa xuân nho nhỏ của mình vào mùa xuân lớn của dân tộc, đất nước một cách nhiệt thành và khiêm nhường! Đừng "sống như hòn đá, giống như đá...". Đừng để tâm hồn lụi tàn ngay cả khi mình đang còn sống, để chính chúng ta trở thành những hòn đá vô tri vô giác. Hãy để cuộc sống trở thành bức tranh tràn ngập sắc màu tươi đẹp, sức sống, để tình người mãi thắp sáng trong mỗi trái tim...

Nguyễn Thị Hân
(Lớp 12A5 trường THPT Nguyễn Trung Ngạn, huyện Ân Thi, tỉnh Hưng Yên)

CÚI XUỐNG ĐỂ NÂNG ĐỒNG LOẠI CỦA MÌNH LÊN CAO HƠN...

Đề bài:

Henry Van Dyke đã có câu nói: *"Có một khát vọng còn cao quý hơn cả việc được đứng đầu trong thiên hạ, đó là việc cúi xuống để nâng đồng loại của mình lên cao hơn"*. Hãy cho biết suy nghĩ của bạn về câu nói này?

Bài làm:

Khi tôi đang rất bực mình vì chuyện người bạn đã cư xử không tốt với mình, vô tình, tôi lại thấy hai người bạn cười đùa vui vẻ, trêu chọc nhau trong khi họ vừa cãi nhau một trận kịch liệt ngày hôm qua, tôi bỗng dưng nghẹn lại. Đúng vậy, khi tôi tưởng chừng như mọi thứ đang sụp đổ ngay trước mắt, lại thấy người ta dễ dàng mà quên đi. Khi tôi cứ ích kỉ giữ mãi mối thù hằn vào bên trong trái tim mình, thì người ta đã có thể thanh thản mà đón nhận nó. Tất cả chỉ bởi một lí do đơn giản, đó là họ có tấm lòng vị tha và cao thượng. Chính bởi lẽ đó mà Henry Van Dyke đã có câu nói: "Có một khát vọng còn cao quý hơn cả việc được đứng đầu trong thiên hạ, đó là việc cúi xuống để nâng đồng loại của mình lên cao hơn".

"Hãy tha thứ và hãy quên", lòng vị tha và sự cao thượng là hai thứ cần thiết và quan trọng để tạo nên tình người. Với khát vọng cao quý và tuyệt đẹp, con người ta luôn muốn hướng đến sự hoàn thiện về cả tâm hồn lẫn thể xác, thành công trong công danh sự nghiệp và hướng thiện. Chính vì lẽ đó, lòng vị tha và sự bao dung là điều quan trọng hơn bao giờ hết. Đó là sự giao hòa cảm xúc, lòng trắc ẩn thiêng liêng nhất của một con người đến với một trái tim, là tấm lòng cùng tinh thần chăm lo một cách vô điều kiện đến người khác, có thể vì người mà hi sinh bản thân mình.

Tại sao lại cần có lòng vị tha? Vì đó là đức hi sinh, là tinh thần trượng nghĩa, là biểu hiện tốt đẹp nhất của đạo lí làm người. Lòng vị tha và bao dung đem đến cho lòng người sự thanh thản trong tâm hồn, sự yên bình trong giấc ngủ say, hạnh phúc và hơn cả là tình yêu thương giữa con người đến với con người. So với việc giẫm đạp lên nhau, vụ lợi, bon chen lẫn nhau để được là người đứng đầu trong thiên hạ, đứng một mình trên đỉnh cao mà không có sự yêu thương, lạc lõng, cô đơn, thầm ghen tị, khao khát được yêu thương, tại sao chúng ta không chọn cách cúi xuống để nâng đồng loại của mình lên cao hơn, để ta và bạn cùng cố gắng phấn đấu, để ta và bạn vừa có thể là đối thủ cạnh tranh công bằng, vừa có thể là bạn tốt của nhau?

"Lòng vị tha", cụm từ ấy dường như đã quá quen thuộc bên mỗi trang sách, cuốn truyện, trong những câu chuyện làm người của một ai đó, là chủ đề quen thuộc trong thế giới văn học. Lòng vị tha và bao dung luôn đan xen trong cuộc sống của mỗi chúng ta từ những hành động rất vụn vặt. Khi ta quyết định tha thứ lỗi lầm cho một ai đó, khi đó ta đã đem lòng vị tha của mình trao đi. Khi một người mẹ sẵn lòng cầm roi quật mạnh vào tấm da thịt của người con, rồi một lúc sau lại sẵn lòng lấy tay lau đi những giọt nước mắt mặn nồng trên đôi gò má, khi một đứa em nghịch ngợm làm rách chiếc váy đẹp nhất của chị, nó rối rít xin lỗi và những giọt nước mắt hối hận chảy ra, chị không quan tâm và giận tím mặt quay đi, nhưng khi quay lại, thật kì diệu thay, một cây kẹo mút được cầm trên

tay cùng nụ cười tươi dễ dàng tha thứ. Đúng vậy, đó là những công việc hằng ngày diễn ra một cách thoải mái và vô tư như vậy, bởi vì một lẽ, ta đang "cúi xuống để nâng đồng loại của mình lên cao hơn".

Có một câu chuyện kể rất hay thế này. Hai người bạn cùng đi qua sa mạc. Khi tranh luận xảy ra, một trong hai người bạn không kiềm chế được đã dùng những lời miệt thị xúc phạm người kia. Anh cảm thấy bị xúc phạm và không nói gì cả, chỉ viết lên cát: "Hôm nay người bạn của tôi đã làm khác đi những gì tôi nghĩ". Họ đi tiếp và cho đến khi người bạn bị xúc phạm gặp nạn và được người kia cứu, anh lấy một miếng kim loại khắc lên đá: "Hôm nay người bạn tốt nhất của tôi đã cứu sống tôi." Lòng vị tha và bao dung còn giúp ta có thêm những người bạn tốt. "Nếu như bạn muốn thấy sự dũng cảm, hãy nhìn những người biết cách tha thứ. "Khi ta sẵn lòng quên đi những vết thương lòng và mạnh mẽ mở lòng đón nhận những lỗi lầm của người khác, quên đi bao niềm đau và vết thương đã tạo nên khoảng cách giữa hai người, thì khi ấy, bạn là người dũng cảm cùng vệt sáng lấp lánh trong đôi mắt người.

Một người mẹ, người vợ luôn tần tảo trong gia đình, dùng cả trái tim lẫn tình yêu thương hòa quyện vun đắp vào từng món ăn, chăm lo cho mọi thành viên trong gia đình mà nào có kêu than. Không phải cứ việc làm vĩ đại mới xây dựng lên lòng tốt, không phải cứ việc làm vĩ đại mới được đón nhận, mà khi ta trao đi lòng vị tha và bao dung, ta sẽ được sống chan hòa trong tình yêu thương và niềm hạnh phúc, xã hội sẽ không còn những bất công, vụ lợi và lắm bon chen, những cay đắng cùng niềm đau sẽ qua đi nếu ta có lòng vị tha.

Đồng tiền luôn có hai mặt phải trái, bàn tay cũng có mặt úp mặt ngửa, bát cơm có khi đầy khi vơi và lòng vị tha thì luôn song hành cùng lòng vị kỉ. Lòng vị kỉ xuất phát từ chính sự ích kỉ của bản thân, chỉ biết chăm lo cho lợi ích của riêng mình, có thể vì lợi ích của mình mà sẵn sàng chà đạp, hủy diệt người khác để vụ lợi cho bản thân. Lòng vị kỉ có thể giết chết nhân cách của một con người, có thể gây nên sự thờ ơ, vô cảm, lạnh lùng, toan tính và tham lam, để rồi từ đó con người sống tách

biệt với thế giới bên ngoài, trái tim luôn đè nặng những tảng đá vô hình với nhiều trăn trở, suy ngẫm và dày vò rất nhiều, để rồi từ đó không tìm lại được sự bình yên và thanh thản trong tâm hồn. Ngày nay, một bộ phận giới trẻ Việt Nam cũng đang tồn tại tình trạng của lòng vị kỉ. Họ không biết đến yêu thương con người, học cách tha thứ và bao dung cho nhau mà ngày càng thờ ơ, vô cảm với thế giới xung quanh. Thật dễ dàng nhận thấy một nhóm nữ sinh đang túm đầu giật tóc, đánh nhau, làm những hành động thiếu văn minh nơi lứa tuổi học trò và những con người đứng xung quanh thì tụm năm tụm ba chen nhau hò hét, quay video, cổ vũ, hay chỉ một câu nói sáo rỗng vu vơ thôi cũng đủ để gây nên một cơn đại hồng thủy đánh nhau đến sứt đầu mẻ trán, tất cả thật đúng với câu nói của Erich Fromm: "Những người ích kỉ không có khả năng yêu người khác, và họ cũng không có khả năng yêu chính bản thân mình".

Lòng vị tha và bao dung là một yếu tố rất cần thiết trong cuộc sống. Hãy sống và biết yêu thương, hãy coi việc "cúi xuống để nâng đồng loại của mình lên cao hơn" là một điều vinh hạnh và là niềm vui trong cuộc sống. Không ai trong chúng ta sinh ra đã hoàn hảo cả, và chẳng ai sống mà không có tình yêu thương và lòng vị tha. Vì vậy, mỗi chúng ta hãy nên tự ý thức và trách nhiệm với bản thân mình hơn. Hãy sống một cuộc sống thanh thản, đừng bon chen và vụ lợi để đứng đầu thiên hạ, mà hãy làm việc mà con tim mình cho là đúng đắn. "Một đốm lửa sẻ chia là một đốm lửa lan tỏa". Ngày hôm nay, nếu như bạn chưa sẵn lòng tha thứ cho một ai đó, hay chưa đủ dũng cảm để đến gặp và làm lành với một ai, vậy thì hãy cố gắng lên, hãy là một đốm lửa nhỏ và tôi sẽ là ngọn gió truyền lửa cho bạn, hãy thổi bùng và lan tỏa đến mọi ngõ ngách trong trái tim và tâm hồn người đó nhé, vì "Yêu thương sẽ ngọt ngào hơn nếu ta cho đi lòng vị tha".

Nguyễn Mai Anh
(Lớp 10D4 trường THPT Lê Quý Đôn,
Hà Đông, Hà Nội)

THẤT BẠI LÀ MỘT CON ĐƯỜNG VÒNG...

Đề bài:
"Thất bại là một con đường vòng, không phải con đường cụt".
Hãy cho biết suy nghĩ của bạn về câu nói này.

Bài làm:

Trong cuộc sống của mỗi con người, ai cũng mong muốn có được những thành quả cao đẹp trên con đường mà họ chọn. Tuy nhiên, không phải ai cũng có thể ý thức được bản chất cũng như điểm xuất phát của thành công phía cuối con đường kia chính là ý chí, sự quyết tâm, nghị lực vươn lên sau những lần vấp ngã. Hiểu được bản chất của thất bại sẽ giúp chúng ta vững bước hơn trên hành trình của chính mình. Có nhận định cho rằng "Thất bại là một con đường vòng, không phải con đường cụt".

"Thất bại" trên cách hiểu đơn giản nhất thì đó là những lần chúng ta mắc phải sai lầm, không đạt được mục đích mà bản thân đặt ra từ đầu. Thất bại đó có thể sinh ra từ những lí do như khi ta chủ quan trước những kì thi, chúng ta chưa cố gắng hết sức nên gặp quá nhiều sai lầm nghiêm trọng. Hay thất bại có thể đến từ những lí do khách quan như khi ta gặp phải những

vấn đề mà khả năng chưa thể vượt qua được, chúng ta bị người khác làm khó, vô tình chọn hướng đi sai cho chúng ta, v.v... Và rất nhiều lí do khác. Thất bại đến với ta từ những điều nhỏ nhặt: điểm kém trong đợt kiểm tra trên lớp, bị cha mẹ la mắng khi làm sai; đến những điều lớn lao hơn như trượt những kì thi lớn mang tính quyết định cho cuộc đời mình, tuột mất cơ hội để có được công việc trong đợt xét tuyển... Rất nhiều những khó khăn đang chờ đợi chúng ta, chúng ta cần phải có ý chí để vực dậy, tiếp tục bước qua chúng dù có gian nan thế nào. Chúng ta thất bại khi đi trên chính con đường của mình không có nghĩa là chúng ta đã bước vào "một con đường cụt" khiến cho bản thân bế tắc, không có cách giải quyết. "Con đường cụt" là con đường tuyệt vọng, là sự kết thúc. Nhưng thất bại không phải là một bức tường dựng đứng, không phải là vực thẳm cho mọi bước chân. Thực chất, nó chỉ là "một con đường vòng", một lối đi khó khăn hơn, xa hơn, tốn nhiều thời gian và công sức để bắt đầu lại, cũng thử thách ta nhiều hơn khi phải tìm ra cách giải quyết thông minh. Câu nói đem đến cho ta một nhận thức đúng đắn về người bạn của thành công - thất bại.

Có thể nói, những lần chúng ta thất bại hay vấp ngã ấy là những chướng ngại hữu ích mà bản thân phải vượt qua để trưởng thành hơn, xứng đáng hơn với thành quả của mình. Thất bại cũng giống như một mảnh ghép nhỏ trong bức tranh vẽ lên thành công của bạn ở cuối con đường, bạn cần phải đặt mảnh ghép ấy ở đúng chỗ, và kết quả cuối cùng mà bạn có được sẽ là một bức tranh tuyệt đẹp do chính tay bạn xây dựng nên.

Nhìn vào bức tranh cuộc đời rộng lớn, ta thấy đâu ai có thể chạm đến thành công mà chưa từng vướng phải thất bại. Những người đã và đang thành công nổi tiếng trên thế giới hôm nay liệu họ có bao giờ thất bại? Câu trả lời là có, họ không những thất bại mà còn thất bại rất nhiều. Ông chủ Bill Gates của hãng Microsoft cũng đã từng bị đuổi việc bởi chính công ti của mình, nhưng nó không ngăn cản được khát vọng đi tiên phong trong lĩnh vực máy tính của ông. Thomas

Edison đã từng bị đuổi học vì ông khác những đứa trẻ khác, tuy nhiên điều đó không hề cản trở niềm đam mê tìm tòi học hỏi để trở thành nhà phát minh đại tài của nhân loại. Bill Gates và Thomas Edison là hai bằng chứng rõ nhất về tính tương đối của thất bại. Thất bại là khởi đầu của con đường thành công, không phải là dấu chấm của nó. Từ đó, ta có thể thấy được rằng những thất bại trong cuộc đời con người luôn là những khó khăn ta phải vượt qua, có thể gian lao nhưng không bao giờ là mất hi vọng.

Tuy thế, nhắc đến thất bại, ta thường nghĩ ngay đến những trạng thái tâm lý tiêu cực. Đã không ít kẻ yếu gan từ bỏ chỉ vì không đủ bản lĩnh vượt qua cây cầu nhỏ trơn trượt của cuộc đời. Họ không biết rằng thất bại đem đến những bài học kinh nghiệm cho mỗi người trong cuộc đời mà không phải lúc nào cũng mua được bằng tiền bạc. Nó giúp họ nhạy bén và tỉnh táo trước những sai sót, cạm bẫy về sau. Ít nhất "bánh xe trượt" cũng không phải vì con đường trơn cũ. Những người nếm trải nhiều thất bại sẽ luôn vững vàng trong cuộc sống. Họ sẽ khéo léo hơn khi đối đầu với thử thách, như Frank Tyger từng nói: "Để thành công, bạn phải sẵn lòng thất bại". Khi chúng ta vấp ngã và học được cách đứng lên, chúng ta sẽ trưởng thành hơn, mạnh mẽ hơn, chúng ta được mài giũa để trở thành một ngòi bút chì sắc lớn để tô điểm cho bức tranh cuộc đời mình. Vậy nên khi chúng ta thất bại, có thể sẽ phải đi những con đường vòng xa hơn, khó khăn hơn thì hãy vững tin nếu các bạn có thể học được gì từ khó khăn đó, bạn sẽ trở nên mạnh mẽ hơn trước đấy!

Thất bại thực sự là thất bại khi chúng ta gặp phải một chướng ngại và đầu hàng nó, từ bỏ ước mơ của mình vì nó. Vậy nên việc cần làm nhất là tiếp tục "con đường vòng" mà chúng ta phải đi. Những nhà bác học đại tài của thế giới như Albert Einstein, Issac Newton, Mendeleev… đều đã từng thất bại vô vàn những thí nghiệm, những phép toán để có thể phát minh ra những định luật giúp nhân loại có thể tìm đến những kho tàng kiến thức khổng lồ. Họ thất bại nhưng với sự bản lĩnh, kiên

cường, họ tìm ra những sai sót và sửa chữa chúng trong quá trình để đạt được kết quả như mong muốn. "Chỉ những người dám thất bại mới đạt được thành công lớn" - Robert Kennedy đã khẳng định thế. Muốn mở lối con đường dẫn đến thành công thì phải có được ý chí, nghị lực, sự quyết tâm và nhiệt huyết với ước mơ của mình. Hãy đương đầu với khó khăn để tự hoàn thiện bản thân trên "con đường vòng" của chính mình!

Và ngay cả khi đã đến đích bằng một con đường thẳng, không gập ghềnh, trắc trở thì không có nghĩa là ta sẽ không phải đi trên "con đường vòng". Có nhiều người thành công từ khi còn rất trẻ tuổi như Mark Zuckerberg - ông chủ mạng xã hội Facebook, đã thành công từ năm 21 tuổi hay Tailor R.Wilson chế tạo thành công Fusor - thiết bị tạo ra phản ứng hạt nhân từ năm 14 tuổi. Cũng như những thiên tài khác, họ thành công dựa trên sự nỗ lực, hết mình vì ước mơ. Nhưng rồi họ lại phải vất vả tạo dựng những đỉnh cao mới, sau khi đã tạo ra những đỉnh cao. Bắt tay lại, nhiều lúc họ loay hoay và vấp phải sai lầm. Họ tìm hiểu và làm lại, lại thất bại, họ lại tiếp tục tìm con đường khác, lại thất bại, lại tiếp tục nỗ lực, nỗ lực không ngừng. Trên đời này, không bao giờ tồn tại những "con đường thẳng" vĩnh cửu. Họ biết thế, nên càng cầu thị, cầu tiến và sản phẩm của họ càng ngày càng cầu toàn. Món quà của sự nỗ lực đó là những thành công mĩ mãn mà hàng ngàn người phải ngưỡng mộ, thán phục.

Nhìn người mà ngẫm đến ta. Chúng ta cần bắt đầu từ những bước cơ bản đến con đường dẫn ta tới thành công, đó là việc học tập ở trường. Ở lứa tuổi học sinh, việc học tập ở trường gần như là tất yếu, đó là hành trang để bước vào đời. Mỗi người cần phải quyết tâm, học hỏi từ những người thầy cô, những người đi trước. Có lẽ ai cũng từng bị những con điểm xấu khi ta chủ quan, lười học nhưng có sao đâu khi các bạn cảm thấy không hài lòng với con điểm đó và học tốt hơn? Học hỏi, rút kinh nghiệm từ những lần điểm kém cũng sẽ giúp cải thiện việc học, đưa bạn gần tới gần hơn với thành công. Nói một cách khác "Tri thức là sức mạnh". Có được tri thức thì con đường đến với ước mơ của các bạn được rút ngắn lại một ít và

mỗi khi đối mặt với một khó khăn, ta lại tiếp tục đứng lên bằng sự quyết tâm, không ngừng cố gắng để vươn tới thành công. Và một trong những tri thức đắt giá bạn có được hôm nay đó là thất bại giống như "con đường vòng", nó không bao giờ là "con đường cụt".

Bên cạnh những bài học ta có thể học tập được từ những thành công, thất bại của người khác thì cũng cần phải quan tâm đến lí do nhiều người không thể thành cộng do sự mềm yếu của bản thân. Chúng ta đầu hàng, không chịu tiếp tục bước trên đôi chân của mình đồng nghĩa với việc chúng ta đã thất bại một cách thảm hại. Tôi vẫn nhớ như in một câu nói rằng: "Một người có thể trượt ngã nhiều lần, nhưng anh ta chưa phải kẻ thất bại chừng nào anh ta chưa bỏ cuộc". Buông xuôi, từ bỏ ước mơ là một trong những thử thách lớn của mỗi con người. Những người bị nghiện là do họ đã tự nhủ với lòng mình "một lần này thôi" dẫu biết hậu quả của việc đó. Họ đã mềm yếu, chịu thua những cám dỗ. Trong cuộc sống của mỗi con người không thể tránh được những rắc rối, thất bại nhưng chúng ta phải biết cứng rắn với bản thân, vượt qua được những cám dỗ ấy để làm chủ bản thân mình đã là một bước thành công khi ta chiến thắng bản thân mình. "Không một chiến thắng nào hiển hách bằng chiến thắng chính bản thân mình", không nhận thức được điều trên, một lần thất bại của bạn sẽ là "con đường cụt" bị ếm bùa vĩnh viễn.

Các bạn đã từng thất bại, dù ít dù nhiều, dù nhỏ dù lớn? Không sao, nó "chỉ là thành công đang bị trì hoãn". Các bạn có ước mơ, có khát vọng, nhưng vẫn còn e dè thất bại nên ngập ngừng chân bước? Có hề chi! Hãy nhớ:

Thất bại không phải con đường cụt; nó là con đường vòng mà ta chắc chắn sẽ đi qua.

Nguyễn Bảo Lâm
(Lớp 10A15 trường THPT Trấn Biên, Biên Hòa, Đồng Nai)

ĐỪNG BAO GIỜ TỪ BỎ

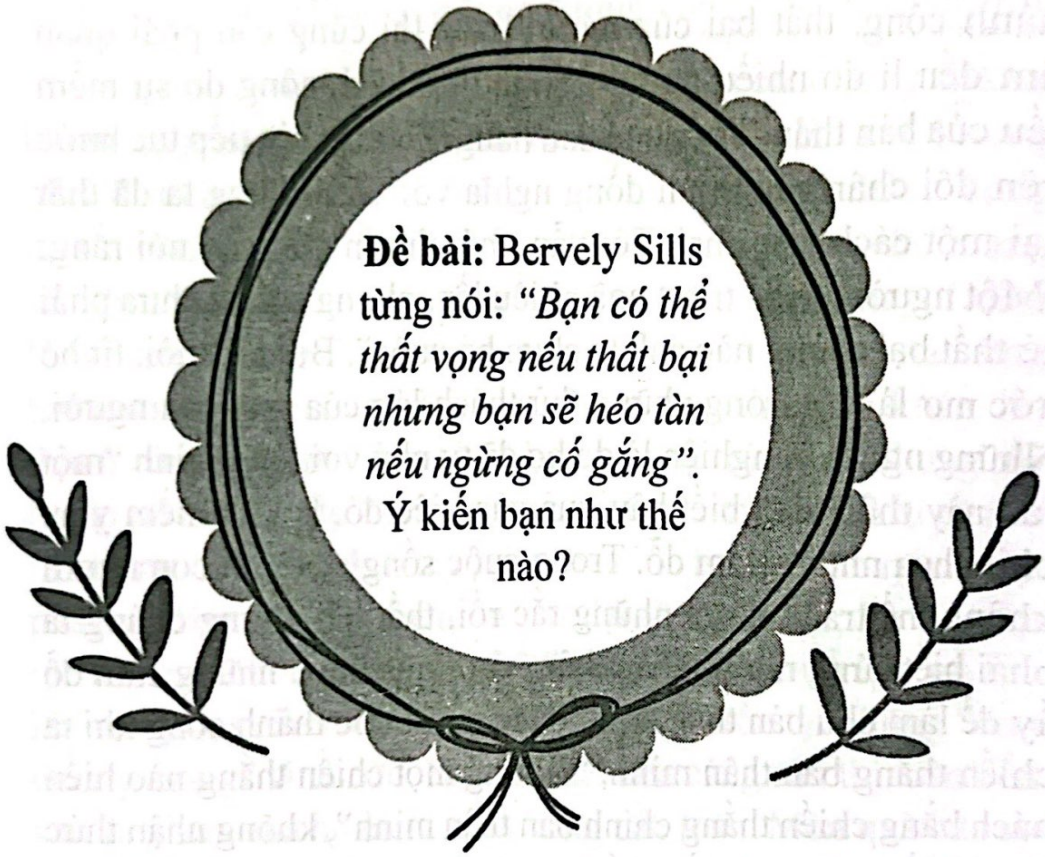

Đề bài: Bervely Sills từng nói: *"Bạn có thể thất vọng nếu thất bại nhưng bạn sẽ héo tàn nếu ngừng cố gắng"*. Ý kiến bạn như thế nào?

Bài làm:

Đặng Thùy Trâm từng viết trong cuốn "Nhật kí Đặng Thùy Trâm" rằng: "Đời người phải gặp giông tố nhưng không được cúi đầu trước giông tố". Bất kì ai trong chúng ta đều sẽ phải đối mặt với khó khăn, thách thức trở ngại và thất bại. Bởi không có con đường nào là bằng phẳng, dễ đi cả nếu muốn thành công thì trước hết phải học cách chấp nhận đối mặt vượt qua thất bại của chính mình. Có thể bạn sẽ chán nản thất vọng nhưng bạn không thể từ bỏ cố gắng để rồi từ bỏ ước mơ của mình, chính vì lẽ đó mà Bervely Sills từng nói: "Bạn có thể thất vọng nếu thất bại nhưng bạn sẽ héo tàn nếu không bao giờ cố gắng". Thất bại đáng sợ nhất của cuộc đời chính là không chiến thắng chính mình, không nỗ lực theo đuổi mục tiêu lí tưởng mà mình đã chọn.

Cuộc sống thăng trầm như bản hòa ca không phải lúc nào cũng suôn sẻ, êm đềm để bạn chạm đến thành công một cách dễ dàng. Và thất bại là điều khó tránh và đó cũng chính là thầy dạy thành công. Đôi lúc ta oán trách những quyết định sai lầm của chính mình. Nhưng đó là lúc ta ngồi lại nhận thức bài học mình vừa trải nghiệm chứ không phải xem nó như đòn tấn công quyết định để rồi suy sụp hoàn toàn mà bỏ cuộc. Ở đây "héo tàn" là trạng thái cạn dần sức sống, buông xuôi, không chút niềm tin hi vọng. Đồng thời mở ra hai cách nhìn về thất bại. Một là bạn sẽ tiếp tục đứng lên sau vấp ngã. Hai là bạn chìm vào thất bại của mình đến hết cuộc đời không tiếp tục cố gắng nữa.

Bạn biết không có những thành công bắt đầu từ những thất bại khó khăn vạn lần. Chẳng hạn như Thomas Edison - người phát minh chiếc bóng đèn đầu tiên đánh dấu bước phát triển của cả thời đại mới. Nhưng có mấy ai biết rằng khi còn nhỏ thầy giáo Thomas Edison từng mắng ông "dốt tới mức không học được bất cứ thứ gì" và trước khi làm ra một bóng đèn phát sáng được ông đã thất bại đến 10.000 lần. Hay như Harland David Sander, người sáng lập nên KFC thương hiệu gà rán nổi tiếng hiện có mặt trên 100 quốc gia, khi mới khởi đầu đã không bán được món gà của mình và có hơn 10.000 nhà hàng từ chối ông. Hay như Nick Vujicic khi còn nhỏ anh đã từng bị 12 người bạn học chọc ghẹo đến mức anh muốn bỏ cuộc tất cả thế giới rồi chỉ một câu nói của cô bạn đã làm thay đổi anh: "Nick cậu thật tuyệt vời". Và giờ đây anh đang sống như một người bình thường thậm chí sống tốt hơn, hạnh phúc hơn. Anh có một gia đình nhỏ hạnh phúc, anh còn biết bơi lội, chụp ảnh, lướt ván... Trong sự nghiệp anh đang là nhà diễn thuyết nổi tiếng, mang ánh sáng đến bao mảnh đời khiếm khuyết như mình. Nếu như họ không bao giờ cố gắng, nếu họ không đủ ý chí nghị lực, nếu họ không đủ niềm tin để tự đứng dậy thì họ sẽ héo tàn trước giông tố mà đời thử thách họ. Cũng như George Eliot từng nói: "Thất bại duy nhất mà người ta nên sợ đó là không bám lấy mục tiêu mà họ biết là tốt nhất". Có cho

đi thì sẽ có nhận về. Những thất bại ngày hôm nay bạn nhận được còn quý giá hơn thành công gấp vạn lần. Bởi nó tôi luyện khả năng, ý chí của bạn cũng như giúp bạn nhìn nhận vấn đề sâu xa hơn. Người ta thường ngủ quên trong chiến thắng nhưng ít người biết vùng dậy sau mỗi lần thất bại. Và vô tình thất bại là thầy dạy thành công, khó khăn thử thách chính là cơ hội để đánh thức năng lực thật sự mỗi người trong khi thành công đôi khi làm con người ta tự phụ về chính mình.

Song, Samuel Smille có câu: "Chúng ta nên khôn ngoan hơn nhờ thất bại nhiều hơn thành công". Thất bại giúp ta phát hiện sẽ làm bằng cách khám phá điều ta sẽ không làm. Đôi lúc, người ta nhìn thất bại theo hướng tiêu cực nhiều hơn là tích cực. Người ta luôn đặt cho mình giới hạn mà ai cũng gọi đó là điều không bao giờ thực hiện được. Thực chất đó chỉ là những lời biện minh cho sự lười biếng của chính mình. Với con đường mà ta đã chọn với ước mơ mà ta ấp ủ thì thất bại cũng như viên đá chắn đường chỉ cần biết vượt qua nó thì bạn sẽ vượt qua thách thức cuộc đời. Có thể Thượng Đế đã ban cho cuộc đời con người thêm phần ý nghĩa ngay trong thất bại, phần thưởng chỉ thực sự dành cho những ai xứng đáng. Bạn có quyền từ chối, bỏ cuộc vì không tự tin vào bản thân mình nhưng nên nhớ nếu vậy bạn cũng chẳng có quyền đòi hỏi thành công, không kiên trì gieo hạt sao gặt được quả ngọt. Nếu ngừng cố gắng, sợ thất bại thì thử hỏi cuộc đời của bạn là đang "sống" hay chỉ là "tồn tại" mà thôi. Hãy xem thất bại là thầy dạy, thách thức là cơ hội, khó khăn là bài toán khó giúp bạn trưởng thành, mạnh mẽ, thành công vững vàng trên con đường phía trước. Đôi khi, thất bại lại là đòn bẩy giúp bạn tiến gần hơn với thành công.

Mặt khác, có những con người dường như gục ngã sau mỗi lần thất bại. Để rồi tự nhốt mình vào vỏ ốc bé xíu tự ti, mặc cảm, mất hết niềm tin hi vọng, đánh giá thấp giá trị bản thân mình. Chắc chắn rằng thất bại không loại trừ ai cả nhưng điều quan trọng bản thân nhìn nhận nó ra sao thôi.

Cuộc sống là dòng xoáy đừng để nó cuốn trôi bạn. Cuộc sống sẽ càng trở nên thú vị hơn nếu đủ các gia vị ngọt bùi cay đắng có cả niềm vui và nước mắt. Thay vì thất vọng chán nản vì những chiếc gai sắc nhọn hoa hồng hãy nghĩ đến rằng trên những chiếc gai kia chúng đang nâng đỡ một bông hoa tuyệt đẹp. Câu nói của Bervely Sills mở ra cho thế hệ trẻ nhiều bài học về nghị lực sống, niềm tin, sức mạnh chiến thắng thách thức trên chặng đường phía trước. Chúng ta chỉ 24 giờ mỗi ngày để sống vì vậy hãy sống thật ý nghĩa đừng để thất bại làm bạn héo tàn trên chặng hành trình phía trước.

Trần Thị Cẩm Quyên
(Lớp 11V trường THPT Chuyên Vị Thanh,
TP. Vị Thanh, Hậu Giang)

SỨC MẠNH LỚN NHẤT LÀ SỨC MẠNH TỪ BÊN TRONG

Đề bài:
Suy nghĩ của bạn về câu nói: *"Vấn đề không phải là kích cỡ của con chó trong cuộc chiến mà là kích cỡ của cuộc chiến trong con chó."*
(Mark Twain)

Bài làm:

Câu nói tâm đắc nhất của tôi chính là "Vấn đề không phải là kích cỡ của con chó trong cuộc chiến mà là kích cỡ của cuộc chiến trong con chó" từ Mark Twain. Danh ngôn này khiến tôi suy nghĩ thật nhiều về nội lực - về sức mạnh tiềm ẩn bên trong mỗi chúng ta. Đó chính là sức bật mãnh liệt và mạnh mẽ nhất để củng cố bước chân ta vững vàng đi qua những mùa gió bão mà đời người ai cũng phải trải qua.

Khi đọc câu nói này, ắt hẳn ai trong chúng ta cũng có thể hình dung thật dễ dàng về mặt nghĩa tường minh của nó. Trong một trận chiến với những loài chó khác, không quan trọng chú chó nào to lớn hơn, có lợi thế tầm vóc hơn mà điều đáng chú ý là cái tinh thần chiến đấu bên trong mỗi chú chó ấy. Giống

như chúng ta vậy. Chúng ta có thể rất khỏe mạnh và lực lưỡng, chúng ta có thể rất trẻ trung và tràn trề sinh lực nhưng nếu chúng ta không có tinh thần chiến đấu, ta không có nội lực, ta không muốn chiến thắng trong những cuộc chiến vô hình mà hằng ngày ta phải đối mặt, thì sớm hay muộn, ta sẽ quỵ ngã. "Kích cỡ" ở vế thứ nhất của câu nói muốn nhắm đến những yếu tố về vật chất, điều kiện sẵn có và có thể nhìn thấy. Còn "kích cỡ" ở vế sau nghiêng về sức mạnh tiềm tàng ở nội tại. Và ở đây, Mark Twain đề cao sức mạnh tinh thần hơn là sức mạnh của cơ bắp.

Qua phân tích sơ bộ có thể nói, "kích cỡ của cuộc chiến bên trong" chính là yếu tố quyết định rằng chúng ta có phải là người chiến thắng hay không. Đời người là bão tố. Đã sống trong nhân gian này thì làm sao có thể tránh khỏi những thử thách? Thử thách ấy không nhất thiết phải thật kì vĩ hay gian truân, khắc nghiệt, lắm lúc, chỉ đơn thuần là một cơn cảm mạo, một lần thất nghiệp, một cuộc đấu tranh nho nhỏ cho quyền lợi cá nhân... Những thử thách rất thường tình mà ai cũng từng trải qua. Như tôi đã đề cập, có thể chúng ta trẻ và khỏe mạnh, nhưng liệu khi chúng ta không muốn vượt qua những thử thách ấy, thì chúng ta sẽ vẫn thành công chăng? Dù là thử thách cỏn con hay to lớn, khác biệt là ở chỗ ta muốn hay không muốn chiến đấu mà thôi. Cuộc chiến bên trong bạn càng lớn, sức chiến đấu của bạn càng mạnh mẽ.

Xung quanh ta không thiếu những tình huống như vậy. Một cô gái bé nhỏ bị bạn bè bắt nạt. Em thất thế về ngoại hình và lực lượng vô cùng. Sau bao trận mưa bạo lực, em đau nhưng em không quỵ, không trốn chạy, em tìm mọi cách để cứu bản thân khỏi nghịch cảnh đó, vì em biết, việc em bỏ chạy đồng nghĩa với thua cuộc. Cụ thể hơn nữa, "ông hoàng vật lý" Stephen Hawking đã gặp bất lợi rất lớn vì chứng teo cơ và liệt thần kinh vận động. Nhưng, những trở ngại đó không thể nào ngăn Stephen tiến đến thánh đường khoa học và đạt được những thành tựu rực rỡ, đóng góp rất lớn cho nền khoa học quốc tế. Không đâu xa xôi, dân tộc Việt Nam đã từng đương

đầu với biết bao đợt càn quét dữ tợn từ các thế lực ngoại bang. Khi ấy chúng ta nghèo, chúng ta không được trang bị vũ trang đầy đủ, chúng ta thấp bé, lực lượng ta nhỏ... nhưng dù nhanh hay chậm, chúng ta vẫn chiến thắng. Tất cả là từ nội tại bên trong, từ khát khao chiến đấu đến tận cùng vì tương lai Tổ Quốc. Hãy nhìn đất nước Nhật Bản mà xem. Mẹ thiên nhiên không ưu ái cho Nhật sự êm đềm như chúng ta. Hằng năm, đất nước ấy phải gánh chịu bao nhiêu là sóng thần, rồi lại động đất, kèm theo vị trị địa lí dẫn đến rất nhiều bất lợi cho phát triển kinh tế nhưng Nhật Bản luôn kiêu hãnh thuộc top những quốc gia phát triển về mọi mặt với tốc độ đáng nể. Là vì đâu? Nội lực của quốc gia ấy rất mạnh mẽ, nếu không phải từ sự cố gắng vươn lên, chiến đấu với khó khăn trong bấy nhiêu con người ấy thì liệu Nhật Bản có thể đạt được tất cả những thành công đó?

Thật vậy, có thể ta không được Thượng đế ưu ái ban cho những thuận lợi về vật chất, về sức khỏe, về điều kiện nhưng sức mạnh từ nội tại là ngọn lửa mà chúng ta nên tự thắp lên cho chính mình. Hơn nữa, ta phải xem ta thắp lên ngọn lửa nóng hổi ấy vì điều gì? Vì những cuộc đấu tranh chính nghĩa, vì lợi ích đáng được công nhận của bản thân cũng như là cộng đồng... đều là những nguyên do xứng đáng để ta chiến đấu. "Kích cỡ của cuộc chiến bên trong" không chỉ có thể hiểu là sức mạnh nội lực, mà còn có nghĩa là tầm vóc, là ý nghĩa của cuộc chiến ấy, là cách mà ta nhìn nhận cuộc chiến đó. Cuộc chiến càng có ý nghĩa với người chiến binh thì ắt hẳn anh ta sẽ chiến đấu bằng tất cả sức mạnh và trái tim của mình. Cuộc sống của mỗi chúng ta khó khăn theo một cách khác nhau, nhưng đừng vì cái gian truân đó mà nản lòng. Đáng sợ hơn cả vẫn là những con người không có lấy cho mình một cuộc chiến để đấu tranh, hoặc đáng phê phán hơn nữa là những người mà xã hội cần họ đấu tranh, nhưng họ không thắp nổi lên cho mình lấy một tia dũng khí. Đó là tồn tại, không phải sống. Vì sống là phải đấu tranh bằng tất cả tế bào, cho dù bạn là ai.

Chúng ta, mỗi người một cảnh đời, không thể có bất cứ một khuôn mẫu nhất quán nào định nghĩa cho sự đấu tranh và cuộc chiến của riêng mỗi người nhưng chỉ cần chúng ta nhớ rằng: Mọi thứ đều có cái giá của nó. Bạn có thể thua thiệt so với đối thủ về nhiều mặt, nhưng nhất định ngọn lửa đấu tranh phải luôn bùng cháy dữ dội, phải luôn tự hỏi mình chiến đấu vì điều gì, đó mới là điều quan trọng nhất.

Tóm lại, câu nói của Mark Twain không chỉ là một chân lí mà còn xứng đáng để trở thành phương châm sống của mỗi chúng ta. Cuộc sống là một trò chơi đầy tính thử thách, nó có thể quẳng bạn và tôi vào một chuồng hổ dữ hay đưa chúng ta vào rừng già hiểm ác, chúng ta không được chọn lựa chiến trường cho mình, nhưng chúng ta được chọn cách chiến đấu và mục tiêu chiến đấu. Dù chiến trường kia có đơn giản hay khó khăn như thế nào, đối thủ của chúng ta có muôn hình vạn trạng ra sao, không hề gì! Chỉ cần quyết tâm và chiến đấu vì những mục tiêu đẹp đẽ, ta sẽ vượt qua tất cả.

Đào Ngọc Mẫn Quỳnh
(Lớp 12A9, trường THPT Bình Phú, TP. HCM)

SỨC MẠNH CỦA GIÁO DỤC

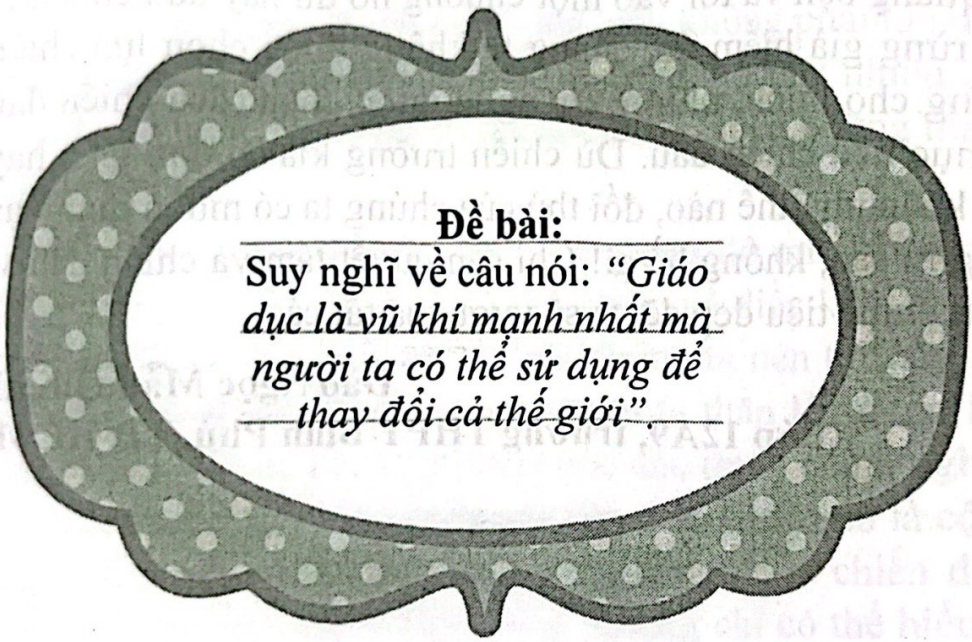

Đề bài:

Suy nghĩ về câu nói: *"Giáo dục là vũ khí mạnh nhất mà người ta có thể sử dụng để thay đổi cả thế giới"*.

Bài làm:

Tương đồng với các cường quốc như Hoa Kì, Nhật Bản; Việt Nam cũng xem giáo dục là quốc sách hàng đầu. Thực tế cuộc sống đã chứng minh không có ưu tiên nào lớn hơn ưu tiên cho giáo dục, mỗi sai lầm trong giáo dục sẽ ảnh hưởng đến cả một thế hệ, thậm chí hủy diệt cả nhân loại. Chính Nelson Mandela – Tổng thống da màu đầu tiên của đất nước Nam Phi cũng đã khẳng định rằng: "Giáo dục là vũ khí mạnh nhất mà người ta có thể sử dụng để thay đổi cả thế giới". Câu nói này khiến ta phải suy nghĩ nhiều hơn về giáo dục – thứ vũ khí vô giá mà mỗi cá nhân vẫn đang sở hữu.

Nói giáo dục là vũ khí chính là khẳng định việc dạy và học là công cụ, là nền tảng cho việc xây dựng, phát triển và thay đổi thế giới. Quan niệm về giáo dục cũng không chỉ bó hẹp trong quãng thời gian ngồi trên ghế nhà trường, hay chỉ là những quá trình đào tạo chính quy, bài bản mà mở rộng tới tất cả những hoạt động mang tính chất tiếp thu tri thức, kĩ năng, hoàn thiện nhân cách vô cùng phong phú trong cuộc sống. Đó là quá trình rèn luyện vất vả mà ta buộc phải vượt qua để đạt được những "hoa quả ngọt ngào".

Như đã nói, giáo dục là quá trình truyền đạt và tiếp thu kiến thức. Nhờ có điều này, con người mới hiểu thêm về thế giới xung quanh. Giáo dục không chỉ cung cấp cho ta nền tảng kiến thức cơ bản nhất mà còn giúp hiểu rõ, hiểu sâu về một lĩnh vực chuyên môn. Nếu không tìm hiểu, tiếp thu những kiến thức về toán học, thiên văn học và quang học từ những nhà khoa học đi trước, chắc có lẽ nhà bác học vĩ đại Newton sẽ không thể nào đưa ra những khái niệm mới, những phương pháp tính toán mới và giải thích được biết bao hiện tượng khoa học tự nhiên. Giáo dục giúp ta hiểu và tự ý thức về bản thân, hiểu về con người để có thể tự bảo vệ mình khỏi những hiểm nguy, những bất công. Từ đó có thể kết luận chính giáo dục đã giúp ta hiểu về thế giới rồi từ đó ta có thể thay đổi cả thế giới. Một minh chứng cho điều này chính là cuộc đời của cựu Tổng thống Nam Phi Nelson Mandela, người đã từng đoạt giải Nobel Hòa bình vào năm 1993. Sinh ra trong một gia đình đông con, ông là người đầu tiên được đi học. Điều này đã góp phần giúp ông hiểu rõ về chủ nghĩa phân biệt chủng tộc Aparthied, hiểu được những bất công mà người da đen ở Nam Phi phải chịu đựng, từ đó ông đã đứng lên đấu tranh để bảo vệ và mang lại công bằng cho họ, làm nên những thay đổi vĩ đại không chỉ ở Châu Phi mà còn trên toàn thế giới. Với vai trò như một chiếc cầu nối truyền tải tri thức, giáo dục giúp con người gìn giữ những thành quả của người đi trước và tiếp tục phát huy ở những thế hệ sau, để thay đổi cuộc sống từng ngày từng giờ, làm cho thế giới trở nên tốt đẹp hơn.

Bill Gates, nhà sáng lập Microsoft, hay Steve Jobs, cựu giám đốc điều hành của Apple, họ là những người đã làm thay đổi đời sống của chúng ta với những phần mềm, những thiết bị điện tử tuyệt vời, mở đầu cho thời đại công nghệ thông tin phát triển rực rỡ. Thế nhưng, họ đều chưa hoàn thành chương trình đại học. Vì vậy mà nhiều người cho rằng giáo dục chưa phải là yếu tố quan trọng, quyết định trong việc thay đổi cả thế giới, ngoài ra còn đòi hỏi những sự kiên nhẫn, quyết tâm và dĩ nhiên là tài năng của mỗi chúng ta. Thế nhưng trên thế giới này chỉ có một Bill Gates và một Steve Jobs, chúng ta cần nhận thức nền tảng giáo dục sẽ là công cụ vô cùng quan trọng để hoàn thiện nhân cách và phát triển đất nước..

Không chỉ dừng lại ở đó, nhiệm vụ của chúng ta còn là tuyên truyền, giáo dục phổ cập kiến thức cho mọi người xung quanh về mọi mặt, nhất là luật pháp, ý thức bảo vệ môi trường, xây dựng nếp sống văn minh đô thị. Spencer có nói: "Mục đích lớn lao nhất của giáo dục không phải ở kiến thức mà là ở

hành động". Vì thế, ngày hôm nay, vị trí của ta không chỉ đơn giản là người học, người thụ hưởng tri thức mà còn là người dạy, truyền đạt tri thức. Một khi tất cả mọi người trong xã hội đã được trang bị đầy đủ những hiểu biết cơ bản đó, cuộc sống của chúng ta sẽ trở nên tốt đẹp hơn, tệ nạn xã hội giảm, người dân sống văn minh, đất nước sẽ ngày càng phát triển. Nếu mọi người trên thế giới này cũng đều hiểu rõ tầm quan trọng của giáo dục và đầu tư một cách hợp lí thì thế giới này sẽ thay đổi, trở nên tươi đẹp hơn. Không phải vô tình mà Seneque đã khẳng định: "Hãy ẩn náu trong học tập, bạn sẽ thoát khỏi mọi nhàm chán trong đời sống". Việc học ở thời đại văn minh ngày nay có ý nghĩa rộng lớn và được Tổ chức Giáo dục Khoa học Văn hóa (UNESCO) của Liên hiệp quốc xác định rõ bốn mục tiêu cơ bản: Học để biết; Học để làm; Học để chung sống; Học để tồn tại với tư cách là con người trong thời đại ngày nay. Đấy vừa là mục tiêu vừa là nhu cầu thiết yếu của mỗi con người cũng như của cộng đồng xã hội. Những người có ý thức hoàn thiện mình thông qua hoạt động học tập, rèn luyện, họ sẽ luôn tìm thấy ý nghĩa, niềm vui trong cuộc sống.

Socrates từng nêu ý kiến: "Giáo dục là làm cho con người tìm thấy chính mình", vì thế bằng việc phấn đấu, rèn luyện, thế hệ trẻ Việt Nam nên xem câu nói này như một phương châm sống để cùng mọi người chung tay xây dựng một xã hội phát triển hơn. Chúng ta cần phải học hỏi nhiều hơn nữa để giúp ích cho bản thân, gia đình và xã hội; luôn ý thức về sự hoàn thiện và phát huy kiến thức có được để sáng tạo cái mới, trong công việc và trong nghề nghiệp. Bên cạnh đó, mỗi người phải biết ước mơ để tạo động lực cho tương lai và hãy luôn nhớ rằng: "Nếu bạn có thể tưởng tượng, bạn có thể đạt được nó. Nếu bạn có thể ước mơ, bạn có thể trở thành nó". (William Arthur Ward).

QUÁCH TUYẾT VÂN
(Lớp 12CV2 trường THPT chuyên Lê Hồng Phong, TP. HCM)

ĐỪNG SỐNG NHƯ HÒN ĐÁ, SỐNG KHÔNG MỘT TÌNH YÊU...

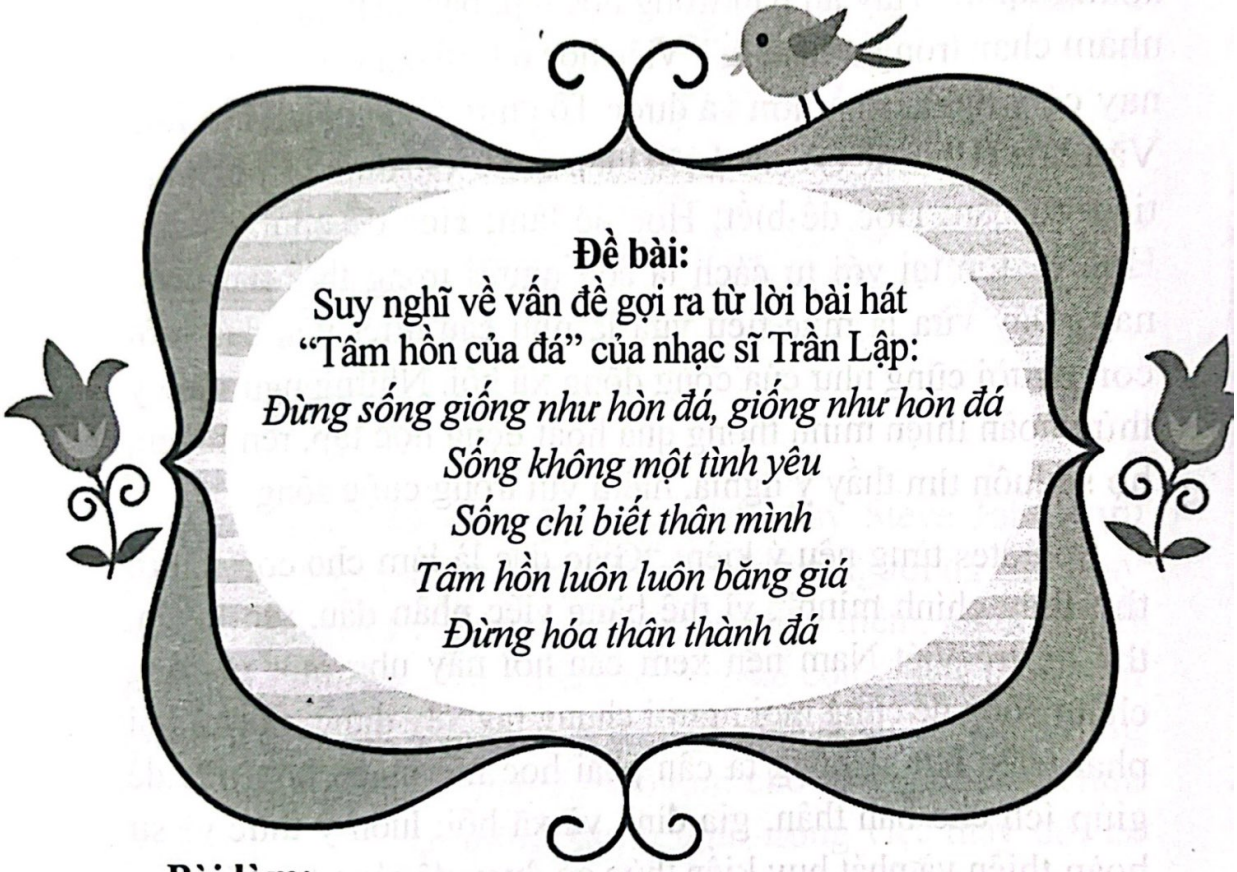

Đề bài:
Suy nghĩ về vấn đề gợi ra từ lời bài hát "Tâm hồn của đá" của nhạc sĩ Trần Lập:

Đừng sống giống như hòn đá, giống như hòn đá
Sống không một tình yêu
Sống chỉ biết thân mình
Tâm hồn luôn luôn băng giá
Đừng hóa thân thành đá

Bài làm:

Cuộc sống, như một dòng nước xanh trong lững lờ trôi; không cần đến những con sóng dữ dội khiến ta thấy chao đảo ngả nghiêng; không cần đến màu sắc rực rỡ vì chỉ làm cho ta huyễn ảo về hạnh phúc. Trên hành trình đi tìm mục đích của cuộc sống, ta cần sự nhẹ nhàng như dòng nước để ung dung, tĩnh lặng với gian lao và cần tình yêu thương bao bọc tâm hồn trước cuộc đời lắm nỗi. Có lẽ điều đó cũng phù hợp với quan niệm sống của nghệ sĩ Trần Lập được thể hiện qua lời bài hát "Tâm hồn của đá":

"Đừng sống giống như hòn đá, giống như hòn đá
Sống không một tình yêu
Sống chỉ biết thân mình
Tâm hồn luôn luôn băng giá
Đừng hóa thân thành đá"

Ta vẫn biết, đá là một vật thô kệch, rắn chắc và vô tri vô giác, không hề có một phản ứng hay cảm xúc nào cả. "Sống như hòn đá" khác gì việc sống lạnh lùng, thờ ơ, cô lập bản thân với mọi người xung quanh và vô cảm với niềm vui, nỗi khổ của con người. Từ khi được sinh ra, con người cần biết bao tình yêu thương hay chí ít là sống đúng nghĩa với từng phút, từng giây của đời mình. Qua lời bài hát của mình, Trần Lập muốn gửi gắm đến ta một kinh nghiệm sống sâu sắc: một ngày so với đời người là quá ngắn ngủi nhưng một đời người lại do mỗi ngày tạo nên, vì thế ta hãy sống thật ý nghĩa, biết yêu thương để phá tan lớp băng của sự vô cảm, lạnh lùng giữa con người với nhau.

Mỗi chúng ta chính là một phần tử của xã hội. Nhiều cá nhân gắn kết, yêu thương nhau và cùng nhau xây dựng cuộc sống tươi đẹp. Một khi "sống như hòn đá", con người ta sẽ chẳng tìm được ý nghĩa cho sự tồn tại của mình, sẽ chẳng cảm nhận được món quà tạo hóa ban cho để ta có mặt trên đời. Không phải vô tình mà con người đều được sinh ra với một trái tim ấm nóng như thế, khác hẳn với hòn đá vô tri kia - "tâm hồn luôn băng giá", chẳng biết gì đến định nghĩa của sự yêu thương! Và cuộc sống này, không thiếu những người luôn biết cách quan tâm đến những người xung quanh, biết cách giúp ích cho đời bằng đam mê, lí tưởng của mình. Một trong số đó là Helen Keller - nữ văn sĩ, nhà hoạt động xã hội, diễn giả người Mỹ. Dù bị mù, câm, điếc do viêm màng não nhưng bà đã tốt nghiệp Đại học Harvard. Là một người không may mắn, bà đã dùng ý chí nghị lực để chống trả lại số phận trớ trêu, hoàn thành sự nghiệp khơi gợi tấm lòng nhân hậu của mọi người, mang lại hi vọng và niềm an ủi cho người tàn tật. Bên

cạnh đó, chúng ta không thể không kể đến Trần Lập - người nghệ sĩ đầy tài năng của nghệ thuật nước nhà. Anh vừa qua đời sau một thời gian mắc bệnh nan y. Nhìn lại cuộc đời 42 năm của anh, có thể thấy âm nhạc và con người anh như hòa quyện làm một. Ca từ trong các ca khúc của anh không bi quan và không có những nỗi buồn thương ủy mị. Ở đó là lời nhắn nhủ tuổi trẻ đối mặt với cuộc sống, tình yêu bằng một thái độ sống tích cực. Trong nhạc của Trần Lập, những "Tâm hồn của đá" không có chỗ trú ngụ, bởi anh muốn sức nóng của bầu nhiệt huyết trong các ca khúc của mình có thể truyền cảm hứng cho giới trẻ nói riêng và mọi người nói chung. Ở Trần Lập, sự kiên cường và lạc quan toát ra như chính hơi thở của anh. Gần hai tháng trước khi mất, thủ lĩnh nhóm Bức Tường vẫn bình thản trò chuyện với các em nhỏ đang vượt qua cơn bạo bệnh, trao tận tay các em từng món quà. Một trong những ngày cuối cùng của cuộc đời, Trần Lập vẫn cố gắng làm một việc có ích. Cuộc đời anh đã trở thành một bài học cuộc sống quá đẹp. Và đó là họ, những người với trái tim ấm nóng tình yêu thương, thương người và thương đời, đã là những tấm gương dẫn lối, truyền cảm hứng cho biết bao thế hệ, nhất là thế hệ trẻ.

Đời người, bình dị hay thấp hèn, cao quý hay tầm thường, đều do mỗi người tự quyết định cả. Để tạo ý nghĩa cho sự tồn tại của bản thân, chúng ta cần bắt đầu bằng những việc nhỏ nhặt, cụ thể nhất như: biết quan tâm, chia sẻ và đồng cảm với mọi người quanh ta, biết trân trọng cái đẹp và lên án cái xấu. Dẫu biết cuộc đời không bao giờ bằng phẳng mà lắm chông gai, chúng ta hãy cố giữ cho mình một tâm hồn cao khiết, học cách tích lũy kinh nghiệm sống qua khó khăn, biết cảm nhận hạnh phúc từ chính nỗi đau của mình, để qua đó mà bồi đắp cho tâm hồn của mình, để nó không khô héo, cằn cỗi hay giá băng như đá.

Abert Einstein đã nêu một quan điểm rất xác đáng "Chỉ cuộc đời sống cho người khác là cuộc đời đáng giá". Và quan

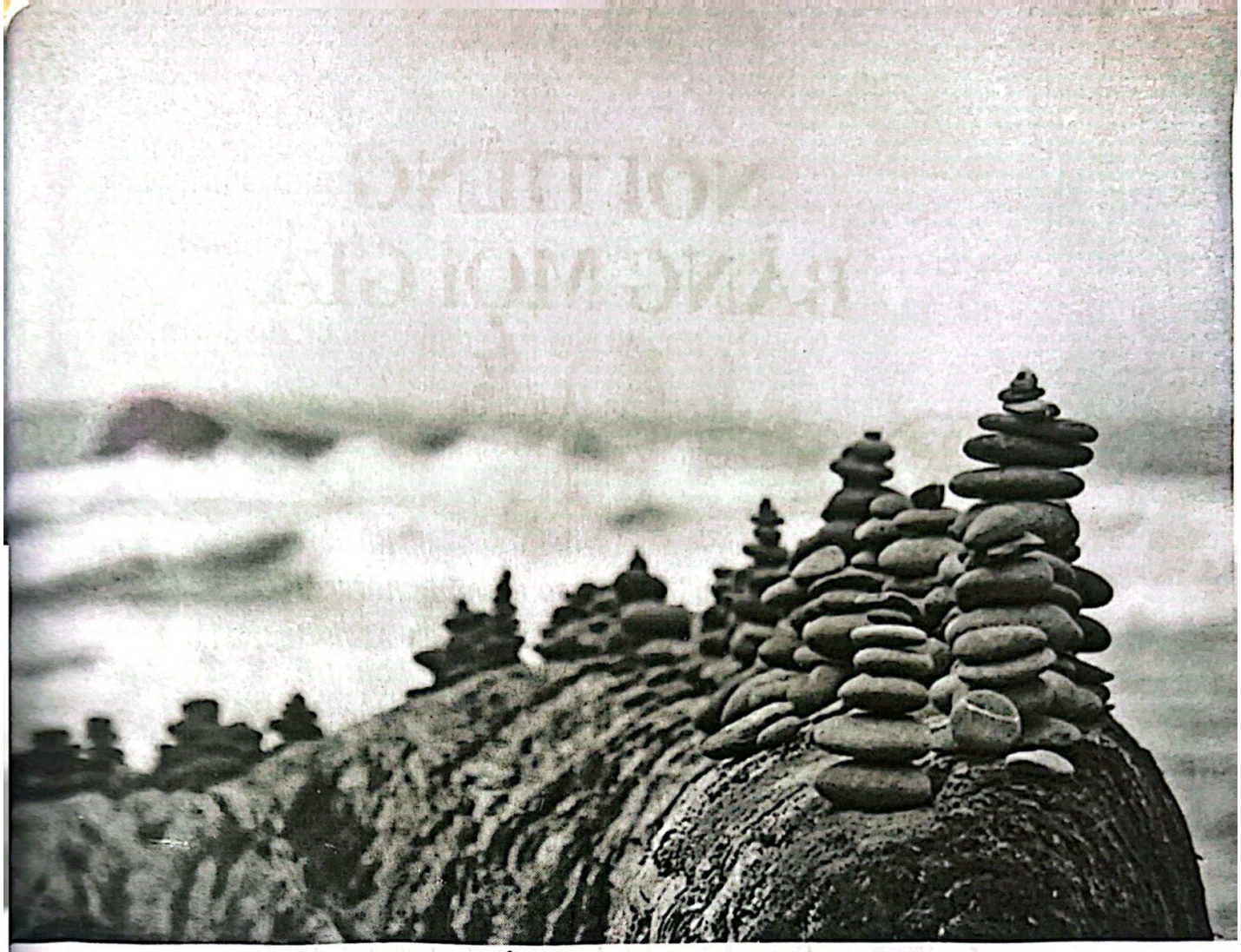

Ảnh: Pixabay

niệm ấy cũng rất gần với Trần Lập. Hạnh phúc được nhân lên nhiều hơn khi ta biết cách sống vị tha. Bởi cho đi cũng là nhận về, san sẻ để có nhiều hơn, và trao tặng hoa hồng để tay sẽ thơm mãi hương lành của yêu thương.

THÁI VÕ KIM NGÂN
(Lớp 12CV1 trường THPT chuyên Lê Hồng Phong, TP. HCM)

NỔI TIẾNG BẰNG MỌI GIÁ

Đề bài: *"Không có tài năng nổi trội nhưng lại chẳng chấp nhận thân phận người thường, một bộ phận bạn trẻ hiện đang tìm đến những hành vi lập dị, thậm chí trái với thuần phong mĩ tục để ít nhiều thu hút sự chú ý của dư luận dù thừa biết bản thân sẽ bị "ném đá".*

(Báo Tuổi Trẻ 23/3/2013)

Sau những hành vi ấy, các bạn trẻ đã được nhiều người biết đến. Theo anh (chị), đó có phải là sự "nổi tiếng" không? Anh (chị) nghĩ gì về sự nổi tiếng?

Bài làm:

Trong cuộc đời của mỗi con người, không ai là không có những mục tiêu, hoài bão, những định hướng cho hiện tại và tương lai của mình. Đó có thể là ước mơ về một gia đình hạnh phúc, ước mơ chạm đến đỉnh vinh quang, đạt được niềm đam mê của mình, ước mơ về một cuộc sống đầy đủ, ấm no, không phải lo lắng, hoặc đơn giản, với lớp trẻ ngày nay, đó là một ước mơ về danh vọng, sự nghiệp và về sự nổi tiếng. "Không có tài năng nổi trội nhưng lại chẳng chấp nhận thân phận người thường, một bộ phận bạn trẻ hiện đang tìm đến

những hành vi lập dị, thậm chí trái với thuần phong mỹ tục để ít nhiều thu hút sự chú ý của dư luận dù thừa biết bản thân sẽ bị "ném đá". Chính cái ước mơ quá đỗi to lớn ấy, khát vọng, hay nói đúng hơn là ảo vọng ấy đã đẩy đưa nhiều bạn trẻ đến những tình huống, những kết quả thật trớ trêu.

Giới trẻ ngày nay không ít người vẫn lấy sự nổi tiếng làm mục đích sống của mình. Nổi tiếng chính là làm nổi bật danh tiếng, tài năng thực sự của mình, làm cho tiếng tăm, hình ảnh hay những điều tốt đẹp của mình được truyền bá trên diện rộng, được ngưỡng mộ, được nhiều người biết đến. Thế nhưng, đối với một số người nhận thức sai lệch về người tài và sự nổi tiếng thì "nổi tiếng" đơn giản là đánh bóng tên tuổi của mình, bất kể hành vi, bất chấp hậu quả và không quan tâm đến những phản ứng của mọi người, dù là trái chiều, dù là chê trách, phê phán. Chính cái mục đích của họ - để tên tuổi mình, không phân biệt là xấu hay tốt, được nhiều người biết đến - họ đã dần lún sâu vào những tai tiếng chứ không còn dừng lại ở một cuộc sống bình thường hay xa hơn là sự nổi tiếng nữa. Một người đã từng biểu diễn rất nhiều trên sân khấu, chẳng nhất thiết phải lên sân khấu để gào lên rằng vẫn giữ được đẳng cấp, được phong độ và là người nổi tiếng. Một người nổi tiếng có thể cả đời họ chỉ lên sân khấu 1 lần, nhưng vấn đề là họ đã làm được gì trên sân khấu trong lần duy nhất đó. Nổi tiếng không phải là sự xuất hiện trên càng nhiều mặt báo chí, trên truyền hình thì càng tốt, càng không phải bằng cách đưa những phát ngôn gây sốc, gây scandal ở các lĩnh vực khác không liên quan đến nghề nghiệp, không phù hợp với khả năng của mình. Và rồi, hậu quả của việc quá ảo tưởng đến sự nổi tiếng đã khiến không ít người, nhất là giới trẻ, chưa thực sự phát triển được toàn bộ tài năng, chưa nhận thức được sâu sắc vấn đề bị "ném đá". Những viên đá ta dùng để ném nhau trên thế giới mạng không phải là những viên đá vật chất cụ thể có thể cầm nắm và quăng ném vào nhau, chúng chỉ là những viên đá "ảo" nhưng hậu quả mà chúng gây ra cho nạn nhân thì lại "thật" và đau đến không ngờ: không chỉ dừng lại ở cộng đồng mạng mà cũng có thể tác

động không nhỏ đến cuộc sống, công việc, các mối quan hệ... ngoài đời thực, và thật rõ ràng, với những phản ứng trái chiều của dư luận thì chắc chắn rằng đây không phải là sự nổi tiếng.

Xã hội ngày nay không thể không nhắc đến những người nổi tiếng thực sự bằng tài năng, sức lực và mồ hôi nước mắt của mình. Đó là Walt Disney - người được mệnh danh là "Cha đẻ của chú chuột Mickey" đã góp phần không nhỏ cho làng giải trí thế giới, là Marie Curie - người đầu tiên vinh dự nhận được hai Giải Nobel trong hai lĩnh vực khác nhau vật lý và hóa học, người đã khám phá ra hai nguyên tố hóa học radium (nguyên tố mang tính phóng xạ) và polonium giúp cho ngành hoá học và các ứng dụng quan trọng trong tìm tòi, nghiên cứu. Tất cả đã trở thành những hình ảnh không bao giờ mờ phai, những tấm gương đáng để mọi người học tập. Ấy vậy mà, đáng buồn thay trong cuộc sống ngày nay vẫn còn không ít những hình ảnh tự bán danh dự, lương tâm mình để được cái "tai tiếng" bị ngộ nhận là "nổi tiếng". Rất nhiều bạn trẻ đã khiến cộng đồng mạng phẫn nộ khi thản nhiên tự ghi lại và phổ biến những hình ảnh bản thân đang bất kính với các giá trị nhân văn, văn hóa dân tộc. Cụ thể, một thanh niên đã đứng và ngồi lên đầu rùa ở Văn Miếu - Quốc Tử Giám (tháng 7-2012), một nữ sinh vô tư ngồi trên mộ liệt sĩ (tháng 1-2013), một bạn trai cười tươi rói khi cầm trên tay hai cánh tay khỉ đã bị chặt và cạo sạch lông (tháng 2-2013). Và chỉ trong tháng 3-2013, liên tiếp những bức ảnh phản cảm như: nam thanh niên ngồi lên phần mộ tổ, nam thanh niên ngồi lên tượng Phật, nam thanh niên ngồi lên tượng đài vua Lý Thái Tổ... xuất hiện nhan nhản trên các trang Facebook.

Sự nổi tiếng được so sánh như một con dao hai lưỡi, một ma lực thực sự hấp dẫn khiến nhiều người có thể vì nó, mù quáng mà đánh đổi tất cả, từ nhân phẩm đến cả bản thân mình nếu không có nhận thức và hiểu biết rõ ràng. Nó đem lại cho ta danh vọng, quyền lực, sự ngưỡng mộ, trầm trồ của người khác thậm chí nó còn có thể thay đổi cuộc đời của một con người.

Theo kết quả một cuộc nghiên cứu của LSC (Learning and skills Council), hơn 10% thanh niên ở Anh sẽ bỏ học nếu có cơ hội nổi tiếng qua truyền hình. Khi hỏi tại sao lại muốn trở nên nổi tiếng, hơn một nửa nói rằng sự nổi tiếng sẽ mang lại cho họ nhiều tiền. Một số người có tài năng thực sự, nhưng vì họ trở nên nổi tiếng khi còn quá trẻ nên chưa đủ kinh nghiệm, chưa có sự từng trải, cũng có thể chưa phát huy được hoàn toàn tài năng của mình hoặc chưa có những định hướng rõ ràng cho tương lai. Vì vậy, sự nổi tiếng đến với họ lúc này cũng như họ đang mặc một chiếc áo không vừa vặn. Một số người đã thành công, đã nổi tiếng nhưng lại không biết duy trì năng lực của mình, không biết học hỏi, rèn luyện và phát huy tài năng thì sự nổi tiếng dần trở thành con số 0 tròn trĩnh. Cuối cùng, đối với những người không có tài năng, hoặc có thể là tài năng của họ chưa được phát hiện mà đã mơ ước đến sự nổi tiếng - một thứ xa vời, bất chấp tất cả để có được nó thì chẳng khác nào đang thử một liều thuốc độc cho tương lai mình. Có thể họ sẽ được lên các mặt báo thật, nhưng là trước ánh mắt dèm pha của mọi người, có thể tên của họ khi nhắc đến mọi người đều biết, nhưng biết chỉ vì cái tai tiếng đáng khinh thường mà thôi! Rồi sẽ đến một lúc, họ cảm thấy sợ hãi, cảm thấy hối hận vì mình phải trả một cái giá quá đắt để đổi lấy một sự "nổi tiếng bị ngộ nhận" và mất đi tương lai. Đằng sau sự nổi tiếng, đằng sau ánh hào quang chói lọi, có thể là niềm vui, hạnh phúc, tự hào, cũng có thể chỉ là sự thất vọng, nước mắt và nỗi đau.

Có bao giờ bạn tự hỏi, tại sao giới trẻ lại mù quáng và ngộ nhận sự nổi tiếng như vậy. Nguyên nhân có thể phần lớn là chủ quan, do nhận thức của bản thân, nhưng không thể phủ nhận sự "góp mặt" của những nguyên nhân khách quan. Vì vậy, để tránh những lầm tưởng sai lệch này, bản thân mỗi người phải biết mình đang làm làm gì, biết định hướng cho tương lai, xác định những mục tiêu đúng đắn và cố gắng hết mình cho những dự định, ước mơ tốt đẹp. Về phía gia đình, các bậc cha mẹ cũng không nên đặt mục tiêu quá lớn, ngoài khả năng hay hình

tượng hoá những đứa trẻ, để rồi hình thành trong đầu óc chúng những nhận thức sai lệch. Và xã hội, thử hỏi mà xem, nếu những bài báo, những trang báo mạng không lấy việc đăng các phát ngôn gây sốc, những scandal làm trào lưu, mọi người không nhiệt tình đón đọc thậm chí là ủng hộ thì sự nổi tiếng chẳng phải trở nên ngày càng đẹp đẽ hơn?

Thanh thiếu niên, học sinh - những chủ nhân tương lai của đất nước sẽ luôn phấn đấu học tập thật tốt, vươn lên và toả sáng bằng chính khả năng, sức lực của mình. Hãy sống thật lành mạnh, sống để rèn luyện, nỗ lực hết mình để cống hiến những gì đẹp đẽ nhất và không nhất thiết phải đòi hỏi sự trả công, đền đáp hay sự nổi tiếng trong mắt mọi người - chỉ cần sống đẹp với lương tâm mình. Tôi và các bạn, hãy tuyên truyền, phê phán lối sống thực dụng, làm rõ những nhận thức sai lệch để rồi không một ai phải hối hận khi đánh đổi tất cả vì những danh vọng hão huyền.

Ước mơ và khát vọng là điều không thể thiếu, nổi tiếng cũng không phải là xấu, thế nhưng, hãy biết dùng chính năng lực, tài năng của mình, đồng thời không ngừng rèn luyện và trau dồi bản thân để toả sáng trong mắt mọi người. Đó mới là sự nổi tiếng thực sự - một sự nổi tiếng đáng trân trọng.

Đỗ Ngọc Hà Nhi
(Lớp 9/4 trường THCS Nguyễn Du, Q.Gò Vấp, TP. HCM)

THÀNH CÔNG KHÔNG PHẢI LÚC NÀO CŨNG LÀ ĐIỀU HOÀN HẢO

Đề bài: Nghị luận về câu nói của Bill Gates: *"Thành công là một người thầy tồi tệ. Nó quyến rũ người thông minh vào ý nghĩ rằng họ sẽ chẳng bao giờ thất bại".*

Bài làm:

Cuộc sống là muôn vàn ước mơ mà ở đó mỗi người chúng ta mang trong mình những mơ ước để phấn đấu, để quyết tâm có được thành công. Một người tài không bao giờ tự mãn với thành công đã có mà họ luôn cố gắng để tạo ra những giá trị mới. Thông qua kinh nghiệm thực tiễn, Bill Gates đưa ra một nguyên tắc sống khiến tôi vô cùng tâm đắc: "Thành công là một người thầy tồi tệ, nó quyến rũ những người thông minh vào ý nghĩ rằng họ sẽ chẳng bao giờ thất bại."

Vị tỉ phú giàu nhất hành tinh nuôi dưỡng ước mơ từ thuở bé và không ngừng phấn đấu để có được thành công như ngày hôm nay. Bài học từ Bill Gates không chỉ là "tài liệu" làm giàu

mà quan trọng nó giúp ta có thêm sức mạnh để chạm tay vào vị ngọt từ sự thành công. Cho dù bạn là ai, bất chấp hoàn cảnh của bạn như thế nào, thế giới không thể hủy diệt được nhựa sống của bạn. Vì lẽ đó, hãy vững chí để thành công và nên nhớ đừng ngủ quên sau chiến thắng, điều đó có thể giết chết bạn.

Nếu ai muốn thành công từ việc làm giàu, học làm doanh nhân xin hãy lấy Bill Gates làm động lực phấn đấu: "Đại học không phải là con đường duy nhất dẫn đến thành công". Bill Gates không cho rằng việc bước chân vào ngưỡng cửa đại học là không cần thiết. Ônghọn hướng đi riêng để khẳng định một thái độ sống: sự lựa chọn của mỗi người là tối ưu hơn cả, quan trọng nhất nằm ở mục tiêu bản thân ra sao để có thể đến được đại lộ thênh thang của thành công. Bill Gates khởi đầu sự nghiệp bằng lòng nhiệt huyết và xây dựng nên gia tài đồ sộ bởi quá trình trải nghiệm, đương đầu với thử thách để có được vốn sống mà ra. Tấm gương của vị tỉ phú này không đơn thuần dẫn ta đến thành công về vật chất mà đó còn là sự thành công cả về ý thức con người.

Đối với người học sinh, dấu ấn đậm nét nhất trong thời đi học chính bởi thành công trong học tập. Một học sinh giỏi không quan trọng việc khoe mẽ năng lực bản thân hơn là tự vượt qua chính mình. Mỗi lần giải thành công một bài toán khó, bạn chớ vội đắc ý vì nếu không tiếp tục giải một bài toán khó hơn đồng nghĩa với bạn thất bại. Ranh giới giữa thành công và thất bại tuy xa mà lại rất gần. Thất bại là bước đệm dẫn đến thành công và tự mãn với thành công là con dao hai lưỡi rất dễ dẫn đến thất bại. Kiến thức một người tuy lớn nhưng chỉ bằng hạt cát giữa sa mạc mà thôi, vì vậy hãy tiếp tục trau dồi tri thức để vươn đến thành công mới bằng việc học tập thường xuyên, học suốt đời.

Hơn thế nữa, Bill Gates còn vạch ra sự thành công của việc làm người. Bill Gates đã tuyên bố, sau khi ông chết đi, toàn bộ tài sản của ông sẽ dành cho từ thiện, chứ không phải để lại cho con mình. Ông suy nghĩ nếu có năng lực thật sự, các con ông thậm chí sẽ tạo ra được khối tài sản lớn hơn thế. Bill Gates

mong muốn thế giới ngày càng sản sinh ra hàng triệu khối óc thông minh, hàng vạn bộ não trí tuệ có thế thế giới mới phát triển. Ngược lại, nếu cứ cho rằng mình tài giỏi nhất thì chẳng khác gì ông đang gián tiếp thui chột tài năng con người. Vị tỉ phú làm ra tiền không chỉ để hưởng thụ mà để giúp đỡ người nghèo. Thành công về tiền tài tuy rất cần nhưng không phải là tất cả. Giàu tiền mà không giàu tình nghĩa, không có được lương tri tốt là một thất bại to lớn. Điều đó thể hiện: Thành công mà Bill Gates có được mang ý nghĩa nhân đạo và ý nghĩa nhân văn sâu sắc.

Bản thân là một học sinh cuối cấp, sau chuỗi hành trình dài đã qua, chính tôi cũng nhiều lần đối mặt với thất bại nhưng thành công cũng không phải là không có. Thất bại đồng nghĩa với nỗi buồn và thành công gắn liền trong niềm vui sướng, hân hoan. Ngày một lớn, tôi nhận ra rằng: giá trị cuộc sống không nhất thiết nằm ở thành công mà phải biết chấp nhận thất bại. Chấp nhận thất bại để trưởng thành hơn, chấp nhận thất bại để nhìn lại bản thân đồng thời chấp nhận thất bại để hướng đến thành công vì cuộc đời còn biết bao điều mới lạ.

Con người sinh ra không phải để tan biến đi như những hạt cát vô danh mà họ sinh ra để in dấu lại trên mặt đất này. Sống là việc rất khó nên ta phải sống làm sao để mai này chết đi không thấy hổ thẹn với đời. Bài học quý giá từ vị tỉ phú Bill Gates mang lại chứa đựng bao giá trị sống thiết thực. Thành công và thất bại tuy đối cực nhau nhưng dung hòa, gắn bó cùng nhau.

Châu Thanh Duy
(Lớp 12A1 trường THPT Bình Khánh, Cần Giờ, TP. HCM)

ĐỜI THAY ĐỔI KHI TA THAY ĐỔI

Bài làm:

Ai đó đã từng hỏi một câu rất chí lí:

"Ta hay chê cuộc đời méo mó
Sao ta không tròn tự trong tâm?"

Quả đúng như vậy, thông thường, người ta hay đổ lỗi cho số phận, tìm đủ thứ lí do này, lí do khác để chỉ ra rằng: Cuộc đời thật bất công! Cuộc sống mỗi người do chính họ quyết định và tạo dựng - con người hoàn toàn có thể thay đổi số phận của mình chính từ sự đổi mới bản thân. Do vậy, bản thân người viết rất tâm đắc một câu nói đơn giản, ngắn gọn mà đầy ý nghĩa của Andrew Matthews: "Đời thay đổi khi chúng ta thay đổi".

"Đời" tức là yếu tố khách quan chi phối xung quanh chúng ta gồm "đời" vật chất và "đời" tinh thần. Tôi - bạn đều có thể

"thay đổi" – tạo dựng nó cho riêng mình. Cuộc sống tươi đẹp hay xấu xí, hạnh phúc hay khổ đau, thành công hay thất bại, vinh quang hay tăm tối đều do nhận thức cùng hành động của chúng ta. Nhà văn trứ danh Hemingway từng khẳng định: "Con người có thể bị hủy diệt chứ không thể bị đánh bại". Rất đúng! Chớ lầm tưởng vào thần thánh, siêu nhiên, may rủi, bạn hoàn toàn có thể "vượt lên chính mình". Đấy cũng chính là kinh nghiệm của bao người vượt qua số phận như Helen Keller, Nick Vujicic, Nguyễn Ngọc Ký, Phạm Thị Huệ…

Tôi tin rằng, sự thay đổi về nhận thức vẫn là quan trọng nhất. Cùng một hoàn cảnh, nếu con người có cái nhìn tích cực thì kết quả sẽ thành công tốt đẹp, còn kẻ bi quan đã ngã gục ngay từ đầu. Ví như chuyện hai nhân viên cùng khảo sát một thị trường giày:

- Người dân ở đây không có thói quen mang giày.

- Nơi đây đầy triển vọng vì chưa có ai mang giày cả!

Một điều nữa cũng khá thú vị nhưng ít ai để ý: Những chông gai, thử thách nghiệt ngã của số phận là những nhân tố không thể thiếu đưa ta đến với thành công, hạnh phúc, an vui. Ví không có đông lạnh thấu xương, sao có hoa sực nức hương? Đức Phật ngày trước cũng từng cảm ơn những người hại mình. Tại sao thế? Vì chính nhờ chiến thắng họ, ngài mới có thể trở thành một thánh nhân. Bởi vậy, ủ trái đắng mới có quả ngọt đó là quy luật tất yếu! Lẽ thường, ta còn tự nhận lấy đủ thứ lo lắng, thê thảm và tâm trạng "bại trận" một cách không cần thiết. Ta tự cho phép tất cả những gì mình cố gắng và sự hiểu biết từ xưa đến nay bị che phủ bởi một vài dấu hiệu không tốt lành mà ta nhìn thấy ban đầu (hoặc suy diễn). Hãy nhớ rằng: Mọi chuyện hiếm khi tồi tệ và không còn lối thoát như vẻ ban đầu của chúng. Hãy biết sống tích cực! Năm 2013, cũng có một câu chuyện rất đáng quý sau việc bảo mẫu Hồ Thị Nhờ đánh chết đứa trẻ 18 tháng tuổi. Gia đình anh Đỗ Trọng Đức đã biết tha thứ và không khởi kiện vì nghĩ: "Hãy để Nhờ trở về với con…." Trong một tội ác dã man vẫn le lói ánh

sáng của tình người - chính từ cách nghĩ tích cực, yêu thương, vị tha. Họ đã cảm hóa không riêng một con người.

Nói chung, con người có thể thay đổi vận mệnh. Cái nhìn tích cực là động lực giúp bạn vượt qua tất cả. Cùng là nước sôi 100 độ C, cà rốt cứng sẽ mềm nhũn, trứng lỏng trở nên sánh đặc còn cà phê trở nên đậm đà hương vị. Bạn sẽ là cà rốt, trứng hay cà phê? Câu nói của Matthews là một quan niệm đúng đắn, bài học sâu sắc về lẽ sống. Song đôi khi, ta cũng phải biết chấp nhận, không nên cải tạo số phận một cách liều lĩnh, mù quáng. Đừng biến suy nghĩ tích cực thành hoang tưởng, viễn vông, phi thực tế!

Tôi - bạn - chúng ta hãy biết cách "thay đổi" bản thân. Một sự lựa chọn khôn ngoan hay sai lầm đều ảnh hưởng rất lớn đến cuộc đời và tương lai của bạn. Thế nên hãy làm điều đó thật thận trọng, bạn nhé! Yolo (Bạn chỉ sống một lần), hãy Refresh (F5) - làm mới bản thân từ hôm nay!

Tóm lại, "Đời thay đổi khi chúng ta thay đổi" là một chân lý, được nhân loại tiến bộ thừa nhận và coi đó là lẽ sống. Thay đổi bản thân với nhận thức, suy nghĩ tích cực sẽ là thứ "hồ" vững chắc "gột" nên những trang đời tươi đẹp. Cổ hủ, tiêu cực, bi quan sẽ làm cho thứ "hồ" bạn gột được là bánh đúc, là cám lợn mà thôi!

"Đừng thở dài hãy vươn vai mà sống,
Bùn dưới chân nhưng nắng ở trên đầu".

NGÔ HOÀNG DUY
(Lớp 12V trường THPT chuyên Long An, TP. Tân An, Long An)

LỖI LẦM VÀ SỰ BIẾT ƠN

Đề bài:

Hai người bạn cùng đi qua sa mạc. Trong chuyến đi, hai người có xảy ra một cuộc tranh luận và một người nổi nóng không kiềm chế được mình đã nặng lời miệt thị người kia. Cảm thấy bị xúc phạm, anh không nói gì, chỉ viết lên cát: "Hôm nay, người bạn tốt nhất của tôi đã làm khác đi những gì tôi nghĩ".

Họ đi tiếp thì đến một ốc đảo và quyết định đi bơi. Người bị miệt thị lúc nãy bây giờ bị đuối sức và chìm dần xuống. Người bạn kia đã tìm cách cứu anh. Khi đã lên bờ, anh lấy một miếng kim loại khắc lên đá: "Hôm nay, người bạn tốt nhất của tôi đã cứu sống tôi".

Người kia hỏi: "Tại sao khi tôi xúc phạm anh, anh viết lên cát còn bây giờ anh lại khắc lên đá".

Anh ta trả lời: "Những điều viết lên cát sẽ mau chóng xóa nhòa theo thời gian nhưng không ai có thể xóa được những điều tốt đẹp ghi tạc lên đá, trong lòng người".

Vậy mỗi chúng ta hãy học cách viết những nỗi buồn, thù hận lên cát và khắc ghi những ân nghĩa lên đá.

(Quà tặng cuộc sống)

Anh chị hãy trình bày suy nghĩ về câu thông điệp cuối câu chuyện: *"Mỗi chúng ta hãy học cách viết những nỗi buồn, thù hận lên cát và khắc ghi những ân nghĩa lên đá".*

Bài làm:

"Tôi xin lỗi". Ánh sáng cũng đang tắt dần, mỗi thứ như đang dừng lại. Chết đứng! "Chính tôi đã hại chết mình. Nếu tôi học được cách tha thứ sớm hơn thì bây giờ chúng ta vẫn sẽ sánh bước cùng nhau đi tìm chân trời và ánh sáng cuộc đời". Trong cơn hoảng loạn, tối tăm, âm u, con người như thấy được cõi vĩnh hằng, anh ta chìa tay ra chấp nhận sự giúp đỡ của người vừa miệt thị mình. Và rồi chuyện gì xảy đến, chúng ta cũng đã tường. Lỗi lầm và sự tha thứ! Chính xác là thế. Lỗi lầm của người này nhưng lại là sự mở lòng của người kia. Con người mà! Hai người bạn thân trong câu chuyện đôi lúc cũng có xích mích nhưng "bạn không phải là người hoàn hảo nên bạn cũng có những sai lầm. Nếu bạn tha thứ những sai lầm của người khác đối với mình, bạn cũng sẽ được người khác tha thứ những sai lầm của bạn." Nhưng có những thứ vượt ngoài tầm với của chúng ta. Đôi khi cuộc đời cũng lắm phũ phàng…

Cuộc cãi vã cứ kéo dài dai dẳng, trôi theo dòng nước xám xịt, chảy thẳng vào vũng lầy nhơ nhếch, u ám. Để giải tỏa sự bực tức, những dòng suy nghĩ nặng nề của mình, một người đã khắc những nỗi đau mà mình phải chịu, từng chữ, từng chữ vô cùng sâu, đậm: "Hôm nay người bạn thân nhất của tôi đã làm khác đi những gì tôi nghĩ, anh ta đã tát tôi". Đó như một vết thương hằn sâu vào trong tim của cái "tôi" kia. Và rồi bi kịch xảy ra, chính nỗi ám ảnh trong tâm hồn của cái "tôi" mãnh liệt ấy đã biến anh thành người thừa của chính mình. Lại "tôi xin lỗi". Lại "giá như" trong nỗi vô vọng "cứ kệ tôi"…

Nếu cái "tôi" ấy là một tâm hồn trầm lặng, có lẽ mọi chuyện đã không đi quá xa, có lẽ tâm hồn kia đã được xoa dịu và câu chuyện đã được tiếp diễn như chính thực tế của nó. Chỉ bởi vì cuộc đời còn có chữ "nhưng". Không phải là một câu chuyện đẹp, một đạo lí sống với những lời vàng thước ngọc. Thay vì viết chữ lên cát để gió cuốn đi những oán hờn, giận dữ và khắc chữ lên đá để tạc vào tâm khảm mình sự tha thứ, sự tốt đẹp của bản chất con người, một sự bơ vơ, lạc lõng, cô độc giữa dòng

người chẳng ai quan tâm, chẳng ai biết mình là ai. Người đàn ông kia đã chấp nhận núp bóng cái "tôi" quá lớn kia, khắc sâu những oán hận lên đá. Tất cả đã cho thấy một tâm hồn đang hứng chịu những mũi tên đau thương của số phận. Khi chạm phải nỗi đau, con người ấy mới thấm thía những ác liệt, nghiệt ngã của cuộc đời, còn bản thân thì quá yếu mềm. Giờ đây, tồn tại giữa thế giới vô hồn, nhìn lại chính bản thân mình: tàn tạ và rách nát, đau đớn và tiếc nuối. Phải chăng đó cũng là nỗi đau chung cho những kẻ chỉ biết sống ích kỉ? Phải chăng vì thế mà con người đã trở thành tấm bia đỡ đạn, im lìm đứng một chỗ và những viên đạn thì cứ nã tới tấp vào hồng tâm? Họ không thể chạy trốn và né tránh. Họ bất lực và không còn đường thoái lui. Sau trận công phá mạnh mẽ đó, cuộc sống bỏ mặc họ lại như linh hồn đau đáu kia. Nếu số phận thương tình, bao dung cho anh ta, chuyện gì sẽ xảy ra? Viết tiếp sự xấu xa của bản thân: "Hôm nay người bạn thân nhất của tôi đã cứu tôi" nguệch ngoạc lên cát chăng? Tiếp tục sống với cái vỏ bọc của sự giả dối, vị kỉ, vô ơn của mình? Điều đó sẽ càng làm anh ta tổn thương hơn thôi. Một làn gió nhẹ thoảng qua sẽ mang theo tất cả. Con người như thế vẫn còn tồn tại trên cõi đời thì thật là một sự bất công! Nhưng đời vẫn còn chữ "nhưng" và con người ấy đã bị bỏ quên, cô độc một mình. Đã có bao giờ bạn tưởng tượng ra một câu chuyện đi ngược lại với ý nghĩa cao đẹp ban đầu của nó như thế chưa? Sẽ rất thú vị đấy. Đâu chừng bạn sẽ bắt gặp một phần hình ảnh của mình trong đó để có thể chín chắn hơn, mạnh mẽ hơn tiếp tục bước trên chân lí mà bản thân đã chọn.

Lật lại câu chuyện để thấy được sự vô ơn, lẻ loi nếu con người cứ sống trong hiềm khích, gánh nặng hận thù. Là con người với con người, tại sao chúng ta không mở lòng ra với nhau? Hôm nay bạn đã cười với ai chưa? Hãy bắt đầu một ngày mới với việc mỉm cười để thấy đời thật đáng sống. Đừng bắt bản thân phải giữ những thứ lẽ ra nên thuộc về quá khứ. Như thế tâm hồn ta sẽ bình an hơn, thanh thản hơn. Từ câu chuyện của lỗi lầm và sự biết ơn, "mỗi chúng ta hãy học cách

viết những đau buồn, thù hận lên cát và khắc ghi những ân tình lên đá", được chứ? Như một triết gia đã từng nói: "Trước một trí tuệ vĩ đại, tôi cúi đầu. Trước một trái tim vĩ đại, tôi quỳ gối". Trái tim vĩ đại? Tấm lòng tha thứ, khoan dung sẽ làm con người vĩ đại hơn rất nhiều. Tha thứ nghĩa là cho ai đó một góc nhỏ trong tim mình. Chỉ khi tha thứ ta mới giải thoát được những khổ tâm đè nặng lên trái tim... nhưng... tha thứ chứ không phải là lãng quên... càng không phải thứ tình cảm miễn cưỡng. Tha thứ là chấp nhận quy luật thời gian và cuộc sống như nó vốn có để ta có thể sống hết mình cho thực tại, để ta hoàn toàn tự do vững bước về phía trước. Đó là vẻ đẹp hoàn mĩ nhất về tha thứ, là sự cởi mở và nhận ra vẻ đẹp của những điều khác biệt.

Trong chính cuộc sống của chúng ta, sự tha thứ đã cứu bao cuộc đời đau khổ, đáng thương khỏi rơi vào vực thẳm u tối. Họ, những con người biết nhận lỗi và chấp nhận thay đổi để hướng tới cái thiện. Họ, những người tù vì một phút lầm lỗi đã hại chính cuộc đời mình và người khác. Khi tỉnh ngộ, nơi họ, những đôi mắt hối lỗi thờ thẫn, bàn hoàng về những việc mình đã gây ra. Họ chấp nhận làm lại cuộc đời phía sau buồng giam kia, cải tạo thật tốt để được sống lại một phận người mới. Chúng ta sẽ đón nhận họ trở về với xã hội? Hay hắt hủi? Thật may, rất nhiều số phận nghiệt ngã ấy đã được mọi người dang tay chào đón. Bắt đầu một hành trình mới - hành trình đi tìm sự sống từ cõi chết.

Chúng ta vẫn chưa quên "nỗi hổ thẹn Bacolod 2005"!? Một nỗi nhục nhã, xấu hổ xóa nhòa đi mọi giá trị của một con người. Vụ tiêu cực ấy đã cướp đi những tình cảm chân thành, cao cả nhất giữa những người mộ điệu với tình yêu và sự đam mê cháy bỏng dành cho trái bóng tròn và những con người được coi là biểu tượng của bóng đá Việt Nam thời kì ấy. Trái bóng quả tròn thật! Và những đôi chân ấy cũng thật tròn. Một nỗi thất vọng ê chề! Hàng loạt những niềm hi vọng của bóng đá Việt Nam như Lê Quốc Vượng, Huỳnh Quốc Anh, Châu Lê

Phước Vĩnh… và đặc biệt là hình ảnh của một thần đồng từng làm bao trái tim thổn thức, xao xuyến - Phạm Văn Quyến, tất cả sụp đổ một cách chóng vánh. Nhưng bằng chính nỗ lực và ý chí của mình, những con người dính chàm ấy, sau khi được về với gia đình, xã hội, họ vẫn cố gắng bước tiếp trên con đường mình đã chọn với khao khát được sửa sai, được sống hết mình với sự đam mê mãnh liệt - con đường tìm lại những giá trị cốt lõi mà họ đã đánh mất. Trở lại với sân cỏ, tuy không chiếm trọn tình yêu mặn nồng của người hâm mộ ngày nào nhưng lại là cảm xúc dâng trào về sự biết ơn. Xã hội đã không xa lánh họ, chấp nhận những vết thương dẫu có đôi khi vẫn âm ỉ. Rõ ràng, đâu đâu cũng vậy, nếu ta nhận lỗi, ta sẽ được tha thứ. Giá trị về câu chuyên mà "Quà tặng cuộc sống" mang đến cho chúng ta vẫn còn vẹn nguyên. Đó là giá trị về tình nhân nghĩa, về những điều tốt đẹp được ghi tạc trên đá và để thời gian xóa nhòa đi những hận thù đã được viết lên cát.

"Hãy tha thứ và hãy quên!" Tâm hồn mỗi người từ khi sinh ra đâu biết oán hận là gì. Trải qua thời gian chúng ta mới nhận thức được mọi điều trên đời. Trước khi nhận thức được sự ganh ghét, ích kỉ, chẳng phải điều đầu tiên chúng ta cảm nhận được là tình yêu thương đó sao? Chúng ta đã luôn được giáo dục phải sống có trước có sau, tình nghĩa, biết ơn mọi người, vậy đừng cố gieo rắc vào bản thân những suy nghĩ tiêu cực, nó sẽ càng làm cho tâm hồn chúng ta mục nát, nghèo nàn thôi. Sống cởi mở và vị tha là cách tốt nhất để nuôi dưỡng tâm hồn, rèn luyện nhân cách, cho cuộc sống trở nên dễ dàng, cuộc đời ngày càng "trong lành" hơn. Hành động thiết thực nhất với chúng ta, những học sinh bây giờ là cần nỗ lực vượt lên thói ích kỉ của bản thân, trau dồi đạo đức và như một cái máy hút bụi, sau khi hút hết những "bụi bẩn", u phiền thải ra bên ngoài, làm sạch chính mình để sẵn sàng đương đầu với mọi thử thách. Hơn nữa, trong các mối quan hệ xã hội, cần có thái độ cư xử chuẩn mực. Đặc biệt, không được có những biểu hiện phản ứng lại khi bị cha mẹ la rầy, nếu như thế, nó sẽ trở thành một thói quen xấu, dần dần ăn sâu vào nét tính cách của chúng

ta. Bên cạnh đó là cách cư xử với bạn bè, không nên chấp nhặt thiếu sót của bạn để nâng cao cái "tôi" của mình. Hãy ứng xử cao thượng với mọi người, bạn sẽ nhận lại được những món quà bất ngờ đấy!

Mưa... mưa tuôn... mưa xối... nước cuồn cuộn như muốn xoáy tan những thứ nó đi qua. Ánh cầu vồng hiện lên, thanh khiết. Còn lại gì sau cơn mưa? Một hòn đá với dòng chữ khắc sâu như xuyên qua không gian và thời gian: "Hôm nay, tôi chỉ còn lại cái bóng của chính mình!".

Phan Anh Thư
(Lớp 12A2 trường THPT Lưu Tấn Phát, Tiền Giang)

"NHỮNG BÓ HOA" VÀ CÂU CHUYỆN THÀNH CÔNG

Đề bài: Trong bài thơ "Những bó hoa", nhà thơ Văn Cao viết:

"Những bó hoa mang tới chúc tụng
Thành công một con người
Hằng ngày hằng ngày
Xây thành cái mồ chôn
Con người thành công ấy
Người ta đôi khi giết
Bằng những bó hoa."

Suy nghĩ của anh (chị) về triết lý được gợi ra từ những câu thơ trên.

Bài làm

Cuộc đời chứa đựng những gam màu sáng tối. Nhiều niềm vui, hạnh phúc nhưng cũng lắm đen tối, khổ đau. Cái đích đến sau cùng của mỗi đời người là thành công, là những điều tốt đẹp ở tương lai. Để có thể đặt chân đến cái đích ấy, chạm vào ước mơ, khát vọng của đời mình, mỗi người phải trải qua không ít chông gai. Từ trên đỉnh vinh quang, nếu bạn tiếp tục

nỗ lực sẽ hướng đến những đỉnh cao hơn nữa. Nhưng nếu bạn tự mãn, say trong chiến thắng thì chiến thắng ấy sẽ là nấm mồ chôn những thành công của bạn. Điều đó đã từng được nhà thơ Văn Cao thể hiện sâu sắc trong bài thơ "Những bó hoa":

"Những bó hoa mang tới chúc tụng
Thành công một con người
Hằng ngày hằng ngày
Xây thành cái mồ chôn
Con người thành công ấy
Người ta đôi khi giết
Bằng những bó hoa."

Quá trình sống với những gian khổ, khó khăn đã tôi luyện cho con người một trái tim vững chãi, mạnh mẽ để tạo nên

thành công. Thành công ấy nhà thơ gọi là "những bó hoa". Nó được ca ngợi, chúc tụng. Nó trở thành ánh sáng chói lòa tạo niềm vui vô bờ bến. Nhưng một ngày, hai ngày; một tháng, hai tháng; một năm, hai năm... con người đắm chìm trong men say thành công sẽ không còn ý chí phấn đấu từ đó cuộc đời sẽ dần dần rơi vào thất bại. Lúc ấy, "những bó hoa" kia sẽ trở thành cái mồ chôn con người thành công "người ta đôi khi bị giết bằng những bó hoa". Ngủ vùi trong giấc mơ đẹp của quá khứ, con người sẽ đánh mất những giá trị của hiện tại và không thể có một tương lai tốt đẹp.

Con người luôn mơ ước thành công nhưng đâu phải ai cũng nhận thức được bản chất của thành công, trả lời được câu hỏi "thành công là gì?". Với tôi, thành công là những điều tốt đẹp, là điều mà mỗi người khát khao đạt được trong cuộc đời. Nó là ngọn lửa đốt cháy trái tim nhiệt huyết, giúp con người đi qua bão tố của cuộc đời mà đạt được những điều tốt đẹp. Nhưng thành công không bao giờ là mãi mãi. Nó không có điểm dừng cuối cùng. Hôm nay thành công nhưng biết đâu ngày mai đã rơi vào thất bại. Cho nên nếu tự bằng lòng với thành công của chính mình, tự cho mình đã giỏi mà không chịu phấn đấu nữa, chắc chắn thành công ấy sẽ tan biến. Thành công là cả một hành trình chứ không phải là một điểm đến.

Để hiểu hết giá trị của thành công là cả một đoạn đường dài. Đôi khi phải trải qua rất nhiều giông tố mới có đủ trải nghiệm để hiểu thế nào là thành công. Những bước đi đầu tiên của đời tôi là thành công, rồi hai bước, ba bước, rất nhiều bước tôi cũng thành công. Tôi làm được điều tôi muốn. Tôi được vào đội tuyển của trường. Tôi được thưởng chiếc xe mới bằng kết quả đứng đầu trong bảng xếp hạng trong lớp. Tôi hân hoan trong lời khen của ba mẹ, thầy cô; trong lời chúc mừng của bạn bèNhưng rồi cái tôi nhận được tiếp theo lại là thất bại. Vị trí của tôi chưa từng bị tụt hạng nay có nguy cơ tụt hạng. Bài kiểm tra của tôi bị điểm thấp. Đó là thất bại được tạo nên từ sự tự mãn của chính bản thân tôi.

Thành công đôi khi là sự thử thách của cuộc đời dành cho mỗi con người, là động lực cho ta trong những bước đi đầu tiên. Giá trị của mỗi người thể hiện ở chỗ ứng xử như thế nào trước những thành công ấy. Nếu cuộc đời chỉ toàn là "bóng tối", bạn đừng vội nản lòng. Nếu cuộc đời may mắn, hãy trân trọng nó, lấy nó làm tiền đề mà tiếp tục cố gắng, nỗ lực. Đừng đứng mãi dưới bóng râm của thành công, hãy tiếp tục đón nhận cái nắng dù oi bức, khắc khoải nhưng bạn sẽ nhìn thấy những thành công to lớn hơn.

Nick là một tấm gương tiêu biểu cho chân lí thành công ấy. Anh sinh ra không tay, không chân, phải chịu biết bao nhiêu bất hạnh. Nhưng bằng niềm tin, nghị lực sống, anh đã vượt qua cái khó, cái khổ để hướng đến những thành công đầu tiên tưởng chừng như không thể đạt. Và Nick không dừng lại. Nghị lực sống nhiều lần nữa đốt cháy trái tim anh để anh tạo được một sự nghiệp như bây giờ. Đời anh là những trang rất đẹp được viết bằng niềm tin và nghị lực. Điều đáng quý không chỉ là Nick vượt qua khó khăn đi đến thành công mà còn là nỗ lực đi từ thành công nhỏ này để đến thành công to lớn kia.

Bạn và tôi đều mong muốn thành công và cả thế giới này cũng vậy. Hãy cùng nhau đi qua vệt nắng nhỏ trên bầu trời để tìm đến cầu vồng rực rỡ. Thành công giúp bạn thành một ngôi sao nhỏ giữa bầu trời. Bạn đã sáng nhưng ánh sáng ấy sẽ tắt khi bạn bằng lòng làm ngôi sao nhỏ. Hãy không ngừng vươn lên từ ánh sáng để chiếu sáng nhiều hơn nữa giữa cuộc đời. Đừng để bị vùi chôn bởi "những bó hoa".

Trương Thị Bích Trâm
(Lớp 10 chuyên Văn trường THPT chuyên Lương Văn Chánh, Phú Yên)

THÂN THƯƠNG HAI TIẾNG GIA ĐÌNH

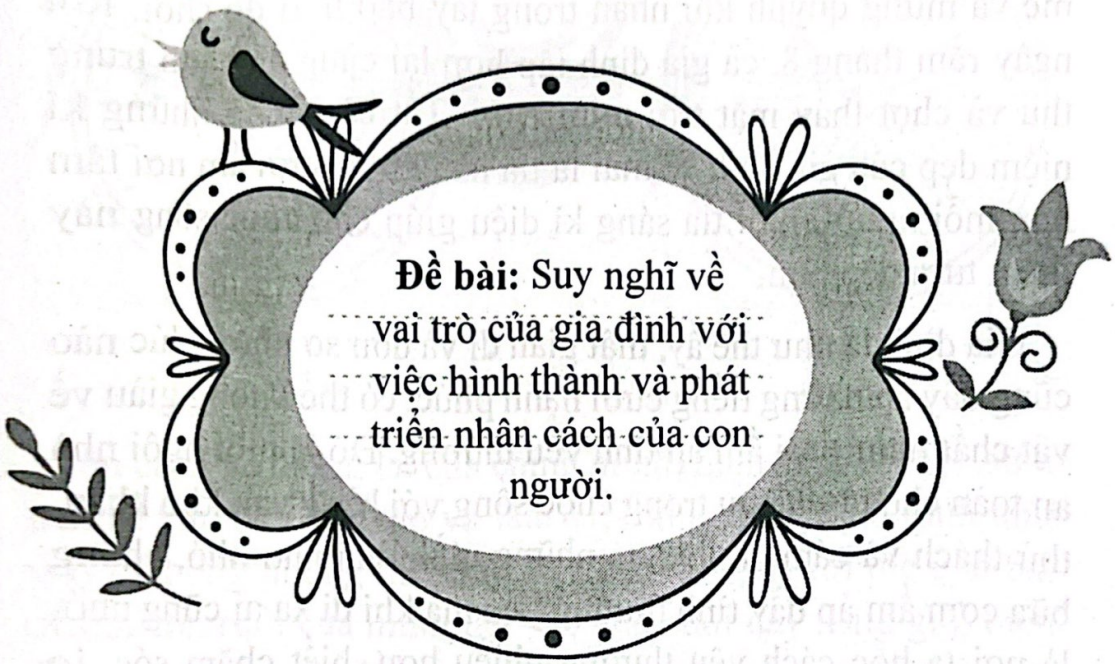

Đề bài: Suy nghĩ về vai trò của gia đình với việc hình thành và phát triển nhân cách của con người.

Bài làm:

"Dù là vua chúa hay dân cày, kẻ nào tìm được sự an bình trong gia đình là người sung sướng nhất". Goethe thật đúng khi nói về gia đình. Khi cuộc sống không như ta mong đợi, khi ta cảm thấy tủi thân và hụt hẫng trước những ánh mắt dèm pha từ mọi người xung quanh, khi ta gục ngủ, mệt mỏi và kiệt sức trước những khó khăn, thử thách thì cũng là lúc ta tìm về tổ ấm, về nơi bình yên nhất của mình. Tiếng "gia đình" sao mà nghe thân thương đến kì lạ, không màu mè, không khoa trương mà sâu sắc và ngọt ngào biết bao trong trái tim mỗi người.

Khái niệm về gia đình thật đơn giản. Gia đình là cái nôi chan chứa tình yêu thương, là nơi bạn đã được sinh ra và lớn lên trong vòng tay ấm áp từ cha mẹ. Có thể có những gia

đình luôn sum vầy đủ cha, mẹ, con cái, cũng có thể chỉ là những người bạn coi là thân thương, gần gũi nhất. Dù là gì đi chăng nữa, dù trong gia đình bạn đôi khi xảy ra những bất hoà, những hiểu lầm nho nhỏ nhưng nó luôn là chốn bình yên nhất mỗi khi ta cảm thấy mệt mỏi giữa bộn bề lo toan. Những ngày trời lạnh, cả nhà quây quần bên chiếc bàn nhỏ vừa ăn vừa tâm sự cho nhau nghe biết bao niềm vui, nỗi buồn. Ngày Tết Nguyên Đán, những đứa trẻ xếp hàng chúc phúc ông bà, cha mẹ và mừng quýnh khi nhận trong tay bao lì xì đỏ chói. Rồi ngày rằm tháng 8, cả gia đình tập hợp lại cùng ăn bánh trung thu và chợt thấy mặt trời mỉm cười. Tất cả, tất cả những kỉ niệm đẹp của gia đình sẽ mãi là tia nắng nhỏ sưởi ấm nơi tâm hồn mỗi người, một tia sáng kì diệu giúp cho cuộc sống này thêm tươi đẹp hơn.

Gia đình là như thế ấy, thật giản dị và đơn sơ nhưng lúc nào cũng đầy ắp những tiếng cười hạnh phúc, có thể không giàu về vật chất nhưng lại ấm áp tình yêu thương. Đó là một ngôi nhà an toàn cho ta trú ngụ trong cuộc sống với hàng vạn khó khăn, thử thách và cám dỗ, cho ta những niềm vui nho nhỏ, những bữa cơm ấm áp đầy tình thương yêu mà khi đi xa ai cũng nhớ, là nơi ta học cách yêu thương nhiều hơn, biết chăm sóc, lo lắng, quan tâm người khác ngoài bản thân mình và có thể giải bày những tâm sự thầm kín nhất. Gia đình - một phần xã hội thu nhỏ, muôn hình, vạn trạng, thú vị - là món quà mà Thượng Đế ban tặng cho mỗi người. Đừng xem những điều gần gũi với trái tim là hiển nhiên, hãy trân trọng nó, vì gia đình là tất cả.

Gia đình là bệ phóng và pháo đài vững chắc nhất. Thế nhưng nếu đó không phải là chỗ dựa tinh thần tốt, không cho ta những tình thương thiêng liêng và cần có, không bình yên, không ấm áp, gần gũi thì mỗi người sẽ ra sao? Trong xã hội ngày nay không thể không kể đến những gia đình thường xuyên xảy ra xung đột, anh chị em không biết yêu thương nhau, cha mẹ cãi vã và thậm chí dẫn đến cả sự tan vỡ của một gia đình. Cha (mẹ) bỏ đi, con cái không nơi nương tựa, không ai chăm sóc có thể bị ảnh hưởng nặng nề đến học tập, đến

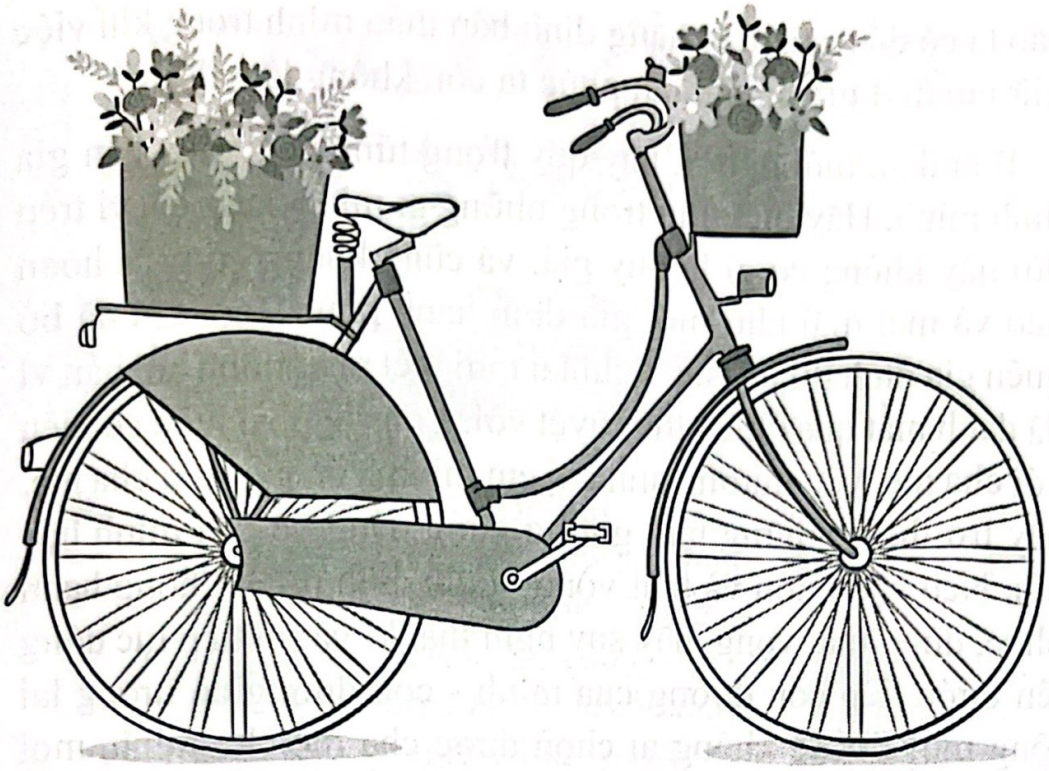

nhân cách và tương lai của chính mình. Làm sao một học sinh có thể chú tâm học tập và làm việc khi có một gia đình như vậy? Không những thế, một số người cha, người mẹ còn bắt chính con ruột của mình lăn vào cuộc đời đầy sóng gió, biến con thành công cụ để kiếm cho mình những đồng tiền thối nát. Thật đáng xấu hổ, những người như vậy có đáng được sống hay không khi dám tự cho mình cái quyền được tước đi hai chữ "gia đình" bình yên nhất của một đứa trẻ? Và có những gia đình định hướng sai lệch, giáo dục con không đúng làm con bị kéo theo cái xấu, hoặc học tập thói hư tật xấu từ cha mẹ mà coi là "tấm gương". Xã hội sẽ ra sao nếu chỉ tồn tại những gia đình như vậy?

Đất nước phát triển và thay đổi mãi theo thời gian, ai ai cũng lo giành giật nhau từng chút một để đứng vững trong cuộc sống mà quên mất những giá trị cao đẹp như một gia đình hạnh phúc. Sống vội, nghĩ nhanh, đòi hưởng thụ sớm, vô cảm… tất cả, tất cả những nguyên nhân trên đều có thể phá nát một gia đình hoà thuận. Làm sao ta có thể vững bước trên đường đời mà thiếu gia đình là chỗ dựa vững chắc nhất? Làm

sao ta có đủ tự tin để khẳng định bản thân mình trong khi việc giữ gìn một gia đình hạnh phúc ta còn không làm được?

Bản thân mỗi người, hãy quý trọng từng phút giây bên gia đình mình. Hãy biết trân trọng những gì mình đang có, vì trên đời này không có gì là quý giá, và cũng không có gì là hoàn hảo và mãi mãi như một gia đình hạnh phúc. Một khi đã bỏ quên gia đình thì lúc suy nghĩ lại mới biết rằng mình hối hận vì đã đánh mất quá nhiều thứ tuyệt vời. Con cái phải luôn có hiếu với cha mẹ, yêu thương anh chị em mình, còn bậc làm cha mẹ, hãy trở thành những tấm gương xứng đáng để con mình học hỏi. Nếu bạn buồn và thất vọng vì gia đình mình không hạnh phúc, đừng thất vọng, hãy suy nghĩ thật kĩ và rồi tiếp tục đứng lên bước tiếp con đường của mình - con đường có tương lai rộng mở. Bởi lẽ không ai chọn được cha mẹ cho mình, mọi người chỉ nhìn những gì bạn làm, bạn cố gắng đạt được chứ không nhìn vào hoàn cảnh, và bạn, hãy mang đến điều kì diệu, mang đến một tình thương gia đình ấm áp, có thể cho anh chị em mình, cũng có thể cho những đứa con của mình sau này chăng?

Thanh thiếu niên - chủ nhân tương lai của đất nước, hãy trân trọng và yêu thương gia đình như chính bản thân mình vậy. Hãy thử một lần hỏi han, xắn tay áo lên phụ mẹ hết những công việc nhà, thử một lần đấm lưng cho cha, một lần cùng ngồi lại, làm bài, chia sẻ, tâm sự cùng anh chị em mình, bạn sẽ thấy những nụ cười trên môi họ thật đáng quý biết bao!

Gia đình có vai trò quan trọng trong việc hình thành và phát triển nhân cách của con người, là cả thế giới của bạn. Hãy giữ cho thế giới ấy luôn ấm áp, tràn ngập tiếng cười và niềm hạnh phúc, là nơi bạn tiếc nuối khi rời xa và chờ đợi, ngóng trông được trở về.

Đỗ Ngọc Hà Nhi
(Lớp 9/4 trường THCS Nguyễn Du,
Q.Gò Vấp, TP. HCM)

SỐNG CUỘC ĐỜI CỦA MÌNH...

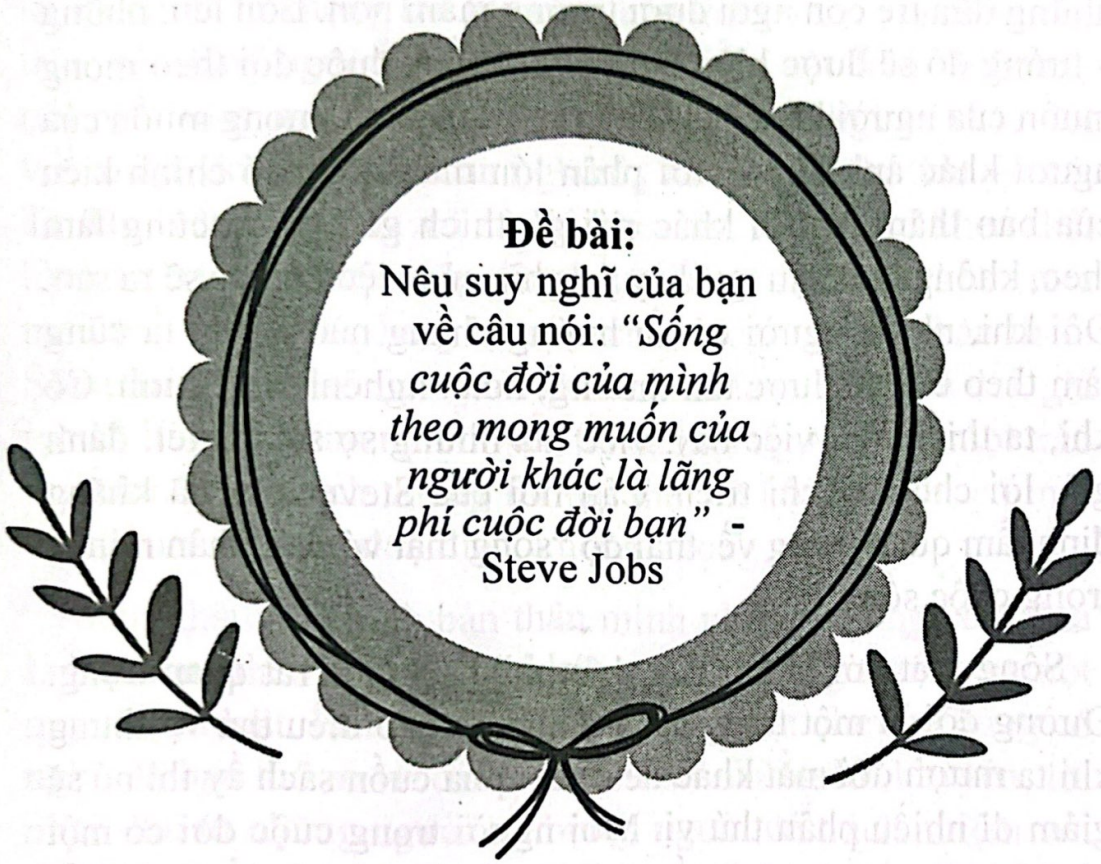

Đề bài:
Nêu suy nghĩ của bạn về câu nói: *"Sống cuộc đời của mình theo mong muốn của người khác là lãng phí cuộc đời bạn"* - Steve Jobs

Bài làm:

Có khi nào bạn rụt rè đi qua chỗ đám đông chỉ vì những ánh nhìn xung quanh đều không thân thuộc. Có lúc nào bạn muốn khám phá một miền đất mới lạ mà không dám đi vì với người ta, đó là một ý tưởng rất đỗi tầm thường, không tạo nên sự khác biệt. Tự do, niềm vui sẽ khởi phát từ đâu nếu đôi chân ta không đoái hoài gì đến một lời gọi từ trái tim. Hạnh phúc ở đâu nếu ta cứ là tâm điểm cho vòng tròn cuộc đời dịch chuyển. Giữa dòng người hối hả, không gian sống tấp nập, nếu bản thân ta biết dung hòa giai âm cuộc đời và ý thích, tiếng lòng mình thì tuyệt vời biết bao.

"Sống cuộc đời của mình" chính là xác định được mục tiêu, khát khao của bản thân về cả hành động lẫn tư tưởng trong

hiện tại và tương lai. Từ việc xác định hướng đi, con người sẽ tìm con đường, nỗ lực để đạt được điều đã khát khao. "Cuộc đời" thật sự ấy phải xuất phát từ khát khao thật sự nhất chứ không do ai góp ý kiến, đánh giá. Ý tưởng về việc trong tương lai sẽ làm nghề gì, thích gì, làm gì... đã có thể nảy sinh từ những đứa trẻ còn ngồi dưới trường mầm non. Lớn lên, những ý tưởng đó sẽ được hiện thực hóa. "Sống cuộc đời theo mong muốn của người khác" là sống theo sự áp đặt, mong muốn của người khác ảnh hưởng tới phần lớn mà không có chính kiến của bản thân. Người khác nói gì, thích gì... thì ta cũng làm theo, không biết hậu quả hay ý nghĩa của việc làm đó sẽ ra sao. Đôi khi, nhiều người có xu hướng chung nào đó thì ta cũng làm theo chỉ để được tán thưởng, hoan nghênh nhiệt tình. Có khi, ta thích làm việc này, việc kia nhưng sợ sự soi xét, đánh giá, lời chê bai, chỉ trích. Câu nói của Steve Jobs đã khẳng định tầm quan trọng về thái độ "sống thật với bản thân mình" trong cuộc sống.

Sống thật với chính bản thân mình là điều rất quan trọng. Đường đời là một trang sách dài chứa bao điều thú vị nhưng khi ta mượn đôi mắt khác để khám phá cuốn sách ấy thì nó sẽ giảm đi nhiều phần thú vị. Mỗi người trong cuộc đời có một sở thích, đam mê, cách sống riêng nên không ai giống ai. Mỗi chúng ta là một cá thể riêng biệt về tâm hồn và cá tính. Như vậy, ta phải xác định được ta thích gì, muốn gì, ta sinh ra vì ai, làm việc cho ai thì mới sống có ý nghĩa và hiệu quả. Khi bị bắt ép làm một việc gì đó mà ta không thích hay theo một xu hướng, trào lưu chung, ta lại càng tự ti về sự yếu kém của bản thân mình hơn. Lúc ta sống theo sở trường của mình, không những ta có thêm niềm vui, động lực sống mà còn có thêm những người bạn thân thiết, tạo nên nhiều mối quan hệ tốt đẹp. Sống thật với bản thân mình để không lãng phí thời gian và tuổi trẻ. Sống thật để mọi người nhìn nhận ra giá trị thật của ta. Chỉ sống thật, ta mới nhiệt tình cống hiến, say mê, tận tụy với những thứ mà mình đang làm và nuôi ý chí để tiến tới con đường tương lai. Nếu sống theo sự chỉ dẫn của người khác,

chẳng khác nào ta là kẻ hèn yếu, nhát gan, không có bản lĩnh. Những thành công, quả ngọt chẳng phải do ta tự tạo nên thì chẳng thể nào mãn nguyện tròn đầy. Một khi ta buông lơi điểm tựa ra, ta sẽ dễ dàng mà vấp ngã nếu không biết tự chập chững đi ngay từ đầu. Sống theo ý người ta, dần dần, ta sẽ đánh mất ta, và chính ta không thể hiểu nổi bản thân mình. Ta sẽ bị hòa trộn với dòng người khác, không có điểm nào khác biệt hay nổi bật. Sống mà luôn chú ý đến thái độ của người khác đối với mình, đón chờ sự hoan nghênh, khen ngợi thì thật gò bó. Ta đâu biết rằng giữa vô số lời khen ấy, đâu là lời khen thật lòng giúp ta tiến bước tiếp đến thành công, đâu là lời khen mỉa mai, giễu cợt để ta dừng lại một chỗ, thỏa mãn với bản thân. Sống theo ý muốn của người khác chính là ta đang giả dối, giả tạo và lừa gạt chính mình. Nếu tất cả mọi người theo một trào lưu chung, sở thích chung thì tập thể, xã hội này chỉ có một mảng màu tẻ nhạt, đơn điệu, không phong phú.

Sống thật với chính bản thân mình nhưng không có nghĩa là bạn sống theo kiểu lập dị, khác người, không tuân theo một quy tắc, kỉ luật, luân lí của xã hội. Sống thật nhưng không có nghĩa là bạn thờ ơ, vô cảm, bỏ bên tai những lời khuyên, lời nhắn nhủ từ những người tốt bụng, người có trách nhiệm với chính mình như thầy cô, gia đình, bạn bè thân thiết. Có người lại nói: "sống thật với chính mình, không lắng nghe, quan tâm đến người khác thì cơ hội thăng tiến, mối quan hệ không rộng mở, khiến mình thiệt hơn người khác". Sống thật với chính mình làm sao đó vừa tạo được cảm giác thanh thản, vui vẻ, hạnh phúc tự trong lòng mình, vừa tạo được sự hài lòng của người khác là ổn rồi.

Trên đời, có những người muốn tiêu hao năng lượng, sức sáng tạo của bạn bằng cách dùng lời nói, tác động vào ý nghĩ, tư tưởng để đánh bại bạn nhưng cũng có người tiếp thêm năng lượng, ủng hộ bạn. Vì vậy, tùy từng tình huống cụ thể mà ta cần nhìn nhận đâu là cách sống nên theo hay không theo, tin tuyệt đối hay không tin. Đừng cố gắng lấy lòng tin ở người khác mà chính ta phải tạo lòng tin, sự ngưỡng mộ ở họ bằng

cách tạo ra thành quả, giá trị thật ở chính hai bàn tay và tư duy, trí tuệ. Chính bản thân bạn là một sự khác biệt nên đừng để ai dễ dàng thay đổi bản chất của bạn. Tương lai, hạnh phúc, thành công luôn là cánh cửa bí ẩn, không có chìa khóa thật sự nên chỉ cần bạn nỗ lực hết mình, dũng cảm tiến về phía trước. Trên đường đời, ta phải học cách tích lũy kinh nghiệm, học ở mọi người chút ít và dựa vào chính mình để thành công. Khi cuộc sống muốn bạn phải lựa chọn, phải lựa chọn thứ bạn muốn có, nơi bạn muốn đến và điều quan trọng là bạn phải tin vào khả năng và suy nghĩ chính mình. Bỏ đi khát vọng về sự hoàn mĩ, toàn diện, bắt đầu sống với thực chất của mình là một lựa chọn rất ý nghĩa. Hãy để sở thích của mình được tự do phát triển vì sở thích quyết định ước mơ, ước mơ quyết định hành động, hành động quyết định vận mệnh, con người bạn.

Tuổi trẻ đến rồi đi nhanh như một cơn mưa rào mùa hạ. Dưới cơn mưa ấy, tôi muốn thỏa thuê đón lấy dòng nước mát lành, quậy tung, nghịch phá như một đứa con nít thật sự. Tôi muốn thu vào mình tất cả những cái ngây ngô thời ấu thơ vì đó thật sự là tôi. Hôm nay và cả mai sau nữa, ngồi bên khung cửa sổ, tôi sẽ chọn lấy những giọt âm thanh đáng quý, đáng trân trọng nhất của vang động dữ tợn ngoài kia rồi quyện chúng vào lòng, để tìm ra hướng đi cho mình. Hướng đi ấy dẫn tới đâu tôi chưa thể biết trước nhưng tôi biết, tôi được sống an nhiên và hạnh phúc theo cách của mình. "Thời gian của bạn là có hạn, vì thế đừng lãng phí nó vào việc sống một cuộc sống của người khác. Đừng bị mắc kẹt bởi những giáo điều - mà đó là sống với các kết quả của suy nghĩ của người khác. Đừng để tiếng ồn của các ý kiến người khác nhấn chìm tiếng nói trong bạn. Và quan trọng hơn hết, hãy có can đảm để đi theo trái tim mình và trực giác của mình. Tất cả mọi thứ khác chỉ là thứ yếu".

Hoàng Phú An
(Lớp 9B trường THCS Lý Nhật Quang,
Đô Lương, Nghệ An)

QUÁ KHỨ, HIỆN TẠI VÀ TƯƠNG LAI

Đề bài: Nhà thơ Gamzatov từng viết: *"Nếu anh bắn vào quá khứ bằng súng lục thì tương lai sẽ bắn vào anh bằng đại bác"*.

Ý kiến khác lại nói: *"Nếu không dám bước qua nỗi buồn của quá khứ thì làm sao có thể đặt chân đến tương lai"*.

Trình bày suy nghĩ của anh (chị) về những ý kiến trên.

Bài làm

Đời người là một hành trình dài bất tận với những khát khao cháy bỏng hướng về một tương lai tươi sáng. Trên hành trình ấy, ai trong chúng ta cũng từng trải qua những năm tháng quá khứ với biết bao kỉ niệm đọng sâu vào kí ức. Quá khứ của một con người có thể đầy hạnh phúc nhưng cũng có thể ngập tràn thất bại, đau thương. Nói về thái độ của con người với quá khứ, nhà thơ Gamzatov từng viết: "Nếu anh bắn vào quá khứ bằng súng lục thì tương lai sẽ bắn vào anh bằng đại bác". Ý kiến khác lại nói: "Nếu không dám bước qua nỗi buồn của

quá khứ thì làm sao có thể đặt chân đến tương lai". Vậy còn bạn, bạn sẽ ứng xử như thế nào với quá khứ của chính mình?

Dòng chảy của thời gian luôn tuôn trào mạnh mẽ. Trong dòng chảy ấy, quá khứ là những điều đã xảy ra, trôi đi và không bao giờ lấy lại được. Tương lai là những điều chưa xảy ra, chất chứa bao điều nằm ngoài khả năng dự đoán của con người. Quá khứ lẫn lộn buồn vui, đắng cay hạnh phúc còn tương lai ai biết trước được điều gì sẽ xảy ra? Từ lúc sinh ra, lớn lên cho đến khi trưởng thành, già yếu ai không có một quá khứ với vô vàn kỉ niệm. Đó là những năm tháng tuổi thơ êm đềm bên gia đình, bè bạn; đó là thời thanh niên sôi nổi với bao nhiêu hoài bão, ước mơ và còn bao nhiêu điều không thể nào quên in đậm trong kí ức.

Ý kiến thứ nhất khuyên con người một lối sống ân tình với quá khứ, kêu gọi mọi người cần phải biết trân trọng quá khứ, giữ gìn kỉ niệm. "Bắn vào quá khứ bằng súng lục" là hành động gạt bỏ, quay lưng, thờ ơ với quá khứ. "Tương lai sẽ bắn vào anh bằng đại bác" là hậu quả nặng nề mà con người phải gánh chịu cho hành động vô ơn với quá khứ. So với đại bác, súng lục chỉ là một thứ vũ khí có sức công phá yếu. So với súng lục, đại bác lại có một sức công phá lớn lao. Mượn hai hình ảnh độc đáo này, nhà thơ Gamzatov muốn gửi gắm một lời nhắn nhủ rằng những kẻ quay lưng với quá khứ sẽ phải trả một cái giá vô cùng đắt trong tương lai, sẽ khó có thể nào đạt được thành công trong cuộc sống.

Ý kiến thứ hai khuyên con người nên dũng cảm đối diện, vượt lên những sai lầm, thất bại trong quá khứ để mạnh mẽ hơn trong hiện tại và vững bước hướng đến tương lai. Quá khứ của một đời người đâu chỉ có hạnh phúc huy hoàng mà còn chất chứa biết bao buồn đau, u ám. Nếu con người cứ mang nặng nỗi buồn của quá khứ, mãi day dứt với những sai lầm, thất bại trong quá khứ thì làm sao có thể tự tin bước tiếp trên hành trình cuộc sống.

Hai ý kiến khác nhau nhưng đều dạy cho con người cách sống để hướng đến tương lai tươi sáng, đồng thời đem đến cho

ta những bài học nhân sinh sâu sắc. Quá khứ đã trôi qua nhưng không phải là vô nghĩa. Dẫu kí ức là buồn hay vui, thương đau hay hạnh phúc, mỗi chúng ta đều phải biết giữ gìn, trân trọng, nâng niu nó như là một phần quan trọng của cuộc đời ta. Thật bất hạnh cho những ai đánh mất quá khứ của mình vì đánh mất quá khứ sẽ không có nơi nương tựa để hướng đến tương lai, sẽ không có nơi ta hướng về mỗi khi cuộc đời gặp phải đau thương. Giẫm đạp lên quá khứ cũng có nghĩa là giẫm đạp lên chính cuộc đời ta. Do đó mỗi con người cần phải trân trọng quá khứ dẫu quá khứ ấy như thế nào đi chăng nữa. Nếu quá khứ là ánh sáng thì hãy lấy nó làm điểm tựa, tiếp tục hướng tới những điều tươi sáng hơn. Nếu quá khứ là bóng đêm thì hãy lấy nó làm bài học kinh nghiệm trên hành trình cuộc sống. Tôi từng nghe kể câu chuyện về một anh thanh niên sinh ra, lớn lên ở một vùng nông thôn nghèo khó. Lớn lên, anh ra thành phố lập nghiệp và đạt được những thành công vang dội. Khi đã giàu sang rồi người nông dân muốn từ bỏ quá khứ nghèo khổ của mình, không chịu thừa nhận mình lớn lên ở vùng quê nghèo khổ ấy. Anh xa lánh những người thân yêu ở quê mình. Gặp ai anh cũng nói dối rằng anh có một xuất thân giàu có. Đến khi thất bại trong sự nghiệp, ở thành phố ai cũng xa lánh anh. Lúc đó anh mới nhận ra rằng nơi duy nhất mà anh có thể trở về là vùng quê nghèo khổ kia. Những người "bắn vào quá khứ bằng súng lục" như anh sẽ không bao giờ có được niềm vui và hạnh phúc trong cuộc đời.

Đời người không ai có thể tránh được những sai lầm, thất bại trong quá khứ. Kí ức đôi khi là nỗi buồn đau tha thiết. Nếu con người cứ mang nặng mặc cảm sai lầm, thất bại; day dứt mãi về những buồn đau trong quá khứ thì sẽ không có đủ dũng khí, tự tin mà bước tiếp đến tương lai. Do đó cần phải biết gác sang một bên nỗi buồn của quá khứ để tiếp tục sống, cống hiến trong cuộc đời tươi đẹp. Tuy nhiên, gác sang một bên quá khứ không có nghĩa là vứt bỏ hoàn toàn quá khứ. Quá khứ dù u ám, đen tối vẫn phải trân trọng. Chỉ có điều đừng để nỗi buồn của quá khứ cản bước chân ta. Hãy dũng cảm bước qua nó để bước tiếp trong cuộc đời. Có những vấp ngã là kinh nghiệm của đời

người, là bước ngoặt để mình "thay da đổi thịt". Bạn sẽ thành công khi biết vượt qua quá khứ buồn đau của mình, biết biến sai lầm, thất bại thành động lực cho riêng mình. Nước Nhật biết vượt lên một quá khứ sai lầm và thất bại trong chiến tranh mà trở thành một nước giàu mạnh. Nếu không vượt qua được nỗi u uất trong quá khứ thì làm sao nhà thơ Huy Cận có thể tạo ra những vần thơ tươi sáng, lộng gió thời đại. Biết bao nhiêu con người vì dũng cảm đối diện, mạnh mẽ vượt lên nỗi buồn của quá khứ mà tạo nên được những thành công vang dội.

Hai ý kiến trên gửi gắm những triết lí nhân sinh cao đẹp. Chúng bổ sung cho nhau để đem cho chúng ta những bài học cuộc sống lớn lao, giúp ta hoàn thiện một lối sống đúng đắn. Nâng niu, trân trọng quá khứ là một lối sống đẹp. Nhưng người sống đẹp còn phải là người biết chắt lọc những bài học từ trong quá khứ, không mù quáng níu kéo quá khứ để rồi phải đánh mất hiện tại và tương lai. Đáng buồn là trong cuộc sống của chúng ta, bên cạnh những con người biết trân trọng quá khứ, biết lấy quá khứ làm động lực cho cuộc sống, vẫn còn không ít người khinh thường, muốn từ bỏ quá khứ hoặc không dám bước qua nỗi buồn của quá khứ để hướng tới tương lai. Đó là những cách sống sai lầm có thể khiến con người thất bại. Do đó, mỗi người chúng ta cần phải có một thái độ đúng đắn với quá khứ. Phải luôn luôn gìn giữ những kỉ niệm đã qua, đồng thời phải biết biến quá khứ thành động lực cho hành trình cuộc sống của mình.

Nguyễn Khoa Hữu
(Lớp 11 chuyên Văn trường THPT chuyên Lương Văn Chánh, Phú Yên)

YÊU THƯƠNG AI ĐÓ KHÁC MÌNH

Đề bài: Trong tác phẩm "Chuyện con mèo dạy hải âu bay" của nhà văn Luis Sepulveda, con mèo mun Zorba đã nói với cô hải âu nhỏ Lucky mà nó nhận nuôi dưỡng: *"Thật dễ dàng để chấp nhận và yêu thương kẻ nào giống mình, nhưng để yêu thương ai đó khác mình thực sự rất khó khăn, và con đã giúp chúng ta làm được điều đó"*. Suy nghĩ của anh (chị) về câu nói này.

Bài làm

Ngày nay, chỉ cần một cú click chuột, bạn có thể biết được chuyện gì đang diễn ra quanh mình, về những gì đã xảy ra và những dự đoán cho tương lai phía trước. Chúng ta đã có thể chinh phục mặt trăng, lặn xuống tận biển sâu, khám phá những bí ẩn tưởng như bị bỏ ngỏ. Với ngần ấy điều tuyệt vời như vậy, liệu rằng chúng ta có đang thực sự hạnh phúc khi hưởng thụ? Cuộc sống không còn quá vất vả như trước nhưng lại phát sinh nhiều tranh giành, toan tính để thu về cho bản thân lợi ích tốt nhất. Tình thương giữa người với người trở nên "khan hiếm", "đắt đỏ". Và cho đến khi ta bắt gặp câu nói của chú mèo Zorba trong "Chuyện con mèo dạy hải âu bay", ta chợt giật mình tự hỏi rằng: "Lẽ nào mình đã bỏ quên món quà tốt đẹp mà Thượng đế ban tặng chỉ để sống với những cỗ máy vô hồn và những tính toán đang làm chính mình mệt mỏi?"

Cuộc sống là một bức tranh đa sắc mà mỗi một người là một cá thể riêng biệt, không ai giống ai. Tạo hoá ban cho chúng ta mỗi một gam màu khác nhau không phải để ta tách biệt mà phải biết đan cài vào nhau. Có như vậy, bức tranh mới thật sự sống động, vẫn có những u ám nhưng vẫn tràn đầy sức sống vì chúng ta đã "kết dính" ta với xã hội bằng loại keo thần kỳ mang tên tình thương. Tình yêu thương có thể làm xoa dịu những nỗi đau mất mát, có thể trở thành động lực thúc đẩy chúng ta đi tới, là liều thuốc hồi sinh với những tâm hồn đang khô héo. Nhờ thương nhau, người mẹ sẵn sàng hi sinh tính mạng để cứu sống con. Vì tình yêu, người vợ đã chẳng quản mưa gió, ngày ngày bồng con lên núi đợi chồng, để rồi hoá thành "Hòn vọng phu" mà người đời sau vẫn còn nhắc đến. Có thể nói, cuộc sống sẽ chết dần chết mòn nếu thiếu vắng tình cảm giữa người với người.

Dù xa lạ hay thân quen, trong chúng ta đều ít nhất một lần dành những quan tâm, lo lắng, thương yêu cho một ai đó. Nhưng tình thương không chỉ dừng lại ở những người thân thuộc mà còn là "yêu thương ai đó khác mình". Người có thể làm được điều này ắt hẳn đã rất thông hiểu thế nào là tình thương thật sự.

Con mèo mun to đùng, mập ú Zorba đã khiến trái tim người đọc xúc động khi nó yêu thương và hết lòng bảo vệ con hải âu bé nhỏ. Nó đã dạy cho con hải âu bay dù bản thân không hề biết làm như thế nào. Nó cho con hải âu tình mẫu tử mà con hải âu không thể nhận từ chính mẹ ruột của mình khi mẹ nó đã chết trong một vụ tràn dầu trên biển. Chú hải âu con lớn lên vui vẻ, khoẻ mạnh trong tình yêu của con mèo mun Zorba. Con mèo mun làm được điều vĩ đại ấy vì chính tình cảm lớn lao mà nó dành cho một sinh vật không giống mình.

Tình yêu kéo gần khoảng cách giữa những người xa lạ, biến một người vô tình gặp gỡ thoáng chốc trở nên thân thuộc. Trong bộ phim "Titanic" nổi tiếng, tình yêu chân thành của chàng họa sĩ nghèo Jack đã khiến cô tiểu thư xinh đẹp Rose phải cảm động. Hay như trong cuốn tiểu thuyết "Me before

you" của Jojo Moyes, yêu thương đã giúp Will Traynor, một ông chủ trẻ không may gặp tai nạn và phải ngồi xe lăn, sống trong tuyệt vọng tìm thấy được niềm vui và ý chí sống. Không chỉ hiện hữu trên những trang sách, cuộc sống cũng có nhiều thương yêu. Là tình thương cha mẹ dành cho con cái, là những cành hồng dành tặng những nữ lao công ngày đêm vất vả nhân ngày 8/3, là những bài viết kêu gọi ủng hộ những người gặp khó khăn... Tất cả những điều đó đã khiến cuộc sống thêm đẹp và ý vị hơn.

Tuy nhiên, đâu đó vẫn còn những con người khiến chúng ta phải bất mãn vì những gì họ làm đi ngược lại với đạo lí tình thương mà ta vẫn đề cao. Hình ảnh cậu bé người Syria chết đuối trên đường tị nạn tại bờ biển Thổ Nhĩ Kỳ làm rơi nước mắt của biết bao người. Người ta lên án cuộc chiến tranh phi nghĩa đã dẫn đến điều đó nhưng biết đâu sẽ còn những cậu bé khác cũng chết như thế mà không ai biết, vì chiến tranh có bao giờ hết! Trên các trang mạng xã hội, hình ảnh người ông bên những chiếc bánh hamburger dành tặng những đứa cháu nhưng không một ai nhớ lời hứa trở về đánh động mạnh mẽ đến những ai bỏ quên yêu thương.

Yêu thương một ai đó khác biệt là một điều tuyệt vời và mọi điều lớn lao đều xuất phát từ những thứ bé nhỏ, tình thương cũng thế. Hãy yêu những người hàng ngày bạn gặp họ, rồi dần dà đồng cảm với những số phận đáng thương hơn và cuối cùng là chia sẻ, giúp đỡ họ. Thương một ai đó không hẳn quá khó khăn nhưng đôi khi đứng trước vòng quay cuộc sống, chúng ta cần học cách yêu thương như một cái neo giúp ta bám trụ vững vàng trước những con sóng lớn. Đã đến lúc tôi và bạn cần yêu đời và yêu người nhiều hơn. Đã đến lúc chúng ta nên sống trong hạnh phúc hơn là những thù hận.

NGUYỄN LÊ NGỌC MAI
(Lớp 11 A10, trường THPT Nguyễn Thị Minh Khai, Q.3, TP. HCM)

TRONG KHỐN CÙNG VẪN CÓ NGÀY MAI TƯƠI SÁNG ĐANG CHỜ BẠN

Đề bài: Trong sách "Cuộc sống không giới hạn", Nick Vujicic viết: *"Dù cuộc đời bạn có đáng thất vọng đến mức nào thì niềm hi vọng vẫn luôn ở phía trước. Trong khốn cùng vẫn có ngày mai tươi sáng đang chờ bạn"*. Trình bày suy nghĩ của bạn về điều này.

Bài làm

Một bước… hai bước… ba bước… Trong cuộc đời này bạn đã bước đi được bao nhiêu? Đường đời sẽ trải hoa thơm cỏ lạ hay hoang hoải, đau thương chờ đón bạn? Cuộc sống là muôn hình vạn trạng, là thiên biến vạn hóa. Nó là màu hồng, màu xanh hay màu đen, màu trắng…? Không! Nó không thuần nhất một sắc màu nào cả mà là một hỗn hợp tất cả các màu trộn lẫn. Con người ta không phải lúc nào cũng vui vẻ, hạnh phúc, suôn sẻ mà rồi sẽ có lúc gặp giông tố, khổ đau. Nhưng rồi cũng không thể buồn mãi, khổ mãi được, sẽ có lúc ánh nắng ban mai chiếu rọi muôn nơi. Thượng đế luôn công bằng với tất cả chúng ta. Cho cái này sẽ lấy mất cái kia, lấy cái nọ sẽ cho cái khác. Không để ai sung sướng mãi nhưng cũng chẳng để ai đau khổ mãi. Mật ngọt rải đầy hoa hồng hay đắng cay vùi dập trong đen tối? Cuộc sống có lắm những điều nghịch ngược nhưng dù đối nghịch thế nào rồi cũng có lúc tất cả sẽ

hòa hợp vào nhau. Chính vì đã quá thấm vị đời như thế nên Nick Vujicic trong "Cuộc sống không giới hạn" đã viết: "Dù cuộc đời bạn có đáng thất vọng đến mức nào thì niềm hi vọng vẫn luôn ở phía trước. Trong khốn cùng vẫn có ngày mai tươi sáng đang chờ bạn".

Chắc chắn trong mỗi chúng ta ai cũng đã từng trải qua những đau khổ, đắng cay. Sự buồn đau đến với mỗi người trong những vẻ khác nhau. Đứa bé khóc vì vấp ngã, cô gái khóc vì thất tình, chàng trai khóc vì bị đuổi việc, người mẹ khóc vì mất đứa con... Buồn thì khóc thôi, đau khổ thì khóc thôi. Đó là cảm xúc tất yếu mà con người phản xạ lại khi con tim nghẹn ngào, đau đớn. Nhưng vấn đề ở đây là sau khi nhòe ướt cái cửa sổ tâm hồn kia bạn sẽ làm gì? Sẽ tiếp tục để những cơn mưa nặng hạt đè trĩu cửa sổ mỏng manh hay khép lại những cơn mưa để đón những tia nắng giòn tan hi vọng. Đừng than vãn hay khóc lóc mà thay vào đó ta hãy mỉm cười và nhìn nhận nó một cách tích cực, tươi sáng hơn.

Cuộc sống luôn đầy rẫy những "chướng ngại vật", đừng cố tìm cách né tránh nó mà phải dũng cảm đối mặt và vượt qua. Hôm nay vì không học bài mà bạn bị điểm kém ư? Đừng vội khóc lóc và trách thầy cô sao "ác" thế. Hãy cười lên mà nhủ rằng: "À, hôm sau mình sẽ học bài để gỡ lại". Khóc rồi, trách rồi có lên điểm không? Có quay lại được không? Thời gian đã qua đi là không trở lại. Nó sẽ dẫm lên trên những tâm hồn lạc lõng nếu như không biết quý trọng nó. Bạn đang đau khổ, buồn chán vì vừa thi trượt đại học ư? Đừng thế nữa vì tục ngữ có câu "Thua keo này ta bày keo khác", năm nay rớt thì cố gắng ôn luyện chăm chỉ để năm sau thi tiếp. Đừng vì lời trách móc của cha mẹ, lời chê bai của bạn bè mà nhụt chí vì họ đâu thể quyết định được tương lai của bạn. Bạn trách đời, trách bố mẹ tại sao lại sinh bạn ra trong gia đình nghèo khổ, túng thiếu, không được "ăn trắng mặc trơn" như chúng bạn cùng trang lứa ư? Bạn sai rồi, đời nào có lỗi chi, bố mẹ đã sinh thành, nuôi nấng bạn, sao lại trách họ như thế? Con người ta sinh ra trên đời không thể chọn cho mình gia đình, quê hương, không thể quyết định được hoàn cảnh nhưng có thể làm chủ cho tương

lai số phận của mình. Đôi khi sinh ra trong gia cảnh nghèo khó lại chính là động lực cho bạn vươn lên, thúc đẩy bạn cố gắng, rồi từ những cố gắng không ngừng bạn sẽ thành công, sẽ giàu có. Điều đó còn đáng tự hào và vui sướng gấp nghìn lần việc được sinh ra trong gia đình có điều kiện…

Ở đời có biết bao tấm gương sáng về ý chí nghị lực, niềm lạc quan trong cuộc sống. Đất nước Việt Nam trải qua hơn bốn nghìn năm lịch sử với bao cuộc chiến tranh tàn khốc. Ta đã chịu thống khổ trong một nghìn năm đô hộ của phong kiến phương Bắc, bị Pháp, Mĩ - những đế quốc hùng mạnh tấn công, xâm chiếm, nếu không có niềm hi vọng, niềm lạc quan vào một ngày độc lập tự do thì liệu ta có thể có được ngày hôm nay không? Hay trường hợp của Nick Vujicic, Nguyễn Ngọc Kí dù sinh ra kém may mắn, cơ thể không lành lặn như bao người khác nhưng họ không xem điều đó là bất hạnh mà dũng cảm đối mặt, kiên cường vươn tới để giành được thành công trước sự ngưỡng mộ của biết bao người.

"Sau cơn mưa trời lại sáng". Dù cuộc đời có nhiều điều đáng thất vọng thế nào đi nữa thì cũng hãy luôn giữ lại niềm tin, niềm hi vọng trong tâm hồn ta. Ngay cả những con người bất hạnh, thương đau nhất cũng luôn hướng về sự sống, hy vọng ở tương lai thì cớ gì chúng ta lại tự ti, chán nản trong những nỗi buồn triền miên để tự chôn cuộc đời mình trong vô nghĩa và tẻ nhạt như thế? Hãy luôn nhớ rằng "trong khốn cùng vẫn có ngày mai tươi sáng chờ đón bạn".

Một bước… hai bước… ba bước. Hãy bước đi đừng ngần ngại, đừng e dè lo sợ. Hãy kiêu hãnh, tự hào vì mình được sinh ra làm người trong cõi nhân gian này để luôn tự nhủ với mình rằng phải sống sao để có thể ngẩng cao đầu như một con người chân chính, luôn vui vẻ, hạnh phúc trong tấm gương hi vọng.

Nguyễn Bảo Ngọc
(Lớp 10 Văn trường THPT chuyên Lương Văn Chánh, Phú Yên)

NẾU BẠN KHÔNG TỰ XÂY ƯỚC MƠ CỦA MÌNH...

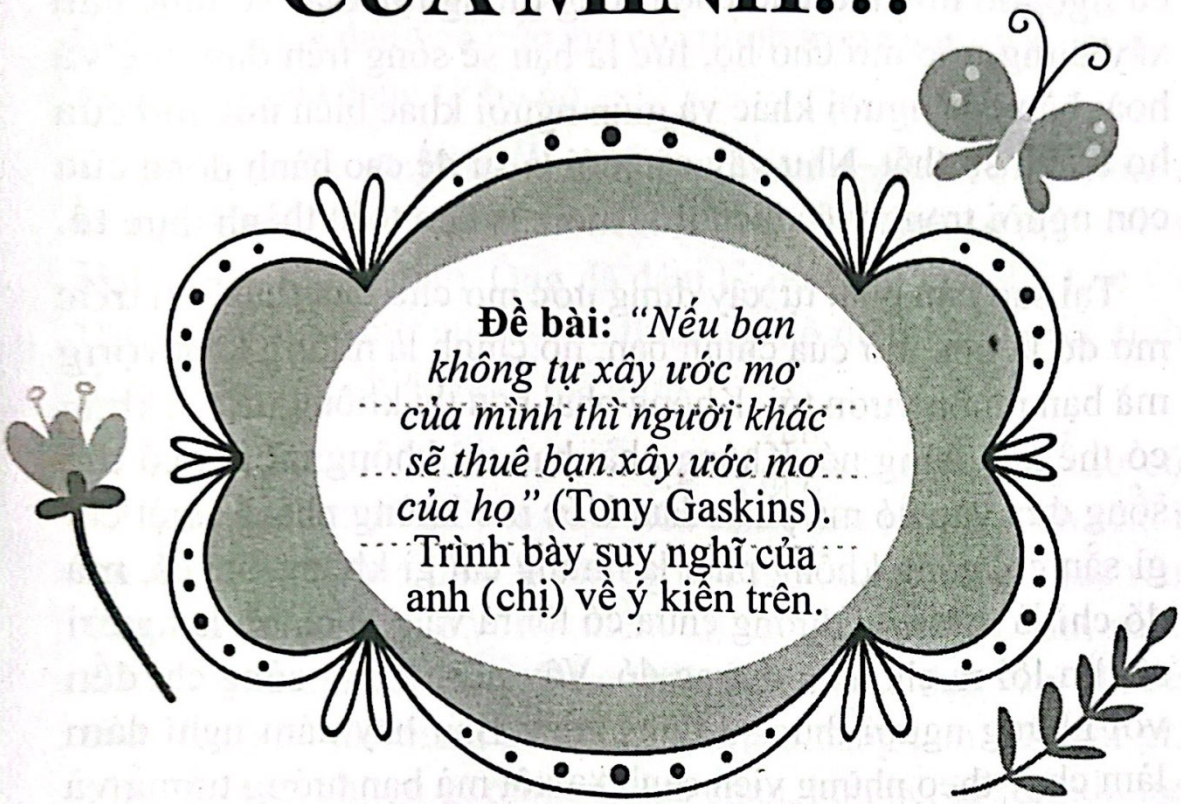

Đề bài: *"Nếu bạn không tự xây ước mơ của mình thì người khác sẽ thuê bạn xây ước mơ của họ"* (Tony Gaskins). Trình bày suy nghĩ của anh (chị) về ý kiến trên.

Bài làm

Con người như một loài hoa. Những loài hoa ấy từ lúc nhú mầm cho đến khi lớn lên đều phải trải qua những thời kì khó khăn đối mặt với thiên nhiên đất trời để thỏa ước mơ của mình là tỏa hương sắc làm đẹp cho đời. Nhưng con người khác loài hoa ở chỗ là ước mơ của chúng ta không chỉ đơn giản như thế. Mỗi người đều có một ước mơ khác nhau. Quan trọng là chúng ta có dám thực hiện và sống cùng ước mơ hay không, hoặc cứ mặc kệ để những người khác đang từng ngày biến ước mơ của họ thành sự thật. Điều đó làm tôi nhớ đến câu nói: "Nếu bạn không tự xây ước mơ của mình thì người khác sẽ thuê bạn xây ước mơ của họ"(Tony Gaskins). Vậy, bạn đang tự xây ước mơ của mình hay là xây dựng cho người khác?

Ước mơ - đó là những hoài bão khát vọng mà mỗi con người luôn nung nấu trong lòng để phấn đấu đạt được. Chúng ta ai mà không có ước mơ, nhưng liệu mấy ai có thể nuôi dưỡng và thực hiện nó? Ước mơ phải đi đôi với ý chí và nghị lực, phải do chính bạn xây dựng nên thì mới ý nghĩa. Nếu bạn cứ ngồi đó ước mơ cho cuộc sống thì người khác sẽ thuê bạn xây dựng ước mơ cho họ, tức là bạn sẽ sống trên đam mê và hoài bão của người khác và giúp người khác biến ước mơ của họ thành sự thật. Như vậy câu nói là sự đề cao hành động của con người trong việc biến ước mơ của bản thân thành thực tế.

Tại sao bạn phải tự xây dựng ước mơ cho bản thân? Vì ước mơ đó là ước mơ của chính bạn, nó chính là những khát vọng mà bạn muốn vươn tới. Không phải bạn thì không một ai khác có thể xây dựng nó. Không phải bạn thì không một ai có thể sống dựa vào nó mà phấn đấu. Ước mơ không phải là một cái gì sẵn có, cũng không phải là những cái gì không thể có, mà đó chỉ là một con đường chưa có lối ra và bạn chính là người sẽ tìm lối ra cho con đường đó. Vậy nên, thành công chỉ đến với những người thực sự dũng cảm. Bạn hãy dám nghĩ dám làm chạy theo những viễn cảnh xa xôi mà bạn tưởng tượng và tự tay xây dựng ước mơ của mình vì nó chính là cái mục đích, sự thành công cuối cùng mà bạn hướng tới. Bạn ước mơ làm bác sĩ, kĩ sư? Tất cả đều có thể thực hiện được chỉ cần bạn có niềm tin và hành động ngay trong hôm nay với những kế hoạch cụ thể.

Ước mơ làm con người ta lớn lên, rắn rỏi hơn nhưng vẫn còn đó nhiều con người chỉ dám ước mơ mà không dám thực hiện, không dám vượt qua chính mình để tháo nút dây an toàn của bản thân hay có người còn không có cả một ước mơ. Nếu bạn cứ ngồi đó mà mơ cho cuộc sống, rồi chần chừ thì bạn sẽ đánh mất ước mơ của bản thân mãi mãi. Trong lúc bạn ngồi đây suy nghĩ mình nên làm hay không làm thì ngoài kia đã có người chớp lấy ước mơ của bạn và lao động hăng say để biến nó thành sự thật. Một khi bạn lưỡng lự và từ bỏ, bạn sẽ chấp

nhận trở thành người làm thuê cho ước mơ của kẻ khác và khi họ thành công, bạn nhìn lại mình, bạn sẽ được gì? Hối tiếc hay giá như…? Thời gian không chờ đợi một ai, vậy nên hãy hành động khi còn có thể. Hãy tin rằng ta có thể xây dựng ước mơ của ta, nếu không thì người khác đã không thuê ta để giúp họ. Câu nói của Tony Gaskins là một lời khuyên rất ý nghĩa đánh thức những ai đang để ước mơ của mình trong những kế hoạch dở dang hoặc đang từ bỏ nó.

Trong cuộc sống có rất nhiều ước mơ đẹp và có rất nhiều con người đã biến những ước mơ của mình thành sự thật. Như Bill Gates chẳng hạn. Ông đã dám từ bỏ cánh cửa đại học và theo đuổi giấc mơ của mình, thiết lập hệ điều hành máy tính được sử dụng nhiều nhất thế giới.

Tuy nhiên, ước mơ của mỗi người phải là một ước mơ có ích cho đời thì đó mới là mục tiêu phấn đấu tốt dành cho mỗi người. Chứ không phải là những ước mơ mông lung, khác với thực tại để rồi làm bạn đặt niềm tin vào những việc làm xấu, đánh mất bản thân mình. Để có môt ước mơ tốt đẹp và ý chí để thực hiện nó thì chính bạn phải biết bạn đang làm và nghĩ gì, phải tin vào những gì mình đã lựa chọn, hơn hết là bạn không bao giờ cho phép mình từ bỏ vì ước mơ không bao giờ hết hạn, hãy hít thở sâu và làm lại lần nữa dù bạn có thất bại.

Có ai đó nói rằng độ tuổi đẹp nhất để thực hiện ước mơ là tuổi trẻ, đó là cái tuổi bạn có tất cả.Vậy nên đừng mơ cho cuộc sống mà hãy sống cho ước mơ, hãy thực hiện những dự định của mình trước khi tuổi trẻ đi qua. Tôi cũng đang ở độ tuổi thanh xuân đó, và tôi sẽ hành động để biến ước mơ của mình thành sự thật, tôi sẽ không lãng phí thời gian vô ích và sẽ không đi làm thuê cho ước mơ của người khác. Vậy còn bạn thì sao? Bạn chấp nhận từ bỏ ước mơ để giúp kẻ khác hay hành động để sống với đam mê của chính mình?

Huỳnh Gia Phú
(Lớp 9A2 trường THCS Trần Quốc Tuấn, Q.7, TP. HCM)

TRÁI TIM GIEO MẦM HẠNH PHÚC

Đề bài: Suy nghĩ của bạn về câu nói: *"Chỉ có trái tim yêu thương mới gieo mầm hạnh phúc"* - (Đặng Thùy Trâm)

Bài làm:

Chuyện kể về chàng thủ lĩnh Đanko đã lấy trái tim mình làm ngọn đèn soi sáng cho dân tộc đi qua hang tối để tìm về miền đất Hứa. Ôi trái tim Đanko - trái tim lửa thiêng sáng ngời chất sử thi hào hùng, nhưng cũng thấm đượm nơi đó một dòng máu đỏ tươi tình nhân loại, tình yêu thương con người. Trái tim ấy gợi cho tôi, cho chúng ta về lời suy tư, trăn trở của liệt sĩ Đặng Thùy Trâm: "Chỉ có trái tim yêu thương mới gieo mầm hạnh phúc".

Như loài chim phân biệt mình bằng tiếng hót, như loài hoa kiêu hãnh bởi mỗi một hương sắc riêng mình, mỗi người chúng ta sinh ra đều có một trái tim - đó là biểu hiện của sự sống, là nơi kết tinh phẩm chất "người" nhất, cao đẹp nhất phân biệt con người và con vật. Trên bình diện sinh học, trái tim là nguồn bơm máu đi nuôi cơ thể và cũng là nơi hội tụ những dòng máu chảy về. Vì thế, trái tim vốn dĩ chiếm lĩnh một vị thế cực kì quan trọng. Trên bình diện xã hội, con người, trái tim là cả một thế giới tâm hồn chất chứa những cung bậc cảm xúc

lắng đọng, sâu xa. Có thể nói, tình cảm con người xuất phát từ con tim, và chính tình cảm ấy lại tác động lên ý thức, dẫn con người đến hành động. Một trái tim biết yêu thương là trái tim mang theo những cảm xúc đẹp, biết nghĩ cho người khác, vui niềm vui của người khác, và đau chung nỗi đau của những số phận bất hạnh. Chính những con tim ấy sẽ thôi thúc chúng ta tự đáy lòng mình biết ước ao, biết hành động, để "gieo mầm hạnh phúc" trong cuộc đời này. Vâng, ý kiến của tác giả Đặng Thùy Trâm là một lời gửi chân tình, cảm động, gợi lên trong ta bao nhiêu thổn thức về tình đời, tình người…

Cố nhạc sĩ Trịnh Công Sơn từng quan niệm: "Sống trong đời sống cần có một tấm lòng... để gió cuốn đi". Thế mới biết, tình yêu thương, lòng bác ái, muôn đời là điều cần thiết trong cuộc sống, đó chính là những hạt giống tốt để từ đó hạnh phúc kết trái, đơm hoa. Khi con người biết yêu thương nhau, chính là khi ta đang xây những chiếc cầu để gần lại bên nhau hơn, phá bỏ những bức tường của đố kỵ, ganh đua và thù hận. Hỏi rằng chiến tranh vì đâu mà có, vì sự tham lam, vì lòng ích kỷ, hay chung nhất chính là vì con người đang thiếu dần một "trái tim yêu thương". Tôi nhìn bức ảnh cậu bé hai tuổi người Syria chết bên bờ biển Thổ Nhĩ Kì mà lòng đau xót. Nếu tình thương ngự trị nơi đó thì con người có thể sống một cuộc sống hạnh phúc hơn, bình yên hơn, thay vì chỉ có hận thù và chết chóc.

Thế giới hôm nay trôi đi vội vàng, mỗi con người dường như đang trong tư thế tiến ra đại dương mênh mông với một cái đầu "lạnh" chỉ toàn là tư duy, lý trí. Biển đời lạnh lẽo và tình người cũng vì thế mà đóng băng. Vậy làm sao hạnh phúc có thể kết trái, đơm hoa trên mảnh đất băng giá ấy… Câu hỏi bỏ lửng để chờ đợi câu trả lời. Và khi đó trái tim yêu thương như ánh lửa được thắp lên để mang ấm áp trở về, như ngọn đèn soi sáng cho tư tưởng và hành động của ta. Trái tim ấy giúp tai ta mở ra để lắng nghe âm vọng từ cuộc sống, nghe thấy tiếng ai đó đang kêu gào, giúp mắt ta mở ra để nhìn thấy những số phận éo le cần được nâng đỡ, giúp đôi chân ta chạy đến bên họ và giúp đôi tay ta dang rộng dù không thể ôm trọn cuộc đời này nhưng cũng có thể ôm lấy ai đó đang tuyệt vọng,

cho họ một nơi dựa bình yên. Tôi cứ nhớ mãi đóa hoa hướng dương nở giữa lòng thành phố - bông hoa nghị lực và cũng là bông hoa của lòng yêu thương. Chị Lê Thanh Thúy dù bị căn bệnh ung thư xương hành hạ, nhưng trái tim của chị vẫn tha thiết một khát vọng yêu thương và dâng hiến. Chị tham gia các công tác xã hội, gây quỹ giúp đỡ trẻ em nghèo mắc bệnh ung thư. Hành động thiết thực của một tấm lòng đẹp cho ta hiểu sức mạnh diệu kì của con tim. Dù giờ đây, chị Thúy đã đi xa, nhưng tấm lòng của chị vẫn được thế hệ thanh niên tiếp nối với chương trình mang tên "Ước mơ của Thúy". Và phải chăng, những con người ấy cũng đang thầm lặng "gieo hạnh phúc" vào giữa cuộc đời này.

Cuộc sống này có nhiều nỗi đau, bệnh tật, sự thiếu thốn về vật chất là một nỗi đau, nhưng nỗi thống khổ, u uất trong tâm hồn chính là niềm đau đáng sợ hơn bao giờ hết. Và có lẽ, trái tim yêu thương chính là nguồn an ủi cho những tâm hồn đang tổn thương kia. Bệnh tật thể xác có thể chữa bằng thuốc, nhưng cái gọi là tâm bệnh thì chỉ có thể chữa lành bằng thái độ quan tâm, sẻ chia, lắng nghe và đồng cảm. Vì thế, đừng bao giờ nói rằng tôi không có điều kiện để yêu thương ai cả, vì tôi không có tiền, không có vật chất. Bởi lẽ, tình yêu thương đơn giản chỉ là một câu chào hỏi thăm, lời chúc lành buổi sáng, một nụ cười chân thành thắp niềm hy vọng cho ai đó, làm việc nhà giúp mẹ, rót mời bố ly nước khi ông đi làm về…Tình yêu thương vốn dĩ cao quý nhưng cũng thật bình dị như vậy đó. Và khi yêu thương được trao ban cũng là lúc hạt giống của niềm hạnh phúc nở thắm giữa vườn đời. Vì hạnh phúc đâu chỉ là những điều to tát; hạnh phúc nằm ngay trong những điều thân thuộc, bình dị của cuộc sống đời thường. Giữa cuộc đời hôm nay, ta bỗng cảm thấy yên lòng khi vẫn có người chờ đợi hoa cúc nở, và khi ai đó trót vấp ngã vẫn có những bàn tay giơ ra.

Dầu thế, cuộc đời vẫn còn đó những trái tim vẫn đập nhưng lạc mất nhịp sống. Đó là con tim vô cảm, dửng dưng với nỗi đau của người khác. Đến đây, ta đau lòng nhớ lại câu chuyện em bé hai tuổi bị xe tải cán, nằm đau đớn trước sự đi qua thờ ơ của bao con người. Hơn hết, còn có những kẻ đã bán trái tim

mình cho quỷ dữ, vì đồng tiền mà đánh mất lương tâm, đạp đổ hạnh phúc của biết bao người. Thượng đế tặng ban cho mỗi con người một trái tim là để con người yêu thương nhau, hạnh phúc từ đó mà sinh sôi nảy nở. Nhưng những kẻ ích kỷ và tham lam kia đã không trân trọng điều đó, họ chẳng còn xứng đáng với danh hiệu "Con người".

Tôi lớn lên cùng các câu chuyện về những tấm lòng mẹ thường hay kể - là trái tim cụ già tuy nhiều mảnh chắp vá vì cụ cho đi mà không cần nhận lại, nhưng đó là trái tim đẹp nhất, trái tim trao yêu thương, đem lại hạnh phúc cho người khác, là cô thôn nữ chấp nhận ở lại tòa lâu đài của quái vật để cứu cha, là người mẹ chấp nhận hy sinh đôi mắt và trái tim để cứu đứa con mình thoát khỏi tay thần chết... Sâu thẳm trong tôi, tình yêu thương vốn dĩ mang lấy một sức mạnh diệu kì, và từ nơi mảnh đất yêu thương ấy, hạnh phúc đâm chồi, nảy lộc. Mỗi chúng ta hãy chậm lại một phút, một phút thôi giữa dòng đời hối hả, để lắng nghe tiếng nói của trái tim, để biết cho đi thật nhiều mà không đòi hỏi được đền đáp, vì "sống là cho chết cũng là cho". Hãy sống mà không thôi nung nóng những giọt máu tình thương trong trái tim mình, hãy để những con sóng tình thương cứ tiếp tục xô bờ. Bởi "Hạnh phúc không phải là người sở hữu nhiều mà người biết yêu thương và hi vọng nhiều". Đó là nguyên lý và cái đích cho cuộc sống.

"Chỉ có yêu thương mới gieo mầm hạnh phúc" là một định lí đúng đã được khẳng định qua thực tế cuộc sống. Và chúng ta những con người của thế hệ mới hãy tiếp tục gieo mầm hạnh phúc bằng tình yêu thương, bằng những trái tim với nhịp đập nhân ái. Hãy hòa vào dòng máu của một dân tộc với truyền thống yêu thương, lấy hạnh phúc của người khác làm bến cảng cho con tàu tình thương cập bến.

Nguyễn Thủy Vy
(Lớp 12AV trường THPT Nguyễn Thượng Hiền, TP. HCM)

SỐNG CÓ ÍCH

Đề bài: Trong bài phát biểu nhân lễ tốt nghiệp của sinh viên trường cao đẳng nghề Việt Mỹ năm 2014, TS Trần Vinh Dự - Chủ tịch HĐQT của trường - nói: *"Hiểu rằng mình sẽ già đi và biến mất khỏi trái đất này như một lẽ tự nhiên; cũng có nghĩa rằng bạn sẽ yêu quý từng ngày còn lại và biết dùng nó một cách có ích nhất"*. Trình bày suy nghĩ của anh (chị) về điều này.

Bài làm:

"Sinh, lão, bệnh, tử" là quy luật của đời người. Mùa xuân của đất trời thì tuần hoàn nhưng "tuổi trẻ chẳng hai lần thắm lại". Con người ta sinh ra, lớn lên, tận hưởng bao nhiêu niềm vui trong cuộc sống nhưng rồi cũng phải đến lúc như chiếc lá lìa cành. Mấy mươi năm đời người tưởng dài lâu nhưng lại vụt qua trong phút chốc. Vì thế mà thời gian đối với mỗi người trở

thành vật báu thiêng liêng cần phải trân trọng, gìn giữ, nâng niu. Bằng những trải nghiệm sâu sắc trong quá trình học tập và làm việc, TS Trần Vinh Dự - Chủ tịch HĐQT trường cao đẳng nghề Việt Mỹ - khuyên: "Hiểu rằng mình sẽ già đi và biến mất khỏi trái đất này như một lẽ tự nhiên, cũng có nghĩa rằng bạn sẽ yêu quý từng ngày còn lại và biết dùng nó một cách có ích nhất".

Lời khuyên của TS Trần Vinh Dự gửi gắm một triết lí sâu sắc về thời gian, về lẽ sống; đem đến một bài học cuộc sống lớn lao rằng đời người là hữu hạn, quỹ thời gian của con người trong cuộc đời vô cùng ngắn ngủi, chóng vánh. Không ai có thể tồn tại mãi trên đời để mãi mãi được yêu thương và tận hưởng cuộc sống. Mỗi người trong chúng ta phải ý thức được điều đó để biết quý trọng từng giây, từng phút mình đang sống; để không ngừng học tập, rèn luyện, làm những việc có ích nhất cho cuộc đời này.

G. Đôme từng nói: "Có ba thứ không bao giờ trở lại là tên đã bay, lời đã nói và những ngày đã qua". Cứ một tờ lịch được cuốn lên là một ngày nữa qua đi, con người trở nên già hơn một chút và gần hơn với khoảnh khắc chia li với cuộc đời này. Đó là quy luật không ai có thể chống lại được. Bước chân của thời gian lạnh lùng và tàn nhẫn. Vì thế mà Xuân Diệu từng cuống quýt, lo âu trước mỗi thời khắc trôi đi của tuổi trẻ "Xuân đương tới nghĩa là xuân đương qua/ Xuân còn non nghĩa là xuân sẽ già/ Mà xuân hết nghĩa là tôi cũng mất" (Vội vàng). Còn Văn Cao thì cảm nhận một cách sâu sắc sự tàn phá khủng khiếp của thời gian "Thời gian qua kẽ tay/ Làm khô những chiếc lá/ Kỉ niệm trong tôi/ Rơi/ Như tiếng sỏi/ Trong lòng giếng cạn" (Thời gian).

Thời gian không đợi chờ ai, mỗi giây mỗi phút đối với chúng ta quý giá biết chừng nào. Nếu không ý thức được điều đó mà phí hoài cuộc đời mình vào những thú vui vô bổ thì chắc chắn sau này khi sắp từ giã cõi đời, nhìn lại ta sẽ thấy hối tiếc vì mọi thứ đều trở nên trống rỗng, vô nghĩa. Điều này có nghĩa rằng nếu không biết quý thời gian, ta đang dần đánh mất cuộc

sống của chính mình. Nếu bạn muốn biết thời gian quý báu ra sao thì hãy hỏi người lính trên chiến trường đang đối diện với mưa bom bão đạn, hỏi một người bệnh sắp phải lìa khỏi cuộc đời, hay hỏi một bạn học sinh đang trong kì thi chuyển cấp. Bởi chỉ có những con người đang ở trong trạng thái thiếu thốn thời gian mới thấy hết được giá trị của thời gian.

Hiểu được sự ngắn ngủi của cuộc sống, biết được rằng sẽ có lúc mình không còn tồn tại nữa, bạn sẽ hiểu rằng thời gian là vật báu mà cuộc đời đã ưu ái ban cho bạn. Lúc ấy, hãy tự nhủ với mình sống sao cho xứng đáng, cho thật ý nghĩa để mỗi khoảnh khắc trôi qua không phải là hoài phí. G.Max từng nói: "Ngày hôm qua đã tàn, ngày mai vẫn chưa tới, nhưng tôi vẫn có ngày hôm nay, ngày mà tôi sẽ hạnh phúc". Đã sống thì đừng để quá khứ ám ảnh thực tại, đừng bận tâm ngày mai sẽ ra sao mà hãy tin vào lúc này, chừng nào ta còn sống thì chừng ấy ta vẫn làm những việc có ích nhất cho cuộc đời. Hãy nỗ lực làm việc nhiều hơn, cống hiến nhiều hơn, yêu thương và sẻ chia nhiều hơn... Sống như Xuân Diệu: "Sống toàn tâm toàn ý sống toàn hồn/ Sống toàn thân và thức nhọn giác quan" ta sẽ thấy cuộc đời mình hạnh phúc và ý nghĩa biết chừng nào. Thời gian như dòng sông, mải miết trôi mà không bao giờ có ý định quay trở lại. Bao nhiêu hoài vọng sẽ tiêu tan. Cuộc đời ta rồi sẽ trôi vào trong vô nghĩa, tẻ nhạt nếu chúng ta không biết quý trọng thời gian, nếu ta hoài phí thời gian của đời mình vào những trò vui vô bổ. Trong cuộc đời mình, đôi lúc chúng ta cần học cách mà Steve Jobs đã làm để thay đổi chính mình, làm cho thời gian của đời mình trở nên đầy ý nghĩa. Hãy nghe Steve Jobs tâm sự: "Tôi nhìn vào gương mỗi sáng và tự hỏi: Nếu hôm nay là ngày cuối cùng của đời mình, tôi có muốn làm trong hôm nay những gì mà tôi dự định không? Và bất cứ khi nào câu trả lời không xuất hiện liên tục trong quá nhiều ngày, tôi biết tôi cần phải thay đổi thứ gì đó... Nếu bạn sống mỗi ngày như thể đó là ngày cuối cùng của mình, một ngày nào đó bạn chắc chắn sẽ ổn".

Tuy vậy, hiểu được giá trị của thời gian, biết trân quý từng ngày mình đang sống không có nghĩa là bạn sẽ sống một cách vội vàng, hấp tấp, thậm chí cẩu thả, dễ dãi để cố tranh thủ cho bằng được thời gian. Cũng không có nghĩa là bạn suốt ngày vùi đầu vào công việc mà không dành một giây phút nào cho sự hưởng thụ, nghỉ ngơi. Cần thấy rằng một cuộc sống đích thực phải là một cuộc sống "cống hiến hết mình, hưởng thụ tối đa". Đôi lúc cũng phải biết sống chậm lại để hiểu chính mình, để cảm nhận và lắng nghe cuộc sống.

Thời gian quý giá biết bao. Nhưng đáng buồn là không phải ai trong đời cũng hiểu hết được ý nghĩa của thời gian cuộc sống. Cho nên nhiều người đã để quỹ thời gian của mình trôi đi một cách vô nghĩa trong những trò ăn chơi xa xỉ, trong lối sống buông tuồng, trong bi quan ủ rũ... để lãng phí cả một cuộc đời, khiến mình cứ quẩn quanh trong vòng chật hẹp, tẻ nhạt. Ngẫm lại mới thấy lời khuyên của TS Trần Vinh Dự dành cho sinh viên của ông sâu sắc và đáng quý. Ai rồi cũng sẽ chết. Vậy sao không cố gắng để trong thời gian sống ngắn ngủi của mình, ta sẽ lưu lại một dấu ấn đẹp nào đó trong cuộc đời. Hãy làm tất cả mọi việc say sưa, nhiệt tình như thể đó là việc cuối cùng của đời mình, sống như điều mà một nhạc sĩ đã từng viết:

"Hãy sống như đời sông để biết yêu nguồn cội
Hãy sống như đồi núi vươn tới những tầm cao
Hãy sống như biển trào, như biển trào để thấy bờ bến rộng
Hãy sống như ước vọng để thấy đời mênh mông"

(Khát vọng)

Dương Thị Thanh Xuân
(Lớp 11 chuyên Văn trường THPT chuyên Lương Văn Chánh, Phú Yên)

NẾU BẠN THẤT BẠI...

(Hình minh họa cho bài viết Nếu bạn thi rớt thì sao? - Báo Tuổi Trẻ ngày 23-3-2013).

Đề bài:

Cuộc đối thoại giữa hai bạn trẻ và câu nói của Bill Gates - tỉ phú, chủ tịch tập đoàn Microsoft - gợi cho bạn suy nghĩ gì?

Bài làm:

Khu vườn cuộc sống tạo ra hai thống lĩnh, một vị làm chủ bầu trời, quanh năm được ấp ủ trong nắng ấm áp, một vị vì bị nắng bỏ quên mà nằm lại nơi ẩm ướt, sống bám vào mặt đất. Khu vườn ấy đã ban cho muôn vật một hành trang tuyệt vời, đồng thời rẽ lối những con đường, đòi hỏi ở mỗi bản lĩnh sống một sự linh hoạt, quá trình phát triển của mỗi loài là khác

nhau. Điều đó làm tôi nhớ đến câu nói B.Gates: "Tôi bỏ học đại học chứ không bỏ học!". Phải chăng thành công chỉ mở ra với những ai có tấm bằng đại học hay đó còn là những con người chấp nhận trải nghiệm cuộc sống từ khi còn rất sớm?

Ta có thể hiểu cuộc đời là bể rộng và mỗi trường đại học chỉ là nhánh sông nhỏ, sông nào rồi cũng đổ về biển nên việc mỗi cá thể trong "kỉ nguyên kinh tế tri thức" sau khi tốt nghiệp đại học có một tấm bằng để bước vào đời là một nhu cầu tự nhiên, mang tính tất yếu. Nhu cầu ấy ngày càng tăng nhanh trong xã hội ngày nay. Nếu gọi mỗi cá thể của xã hội là chiếc thuyền, thì những chiếc thuyền ấy đang chen chúc nhau đi trên "dòng sông đại học" chỉ một mục đích là đổ ra bể đời. Đã bao giờ ta trông thấy giữa những chiếc thuyền đi xuôi theo dòng chảy có một chiếc thuyền lội ngược dòng, đó có thể là một thí sinh trượt ngưỡng cửa đại học, và họ đang nảy sinh ý tưởng làm nên những điều khác biệt bằng cách sống cùng cuộc sống. Đại học là cánh cửa dẫn ta đến với thành công nhưng nó không phải là cánh cửa duy nhất mà cuộc sống mở ra cho chúng ta. B.Gates đã nghĩ khác đi sau quyết định bỏ học đại học, rằng đại học không phải là cán cân duy nhất có thể đong đo cuộc đời, bài toán vị chủ tịch tập đoàn Microsoft đã có kết quả từ công thức của niềm đam mê, kinh nghiệm và sự liều lĩnh.

B.Gates đã bỏ học đại học nhưng ông không bỏ học những kinh nghiệm từ cuộc sống. Học nghĩa là ta nhận về từ bên ngoài những kiến thức giúp ta nhận về từ bên ngoài những kiến thức giúp ta sinh tồn nhưng "học" không nhất thiết là học đại học hay một trường lớp nào. Có thể chúng ta không đi trên con đường khuôn mẫu là bước vào đại học nhưng ta cho phép khối óc tạo ra những công thức mới làm nên chiếc bánh ngọt của cuộc sống. Bản năng của con người là học từ bố mẹ, tập biểu lộ cảm xúc khi đối diện với những hoàn cảnh khác nhau. Với một bản năng tuyệt diệu như thế, khi con người đứng trước ngưỡng cửa đại học, đủ thông minh và trưởng thành, để có thể quyết định mở nó ra hay đóng lại vĩnh viễn và bắt đầu tìm lối rẽ!

Trường đại học có lẽ là tổ chim êm đềm để mỗi cánh chim bay về ấp ủ, nhưng mỗi cánh chim nên là cánh chim tự do, đừng quá phụ thuộc vào mái ấm ấy để trong cơn bão giông ta vẫn có đủ vững vàng để bay thẳng dù gió mạnh. Ta từng nghe những câu chuyện về một số học sinh không đậu đại học đã tự kết liễu cuộc đời, là do sức ép từ gia đình, mối quan hệ với bạn bè hay chăng do chính họ đã quá lệ thuộc vào việc có đậu hay không vào đại học. Đại học không là tất cả hay lẽ sống của chúng ta, ta chỉ sống khi luôn lạc quan và tin tưởng, nghĩ khác đi để biến đại học là một cánh cửa bản thân ta không thể mở ra nhưng từ đó có thể bước vào vô vàn cánh cửa khác!

Nếu yêu cuộc sống này ta hãy cho bản thân một cơ hội để trải nghiệm, dù là mạo hiểm, vì sống đâu đơn giản để sinh tồn mà là để ta hiểu được con đường ta đang đi vốn bắt nguồn từ ý nguyện và tâm hồn. Cuộc sống đã trao tôi một khoảng trời để tôi thả lên đó những ý tưởng làm nên những điều khác biệt, trời xanh và cao, tôi có đôi cánh bay đi tìm giới hạn của bầu trời. Trời không có giới hạn nên tôi thỏa sức thể hiện đam mê mà không cần phải phụ thuộc vào bất kì điều gì khi tôi đã đủ trưởng thành. Tấm bằng đại học có thể cho ta biết vị trí của ta trong cuộc sống nhưng không thể đo hết sự sáng tạo trong mỗi người.

Cuộc sống có hai mảnh ánh sáng, con người bao giờ cũng chọn mảnh ánh sáng ấm áp và đủ đầy, có thể thắp sáng cho cả cuộc đời con người, con người luôn muốn an toàn. Nhưng với B.Gates và những khối óc nghĩ khác đi lại chọn mảnh ánh sáng của bầu trời về đêm, leo lắt và có hôm còn không tỏa sáng. Và họ yêu điều đó, cuộc sống đôi lúc cần những trở ngại và khác biệt để con người nhận ra giá trị thực sự của bản thân, đừng mặc cảm mà hãy luôn tự hào rằng vì có ta cuộc sống mới sống động qua từng lối nghĩ rất riêng!

Trần Hoàng Ái Duyên
(Lớp 9A2 trường THCS Phan Bội Châu, Q.12, TP. HCM)

BẠN CÓ TIN MÌNH "HÁI" ĐƯỢC MẶT TRĂNG?

Đề bài:
GS. Ngô Bảo Châu có viết:

"Cách tốt nhất để nuôi dưỡng niềm tin chính là đặt nó vào những dự định cụ thể và có ý nghĩa". (Báo Tuổi Trẻ)

Trình bày suy nghĩ của anh (chị) về ý kiến trên.

Bài làm:

Theo dõi Tạp chí kinh tế cuối năm 2015, tôi vô cùng ấn tượng với chia sẻ của một người thầy tại "quốc gia khởi nghiệp" Isarel với các nhà khởi nghiệp trẻ: "... Em muốn hái mặt trăng ư? Không thành vấn đề, hãy cho tôi xem toàn bộ kế hoạch của em và chúng ta sẽ cùng xem xét thực hiện nó!". Xét tại thời điểm hiện tại, việc "hái mặt trăng" vẫn còn đang là điều chưa thể. Tuy nhiên, việc tin rằng có thể sở hữu thiên nhiên có thể không còn là hoang tưởng, mà trong tương lai, đó có thể là tiền đề cho một phát minh vĩ đại, bởi những niềm tin tưởng như hão huyền này luôn được con người Do Thái gắn

với một kế hoạch cụ thể, rõ ràng. Vì vậy, nếu có một niềm tin dẫu còn xa xôi, xin bạn đừng từ bỏ và luôn nhớ rằng: "Cách tốt nhất để nuôi dưỡng niềm tin chính là đặt nó vào những dự định cụ thể và có ý nghĩa" (GS. Ngô Bảo Châu).

Mỗi chúng ta, ai cũng nhen nhóm trong mình một niềm tin, hoài bão khác nhau. Tuy nhiên, định nghĩa một cách khái quát nhất thì niềm tin chính là những gì mà ta tin tưởng là đúng, và đặt hi vọng vào đó hay cũng có thể là mục tiêu, hoài bão mà ta muốn thực hiện. Mỗi chúng ta cần "nuôi dưỡng cho mình một niềm tin" tức là giữ cho niềm tin trong ta luôn bền vững, hoàn thiện, cao hơn là hiện thực hóa ước mơ của chính mình. Và để làm được điều ấy, cách duy nhất là gắn niềm tin với "những dự định cụ thể và có ý nghĩa". Đó phải là những kế hoạch rõ ràng, thiết thực, phù hợp với khả năng, hoàn cảnh của mình. Như vậy, giáo sư đề cao yếu tố hành động trong việc thực hiện niềm tin của con người.

Ý kiến trên là lời khuyên vô cùng sâu sắc và ý nghĩa cho những ai đang khao khát tìm cách thực hiện niềm tin của chính mình. Trước hết, phải gắn niềm tin với những dự định cụ thể. Có dự định cụ thể, ta mới có được phương hướng hành động rõ ràng, ta biết mình cần làm gì và làm như thế nào. Được như vậy, niềm tin trong ta không chỉ được giữ vững mà còn càng thêm mạnh mẽ, dần trở thành nhựa sống tươi xanh, làm nên những con người luôn tràn trề khát vọng cống hiến. Ngược lại, một dự định mông lung, mờ nhạt sẽ chẳng thể đưa con người ta đến đúng đích mà ta đặt ra lúc đầu; bởi những ai không có dự định cụ thể, sẽ không biết mình sẽ làm gì để thực hiện. Mà trên cuộc đời này, không có bất cứ thành công nào thành sự thật mà không hành động cả. Ý tưởng mãi mãi là ý tưởng nếu không có một kế hoạch cụ thể, không vẽ ra một cách thức rõ ràng nào để thực hiện nó. "Có đi mới đến", người ta chỉ không đến được với đích khi người ta không biết rõ đường đi như thế nào. Dự định càng cụ thể, chi tiết bao nhiêu, đường biến niềm tin thành sự thật càng gần bấy nhiêu. Gắn niềm tin với một dự định rõ ràng là bạn đã bước đầu nuôi dưỡng được niềm tin cho chính mình.

Nhưng có những dự định cụ thể, rõ ràng thôi chưa đủ, ta còn phải đặt vào niềm tin ấy những "dự định có ý nghĩa". Đúng như vậy, niềm tin, mơ ước của con người là vô hạn, song không phải bất cứ điều gì mà ta tin tưởng, bất cứ dự định cụ thể nào cũng có ý nghĩa. Chính vì vậy, ta cần xem xét xem điều gì đáng để ta đặt niềm tin, để rồi coi đó là ước mơ và những kế hoạch nào là thiết thực, có ý nghĩa đối với cuộc đời. Bạn ôm ấp trong lòng một khát vọng cháy bỏng, tươi sáng nhưng lại gắn vào đó những dự định viển vông, vô nghĩa cũng giống như đích mà bạn muốn đến ở một nơi, nhưng những bước chân mà bạn định bước lại đi về phía ngược lại. Nếu niềm tin lớn lao mà dự định không thiết thực thì niềm tin mãi mãi là suy nghĩ của một kẻ ảo tưởng hão huyền. "Trồng chuối được chuối, trồng na được na, kẻ trồng chuối chẳng bao giờ

hái được na cả" (Diễn giả Giản Tư Trung). Chính vì thế, một dự định thiếu ý nghĩa, không thiết thực chẳng những không giúp bạn "hái" được thành công, làm bạn nản chí vì thui chột niềm tin mà còn tiêu tốn thời gian vào những việc vô bổ, thậm chí là gây hại cho cộng đồng.

Quay trở lại câu chuyện mà tôi lấy dẫn chứng ở trên, sở dĩ người Do Thái biến Isarel trở thành một "quốc gia khởi nghiệp" vì họ có những bộ óc luôn biết tìm tòi, sáng tạo để biến những điều không thể thành có thể. Mọi sáng tạo của họ chưa bao giờ là hão huyền bởi mọi ý tưởng luôn luôn yêu cầu theo sau là một chuỗi các kế hoạch cụ thể, rõ ràng, và ý nghĩa. Đó là tiền đề cho những sáng kiến, phát minh vĩ đại. Tuy nhiên, đáng buồn thay vẫn còn đó những người không xác định cho mình một niềm tin hay mục tiêu nào. Và cũng thật đáng tiếc cho những ai luôn nuôi dưỡng cho mình một ước mơ chính đáng, tốt đẹp nhưng lại không đủ bản lĩnh để thực hiện dự định cho ước mơ, họ chọn hướng đi "an toàn", chấp nhận hơn là dấn thân để theo đuổi "niềm tin" của chính mình...

Qua ý kiến trên, ta càng nhận thức sâu sắc vai trò của việc lập cho mình một kế hoạch hành động cụ thể, có ý nghĩa trong quá trình nuôi dưỡng niềm tin. Tôi thấy mình càng cần học tập, rèn luyện thêm nữa, có đủ kiến thức để xác định cho mình một "dự định" đúng đắn; đủ bản lĩnh để không bao giờ từ bỏ hoài bão của tuổi trẻ. Hãy cứ đặt "niềm tin" và đặt ra các "dự định", hãy cứ ước mơ và luôn luôn hành động bởi "muốn có những điều bạn chưa bao giờ có, phải làm những việc bạn chưa bao giờ làm".

Ngô Thúy Hằng
(Lớp 11A6 trường THPT Thanh Oai B, Hà Nội)

ĐỜI PHẢI TRẢI QUA GIÔNG TỐ NHƯNG KHÔNG ĐƯỢC CÚI ĐẦU TRƯỚC GIÔNG TỐ

Đề bài: Suy nghĩ về câu nói sau: *"Đời phải trải qua giông tố nhưng không được cúi đầu trước giông tố"* (Đặng Thùy Trâm)

Bài làm

Thượng đế đã ban cho chúng ta một sinh mệnh để chúng ta có quyền được sống, được yêu thương và yêu lại người khác. Bên cạnh ấy ngài đã đặt mỗi con người chúng ta vào những hoàn cảnh khác nhau của cuộc đời. Thế nhưng dù ở bất kì một hoàn cảnh khác nhau đi nữa thì con ngời ta sẽ luôn phải gặp khó khăn thử thách. Đứng trước những khó khăn thử thách chông gai chúng ta phải biết vượt qua bằng chính nghị lực, sức mạnh với lòng tin tưởng của bản thân, như thế chúng ta mới thành công và hạnh phúc. Trong nhật kí Đặng Thùy Trâm có một câu nói: "Đời phải trải qua giông tố nhưng không được cúi đầu trước giông tố".

Cuộc đời của mỗi con người không phải lúc nào cũng trải đầy hoa hồng cho chúng ta bước đi. Rồi sẽ có những lúc chúng ta trở nên bế tắc trước khó khăn của cuộc sống này. Chúng ta muốn trốn tránh tìm một lối thoát nhưng cứ mãi tìm cũng không ra lối thoát ấy. Chúng ta cứ phải nằm trong bánh xe thử thách của cuộc đời. Vậy tại sao chúng ta không đối mặt với nó? Tự bản thân mình vươn lên dù là trở ngại thế nào thì chúng ta cũng can đảm vượt qua, tôi chắc rằng bạn sẽ thành công bất cứ điều gì. Đúng với câu nói của Đặng Thùy Trâm "Đời phải trải qua giông tố nhưng không được cúi đầu trước giông tố". Không có ai có được thành công và hạnh phúc mà không làm gì cả. Chính họ những con người nhận thức được bản thân cần phải đối mặt bước tiếp về phía trước nên họ mới được như thế. Định mệnh lắm khi buộc ta phải lùi bước, nhưng trước sự kháng cự mãnh liệt của con người chúng cũng sẽ bỏ cuộc. Vì vậy muốn chiến thắng số phận ta phải tấn công nó trước. Nếu chúng ta yếu hèn phó mặc cho số phận thì tôi tin rằng bạn sẽ mãi mãi đắm chìm dưới lòng đại dương bao la của đắng cay, đau khổ và gian nan mãi cũng không vùng lên được, bóng tối đáng sợ ấy sẽ dần dần ăn mòn con người bạn. Rồi đây bạn sẽ không biết cái gì là hạnh phúc, là yêu thương, đồng thời cũng chẳng biết đến cái vẻ đẹp thật sự của cuộc sống. Không chỉ như vậy từ cái hèn nhát không dám đối mặt với chính nó chúng ta sẽ càng hèn nhát hơn nữa. Cho nên câu nói của Đặng Thùy Trâm là một minh chứng khuyên con người chúng ta phải biết can đảm vươn lên đối đầu với giông tố, không được chịu thua nó và làm nô lệ cho nó suốt cuộc đời này. Chúng ta hãy biết làm chủ lấy bản thân, nhận thức về mình từ đó tìm cách giải quyết, không nên trốn tránh.

Trong thực tế cũng vậy câu nói của Đặng Thùy Trâm là một câu nói đầy triết lí nhân sinh: "Đời phải trải qua giông tố nhưng không được cúi đầu trước giông tố". Bạn có biết không? Cuộc sống này là muôn màu muôn vẻ. Khi chúng ta hạnh phúc mọi thứ đều êm đềm như làn nước. Thì bỗng từ đâu

đó có một cơn giông bão ùa kéo đến. Lúc ấy bạn không hiểu rằng Thượng đế ngài ấy đang thử thách chúng ta. Bạn đừng sợ bạn nhé! Hãy dũng cảm đi nào! Bởi vì nếu bạn vượt qua được nó thì có lẽ Thượng đế của chúng ta sẽ ban tặng cho mình một món quà từ cuộc sống mà chúng ta không ngờ tới đấy. Chúng ta hãy dùng hết sức lực, sức mạnh trong con người chúng ta để làm hành trang đối đầu với giông tố. Bạn hãy nhìn ngoài kia, xã hội của chúng ta đang có nhiều con người đang gặp khốn khổ nhưng họ đã không bỏ cuộc vì họ không muốn phó mặc cho số phận đẩy đưa vào bước đường cùng. Điển hình là những người mẹ, người cha trong cuộc sống. Có những bóng hình của người mẹ phải còng lưng để đi bán hàng rong nuôi con đi học. Những người cha phải đi xa ngoài biển khơi nguy hiểm để kiếm tiền nuôi gia đình. Chắc rằng mỗi một công việc của mẹ hoặc là cha của chúng ta đều có những khó khăn riêng. Thế nhưng họ không bao giờ nản lòng, luôn luôn biết vùng lên đấu tranh với số phận, khó khăn gian nan của mình. Đấy là ý chí kiên cường và nghị lực phi thường khiến cho giông tố đôi khi cũng phải chào thua và nhường bước cho họ đi. Song song cùng đó có những con người mang trong mình bệnh tật. Thế mà họ vẫn sống vui vẻ, đối mặt với bất hạnh của mình đấy thôi! Còn chúng ta tại sao lại không được như họ nhỉ? Có phải chăng chúng ta rất hèn nhát và sợ sệt. Đôi khi đi trên đường ta bắt gặp nhiều con người ăn xin. Dù họ có tay chân làm việc nhưng họ trốn tránh chỉ biết nhờ người qua đường cho họ. Những người như thế rất đáng để lên án. Gần gũi nhất trong cuộc sống quanh ta là các bạn học sinh. Chỉ gặp chút khó khăn trong cuộc sống liền sợ sệt, lười biếng trốn tránh, không biết vượt qua. Nhưng bên cạnh những bạn như thế ta lại thấy được những bạn học sinh biết vượt qua khó khăn mặc dù nghèo đói, cơm không đủ ăn, áo không đủ mặc.

Mỗi một con người chúng ta nếu muốn có được món quà tuyệt vời của thượng đế ban tặng, chúng ta phải cố gắng vươn lên trong cuộc sống bằng chính sức lực của mình.

"Không có việc gì khó
Chỉ sợ lòng không bền
Đào núi và lấp biển
Quyết chí ắt làm nên"

Trong xã hội hiện nay thật đáng chê trách những con người không biết vươn lên, chỉ biết dựa dẫm vào người khác, đôi khi còn ảnh hưởng đến những người xung quanh phải bận tâm. Chúng ta đừng làm như thế bạn nhé! Con người ai cũng phải trải qua những năm tháng khó khăn, thử thách nhưng dù vậy thì sao? Chúng ta phải biết vươn lên, đối mặt với kẻ thù ấy. Như thế chúng ta mới trưởng thành, mới rèn luyện được ý chí của bản thân chúng ta và dẫn đến con đường thành công.

Đừng bao giờ để bóng tối bao trùm lấy bạn. Giống như câu nói của Đặng Thùy Trâm nhắn nhủ chúng ta như một bài học về cuộc sống sâu sắc và triết lí. Chúng ta nên hiểu rằng, chiến thắng bản thân là chiến thắng hiển hách nhất. Cúi đầu trước giông tố có nghĩa bạn là kẻ thua cuộc và vô dụng.

Đào Thị Ánh
(Lớp 12A1 trường THPT Tân Túc,
Bình Chánh, TP. HCM)

KHÔNG NỖI ĐAU RỨT LÁ, SAO LÀM NỔI NHÀNH MAI...

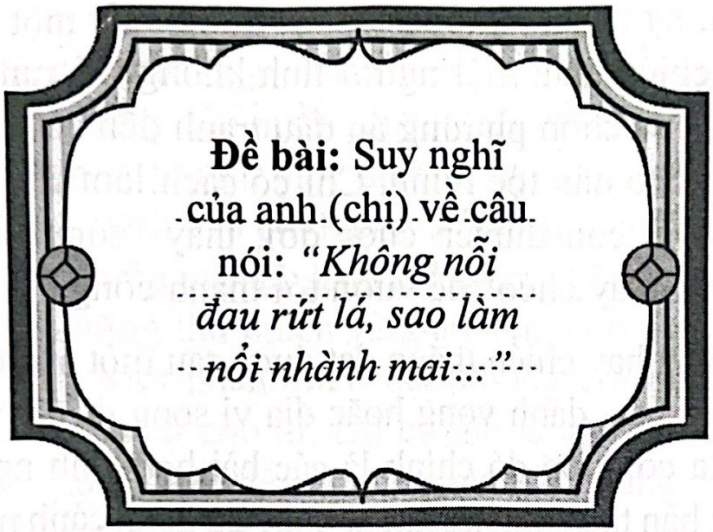

Bài làm:

Mỗi khi nghĩ đến sự thành công trong cuộc sống, tôi lại nhớ đến câu nói: "không nỗi đau rứt lá, sao làm nổi nhành mai".

Để có thể hòa mình vào bản hợp âm muôn sắc của mùa xuân, cây phải giã từ những chiếc lá của mình khi đông đã tàn. "Rứt lá" là để nở hoa, nhưng đó đâu phải chuyện dễ dàng, nó tựa như sự chảy máu, mất đi một phần cơ thể. Cũng như trong cuộc sống, muốn đạt đến thành công thì phải trải qua khó khăn, thử thách. Bằng cách nói ẩn dụ, ngắn gọn mà sâu sắc, câu nói "không nỗi đau rứt lá, sao làm nổi nhành mai..." cho ta thấy mối quan hệ biện chứng giữa thành công và khó khăn: Vượt lên thử thách, khó khăn, chúng ta sẽ có cơ hội chạm tay vào vòng nguyệt quế của người chiến thắng.

Trên cuộc đời này, con đường dẫn đến thành công không bằng phẳng, cũng không trải đầy hoa hồng, còn thử thách

chính là một khối Rubik đa chiều, mỗi lần xoay là một lần khó khăn mới xuất hiện, nhưng khó khăn không làm vơi đi ý chí mà sẽ khiến bản thân chúng ta mạnh mẽ hơn để bước tiếp trên con đường dẫn đến thành công. Gặp một bức tường chắn ngang trước cánh cửa dẫn đến thành công, chúng ta cần tìm mọi cách để vượt qua bằng ý chí nghị lực, sự dũng cảm và bền bỉ. Trong học tập, chìa khóa cho mọi bài toán khó mà ta phải đối mặt ngoài tư duy còn có kinh nghiệm tích lũy từ những lần thất bại, sự nỗ lực không ngừng trong suốt một thời gian dài. Trong chiến đấu, một người lính không thể run sợ trước kẻ thù, phải lựa chọn phương án đấu tranh đến cùng để giành chiến thắng cho dân tộc mình. Chỉ có cách làm chủ bản thân mình, làm chủ con thuyền cuộc đời, thấy "sóng cả" nhưng không hề "ngã tay chèo" để vươn tới thành công.

Thành công hay chiến thắng đạt được sau một quá trình gian nan sẽ là tiền bạc, danh vọng hoặc địa vị song điều vô giá nhất mà chúng ta có được đó chính là các bài học kinh nghiệm, sự chiến thắng bản thân, không khuất khục dù hoàn cảnh nghiệt ngã biết bao. Bền bỉ như Thomas Edison thất bại 10000 lần trước khi sáng chế ra bóng đèn điện – phát minh có ý nghĩa lớn lao đối với cuộc sống toàn nhân loại. Táo bạo như Picasso trong hoàn cảnh khốn khó, đã đem những đồng bạc cuối cùng đánh cược vận may, Picasso thuê người đến khắp các cửa hàng tranh trên nước Pháp để rao bán "Ở đây có bán tranh của Picasso không?" Nhờ vậy, ông đã trở thành người họa sĩ lừng danh vào cuối thế kỉ 20. Thành công và chiến thắng đôi khi phải đánh đổi rất nhiều thứ. Như kình ngư Nguyễn Thị Ánh Viên, cô gái chưa bước qua tuổi 20 nhưng từ lâu đã phải quen với cường độ tập luyện vô cùng khắc nghiệt và những ngày đau đáu nỗi nhớ quê hương, nhớ gia đình nơi đất khách quê người. Ánh Viên chấp nhận đánh đổi cuộc sống bình thường như bao thiếu nữ đồng trang lứa khác để chuyên tâm vào đam mê lớn của đời mình: bơi lội. Để rồi ở tuổi 20 cô đã phá nhiều kỷ lục bơi ở SEA Games và giành về cho Việt Nam nhiều huy chương trên đường bơi thế giới.

Ảnh: T.T

Nhưng đáng trách thay vẫn còn những con người không muốn "rứt lá" nhưng vẫn muốn thành "nhành mai". Họ muốn thực hiện ý định của mình một cách nhanh chóng, không dựa vào thực lực bản thân mà chỉ biết giả dối, lừa gạt người khác. Nó sẽ chẳng bền vững và dễ dàng tan biến, không có quá trình rèn luyện với những thử thách và gian nan, con người sẽ khó mà thành công. Một nhành mai đẹp không chỉ là thành quả của cây mà còn là sự cho đi. Đó có thể là khi bạn quan tâm hay giúp đỡ người khác để cùng họ tiến đến thành công, một sự hỏi thăm hay giúp đỡ nho nhỏ đều sẽ được nhận về ánh mắt cảm kích sâu sắc, khiến cho mối quan hệ giữa người với người tốt đẹp hơn. Muốn đạt đến thành công và chiến thắng, trở thành một nhành mai đẹp thì bản thân phải bỏ những gì đã cũ kĩ, đã lạc hậu, những khuyết điểm, nhược điểm, thay vào đó là những kinh nghiệm mới mẻ hơn, bổ ích hơn. Từ bỏ thói quen lười nhác vì "trên bước đường dẫn tới thành công không có dấu chân của kẻ lười biếng", đặt ra mục tiêu và có kế hoạch dài hạn cho bản thân. Tự tin vào chính mình cũng như không ngừng hoàn thiện khả năng, chấp nhận thất bại để khởi đầu một lần nữa hoàn hảo hơn.

Câu nói này là bài học quý giá cho thế hệ mai sau. Nó góp phần khẳng định chân lí của cuộc sống: Chỉ có cố gắng, vượt qua mọi trắc trở và khó khăn thì bản thân chúng ta mới đạt đến thành công, chiến thắng và trở thành người có ích cho cuộc đời.

Phan Ngọc Hân
(Lớp 11DT trường THPT Gia Định,
Q.Bình Thạnh, TP. HCM)

ƯỚC MƠ ĐÔI KHI KHÔNG PHẢI LÀ ĐIỀU NHẤT ĐỊNH PHẢI THỰC HIỆN CHO BẰNG ĐƯỢC...

Đề bài: Suy nghĩ của anh (chị) về ước mơ qua tác phẩm *Tôi là Bêtô*

Bài làm:

"Mỗi người một ước mơ
Nhỏ bé và lớn lao cho riêng mình
Ước mơ có thể thành có thể không .."
(Bài hát "Ước mơ")

Một chiều muộn nghe nhạc, tình cờ tôi nghe được lời bài hát ấy. Lời bài hát cứ dồn dập vang lên làm cho tôi phải lặng mình ngẫm nghĩ về những ước mơ. Mỗi một con người tồn tại trên cõi đời này phải có riêng cho mình một ước mơ, một lí

tưởng, một mục đích sống, dù bé nhỏ hay lớn lao, dù có thành hay không, nó vẫn luôn là điều cần thiết. Quả thật, ước mơ đáng quý ở chỗ, không phải ở việc con người có thể thực hiện nó hay không, mà ở cách con người khát khao, ở cách con người vươn lên mỗi ngày, chỉ để sống với những ước mơ nhỏ bé trong lòng mình. Nhà văn Nguyễn Nhật Ánh, cũng đã từng đề cập đến ý nghĩa thực sự của ước mơ khi mượn lời nhân vật Bêtô trong tác phẩm Tôi là Bêtô: "Ước mơ đôi khi không phải là điều nhất định phải thực hiện cho bằng được, hơn nữa có thể là điều người ta không có khả năng thực hiện trong suốt cuộc đời mình. Gặp một chú lùn ước mơ lớn lên sẽ chơi bóng rổ hay một chú bé bị dị tật ở chân mơ mộng sau này trở thành ngôi sao bóng đá thì đó không phải là điều mà bạn nên chế nhạo. Một ngày nào đó bạn sẽ nhận ra ý nghĩa của ước mơ không phải ở chỗ nó có phù hợp với khả năng thực tế hay không. Điều quan trọng là nó cho phép bạn sống thêm một cuộc đời nữa với cảm xúc của riêng bạn". Đó chính là câu nói mà tôi luôn tâm đắc nhất, nó đã trở thành một hành trang quý báu mà tôi đã, đang và sẽ luôn mang theo trong đời mình.

"Ước mơ" - hai từ giản đơn nhưng chứa đựng biết bao ý nghĩa lớn lao. Ước mơ đó chính là điều mà con người luôn hi vọng, luôn sẵn sàng chinh phục mọi gian lao, thử thách để thực hiện nó. Ước mơ chính là nguồn động lực của con người trên hành trình cuộc sống, là hạt mầm của mọi thành công khi được vun trồng bằng ý chí, lòng quyết tâm và sự nỗ lực bền bỉ. Câu nói của nhà văn Nguyễn Nhật Ánh dưới lời nhân vật Bêtô đã mở ra cho chúng ta một cách nhìn sáng rõ, một cách hiểu sâu sắc hơn về hai từ "ước mơ". Nhà văn cho rằng: có những ước mơ con người sẽ thực hiện được, nhưng cũng có những ước mơ thì trái ngược lại, không có cách nào để thực hiện, và mãi cũng không thể thực hiện được. Nhưng đừng nhìn nhận ước mơ ở khía cạnh đó, đừng nhìn nhận nó ở chỗ nó có phù hợp với hoàn cảnh thực tế hay không. Vì đó không phải là điều quan trọng nhất. Chính khi chúng ta ước mơ, đó cũng là lúc ta được nói ra những mong muốn của lòng mình, ta được

can đảm sống thật với cảm xúc của mình. Và ta luôn biết cách sống thật tốt, thật cố gắng vươn lên với những khát khao cháy bỏng của lòng mình. Đó mới chính là điều quan trọng nhất, là ý nghĩa lớn lao nhất khi con người biết ước mơ.

Ước mơ là điểm tựa cho những niềm tin trong cuộc đời. Chỉ cần có ước mơ, con người đã có một niềm tin tươi sáng vào ngày mai, vào bản thân mình, cùng những hi vọng, những khao khát được thay đổi. Những người không có ước mơ, cuộc sống với họ thật mịt mờ, không phương hướng, lối đi, cũng như thiếu đi niềm tin, sự hi vọng. Nếu không có ước mơ làm cho con người được bay trên bầu trời sẽ chẳng có đâu hai anh em nhà Wright là những người thử nghiệm thành công chuyến bay đầu tiên trong lịch sử nhân loại. Nếu không có ước mơ tìm ra điện lực, Benjamin Franklin đã không đặt một bước tiến mới cho lịch sử điện học thế giới. Nếu không có ước mơ làm ra bóng đèn điện, sẽ không có cái tên Thomas Edison nổi tiếng đến ngày hôm nay... Con người đã và đang ước mơ thật nhiều. Nếu ngày trước người ta chỉ biết có Trái Đất thì ngày nay với ước mơ chinh phục vũ trụ, người ta đã có thể đặt chân đến Mặt Trăng, và chắc chắn rằng sẽ không lâu sau đó chúng ta có thể đặt chân lên Sao Hỏa như con người vẫn đang khao khát. Những ước mơ đó có lẽ sẽ không ít người cho là điên rồ, hoặc thậm chí người ta còn không dám mơ đến, bởi người ta sợ nỗi sợ mang tên "Thất bại". Ước mơ bị nhiều người cho là phi thực tế, không phù hợp với khả năng, cũng chẳng có cơ hội thành công. Ước mơ được sinh ra để "cho phép ta sống thêm một cuộc đời nữa với cảm xúc của riêng mình", cho ta hi vọng vào ngày mai mỗi khi ta vấp ngã, cho ta ánh nhìn lạc quan vào một tương lai tốt đẹp.

Có một ước mơ trong đời, âu cũng là hạnh phúc. Người ta thường bảo: "Chẳng ai đánh thuế giấc mơ, nên hãy cứ mơ đi". Ngẫm nghĩ dẫu sao cũng đúng thật, ước mơ miễn phí thì ta hãy cứ ước mơ thật nhiều đi. Ta có thể ước mơ từ những điều nhỏ bé đến những điều lớn lao, kì vĩ. Thực hiện ước mơ cũng chính

là cách mà người ta nghe theo tiếng gọi của trái tim mình, sống với những gì mình thực sự mong muốn. Cho nên ý nghĩa của một ước mơ không nằm ở chỗ con người có biến nó thành hiện thực hay không. Nó ý nghĩa bởi ta luôn biết mình đang sống chứ không phải tồn tại, và sống vì ước mơ hôm nay của mình. Vậy nên, đừng buồn khi mỗi chúng ta đều có những lúc thất bại trước những ước mơ hoặc khả năng của ta chẳng thể biến nó thành hiện thực. Đừng nghĩ về đích đến, mà hãy nghĩ về quá trình ta đã chinh phục nó, đã mơ ước và khao khát nó như thế nào. Hãy cảm ơn nó, vì những giây phút ta được trải lòng mình trong mỗi ước mơ, cũng đủ cho ta được sinh ra thêm một lần, đủ cho ta bay lên trời cao cùng những mộng mị của riêng mình, sống với thế giới của bản thân mình. Đó mới thực sự là ý nghĩa lớn lao của một ước mơ.

Bên cạnh những con người luôn sống với những khát khao những ước mơ của riêng mình thì thật đáng buồn khi có những người vì sợ mà không dám ước mơ. Ai rồi cũng sẽ đi qua một thời tuổi trẻ, ai rồi cũng sẽ đến tuổi phải già đi. Nhưng có lẽ điều mà ta sẽ cảm thấy hối tiếc nhất, đó là suốt cuộc đời mình, ta đã không dám sống thật với bản thân, không dám một lần sống cho chính mình. Không dám ước mơ, cũng đồng nghĩa với thất bại. Sợ ước mơ, sợ rằng ước mơ của mình sẽ không thành hiện thực, sợ mọi người dè bỉu chê bai ước mơ của mình, âu cũng là điều thật đáng buồn. Ta chỉ có thể sống một cuộc đời, một lần và duy nhất, vì vậy hãy cứ ước mơ đi, đừng để những tháng ngày hôm nay trôi qua trong vô nghĩa vì ta đã sống mà không dám ước mơ. Và chúng ta cũng đừng nên chà đạp hay xúc phạm, cười nhạo lên ước mơ của một ai đó. Hãy trân trọng ước mơ của người khác cũng như trân trọng ước mơ của chính mình.

Tôi rất yêu môn Văn. Và tôi đã từng nghĩ mình sẽ đầu hàng trước thất bại, và từ bỏ ước mơ khi chính mình rớt khỏi đội tuyển Văn của trường. Tôi đã từng không thể chấp nhận nó, và luôn cho rằng mình không có khả năng. Nhưng thời gian

đi qua, ước mơ ấy, niềm tin ấy chưa bao giờ, chưa một lần nào vụt tắt trong trái tim tôi, nó đã giúp tôi biết đứng lên sau mỗi thất bại, biết vững vàng hơn sau nhiều lần vấp ngã. Nó đã giúp tôi nhận ra rằng: đôi khi khả năng không phải là điều quan trọng, quan trọng là mỗi ngày trôi qua, có một ước mơ để tôi luôn nỗ lực, và hoàn thiện bản thân mình. Đó mới chính là điều quan trọng nhất.

Câu nói của Nguyễn Nhật Ánh đã mang đến cho ta biết bao suy tư về hai chữ "Ước mơ". Bây giờ, có lẽ ta đã thực sự hiểu được giá trị ước mơ là gì. Ý nghĩa của cuộc đời không nằm ở đâu xa, nó ở ngay đây, ngay khi ta ban cho mình một ước mơ tốt đẹp, ta đã sống một cuộc đời thật ý nghĩa. "Hãy để cho những ước mơ của bạn cất cao đôi cánh và rồi nó sẽ tìm cho mình một bến đỗ thật bình yên".

Phạm Thị Ngọc Diễm
(Lớp 11 chuyên Văn trường THPT Gia Định, Q.Bình Thạnh, TP. HCM)

HÃY YÊU THƯƠNG KHI BẠN CÒN CÓ THỂ...

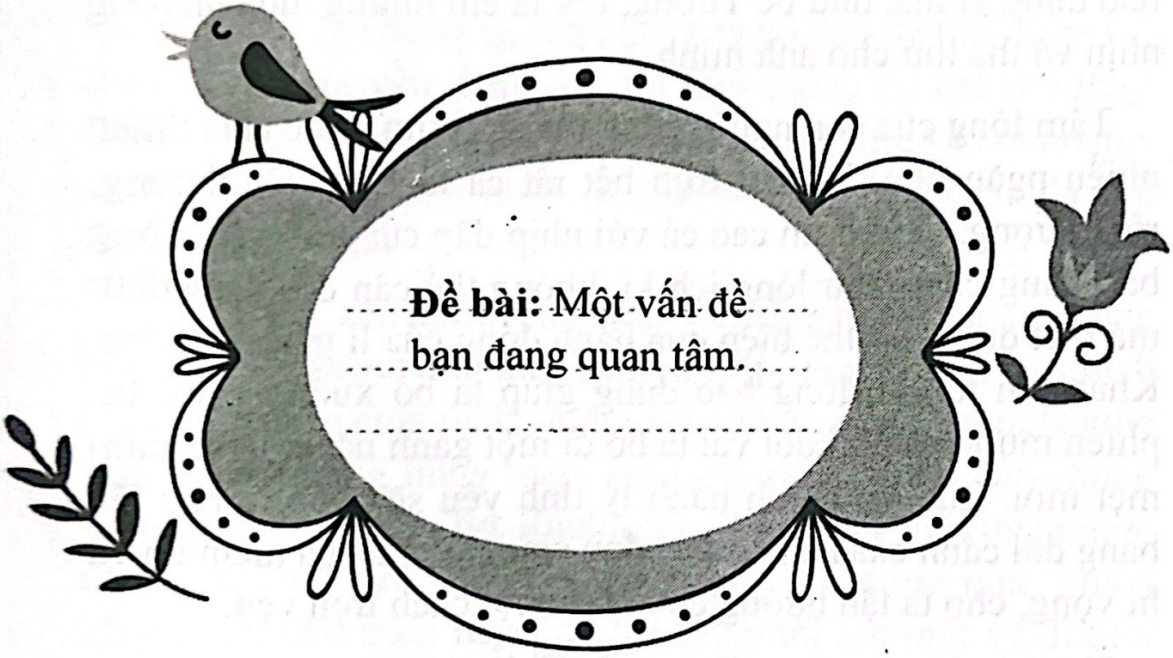

Đề bài: Một vấn đề bạn đang quan tâm.

Bài làm

Tuổi thơ luôn là mảnh kí ức đẹp nhất mà ai cũng muốn sống mãi. Tái hiện lại khung cảnh làng quê với tuổi thơ, bộ phim "Tôi thấy hoa vàng trên cỏ xanh" được ra mắt dựa theo truyện dài cùng tên của nhà văn Nguyễn Nhật Ánh. Nhưng dù là phim hay truyện, tôi vẫn chú ý đến thói ích kỉ của Thiều và lòng bao dung tha thứ của Tường, bên những tháng ngày hồn nhiên ấy.

Tính ích kỉ là nguồn gốc của mọi sự tàn ác. Từ lâu, ích kỉ luôn tồn tại trong ta. Ích kỉ nghĩa là làm việc chỉ đem lại lợi ích cho bản thân. Người ích kỉ chỉ biết nghĩ đến mình mà quên rằng "Con người chỉ có một cánh, vì vậy cho nên chúng ta

phải ôm nhau để học bay". Vậy hậu quả của ích kỉ là gì? Đó là lòng đố kị, ghen tức người khác mà quên ngắm nhìn khoảnh khắc tươi đẹp của cuộc sống. Lòng ích kỉ khiến ta phải mang một túi đá vô dụng bên mình mà bỏ quên những hành lý khác, của tình yêu, hi vọng, niềm tin... Ích kỉ chỉ khiến ta mệt mỏi, chỉ lo giữ tất cả cho mình mà quên rằng mọi thứ chỉ là nắm cát, ta càng nắm chặt thì dòng cát sẽ cứ tuôn ra không ngừng qua kẽ tay. Nhưng bên cạnh đó vẫn có những người có tấm lòng bao dung vị tha, như bé Tường, tuy là em nhưng luôn nhường nhịn và tha thứ cho anh mình.

Tấm lòng của con người cũng như trái tim được chia thành nhiều ngăn nhỏ. Và ôm trọn hết tất cả là lòng yêu thương, rộng lượng, là trái tim cao cả với nhịp đập của tình yêu. Lòng bao dung cũng như lòng ích kỉ, không thể cân đo, đong đếm mà biết được, nó thể hiện qua hành động của lí trí và trái tim. Khác với ích kỉ, lòng bao dung giúp ta bỏ xuống chiếc túi phiền muộn, và khi đôi vai ta bỏ đi một gánh nặng, ta sẽ giảm mệt mỏi. Lúc ấy, chính hành lý tình yêu sẽ nâng ta bay lên bằng đôi cánh của hạnh phúc, đón cơn gió mát của niềm tin và hi vọng, cho ta tận hưởng cuộc đời một cách trọn vẹn.

Trở lại câu chuyện tuổi thơ của Thiều và Tường trong "Tôi thấy hoa vàng trên cỏ xanh"...

Thiều...

... tuy là anh nhưng lại chơi xấu em mình. Khi thấy Tường và Mận lén ăn thịt gà sau lưng mình, cậu đã hồ đồ lấy roi vụt vào lưng em đến nỗi Tường phải nằm liệt giường, để rồi ân hận phát hiện ra đó chỉ là trò chơi đồ hàng mà trẻ con trong xóm vẫn thường chơi.

Tường...

... tuy là em nhưng lúc nào cũng nhường nhịn, thương yêu anh hết mực. Khi bị Thiều đánh, Tường không oán trách mà còn dặn anh đừng nói với ba mẹ là mình đánh em, mà hãy nói Tường leo cây bị ngã.

Sự bao dung, tha thứ của Tường đã trở thành sức mạnh của tình yêu thương để cảm hóa lòng ích kỉ, đố kị của anh mình. Vì "Sự ích kỉ luôn cần được tha thứ, bởi không có hi vọng về thuốc chữa" (Jane Austen).

Tôi và bạn, chúng ta đã quẳng gánh lo mà ích kỉ đem lại chưa? Tôi và bạn, chúng ta đều là nạn nhân của lòng ích kỉ. Và người tạo ra nó, lại chính là chúng ta. Vậy ta là thủ phạm.

Tôi và bạn, chúng ta đang bị lớp tuyết dày, lạnh giá phủ lên lòng vị tha của chúng ta. Và chúng ta cố đào để tìm kiếm nó, trong khi tuyết vẫn đang rơi, thì làm sao ta có thể tìm thấy. Dường như, tôi và bạn, chúng ta đã đào sai chỗ, và hốt hoảng, chúng ta muộn màng nhận ra, làm sao đây, chúng ta đã "vô tình" chôn vùi nó.

Tôi và bạn, tìm người cầu cứu. Và thật gần, nhưng ta không bao giờ đến được: tuổi thơ. Tuổi thơ, thế giới không có sự ích kỉ, cũng chẳng chút đố kị, hờn ghen. Nhưng bước ra ngoài thế giới đó là những hung thần, biến trái tim bé nhỏ của chúng thành hung thần như họ. Ranh giới giữa hai thế giới thật mỏng manh, khi đã bước ra thì không quay về được nữa, khiến không ít người nuối tiếc thốt lên "Cho tôi xin một vé đi tuổi thơ" để thấy được tuổi thơ tuy nhỏ nhưng lại là khoảng trời mênh mông, cư dân ở đó tuy nhỏ nhưng tâm hồn còn rộng lớn hơn mình, là dòng nước mát cuốn đi sự ích kỉ, đố kị.

Điều duy nhất con người có thể làm là cố gắng dập tắt ngọn lửa ích kỉ, để nước mát của lòng bao dung chảy trong tim. Ta không thể ngồi trên chuyến tàu cổ tích ở xứ sở thần tiên. Ta cũng không thể bước lên cỗ máy thời gian của Doraemon mà quay về quá khứ. Vì vậy, hãy xóa bỏ những hận thù, nhỏ nhen của lòng ích kỉ để sống trọn vẹn từng giây phút ngay bây giờ.

Trong xã hội hiện nay, con người bị cuốn theo guồng quay của công việc, tiền tài, đánh mất lòng bao dung, tha thứ. Nhiều vụ đánh nhau xảy ra phần lớn vì tính ích kỉ đang bám rễ trong lòng họ. Đức tính ấy, ban đầu là một vị khách ghé thăm, sau

trở thành một người bạn và là chủ nhân cai trị trái tim ta, gây ra hận thù, dẫn đến sự hồ đồ không đáng có. Mọi người hãy tha thứ và bao dung, nhưng cũng đừng tha thứ lỗi lầm của bản thân, để nhắc nhở bản thân sống tốt hơn, và hãy nhớ lòng bao dung của người khác, sẻ chia ngọn lửa ấm áp ấy, xua tan băng giá giữa người với người trong thế giới này. Lòng tốt, sự bao dung, tha thứ được sẻ chia, ích kỉ sẽ rời bỏ chúng ta.

"Một thìa muối hòa vào cốc nước, cốc nước trở nên mặn hơn. Một thìa muối hòa vào dòng sông, dòng sông vẫn ngọt ngào." Sự ích kỉ làm lòng ta nhỏ bé, lòng bao dung tha thứ làm ta to lớn. Tâm hồn bạn là cốc nước hay dòng sông?

"Ngồi im trong gió nghe đêm rớt
Chợt thấy hoa vàng trên cỏ xanh".

Và hãy im lặng lắng nghe cách trẻ thơ tha thứ, bạn sẽ học được rất nhiều điều từ tâm hồn ngọt ngào của chúng đấy!

PHÓ ĐỖ QUYÊN
(Lớp 9/6 trường THCS Bình Tây, Q.6, TP. HCM)

NGHÈO KHÓ LÀ TRƯỜNG ĐẠI HỌC TỐT NHẤT?

Đề bài: Có ý kiến cho rằng *"Nghèo khó là trường đại học tốt nhất"*. Anh (chị) hiểu ý kiến trên như thế nào? Anh (chị) có đồng ý với quan điểm này không?

Bài làm:

Những tấm gương vượt khó vươn lên luôn là một chủ đề thu hút mọi người bởi nó cho ta hy vọng, niềm tin vào tương lai. Nhìn vào những tấm gương đó ta phải thốt lên: "Nghèo khó là trường đại học tốt nhất". Nhưng có thật là như vậy hay không?

Để hiểu thấu đáo câu nói trên, ta cần xem xét ý nghĩa của "trường đại học" mà câu nói trên đề cập đến. Thông thường, trường đại học sẽ cho ta ba thứ quan trọng nhất để thành công: chuyên môn, kĩ năng sống, và những mối quan hệ xã hội. Nếu câu nói trên xem đại học là nơi dạy kĩ năng sống thì rõ ràng nghèo khó là một hoàn cảnh tốt để con người rèn luyện kĩ năng của mình, vì do nghèo khó mà con người phải tự đứng

trên đôi chân của mình. Từ đó, ý chí và nghị lực sẽ trở nên vững vàng hơn trước những sóng gió cuộc đời.

Nhưng nếu nói đại học là nơi để trau dồi chuyên môn và mở rộng các mối quan hệ xã hội thì câu nói trên lại không hề chính xác. Sự thiếu thốn về mặt vật chất rõ ràng sẽ là một rào cản chứ không phải là người thầy dạy chuyên môn cho bạn. Thiếu hụt cơ sở vật chất, điều kiện thí nghiệm sẽ ngăn cản một nhà khoa học tiềm năng đi đến cùng của khoa học để khám phá một lý thuyết mới. Thế nên, với khoa học và công nghệ nói chung, vật chất đóng vai trò rất lớn trong việc quyết định sự phát triển và thành công. Không phải ngẫu nhiên mà nước Mỹ sở hữu nhiều nhà khoa học xuất chúng. Điều đó không phải do dân tộc Mỹ vượt trội hơn những dân tộc khác mà do họ có điều kiện tốt hơn trong nghiên cứu khoa học. Không phải ngẫu nhiên mà học sinh thường chọn các quốc gia phương Tây làm điểm đến du học. Một trong những lý do chính đó là vì cơ sở vật chất của những ngôi trường nước ngoài tốt hơn cơ sở vật chất ở các trường đại học Việt Nam.

Về các mối quan hệ xã hội, rõ ràng nghèo khó là một trở ngại để bạn giao thiệp trong xã hội vì nghèo khó dễ sinh ra mặc cảm, tự ti. Chúng ta cần nhìn nhận một sự thật khó chịu rằng xã hội hiện đại vẫn là một xã hội có giai cấp và tất cả những mối quan hệ trong xã hội, dù ít hay nhiều, đều bị ảnh hưởng bởi giai cấp. Không phải ai cũng thoải mái khi giao thiệp với những người có tầng lớp khác mình.

Vậy nên, nghèo khó không phải là một trường đại học tốt.

Nhưng giàu có cũng không phải là trường đại học tốt. Giàu có chỉ cho bạn một nền tảng vững chắc về tài chính trong giáo dục chứ tuyệt nhiên không thể học thay bạn. Giàu có cho bạn bước chân vào phòng thí nghiệm tân tiến nhưng làm gì và có thể làm gì trong đó là vấn đề của bạn. Giàu có cho bạn tấm vé bước vào sự kiện sang trọng nhưng nói chuyện với ai và học hỏi được gì là vấn đề của bạn. Giàu có là nền tảng tốt cho Bill Gate hay Mark Zuckerberg trở nên thành công nhưng chính nó

cũng có không ít cạm bẫy khiến bạn dễ sa ngã vì thiếu kĩ năng sống do được bọc quá kĩ trong nhung lụa.

Điều kiện, môi trường ảnh hưởng mạnh mẽ đến mỗi cá nhân nhưng quan trọng nhất vẫn là nỗ lực của mỗi người. Bill Gate, Mark Zuckerberg rất thành công nhưng Steve Jobs hay Stephen Hawking cũng thành công dù cho xuất phát điểm của họ không được thuận lợi bằng. Không phải ai cũng có thể thành thiên tài nhưng một thiên tài có thể đến từ bất kì đâu. Hoàn cảnh chỉ là một yếu tố, nó không thể và không nên quyết định hoàn toàn việc thành bại của ta.

Nghèo khó rõ ràng sẽ tạo ra sự bất bình đẳng về mặt cơ hội. Nhưng chính cả giàu có cũng không phải là người thầy hoàn hảo. Thế giới con người vốn dĩ đâu có gì trắng đen rõ ràng. Có thể con người không chọn được việc mình giàu hay nghèo nhưng ít nhất ta có thể lựa chọn cách đối diện với hoàn cảnh sắp đặt của số phận. Lựa chọn, ý chí và nghị lực có thể không đưa ta ngay đến thành công, nhưng chí ít là đến gần hơn với nó. Trong cuộc sống, chúng ta đưa ra những lựa chọn. Nhưng đến cuối cùng, lựa chọn lại làm nên chính chúng ta.

TRẦN KHẢ VY
(Lớp 12 trường Phổ thông Năng khiếu,
ĐH Quốc gia TP. HCM)

CÚI XUỐNG GIÚP NGƯỜI TÉ NGÃ...

Đề bài: *"Chúng ta đứng thẳng bằng cách cúi xuống giúp đỡ người té ngã, chúng ta vươn cao bằng cách nâng đỡ người đứng lên".*
(Robert Green Ingersolt).

Suy nghĩ của bạn về ý kiến trên.

Bài làm

Khi mỗi người làm một việc tốt, không cần phải là một điều gì đó quá lớn lao, chỉ đơn giản là chúng ta giúp đỡ mọi người xung quanh những việc nhỏ nhặt, bất kể là việc gì, có ai biết rằng chúng ta đang thể hiện lối sống có ý nghĩa tích cực của chính mình. Hay nói cách khác như câu danh ngôn của một nhà triết gia: "Chúng ta đứng thẳng bằng cách cúi xuống giúp đỡ người té ngã, chúng ta vươn cao bằng cách nâng đỡ người đứng lên".

Hai chữ "đứng thẳng" và "cúi xuống" ở đây không có ý nói về vóc dáng hay hành động, cử chỉ bên ngoài mà nói về cách sống, những hành động đầy ý nghĩa. Đứng thẳng chỉ lối sống đàng hoàng, vững chãi. Sống là phải đứng thẳng lưng, là ngẩng cao đầu tiến về phía trước mà không cảm thấy rụt rè, tự ti. Cúi xuống là chỉ cách sống luôn luôn biết suy nghĩ, luôn

luôn biết mình là ai, biết lúc nào cần nhún nhường, biết lúc nào cần cứng rắn chứ không phải lúc nào cũng ra oai, cũng muốn chứng tỏ mình. Hai chữ "vươn cao" cũng không có ý nói về hành động mà để nói lên một lối sống tốt đẹp, cao quý, sống có mục đích, có lí tưởng.

Chúng ta đứng thẳng bằng cách cúi xuống giúp đỡ người té ngã. Ngay từ bé, mỗi chúng ta đều được thầy cô dạy là phải luôn luôn giúp đỡ những người xung quanh khi thấy họ gặp khó khăn. Giúp đỡ chỉ đơn giản là khi thấy bà cụ muốn sang bên kia đường thì chúng ta không ngần ngại đưa bà cụ sang, là khi thấy ai đó té ngã trên đường thì ta chạy tới nâng họ đứng lên, là khi ta nhìn thấy bạn yếu thế bị bắt nạt mà không suy nghĩ gì liền chạy tới bảo vệ. Hay giúp đỡ là khi chúng ta giúp mẹ làm những công việc trong nhà hằng ngày như rửa bát, lau nhà... Chỉ đơn giản vậy thôi nhưng từ những việc làm nhỏ nhặt ấy góp lại giúp chúng ta rèn luyện một lối sống đẹp, sống có ích. Một người không phải tự nhiên được biết đến là một người tốt, luôn luôn sẵn sàng dang cánh tay của mình ra giúp đỡ người khác mà điều đó còn phụ thuộc vào những việc làm ý nghĩa của họ. Nhường chỗ cho phụ nữ, người già và trẻ em trên xe buýt, quan tâm hay đối xử tốt với mọi người xung quanh, tất cả điều đó xuất phát từ một tâm hồn trong sáng, luôn hướng về cái đẹp, cái thiện và phê phán cái xấu, cái ác. Đó chính là cách dễ nhất để chúng ta đứng thẳng, để chúng ta sống đàng hoàng, sống có ích.

Tuy nhiên, tư thế của con người trong cuộc sống còn phụ thuộc vào thái độ, tấm lòng của họ. Để sống hiên ngang, đẹp đẽ, mỗi người chúng ta cần giúp đỡ người khác cùng đứng thẳng, vươn cao như mình. Sự yêu thương, chia sẻ, đồng cảm và cách đối xử với mọi người xung quanh chính là thước đo giá trị nhân cách của mỗi người.

Chúng ta vươn cao bằng cách nâng đỡ người đứng lên. Ai sinh ra và lớn lên cho đến khi trưởng thành đều sợ bản thân sẽ vấp ngã, sẽ đi lầm đường. Đó là một điều tất nhiên, khi ta gặp phải những chuyện không mong muốn, chúng ta thường có

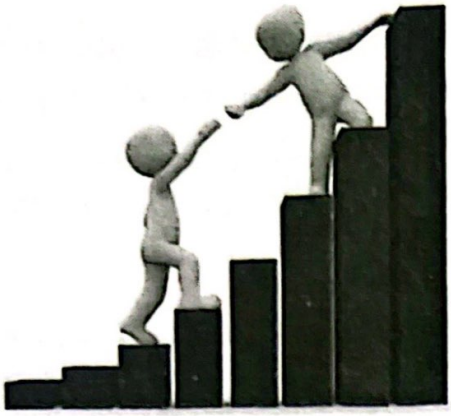

Ảnh minh họa: Pixabay

thói quen là cảm thấy chán nản và suy nghĩ bi quan. Ánh mắt chúng ta luôn hướng vào bóng tối mà không biết ánh sáng ở chỗ nào. Thật tuyệt vời khi những lúc bi quan như vậy, ta có một chỗ dựa vững chắc, một người luôn ở bên cạnh giúp đỡ lúc ta gặp khó khăn, một người luôn đưa cánh tay nắm lấy giúp ta bước ra khỏi góc tối u ám. Những người như vậy cũng là người có tấm lòng hào hiệp, độ lượng. Làm thế nào để trở nên mạnh mẽ? Không cần suy nghĩ quá xa vời, chỉ cần nghĩ đơn giản như khi ta nâng đỡ những người gặp khó khăn, vấp ngã đứng dậy bằng đôi chân của mình, như khi ta trở thành một chỗ dựa vững chắc cho người khác. Khi đó ta sẽ nhận được sự bình yên, thanh thản trong tâm hồn mình và từ đó ta sẽ trở nên mạnh mẽ và cao quý hơn.

Hiện nay, có một bộ phận người trẻ thay vì giúp đỡ những người già yếu, họ lại thờ ơ, vô cảm. Những kẻ đó là những kẻ lấy sự bất hạnh của người khác làm hạnh phúc cho mình. Chúng ta cần phê phán thích đáng những người như vậy. Để trở thành người tốt không khó mà khó là ở chỗ chúng ta có nhận thức được việc làm thế nào là tốt, thế nào là xấu hay không.

"Chúng ta đứng thẳng bằng cách cúi xuống giúp đỡ người té ngã, chúng ta vươn cao bằng cách nâng đỡ người đứng lên" là một quan niệm sống đúng đắn và mang tính nhân văn. Câu nói đã khẳng định lối sống có ý nghĩa tích cực. Mỗi người chúng ta cần không ngừng nỗ lực vươn cao trong cuộc sống đồng thời phải có ý thức giúp đỡ những người xung quanh. Đó là cách tốt nhất để chúng ta có được hạnh phúc và trở thành người sống đẹp, sống có ích.

Khổng Lê Hà Anh
(Lớp 12N trường THPT Bắc Kạn, Bắc Kạn)

NẾU MUỐN NHÌN THẤY CẦU VỒNG, PHẢI BIẾT CHẤP NHẬN NHỮNG CƠN MƯA

Đề bài: *"Nếu muốn nhìn thấy cầu vồng, phải biết chấp nhận những cơn mưa"* (Dolly Parton) - nêu suy nghĩ về câu nói trên.

Bài làm:

Trong cuộc sống, đường thành công không phải lúc nào cũng trải đầy hoa hồng mà đâu đó những chiếc gai nhọn đang đợi ta dẫm lên chúng. Và đó chính là qui luật cuộc sống: "Con người ta trên đường đời thật khó tránh được những cái điều vòng vèo hoặc chùng chình". Vì thế bạn hãy chuẩn bị cho những điều tốt đẹp nhất – cái trước biến bạn thành người hiểu biết và cái sau biến bạn thành người lạc quan... Với người lạc quan, khó khăn, nghịch cảnh không thể làm họ chùn bước, trái lại chỉ khiến đôi chân họ thêm mạnh mẽ. Bởi họ hiểu được câu nói: "Nếu muốn nhìn thấy cầu vồng, phải biết chấp nhận những cơn mưa".

"Cầu vồng" luôn vắt mình qua những áng mây phía trên cao, là chiếc cầu nối hai đường chân trời lại với nhau và nó khoác trên mình chiếc áo bảy sắc: đỏ, vàng, cam, lục, lam, chàm, tím. "Mưa", dạng ngưng tụ của hơi nước khi gặp điều kiện lạnh tại những đám mây đen xám xịt. Giữa nơi ngập tràn ánh sáng muôn màu, nơi của niềm hi vọng - lạc quan; tương lai - thành công và... nơi ẩn chứa sự tối tăm mịt mù, sự tuyệt vọng - thất bại. Cả hai đối lập nhau trong mọi hoàn cảnh, vậy chúng có mối liên kết gì với nhau không? Và tại sao thành công luôn gắn với thất bại? Ánh sáng và bóng tối? Câu trả lời là có, bởi chúng luôn bổ nghĩa và hỗ trợ lẫn nhau, nếu bạn thành công mà không một lần thất bại thì thực không đúng nghĩa của hai chữ "thành công", những ai có thể nhìn thấy rõ bề mặt chìm của tảng băng trong khi ánh sáng của bề mặt nổi quá chói chang; làm thế nào để có một ngôi nhà cao, đẹp, chắc chắn nếu không có một nền móng vững bền? Đã có bạn từng nói: "Không phải lúc nào cũng có người theo dõi đường chạy của bạn và quan tâm đến việc bạn hoàn thành nó hay không! Đôi khi, bạn cần có trách nhiệm với việc hoàn thành đường chạy mà bạn đã đặt ra! Không ngoái lại! Không bỏ cuộc! Cứ chạy thôi!" (Trích Mực Tím - Đôi Khi Phải Chạy Một Mình). Thất bại chính là con dao hai lưỡi, nó sẽ là bệ đỡ cho những ai lạc quan, rút kinh nghiệm sửa lỗi, khắc phục khuyết điểm và biết phấn đấu, biết chấp nhận những cơn mưa; ngược lại nó sẽ là đầu dao sắc nhọn giết chết những ai chỉ biết nói mà không chịu làm, không nỗ lực, lấy từ "lạc quan" để làm cái cớ cho sự biếng nhác của bản thân.

Và để nhìn thấy được cầu vồng của riêng bạn, cần nhớ 8 điều sau:

1. Tìm thấy "cơ hội" trong mọi khó khăn.
2. Ở bên cạnh những "người lạc quan".
3. "Trao" tình yêu, "nhận" tình yêu.
4. Hãy "thực tế", phải biết rằng có trầm thì mới có thăng.

5. "Truyền cảm hứng" cho bản thân bằng một nụ cười và những lời nhắc nhở lạc quan.

6. "Trân trọng" hạnh phúc.

7. Hiểu rõ rằng không cái gì trong đời là "vĩnh cửu".

8. "Tập trung" vào hiện tại.

Suy cho cùng, cầu vồng đẹp nhất khi xuất hiện từ ánh sáng mặt trời sau một cơn mưa mù mịt. Như lời của Victor Hugo: "Hãy bắt chước con chim trên cành liễu, nó biết cành sắp gãy nhưng vẫn vui vẻ hót vì nó biết rằng mình vẫn còn đôi cánh". Cầu vồng cứ vắt vẻo trên mây xanh đợi ta chạm đến, phải lạc quan, mạnh mẽ và tự tin thì những cơn mưa to sẽ không là gì đối với bạn.

Đôi khi, trên con đường của riêng mình, bạn sẽ cần lắm niềm tin vào những điều kì diệu? Để rồi cái niềm tin không thực ấy sẽ khiến con người ta hụt hẫng khi đối diện với thực tế. Chính lúc này đây câu nói: "Muốn nhìn thấy cầu vồng, phải biết chấp nhận những cơn mưa" sẽ thật sự có ích cho ta, bạn hãy sống như cách cầu vồng đã tồn tại…

"Thà một phút huy hoàng rồi chợt tắt còn hơn le lói suốt trăm năm".

Sống sao cho nếm trải hết tất cả những sắc màu của cuộc đời, nhưng... vẫn xuất hiện trong ánh sáng! Như vậy cuộc sống này mới thật sự có ý nghĩa.

Trần Thị Thu Ngân
(Lớp 11C2 trường THPT Võ Thành Trinh,
Chợ Mới, An Giang)

BỔN PHẬN VÀ HẠNH PHÚC LÀ CỐT SỐNG CHO NGƯỜI KHÁC

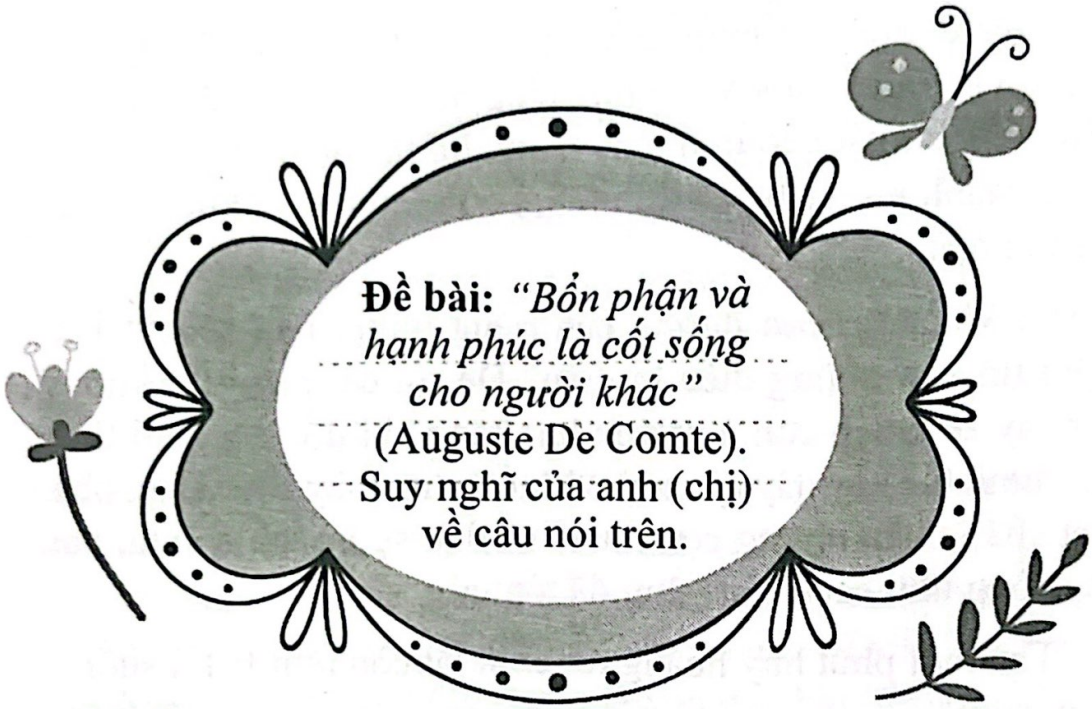

Đề bài: *"Bổn phận và hạnh phúc là cốt sống cho người khác"* (Auguste De Comte). Suy nghĩ của anh (chị) về câu nói trên.

Bài làm

Gấp lại câu truyện "Chiếc lá cuối cùng" của O. Henry, lòng tôi dâng trào một sự thán phục lớn đối với con người cụ Bơmen. Cụ đã ra đi mãi mãi để vẽ nên một kiệt tác trong cuộc đời và hơn thế nữa kiệt tác ấy cũng chính là liều thuốc tinh thần cứu cô gái đi từ bóng tối, vô vọng trở về với cuộc sống tươi đẹp của mình. Ấy chính là đức tính hy sinh và lối sống cao đẹp của con người. Qua đó tôi mới hiểu hết giá trị của câu nói: "Bổn phận và hạnh phúc là cốt sống cho người khác" (Auguste De Comte).

Khi nhắc đến hai từ "bổn phận" hay "hạnh phúc" người ta luôn xem đó là những gì thật lớn lao, cao thượng mà có những người đi tìm mãi cả cuộc đời cũng chẳng có được. Nhưng

thực chất chúng luôn tồn tại bên ta, là những điều đơn giản và gần gũi mà đôi lúc vô tình ta không nhận ra được. Bổn phận là trách nhiệm, là những điều ta cần làm, cần vun đắp nuôi dưỡngrong cuộc đời. Hạnh phúc là niềm vui, sự sung sướng dâng trào khi chúng ta có được, hay tạo ra được một điều gì đó trong cuộc sống. Đó là những tiếng cười vui hay đôi lúc là những giọt nước mắt ấm áp lăn dài trên má và có khi còn là một sự thanh tịnh trong tâm hồn mỗi con người. Bổn phận và hạnh phúc không chỉ là những gì ta nhận được từ người khác mà nó còn là những gì ta "cho" người khác. Đó cũng chính là giá trị của câu nói mà Auguste De Comte đã bày tỏ.

Cuộc sống tươi đẹp đâu chỉ là cuộc sống đong đầy vật chất mà nó còn được thể hiện ở tình người, ở sự giúp đỡ, san sẻ, yêu thương, đồng cảm giữa con người và con người với nhau hay còn gọi chung là cốt sống cho người khác, cho dù đó là những điều nhỏ nhoi nhất.

Sống cho người khác được gọi là "bổn phận" bởi nó xuất phát từ sự chân thành, tự nguyện và nó còn là một phẩm chất đạo đức của con người, nó giúp người ta hoàn thiện bản thân mình hơn, sống tốt đẹp và có ý nghĩa, tạo được mối quan hệ giữa con người với con người thêm gần gũi nhau hơn, người ta biết đoàn kết, biết quý trọng cuộc sống, vươn lên lúc khó khăn và còn phát huy được truyền thống "thương người như thể thương thân" của dân tộc ta, bởi nó giúp ta kết nối ngôn ngữ trái tim của mọi người lại với nhau!

Sống biết yêu thương cũng chính là một ngọn lửa nhóm lên niềm hạnh phúc của con người bởi nó là một phép màu kì diệu mà khó ai diễn tả được, tình thương là sự cho đi cũng đồng thời là sự nhận lại và nó trường tồn mãi mãi trong lòng mỗi người.

"Trên thế gian này chẳng có vị thần nào đẹp hơn thần Mặt Trời và chẳng có ngọn lửa nào kì diệu hơn ngọn lửa tình yêu" (Maxim Gorki).

Có lẽ cái tên Nguyễn Văn Nam (học sinh lớp 12T7, trường THPT Đô Lương 1) đã quá thân thuộc với ta và trở thành một tấm gương tiêu biểu cho sự dũng cảm và lối sống cao đẹp cho thanh niên ngày nay học tập và noi theo. Nam đã dũng cảm không màng tới bản thân mình để cứu 5 bạn học sinh đang chới với dưới dòng nước và khi cứu đến bạn cuối cùng cũng là lúc Nam đã đuối sức và bị dòng nước cuốn trôi đi. Hành động của Nam đã để lại trong lòng chúng ta rất nhiều cảm xúc và những suy nghĩ sâu sắc về lòng dũng cảm, hơn thế nữa nó còn đặt ra trong lòng một số người hiện nay một dấu chấm hỏi lớn dành cho bản thân họ, đó chính là họ có thấy hổ thẹn hay không trong khi nhiều người có lối sống đẹp như thế, còn bản thân họ lại đang cố đi ngược với mọi người, sống thờ ơ, vô trách nhiệm với bản thân, gia đình và xã hội.

Cuộc sống là muôn màu, con người thì muôn vẻ. Đôi khi có những chuyện mà ta không thể nào tin được. Là người Việt Nam với nhau nhưng người ta lại tự hủy hoại đồng loại mình bằng cách buôn bán tràn lan thực phẩm bẩn, rau, củ, quả thì đầy rẫy chất cấm, chất độc hại, tất cả chỉ vì mục đích thu

lợi nhuận cho bản thân. Một người lười lao động, lành lặn nhưng giả vờ tật nguyền mà đi ăn xin lừa tình thương của người khác. Hay một người mẹ vì quá thương con nên chiều chuộng con đủ điều, làm cho đứa con trở nên hư hỏng gây hại cho gia đình, cho xã hội. Tất cả những vụ việc trên cho ta một cảm nhận rằng "sống là cho đâu chỉ nhận riêng mình" rất cần trong cuộc sống nhưng "cho" cần phải đặt đúng chỗ, biết yêu thương đúng cách, yêu thương không chỉ là cho nhau về vật chất, đôi khi chỉ cần một lời hỏi thăm ân cần cũng đã đủ giúp người khác vơi đi nỗi buồn. Chúng ta nên biết rằng:

"Khi mà bạn chỉ sống vì bản thân mình thì trở thành thừa đối với người khác" (I.Rađep).

Câu nói của Auguste De Comte là một khẳng định đúng đắn về tình thương của con người dành cho nhau, nhất là nó có ý nghĩa rất lớn đối với con người trong cuộc sống nhộn nhịp và xô bồ như hiện nay. Là thanh niên, chúng ta phải biết rèn luyện bản thân để tạo nên hạnh phúc cho bản thân, cho gia đình và xã hội. "Cái đẹp cứu vớt thế giới" (Dostoyevsky). Ngày nào chúng ta còn sống tức là chúng ta vẫn còn cơ hội để tạo ra và cảm nhận hạnh phúc của cuộc đời.

"Khi bạn sinh ra đời, bạn khóc, còn mọi người xung quanh cười. Hãy sống sao cho khi bạn qua đời, mọi người khóc, còn bạn, bạn cười!".

Trần Hoàng Tính
(Lớp 11A trường THPT Lương Thế Vinh, Phụng Hiệp, Hậu Giang)

CHỌN CÁCH VƯỢT QUA "GIÔNG TỐ CUỘC ĐỜI"...

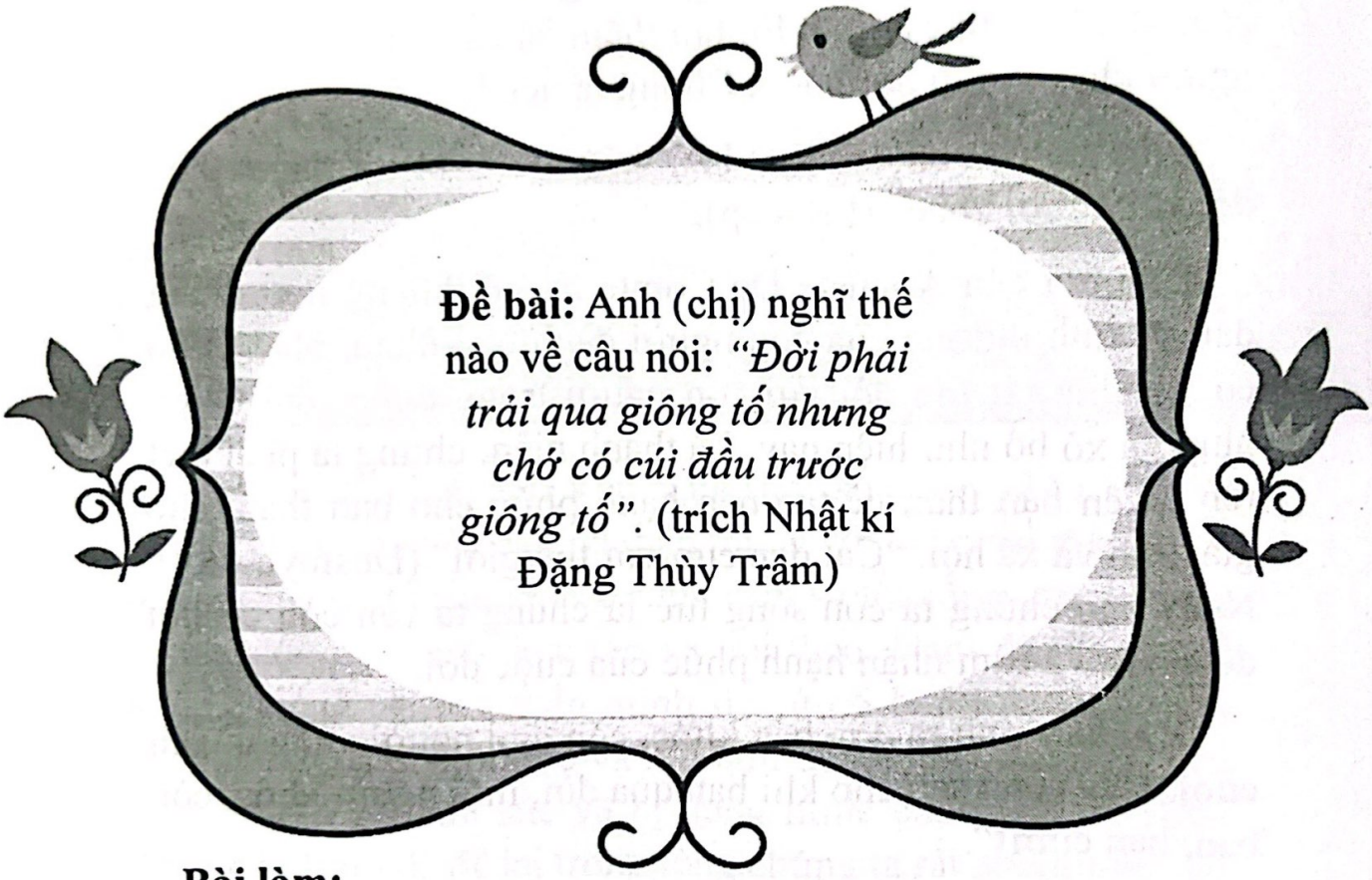

Đề bài: Anh (chị) nghĩ thế nào về câu nói: *"Đời phải trải qua giông tố nhưng chớ có cúi đầu trước giông tố"*. (trích Nhật kí Đặng Thùy Trâm)

Bài làm:

Cuộc sống là một chuỗi những ngày buồn vui, hạnh phúc và cả khổ đau bởi những cơn "giông tố" cuộc đời mang đến. Trong hoàn cảnh khổ đau, bất hạnh, có người sẽ mạnh mẽ vượt qua nhưng cũng có những người chùn bước, không dám bước qua những cơn giông trong đời. Vượt qua được những cơn giông sẽ giúp con người rèn được ý chí, tu dưỡng được những giá trị đạo đức, tinh thần của bản thân, như nữ liệt sĩ, bác sĩ anh hùng Đặng Thuỳ Trâm đã tự nhủ và luôn sống với lí tưởng, niềm tin của mình: "Đời phải trải qua giông tố nhưng chớ có cúi đầu trước giông tố".

Câu nói tuy ngắn gọn nhưng hàm súc và có giá trị hết sức cao cả. Trong đời ai mà không đôi lần trải qua "giông tố", đó có thể là một lần trượt mất danh hiệu học sinh giỏi của một học sinh ưu tú nhiều năm liền, hay một lần bị mất việc của một nhân viên, một lần phá sản của một công ty non trẻ... Có người trải qua chỉ một lần, cũng có người bị "vận đen" đeo đuổi suốt một thời gian dài. Nữ bác sĩ Đặng Thuỳ Trâm cũng từng trải qua giông tố, không chỉ một lần mà rất nhiều lần trong cả cuộc đời đấu tranh của mình. Nhưng chị đã tự nhủ bản thân "đời phải trải qua giông tố" tức là đã chấp nhận và đối mặt với nó, xem như một lẽ hiển nhiên mà bất cứ ai cũng đều gặp phải trong đời, và chọn cách vượt qua chứ không cúi đầu.

Để vượt qua được những khó khăn, va vấp, bão táp trong cuộc đời, mỗi người đều phải tự trang bị cho mình một bản lĩnh nhất định. Có được bản lĩnh, chúng ta sẽ dễ dàng thích nghi được với thực tế khắc nghiệt trong cuộc sống, thậm chí là vượt qua chúng một cách đầy vẻ vang. Khi ấy, chúng ta cảm thấy mình thêm mạnh mẽ, bản lĩnh lại dày thêm, sẵn sàng cho những cơn giông khác sẽ kéo đến. Nói như thế không phải cuộc đời luôn mang màu sắc u ám. Cũng có lúc cuộc đời sẽ nở hoa, nhưng dưới sắc hồng rực rỡ có thể ẩn chứa những gai nhọn âm thầm cứa vào da thịt ta nếu không sẵn sàng đối mặt và chịu đựng.

Trước khi thành công với những phát minh vĩ đại của mình, nhà bác học người Mĩ Thomas Edison đã thất bại đến 10.000 lần thí nghiệm. Nhưng Edison đã vượt qua cơn giông của sự thất bại bằng bản lĩnh phi thường, sự kiên trì nhẫn nại để rồi sau này được cả thế giới tôn vinh. Chúng ta biết Nhật Bản - đất nước hoa anh đào xinh đẹp cùng với những con người sống văn minh và một tinh thần thép để vượt qua những thảm hoạ liên tiếp xảy ra. Người Nhật đã luôn hướng về phía trước, sẵn sàng đương đầu với "giông tố" cả nghĩa đen lẫn nghĩa bóng.

Nước Việt Nam chúng ta được phồn vinh, tươi đẹp như ngày hôm nay đã trải qua đêm dài sống trong kìm kẹp, những cơn "bão đạn", "mưa bom" mà giặc thù rải xuống.

Đặng Thùy Trâm cùng với đồng đội đã cống hiến một thời thanh xuân của mình để đưa đất nước đến ngày vinh quang. Chị và biết bao thế hệ người dân Việt Nam đã chứng tỏ sự kiên cường, bất khuất và tinh thần "không cúi đầu trước giông tố". Lí tưởng sâu sắc, cao đẹp đó của nữ bác sĩ Đặng Thùy Trâm như một sự nhắc nhở nhẹ nhàng mà thấm thía dành cho những người yêu nước lúc ấy và cho thế hệ thanh niên hôm nay. Chúng ta ghi nhớ lí tưởng cao đẹp ấy để thêm vững bước hơn trên con đường chông gai đi đến tương lai.

"Đời phải trải qua giông tố" và con người có ý chí sẽ tự ghi nhớ "chớ có cúi đầu trước giông tố", nhưng những người yếu đuối, không có bản lĩnh và ý chí sẽ rụt rè, sợ sệt và luôn dậm chân tại chỗ. Xã hội, cuộc sống ngày càng hiện đại nên con người cũng phải tiến lên, làm quen với cuộc sống mới để hòa nhập với cộng đồng. Nếu vì sợ mà không dám thử thách, nhìn thấy người khác thất bại mà e dè, chắc chắn là bạn sẽ tụt lại phía sau, bị những nỗi sợ hãi chặn đường không cho cất bước.

Cuộc sống đều chứa đầy những thử thách để chúng ta khám phá và tự hoàn thiện mình. Thử thách ấy nhỏ thì cũng chỉ là cơn gió xoáy hay mạnh, lớn hơn thì như một cơn giông tố. Hãy chọn cách đối đầu chứ đừng bao giờ cúi đầu bạn nhé!

Nguyễn Thanh Nhanh
(Lớp 10A1 trường THPT Đức Huệ, Đức Huệ, Long An)

HÃY GIỮ GÌN KÝ ỨC...

Đề bài: Suy nghĩ về câu nói: *"Hãy giữ gìn ký ức của mình, hãy bảo vệ chúng, bạn sẽ không bao giờ kể lại được điều mình đã quên đi"* của Louisa May Alcott.

Bài làm

Trong cuộc sống đầy lo âu này, mỗi chúng ta ai cũng lưu giữ một cuốn sách ký ức của cuộc đời mình. Ký ức giống như một tia nắng đẹp đang chói chang bỗng dưng một lúc nào đó lại vụt tắt hẳn. Nó là thứ khiến ta hụt hẫng, buồn bã mỗi khi nghĩ về. Bản thân tôi có một thói quen mà chính tôi cũng không biết là tốt hay không. Đó chính là tôi luôn nhớ về những điều cũ. Mà đã nhớ thì bao giờ cũng buồn. Ngay cả khi nhớ về một niềm vui nào thì niềm vui đó cũng đã qua đi rồi. Nhưng nói như vậy không có nghĩa là mình sẽ không lưu trữ nó. Tôi từng đọc một câu của Louisa May Alcott, nó khiến tôi rất tâm đắc: "Hãy giữ gìn ký ức của mình, hãy bảo vệ chúng, bạn sẽ không bao giờ kể lại được điều mình đã quên đi."

Ký ức là một cảnh tượng trong quá khứ được lưu giữ trong tiềm thức đã qua, là những cảnh tượng khách quan thông qua các giác quan, ghi dấu và chi phối mọi hoạt động hiện tại. Ký ức có thể được coi là quá khứ. Nhưng tại sao Louisa May Alcott lại khuyên ta "Hãy giữ gìn ký ức của mình, hãy bảo vệ chúng"? Vậy là đồng nghĩa với việc cứ mãi sống trong quá khứ hay sao?

Không phải vậy! Giữ gìn ký ức để lưu trữ những gì mình đã trải qua, là để một lúc nào đó ngẫm nghĩ lại ta rút ra được nhiều kinh nghiệm sống hoặc đơn giản là khi tìm được một người tâm đầu ý hợp, ta có thể tâm sự rành mạch về ký ức của mình. Chúng ta làm sao có thể kể lại được những gì ta đã quên? Khi trong đầu ta không có một chút gì về nó, làm sao ta có thể kể một cách chân thực, làm sao có thể nói ra để mọi người đồng cảm được?

Tôi cho rằng, nếu bạn nghĩ về một ký ức nào đó của bạn mà bạn chợt mỉm cười, dù đó là ký ức đau khổ nhất thì nghĩa là bạn đã bảo vệ ký ức một cách hiệu quả, giúp chúng không bị lớp bụi thời gian làm nhạt nhòa. Ký ức có thể là ký ức đau thương, có thể là ký ức hạnh phúc nhưng dù tính chất của ký ức như thế nào đi chăng nữa thì mọi ký ức đều có những giá trị nhất định. Và chung quy lại, đều đáng để ta hoài niệm về chúng.

Đối với tôi, ký ức của mình như một cây đàn piano, có nốt trắng tượng trưng cho những niềm vui, có nốt đen tượng trưng cho những nỗi buồn. Chúng xen kẽ, hòa hợp với nhau tạo nên một khúc nhạc thật sinh động và đầy cảm xúc. Nhiều khi suy nghĩ về ký ức, tôi luôn ước một lần được quay về trải nghiệm lại những khoảnh khắc đó, nhưng tôi hiểu điều đó sẽ không thực hiện được. Bởi nó là ký ức mà! Ký ức nghĩa là nó sẽ không diễn ra nữa. Vậy nên ngoài cách lưu giữ ký ức thật kĩ, thì còn hành động nào thiết thực hơn?

Ký ức với hiện tại có thê sẽ hoàn toàn trái ngược nhau. Có những người trong ký ức ta rất tốt nhưng hiện tại đã không còn như vậy. Ngược lại, có những người từng đối xử tệ với ta

nhưng hiện tại lại thật lòng tốt với ta. Đó là nghịch lí! Thế nên mỗi khi ai đối xử tệ với tôi, tôi đều lục lọi trong ngăn ký ức của mình, tìm xem họ đã từng tốt với tôi chưa. Nếu chưa thì chẳng có gì để bàn cả! Nhưng nếu họ đã từng tốt, tôi đều xem xét lại bản thân mình có làm lỗi gì với họ không. Nếu có, tôi nhất định sẽ nhận lỗi với họ, nhưng nếu như tôi vẫn không hề có lỗi, thì cứ xem như họ đã khác xưa. Tôi buồn nhưng tôi hiểu rằng ai rồi cũng có lúc thay đổi. Tự dưng lúc đó tôi thấy thật may mắn vì bản thân đã giữ ký ức thật tốt. Nếu như tôi không bảo vệ ký ức của mình thì làm sao có cái để tôi nhìn lại? Làm sao có cái để tôi dựa vào xem xét vấn đề?

Đôi lúc tôi thấy việc giữ gìn ký ức nó không hay tí nào! Nó làm ta cứ mãi suy nghĩ đến những điều đã qua và làm ta ảnh hưởng nhiều đến tâm trạng. Nếu như ký ức vui, nó làm ta nuối tiếc. Tệ hơn, nếu là ký ức buồn, nó làm ta thất vọng. "Chúng ta không thể thay đổi ký ức của mình, nhưng ta có thể thay đổi ý nghĩa và quyền năng của ký ức đối với ta" (David Seamands). Có người khi nghĩ về ký ức, sẽ cảm thấy thật thanh thản, coi nó như những kỉ niệm đáng quý, nhưng có người chỉ cảm nhận được sự đau thương, chán chường, sau đó lại thờ ơ với hiện tại. Suy cho cùng, về mặt "bảo vệ ký ức", chúng ta có thể giống nhau, nhưng về mặt tác động của nó, mỗi chúng ta sẽ cảm nhận khác nhau.

Nhiều lần, tôi muốn ký ức là con đường thẳng, đi qua rồi sẽ không còn nuối tiếc. Nhưng không, nó mãi là một vòng tròn khép kín. Và chúng ta vẫn phải thoát khỏi vòng tròn đó để tìm một hiện tại tươi sáng hơn. Vì hiện tại sẽ là "những ký ức của ngày mai". "Những ký ức của ngày mai" liệu có vui vẻ hơn "những ký ức của ngày hôm qua" không? Đó tùy thuộc vào suy nghĩ và hành động của bạn ở hiện tại. Hiện tại hạnh phúc, bản thân sẽ có thêm ký ức hạnh phúc. Hiện tại đau khổ, sẽ có thêm ký ức đau khổ.

Ký ức sẽ không thể lặp lại lần hai. Giống như tôi – một đứa học sinh cấp III làm sao có thể có lại ký ức thuở cấp I, cấp II cùng bạn bè nghịch đủ trò? Hiện giờ, có những đứa bạn thời

ấy vẫn còn bên tôi, nhưng cũng có đứa không còn ở bên nữa. Vậy thì làm sao có thể có lại cái khoảnh khắc chia tay lớp học, cùng bạn bè hứa những lời bên nhau, cùng nhau tâm sự và cùng nhau khóc? Có những ký ức tuy đã cũ, nhưng khi nhớ lại ta vẫn thấy rõ sự yêu thương ở đó. Chúng ta không hề quên. Chỉ là ta phải chấp nhận nó như một cơn gió thoảng qua đời mình, chỉ là ta lấy những ký ức đó là động lực để tiếp tục cuộc hành trình của bản thân.

Tôi cảm thấy sợ nếu như một ngày nào đó tôi bất chợt quên sạch ký ức của mình. Bởi tôi đã từng chứng kiến rồi! Cảm giác thật khó chịu! Khi bạn tôi định cư ở nơi khác, chúng tôi còn rất nhỏ, tôi thì may mắn khi có trí nhớ tốt, còn bạn ấy thì nhớ rất kém. Đến khi gặp mặt nhau, tôi thì cứ huyên thuyên chuyện lúc nhỏ, cậu ấy thì cứ cúi gầm mặt, lơ ngơ vì không nhớ những điều ấy. Cậu ấy ngượng ngùng, chẳng nói được gì, bởi có lưu được gì đâu mà nói! Thế mới chết! Bản thân sẽ vừa bực khi ký ức đó vốn dĩ có mình mà mình lại không nhớ rõ, vừa làm người đối diện cụt hứng, lại thêm cảm giác có lỗi với người ta! Còn tôi nhận thấy rằng: "Ồ! Hóa ra điều tồi tệ nhất trên đời này là mình vẫn nhớ rõ trong khi người ta chẳng còn nhớ gì!". Nhưng mặc kệ, tôi thà rằng mình đau đầu với hàng loạt ký ức lộn xộn của mình, cũng không muốn nhớ sót một mảng ký ức nào!

Thật ra, giữ gìn và bảo vệ ký ức là một điều tốt. Bởi cái gì nó cũng sẽ để lại bài học kinh nghiệm cho mình. Bạn hãy tin rằng, những ký ức dù đẹp, dù xấu, chúng cũng sẽ hóa thành những kỉ niệm và bạn sẽ đủ can đảm để đối diện với nó. Ký ức cũng là thứ góp phần làm nên con người bạn hôm nay. Hãy nhớ rằng ký ức là của bản thân mình, điều đó đồng nghĩa với việc chỉ bản thân mình mới lưu giữ nó một cách trọn vẹn nhất. Vì nếu ta không tự giữ thì ai sẽ lưu giữ dùm ta? Vì nếu ta không tự giữ thì sau này khi nói về ký ức, ta có gì để nói? Không giữ lại gì cả nơi lòng mình thì lấy gì gọi là ký ức! Riêng tôi, tôi chỉ biết rằng "tôi sẽ không bao giờ kể lại được điều mình đã quên đi", nên tôi sẽ trân trọng tất cả ký ức, kể cả ký

ức về ngày hôm nay - tôi ngồi đây và viết những dòng này. Tôi chỉ hối hận vì mình đã quên chứ chưa bao giờ hối hận khi mình mãi nhớ!

Kha Trần Khả Ái
(Lớp 11A1 trường THPT Lương Định Của,
Long Phú, Sóc Trăng)

BẠN KHÔNG THỂ THAY ĐỔI QUÁ KHỨ NHƯNG CÓ THỂ THAY ĐỔI TƯƠNG LAI...

Bài làm:

Mỗi người trong chúng ta đều có thể làm chủ được cuộc sống của mình. Những điều đã xảy ra trong quá khứ hay sắp diễn ra ở tương lai đều phụ thuộc vào bản thân chúng ta. Thời gian trôi đi thì không thể nào trở lại được, nên những gì đã xảy ra chúng ta không thể nào thay đổi được. Ngược lại, ta có thể thay đổi được những gì ở trước mắt, ở tương lai. Chính vì thế mà tôi rất tâm đắc với câu nói của Nick Vujicic: "Bạn không bao giờ có thể thay đổi được quá khứ của bạn nhưng bạn có thể thay đổi được tương lai."

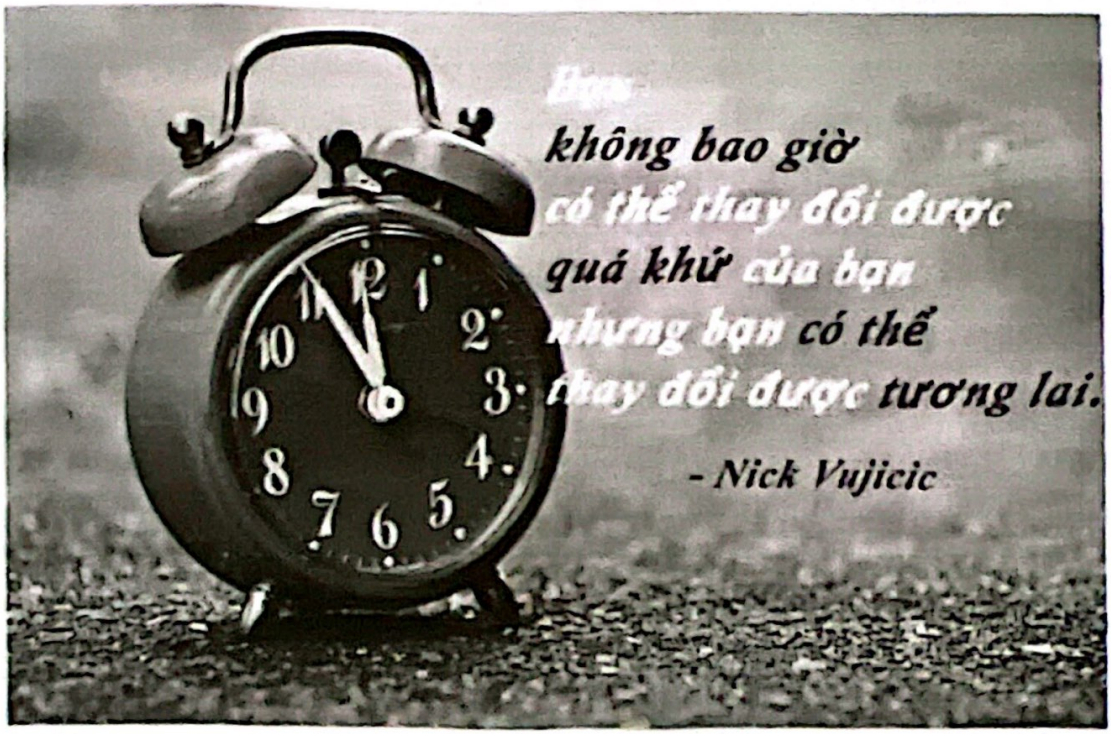

Đồ họa: T.T

Qua câu nói đó, ta có thể tin rằng khả năng thay đổi tương lai là nằm trong tầm tay của chính mình. Theo qui luật thời gian thì quá khứ qua đi là không thể nào níu giữ hay quay lại. Cũng như những lỗi lầm của chúng ta trong quá khứ không thể sửa chữa hay bù đắp. Nhưng ở hiện tại, nếu chúng ta nhận ra được con đường mà chúng ta đang đi là sai, chỉ mang đến bất hạnh, lầm lỗi cho bản thân và quyết tâm thay đổi số phận, thì tương lai trước mắt sẽ tươi sáng hơn rất nhiều. Muốn làm được như thế, điều đầu tiên cần phải có trong mỗi con người chúng ta, chính là tinh thần vượt khó.

Vì sao phải như thế? Vì nó sẽ tiếp thêm sức mạnh, nghị lực để ta có thể vượt qua những khó khăn, tiến gần hơn đến thành công. Đó chính là lúc, con đường đi đến tương lai của bản thân sẽ tự mở rộng để chào đón chúng ta. Khi đã có ý chí, quyết tâm thay đổi tương lai, ta sẽ thấy tâm hồn dường như thoải mái hơn bởi không còn phải bị ràng buộc bởi những rắc rối trong quá khứ. Mọi người xung quanh sẽ quý trọng và yêu mến chúng ta nhiều hơn vì ta có ý chí vươn lên, biết làm chủ tương lai, định hướng được bản thân, không hèn nhát, không đầu hàng số phận để buông xuôi tất cả. Điển hình như tấm

gương của thầy Nguyễn Ngọc Kí. Từ nhỏ, thầy đã bị liệt cả hai tay. Nhưng không đầu hàng trước số phận an bài, thầy đã cố gắng tập viết bằng chân, cố gắng thay đổi tương lai vì không muốn trở thành kẻ vô ích của xã hội. Và giờ đây, thầy đã trở thành một thầy giáo giỏi, một thầy giáo mà học sinh nào cũng ngưỡng mộ, cũng xem như tấm gương để noi theo.

Hay chính bản thân của Nick Vujicic. Từ khi được sinh ra, anh đã không có được tay chân như những đứa trẻ bình thường khác, anh đã phải đấu tranh cả về tinh thần, tình cảm cũng như thể xác, nhưng rồi cuối cùng anh đã quyết định đối mặt với khuyết tật của mình. Bằng chính nghị lực sống, tinh thần vượt khó phi thường, anh đã vượt qua nỗi đau, bỏ qua những khiếm khuyết cơ thể của bản thân, và trở thành một diễn thuyết gia nổi tiếng về chủ đề làm chủ cuộc sống.

Bên cạnh đó, chúng ta còn cần phải phê phán những con người không có tinh thần vượt khó, phó mặc cho số phận đưa đẩy. Những con người ấy sẽ khó mà có được một tương lai tốt đẹp như mong đợi. Họ sẽ bị mọi người khinh chê, xa lánh. Vì thế mà chúng ta cần phải tự rèn luyện để tiếp thu và nâng cao tinh thần vượt khó của bản thân. Đừng vì quá khứ sai lầm mà sa đà, buông xuôi tất cả, tự biến mình thành kẻ ngu dốt của xã hội.

Câu nói của Nick Vujicic là một câu nói đáng để chúng ta suy ngẫm. Hãy bỏ lại sau lưng những chuyện của quá khứ, xem nó như một bài học cho bản thân và bắt tay vào xây dựng một tương lai tốt đẹp hơn.

Huỳnh Thị Kim Tuyến
(Lớp 11L7 trường THPT Nguyễn Khuyến, TP. HCM)

ĐÔI KHI THÀNH CÔNG TỪ CÂU HỎI NHỎ

Đề bài: Suy nghĩ của bạn về thành công.

Bài làm:

Trong công việc hay trong cuộc sống, có nhiều điều mà chúng ta chưa biết. Tuy nhiên, nhiều người vì tính sĩ diện hoặc sợ người khác nghĩ mình là dốt nên cứ cố giấu. Thực ra điều đó rất nguy hiểm vì kẻ giấu dốt thì thiệt hại cho bản thân vì sự thiếu hiểu biết của mình, không can đảm học hỏi, không can đảm thừa nhận khuyết điểm nên ngày càng xuống dốc, càng thiếu kiến thức. Chính vì thế mà phương Tây mới có câu: "Hỏi một câu, chỉ dốt nát trong chốc lát. Không hỏi sẽ dốt nát cả đời".

Vậy thì lí do tại sao người ta lại cố tình "giấu dốt"? Nếu trong công việc của mình, bạn gặp những trở ngại mà chưa thể có cách giải quyết, bạn sẽ làm thế nào? Bạn sẽ nhờ sự giúp đỡ của đồng nghiệp hay sẽ tự tìm cách giải quyết? Việc chọn phương thức xử lý cho vấn đề trên sẽ tiết lộ bạn là người như thế nào. Nếu bạn nhờ sự giúp đỡ của đồng nghiệp, bạn là một người ham học hỏi và ngược lại? Thật ra, có nhiều trường hợp gặp khó khăn trong công việc nhưng không dám nói ra vì sợ bị chê cười là người thiếu hiểu biết. Điều đó càng chứng tỏ rằng, bạn muốn giấu sự thiếu hiểu biết của mình hơn là học hỏi. Trên thực tế, không phải ai cũng là người hoàn hảo và biết tất cả mọi thứ, chính vì thế nếu bạn tỏ ý cầu thị sự giúp đỡ của người khác, điều đó không chỉ giúp bạn có thêm kiến thức mà còn là cầu nối với người khác.

Vậy bạn có phải là một người vượt qua được mặc cảm của bản thân để "phơi bày" ra sự không tốt của mình, như người xưa thường nói ai lại "vạch áo cho người xem lưng". Điều này trước hết liên quan đến việc bạn cần phải có lòng dũng cảm để vượt qua bản thân mình. "Chiến thắng bản thân là chiến thắng hiển hách nhất". Với những người chưa hiểu biết nhiều, tâm lí sợ bị người khác chê cười hoặc bị người khác đánh giá thấp càng nặng nề. Nếu cứ kéo dài mãi tình trạng này, bạn vừa mất nhiều thời gian cho công việc, vừa dễ bị cô lập trong cộng đồng lớn. Nhưng nếu bạn biết cách vượt qua rào cản này, bạn sẽ nhanh chóng lấp đầy được khoảng trống của sự thiếu hiểu biết, một câu nói đơn giản "xin lỗi, vấn đề này tôi chưa biết, mong nhận được sự giúp đỡ của các bạn" đôi khi được nhiều hơn cả kiến thức căn bản, đó là chìa khóa thành công cho công việc và những mối quan hệ trong cuộc sống.

Trong cuộc sống, không phải ai cũng hoàn hảo, không phải ai cũng là người giỏi tất cả các kiến thức, những vấn đề khác nhau, thế nên mới có chuyện một giáo sư sử học nổi tiếng nhận người bán rau là thầy. Bởi vì bà bán rau mang đến cho ông một khối kiến thức về cuộc sống ngày thường mà ông chưa biết đến. Vậy mới biết, người có học thức thật sự là người biết học

hỏi tất cả những gì họ chưa biết, có thể bạn có nhiều kiến thức nhưng không gì có thể bảo rằng, bạn biết hết kiến thức trên đời.

Một người mẹ từng tâm sự "năm nay con mình bắt đầu học môn lịch sử, hôm qua con mình hỏi Yết Kiêu là ai hả mẹ? Thời kì phong kiến của nước ta có những cuộc khởi nghĩa nào? Mình không biết trả lời con thế nào, bởi thật sự mình không có kiến thức về vấn đề ấy. Chã nhẽ lại giở lại sách để không bị ngượng với con cái?"

Bạn thấy không, không phải ai cũng có tất cả kiến thức về tất cả lĩnh vực, rất nhiều những bậc phụ huynh không có đủ kiến thức để hỗ trợ con em mình trong học tập. Bác Hồ của chúng ta đã cũng đề ra mục tiêu diệt giặc dốt cho đất nước thời mới khai sinh, đất nước bước vào thời kì hội nhập, tâm lí giặc dốt càng nên xóa bỏ. Không phải ngẫu nhiên mà rất nhiều phụ nữ Nhật tiếp tục theo học đại học, cao học hay tìm cách để tích lũy kiến thức nhằm mục đích nuôi dạy con cái.

Là học sinh đang ngồi trên ghế nhà trường, thực sự chúng ta không nên giấu dốt, bởi điều đó ảnh hưởng rất nhiều đến quá trình tích lũy kiến thức của bản thân, càng ngày kiến thức sẽ càng tuột dốc đến mức thảm hại. Xa hơn nữa, giấu dốt cũng ảnh hưởng đến mối quan hệ với bạn bè, sẽ có xu hướng thu mình vào vỏ ốc, không còn tự tin, năng nổ với vốn kiến thức eo hẹp của mình.

Người Trung Quốc thường có câu: "biết người chỉ là biết, tự biết mình mới giỏi". Điều quan trọng là bạn phải biết kiến thức của mình ở đâu, hãy ham học hỏi và góp nhặt kiến thức một cách từ từ, chậm rãi. Đừng bao giờ để cho cái dốt ngăn cản con đường tiến đến thành công của bạn.

LÊ THỊ MẾN
(Lớp 11A1 trường THPT Nguyễn Thị Định, Bến Tre)

KẾT QUẢ CUỘC THI BÀI VĂN HAY

GIẢI CÁ NHÂN

Giải nhất: Tác phẩm **Vì sao tôi sống?** (Lâm Hoàng Phúc - Lớp 12 Văn trường THPT chuyên Lê Hồng Phong, TP. HCM)

Giải nhì: Tác phẩm **Hoa vẫn nở giữa khô cằn sỏi đá** (Nguyễn Thảo Uyên - Lớp 12 Văn trường THPT chuyên Lương Thế Vinh, Đồng Nai)

Giải ba: Tác phẩm **Hãy như một hạt giống, dám vươn mình lên cao** (Trần Thị Thu Thảo - Lớp 11 Văn trường THPT chuyên Hạ Long, TP. Hạ Long, Quảng Ninh)

Giải khuyến khích:

- Tác phẩm **Tuổi trẻ không phải là cái cớ của sự thờ ơ** (Đặng Ngọc Minh Thư - Lớp 11 Văn trường THPT chuyên Lương Thế Vinh, Đồng Nai)
- Tác phẩm **Bạn đang ở đâu trong hành trình "khẳng định bản thân"?** (Đỗ Phương Thảo - Lớp 12 Sinh trường Phổ Thông Năng Khiếu, ĐH Quốc gia TP. HCM);
- Tác phẩm **Hãy chọn lối đi, thành công sẽ chọn bạn!** (Đoàn Huỳnh Ngọc Ánh - Lớp 10A5 trường THPT Mạc Đĩnh Chi, TP. HCM)
- Tác phẩm **Bánh mì và hoa hồng** (Trần Hoàng Tính - Lớp 11A trường THPT Lương Thế Vinh, Phụng Hiệp, Hậu Giang)
- Tác phẩm **Đôi khi yêu thương cũng cần chút hoài nghi...** (Hàng Mỹ Phụng - Lớp 11CV1 trường THPT chuyên Lê Hồng Phong)
- Tác phẩm **Mỗi chúng ta như vòng tròn bị khuyết** (Phó Đỗ Quyên - Lớp 9/6 trường THCS Bình Tây, TP. HCM)
- Tác phẩm **Sống những ngày đẹp nhất...** (Nguyễn Thủy Vy - Lớp 12 chuyên Văn trường THPT Nguyễn Thượng Hiền, TP. HCM).

GIẢI TẬP THỂ

- Trường THPT chuyên Lương Văn Chánh (Tuy Hòa, Phú Yên)
- Trường THPT chuyên Lê Hồng Phong (Q.5, TP. HCM)
- Trường THCS Trường Chinh (Q.Tân Bình, TP. HCM)

Mục lục

BAN GIÁM KHẢO CUỘC THI BÀI VĂN HAY NĂM 2016 4

TUỔI TRẺ KHÔNG PHẢI LÀ CÁI CỚ CỦA SỰ THỜ Ơ
(Đặng Ngọc Minh Thư) 10

BẠN ĐANG Ở ĐÂU TRONG HÀNH TRÌNH "KHẲNG ĐỊNH BẢN THÂN"?
(Đỗ Phương Thảo) 14

HÃY CHỌN LỐI ĐI, THÀNH CÔNG SẼ CHỌN BẠN!
(Đoàn Huỳnh Ngọc Ánh) 18

BÁNH MÌ VÀ HOA HỒNG
(Trần Hoàng Tính) 22

VÌ SAO TÔI SỐNG?
(Lâm Hoàng Phúc) 26

ĐÔI KHI YÊU THƯƠNG CŨNG CẦN CHÚT HOÀI NGHI
(Hàng Mỹ Phụng) 29

MỖI CHÚNG TA NHƯ MỘT VÒNG TRÒN BỊ KHUYẾT...
(Phó Đỗ Quyên) 33

HÃY NHƯ MỘT HẠT GIỐNG, DÁM VƯƠN MÌNH LÊN CAO...
(Trần Thị Thu Thảo) 37

HOA VĂN NỞ GIỮA SỎI ĐÁ KHÔ CẰN...
(Nguyễn Thảo Uyên) 41

SỐNG NHỮNG NGÀY ĐẸP NHẤT...
(Nguyễn Thủy Vy) 45

PHẢI CHĂNG CHỈ CÓ NGỌT NGÀO MỚI LÀM NÊN HẠNH PHÚC?
(Phạm Ngọc Diễm) 49

CƯỜI NGƯỜI HÔM TRƯỚC...
(Nguyễn Thị Thu Hà) 53

ĐỪNG SỐNG NHƯ MỘT HÒN ĐÁ...
(Nguyễn Thị Hân) 58

CÚI XUỐNG ĐỂ NÂNG ĐỒNG LOẠI CỦA MÌNH LÊN CAO HƠN...
(Nguyễn Mai Anh) 63

THẤT BẠI LÀ MỘT CON ĐƯỜNG VÒNG...
(Nguyễn Bảo Lâm) 67

ĐỪNG BAO GIỜ TỪ BỎ
(Trần Thị Cẩm Quyên) 72

SỨC MẠNH LỚN NHẤT LÀ SỨC MẠNH TỪ BÊN TRONG
(Đào Ngọc Mẫn Quỳnh).....76

SỨC MẠNH CỦA GIÁO DỤC
(Quách Tuyết Vân).....80

ĐỪNG SỐNG NHƯ HÒN ĐÁ, SỐNG KHÔNG MỘT TÌNH YÊU...
(Thái Võ Kim Ngân).....84

NỔI TIẾNG BẰNG MỌI GIÁ
(Đỗ Ngọc Hà Nhi).....88

THÀNH CÔNG KHÔNG PHẢI LÚC NÀO CŨNG LÀ ĐIỀU HOÀN HẢO
(Châu Thanh Duy).....93

ĐỜI THAY ĐỔI KHI TA THAY ĐỔI
(Ngô Hoàng Duy).....96

LỖI LẦM VÀ SỰ BIẾT ƠN
(Phan Anh Thư).....99

"NHỮNG BÓ HOA" VÀ CÂU CHUYỆN THÀNH CÔNG
(Trương Thị Bích Trâm).....105

THÂN THƯƠNG HAI TIẾNG GIA ĐÌNH
(Đỗ Ngọc Hà Nhi).....109

SỐNG CUỘC ĐỜI CỦA MÌNH...
(Hoàng Phú An).....113

QUÁ KHỨ, HIỆN TẠI VÀ TƯƠNG LAI
(Nguyễn Khoa Hữu).....117

YÊU THƯƠNG AI ĐÓ KHÁC MÌNH
(Nguyễn Lê Ngọc Mai).....121

TRONG KHỐN CÙNG VẪN CÓ NGÀY MAI TƯƠI SÁNG ĐANG CHỜ BẠN **(Nguyễn Bảo Ngọc)**.....124

NẾU BẠN KHÔNG TỰ XÂY ƯỚC MƠ CỦA MÌNH...
(Huỳnh Gia Phú).....127

TRÁI TIM GIEO MẦM HẠNH PHÚC
(Nguyễn Thủy Vy).....130

SỐNG CÓ ÍCH
(Dương Thị Thanh Xuân).....134

NẾU BẠN THẤT BẠI...
(Trần Hoàng Ái Duyên).....138

BẠN CÓ TIN MÌNH "HÁI" ĐƯỢC MẶT TRĂNG?
(Ngô Thúy Hằng).....141

ĐỜI PHẢI TRẢI QUA GIÔNG TỐ NHƯNG KHÔNG ĐƯỢC CÚI ĐẦU TRƯỚC GIÔNG TỐ
(Đào Thị Ánh).....145

KHÔNG NỖI ĐAU RỨT LÁ, SAO LÀM NỐI NHÀNH MAI...
(Phan Ngọc Hân) 149

ƯỚC MƠ ĐÔI KHI KHÔNG PHẢI LÀ ĐIỀU NHẤT ĐỊNH PHẢI THỰC HIỆN CHO BẰNG ĐƯỢC...
(Phạm Thị Ngọc Diễm) 152

HÃY YÊU THƯƠNG KHI BẠN CÒN CÓ THỂ...
(Phó Đỗ Quyên) 157

NGHÈO KHÓ LÀ TRƯỜNG ĐẠI HỌC TỐT NHẤT?
(Trần Khả Vy) 161

CÚI XUỐNG GIÚP NGƯỜI TÉ NGÃ...
(Khổng Lê Hà Anh) 164

NẾU MUỐN NHÌN THẤY CẦU VỒNG, PHẢI BIẾT CHẤP NHẬN NHỮNG CƠN MƯA
(Trần Thị Thu Ngân) 167

BỔN PHẬN VÀ HẠNH PHÚC LÀ CỘT SỐNG CHO NGƯỜI KHÁC
(Trần Hoàng Tính) 170

CHỌN CÁCH VƯỢT QUA "GIÔNG TỐ CUỘC ĐỜI"...
(Nguyễn Thanh Nhanh) 174

HÃY GIỮ GÌN KÝ ỨC...
(Kha Trần Khả Ái) 177

BẠN KHÔNG THỂ THAY ĐỔI QUÁ KHỨ NHƯNG CÓ THỂ THAY ĐỔI TƯƠNG LAI...
(Huỳnh Thị Kim Tuyến) 182

ĐÔI KHI THÀNH CÔNG TỪ CÂU HỎI NHỎ
(Lê Thị Mến) 185

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC SƯ PHẠM TP HỒ CHÍ MINH
280 An Dương Vương, Phường 4, Quận 5, TP Hồ Chí Minh
Điện thoại: (028) 38 301 303 – Fax: (028) 39 381 382
Email: nxb@hcmue.edu.vn – **Website:** http://nxb.hcmue.edu.vn

NHỮNG BÀI VĂN NGHỊ LUẬN XÃ HỘI CHỌN LỌC

(Tuyển chọn bài viết tham gia cuộc thi Bài văn hay do Mực tím và Sách Việt tổ chức)

Nhiều tác giả

Chịu trách nhiệm xuất bản:
Giám đốc
LÊ THANH HÀ
Chịu trách nhiệm nội dung:
Tổng biên tập
NGUYỄN KIM HỒNG

Biên tập:
NGUYỄN THU THỦY
Trình bày nội dung:
ĐIÊU QUỐC VIỆT
Trình bày bìa:
SÁCH VIỆT
Sửa bản in:
THẾ ANH

Mã số sách tiêu chuẩn quốc tế - ISBN: **978-604-958-856-3**
Liên kết xuất bản: Công ty TNHH MTV Sách Việt
391/13 Huỳnh Tấn Phát, P. Tân Thuận Đông, Quận 7, TPHCM.

In 2.000 bản khổ 17 x 24cm tại Công Ty TNHH MTV In Song Nguyên.
Địa chỉ: 931/10 Hương Lộ 2, Phường Bình Trị Đông A, Quận Bình Tân, TP.HCM.
Số xác nhận đăng ký xuất bản: 635-2019/CXBIPH/02-14/ĐHSPTPHCM.
Quyết định xuất bản số 176/QĐ-NXBĐHSPTPHCM ký ngày 06 tháng 05 năm 2019.
In xong và nộp lưu chiểu quí I năm 2020.

Mua sách online www.sachvietco.com

"...Phần lớn bài viết có lập luận khá chặt chẽ, thậm chí văn phong già dặn, giàu sức thuyết phục, chứng tỏ học sinh hôm nay có những em đọc rộng, hiểu sâu, thấm kĩ, có nhiều suy tư về cuộc sống... Giá trị của cuộc thi, theo tôi, đã tiến xa hơn so với ý định tổ chức ban đầu".

PGS. TRẦN HỮU TÁ
(Chủ tịch Hội nghiên cứu và giảng dạy Văn học TpHCM)

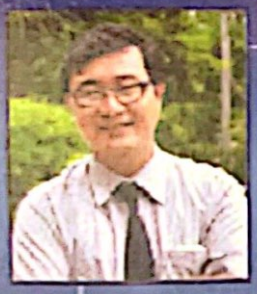

"Các em đã chọn đề tài rất phong phú, phù hợp với việc hình thành nhân cách tuổi trẻ ngày nay. Những bài văn chất lượng đã làm nên thành công cho cuộc thi và đem lại hi vọng cho những ai còn quan tâm, còn yêu mến Văn".

ThS. PHAN DANH HIẾU
(Trường THPT Trấn Biên, Đồng Nai)

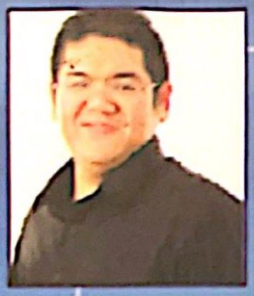

"...Các em đã chọn lối đi tự do cho mình, đã khẳng định bản thân bằng những trang viết giá trị, đã phần nào bộc lộ được cá tính độc đáo qua những suy nghĩ táo bạo, đã chứng tỏ tuổi trẻ không là cái cớ cho sự thờ ơ, đã thể hiện mình đang sống những ngày đẹp nhất trong đời với nhiệt huyết trào dâng mạnh mẽ ...".

ThS. NGUYỄN PHƯỚC BẢO KHÔI
(Giảng viên khoa Ngữ văn, ĐHSP TpHCM)

ĐƠN VỊ TÀI TRỢ CUỘC THI

SÁCHVIỆT
ĐIỂM TỰA TRI THỨC

ĐƠN VỊ TỔ CHỨC CUỘC THI

BÀI VĂN HAY ...Mực Tím

ISBN 978-604-958-856-3

SÁCHVIỆT
ĐIỂM TỰA TRI THỨC

CÔNG TY TNHH MỘT THÀNH VIÊN SÁCH VIỆT
29/13 Huỳnh Tấn Phát, P. Tân Thuận Đông, Q.7, TP. HCM
Điện thoại: (08) 38720197 Fax: (08) 38716092
Email: sales@sachvietco.com www.sachvietco.com

NHỮNG BÀI VĂN NGHỊ LUẬN XUẤT...

8 935094 406549

Giá: 55.000đ